

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/4999. számú
törvényjavaslat a nemzeti felsőoktatásról**

**Előadó: Dr. Réthelyi Miklós
nemzeti erőforrás miniszter**

Budapest, 2011. november

2011. évi törvény

a nemzeti felsőoktatásról

Az Országgyűlés a nemzet iránt érzett felelőssége tudatában, az Alaptörvényben foglalt hitvallás szerint egyetértve a nemzet lelki és szellemi megújulásának szükségességével, bízva az egyetemi polgárrá váló fiatal nemzedékek elhivatottságában, továbbá azt a hitét kinyilvánítva, hogy gyermekeink és unokáink tehetségükkel, kitartásukkal és lelkierejükkel ismét felemelik Magyarországot, a nemzeti felsőoktatás szabályozására új törvényt alkot.

ELSŐ RÉSZ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A törvény célja, hatálya

1. § (1) E törvény célja a felsőoktatás színvonalának emeléséhez, a versenyképes tudás átadásához és megszerzéséhez szükséges feltételrendszer megteremtése, az Alaptörvény X. cikk (3) bekezdése által meghatározott keretek között a nemzeti felsőoktatási intézményrendszer működésének biztosítása. A felsőoktatási intézmények gazdálkodásával kapcsolatos szabályokat törvény által szabott keretek között kormányrendelet határozza meg.

(2) E törvény hatálya kiterjed a felsőoktatás tevékenységében és irányításában részt vevő valamennyi személyre, szervezetre, valamint a magyar felsőoktatási intézményeknek a Magyarország területén kívül folytatott felsőoktatási tevékenységére.

2. A felsőoktatás működésének alapelvei

2. § (1) A felsőoktatási intézmény az e törvényben meghatározottak szerint – az oktatás, a tudományos kutatás, a művészeti alkotótevékenység mint alaptevékenység folytatására – létesített szervezet.

(2) A felsőoktatás rendszerének működtetése az állam, a felsőoktatási intézmény működtetése a fenntartó feladata.

(3) A felsőoktatási intézmény oktatási alaptevékenysége magában foglalja a felsőoktatási szakképzést, alapképzést, mesterképzést, a doktori képzést és a szakirányú továbbképzést. Az oktatási alaptevékenység körébe tartozó tevékenységet – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – kizárólag felsőoktatási intézmény folytathat.

(4) A felsőoktatási intézmény párt vagy párthoz kötődő szervezet részére helyiségeit működési célra nem engedheti át.

(5) Az állam köteles biztosítani, hogy minden képzési területen legyen magyar nyelvű képzés. A felsőoktatási intézményben a képzés – részben vagy egészben – nem magyar nyelven is folyhat. A nemzetiséghez (nemzeti vagy etnikai kisebbséghez) tartozó hallgató – az e törvényben meghatározottak szerint – anyanyelvén vagy magyar nyelven, illetőleg anyanyelvén és magyarul is folytathatja tanulmányait.

(6) A felsőoktatási intézmény jogszabályban előírt nyilvántartásokat köteles vezetni, és köteles szolgáltatni az országos statisztikai adatgyűjtési programban, valamint a felsőoktatási információs rendszerben meghatározott adatokat.

3. § (1) A felsőoktatás egymásra épülő, felsőfokú végzettségi szintet biztosító képzési ciklusai:

- a) az alapképzés,
- b) a mesterképzés,
- c) a doktori képzés.

(2) Az alap- és mesterképzést egymásra épülő ciklusokban, osztott képzésként, vagy jogszabályban meghatározott esetben osztatlan képzésként lehet megszervezni. A ciklusokra bontott, osztatlan és az osztatlan képzések szerkezetét a Kormány határozza meg.

(3) A felsőoktatás keretében – az (1) bekezdésben foglaltak mellett – felsőfokú végzettségi szintet nem biztosító képzésként

a) felsőoktatási szakképzés,

b) szakirányú továbbképzés

is szervezhető.

(4) A felsőoktatási intézmények az alapító okiratukban foglaltak alapján – a felnőttképzési törvényben meghatározott intézményi, valamint képzési programjaik esetében program akkreditáció nélkül – vehetnek részt a felnőttképzésben. A felsőoktatási intézmények – a felnőttképzési törvényben meghatározott bejelentési eljárást követően – akkreditált intézménynek minősülnek.

4. § (1) Felsőoktatási intézményt önállóan vagy más jogosulttal együttesen

a) a magyar állam, országos kisebbségi önkormányzat,

b) a Magyarországon nyilvántartásba vett egyházi jogi személy, beleértve a jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egységét is (a továbbiakban: egyházi jogi személy),

c) a Magyarország területén székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet [a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 685. § *c)* pont],

d) a Magyarországon nyilvántartásba vett alapítvány vagy közalapítvány alapíthat.

(2) Az alapítói jogok gyakorlásának joga az e törvényben meghatározottak szerint átruházható. Az, aki az alapítói jogot gyakorolja, ellátja a felsőoktatási intézmény fenntartásával kapcsolatos feladatokat (a továbbiakban: fenntartó).

(3) Költségvetési szervként működik a felsőoktatási intézmény, ha az (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározottak tartják fenn. Az (1) bekezdés *a)* pontjában felsoroltak közösen, illetve az (1) bekezdés *b–d)* pontjában meghatározottak közösen is gyakorolhatják a fenntartói jogokat.

(4) Az állam nevében a fenntartói jogokat – ha törvény másként nem rendelkezik – az oktatásért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) gyakorolja.

5. § (1) A felsőoktatási intézmény jogi személy.

(2) Az állami felsőoktatási intézmény tekintetében a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényt (a továbbiakban: közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény) az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(3) A felsőoktatási intézmény e törvény szerinti átalakulása – egyesülése, kiválása, beolvadása – nem tartozik a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény szerinti piaci magatartás körébe.

MÁSODIK RÉSZ A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK MŰKÖDÉSE

II. Fejezet

A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNY LÉTESÍTÉSE

3. Az állami elismerés

6. § (1) Felsőoktatási intézményként olyan szervezet hozható létre illetve működhet, amelyet az e törvényben meghatározott felsőoktatási feladatok ellátására létesítettek és az Országgyűléstől megkapta az állami elismerést.

(2) Állami elismerést az a felsőoktatási intézmény kaphat, amelyik rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel, és az *a–d)* pontok szerint választható képzési szerkezetben, legalább két képzési, illetve tudományterületen legalább négy szakon

a) alapképzést,

b) alap- és mesterképzést,

c) alap-, valamint mester- és doktori képzést,

d) mester- és doktori képzést

jogosult folytatni.

(3) A felsőoktatási intézmény akkor rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel, ha – az alapító okiratában meghatározott feladatai figyelembevételével – a folyamatos működéséhez szükséges személyi, szervezeti feltételek, tárgyi és pénzügyi eszközök, valamint az intézményi dokumentumok rendelkezésre állnak.

(4) A felsőoktatási intézmény állami elismeréssel jön létre.

(5) A felsőoktatási intézmény a működését akkor kezdheti meg, ha

a) a fenntartó kérelmére a felsőoktatási intézmények nyilvántartását vezető szervtől (a továbbiakban: oktatási hivatal) megkapta a működési engedélyt, nyilvántartásba vették és

b) az Országgyűlés döntött az állami elismeréséről.

4. A működési engedély

7. § (1) A felsőoktatási intézménynek rendelkeznie kell állandó székhellyel, továbbá állandó kutatói, oktatói karral.

(2) Az állandó székhely a felsőoktatási alaptevékenység gyakorlásának, valamint a központi ügyintézésnek a helye, feltéve, hogy legalább nyolc évig – a Kormány által meghatározottak szerint – a felsőoktatási intézmény feladatainak ellátásához rendelkezésre áll.

(3) Az állandó oktatói, kutatói karra vonatkozó feltétel akkor teljesül, ha a felsőoktatási intézmény az alaptevékenységének ellátásához szükséges oktatók és kutatók legalább hatvan százalékát munkaviszony, vagy közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatja.

8. § (1) A fenntartó – a működési engedély kiadásának előfeltételeként – igazolja, hogy a felsőoktatási intézmény működéséhez szükséges valamennyi feltétel rendelkezésre áll vagy fokozatosan megteremthető.

(2) Az oktatási hivatal a működési engedélyt azzal a feltétellel adja ki, hogy az engedélyben foglalt, az oktatással és a tudományos kutatással kapcsolatos tevékenység megkezdésére az Országgyűlés állami elismerés megadásáról szóló döntése után, az állami elismerésről szóló törvénymódosítás hatálybalépését követően kerülhet sor. Az oktatási hivatal a működési engedélyt legalább öt évente köteles felülvizsgálni.

(3) E törvény *1. melléklete* tartalmazza azokat a felsőoktatási intézményeket, amelyek állami elismeréssel rendelkeznek.

(4) A felsőoktatási intézmény alapító okiratát és annak módosítását a fenntartó fogadja el. Az alapító okirat és a működési engedély minimális adattartalmát a *2. melléklet* határozza meg.

(5) A felsőoktatási intézmény – az alapító okiratában meghatározottak szerinti feladatainak ellátásához – intézményt, szervezeti egységet hozhat létre és tarthat fenn.

(6) A felsőoktatási képzésben részt vevő hallgatók elhelyezését szolgáló szervezet (kollégium, diákotthon) – felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján – elláthatja a felsőfokú tanulmányok megkezdését elősegítő felkészítés feladatait, részt vehet a felsőfokú képzésben is, és szakkollégiumként is működhet.

9. § (1) A felsőoktatási intézmény egyetem vagy főiskola lehet.

(2) Az „egyetem” vagy „főiskola” elnevezés, valamint ezek idegen nyelvű megfelelői használatára csak az e törvény *1. melléklete* szerinti – továbbá az e törvény alapján a Magyarország területén működő külföldi – felsőoktatási intézmény jogosult.

(3) Egyetem az a felsőoktatási intézmény, amelyik

a) legalább két képzési területen jogosult mesterképzésre, valamint legalább két tudományterületen doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére;

b) munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatott oktatóinak, kutatóinak legalább ötven százaléka tudományos fokozattal rendelkezik;

c) legalább három egyetemi karral rendelkezik;

d) legalább kettő doktori iskolával rendelkezik, amelyekben – azok fennállása alatt – öt év átlagában évente legalább hatvan doktorjelölt szerez doktori fokozatot;

e) tudományos diákköröket működtet;

f) az általa indított szakok egy részén képzéseit képes idegen nyelven folytatni.

(4) A főiskola kari struktúrában is működtethető, munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatott oktatóinak, kutatóinak legalább harmada tudományos fokozattal rendelkezik. A főiskola tudományos diákköröket működtethet.

(5) A felsőoktatási intézmény több azonos típusú kara együttesen is teljesítheti a kari működés feltételeit. A karok által együttesen teljesített működési létszámfeltétel legfeljebb húsz százalékkal lehet alacsonyabb az 108. § 11. *aa)* vagy *ba)* pontjában meghatározottak szerint együttesen teljesítendő létszámkövetelménytől.

(6) Az egyetem valamennyi képzési ciklusban folytathat képzést. A főiskola alapképzést, – a kormányrendeletben meghatározottak szerint mesterképzést, osztatlan képzést – valamint felsőfokú végzettségi szintet nem biztosító képzést (felsőoktatási szakképzés, szakirányú továbbképzés) folytathat.

(7) Ha a felsőoktatási intézmény hivatalos neve megváltozik, az erről szóló bejelentést az oktatási hivatal tudomásul veszi, és kezdeményezi a miniszter útján e törvény *1. mellékletének* módosítását.

10. § (1) A Kormány nemzetstratégiai célok megvalósítása érdekében, rendeletében meghatározottak szerint, állami fenntartású felsőoktatási intézményt kiemelt felsőoktatási intézménnyé minősíthet.

(2) A kiemelkedő színvonalú képzést nyújtó, a tudományos életben elismert egyetem, vagy egyetemi kar – a Kormány által meghatározott feltételekkel – „*kutató*” minősítést kaphat.

(3) A több képzési területen képzést folytató, alkalmazott kutatási területen nemzetközileg elismert főiskola – a Kormány által meghatározott feltételekkel – „*alkalmazott kutatások főiskolája*” minősítést kaphat.

(4) A miniszter megállapodás alapján az (1)–(3) bekezdésben meghatározott szervezetek, szervezeti egységek működését támogatásban részesítheti.

III. Fejezet

A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNY MŰKÖDÉSÉNEK ALAPELVEI

5. Alapvető működési szabályok

11. § (1) A felsőoktatási intézmény

- a) meghatározza a működésére és szervezetére vonatkozó azon rendelkezéseket (a továbbiakban: szervezeti és működési szabályzat), amelyeket jogszabály nem zár ki vagy amelyről jogszabály felhatalmazása alapján más szabályzatban nem kell rendelkezni,
 - b) egy – helyben szokásos módon nyilvánosságra hozott – szervezeti és működési szabályzatot fogadhat el, amelynek részeit a 2. melléklet sorolja fel,
 - c) tájékoztató és tanácsadó rendszerével segíti a hallgató beilleszkedését a felsőfokú tanulmányok idején, illetve a tanulmányok befejezését követően,
 - d) ellátja a tehetséggondozással és a tudomány társadalmi elismertségének növelésével kapcsolatos feladatokat,
 - e) lehetőséget biztosít arra, hogy az előadások rendjét megismerhessék és – a szervezeti és működési szabályzat által meghatározott keretek között – látogathassák azok is, akik nem állnak hallgatói jogviszonyban,
 - f) az e törvényben foglaltak szerint meghatározza és közzéteszi a hallgatói jogviszony létesítésének követelményeit (a továbbiakban: felvételi követelmények),
 - g) működése során biztosítja, hogy feladatainak végrehajtásában közreműködők a hallgatókkal, az oktatókkal és a felsőoktatásban dolgozókkal kapcsolatos döntéseik meghozatala során az egyenlő bánásmód követelményét megtartsák.
- (2) A felsőoktatási intézménynek az alaptevékenységéhez igazodóan biztosítania kell egészségfejlesztést is beleértve a rendszeres testmozgás és sporttevékenység megszervezését, a könyvtári szolgáltatást, az anyanyelvi szaknyelvi ismeretek fejlesztését, lehetőséget kell teremtenie az idegen nyelvi szaknyelvi ismeretek fejlesztésére.

6. A felsőoktatási intézmény felépítése

12. § (1) A felsőoktatási intézmény vezető testülete a szenátus. A szenátus elnöke a rektor.
- (2) A szenátust illetik meg, a felsőoktatási intézmény Alaptörvényben rögzített jogosultságai.
- (3) A szenátus
- a) határozza meg a felsőoktatási intézmény képzési és kutatási feladatait, és ellenőrzi azok végrehajtását;
 - b) állapítja meg működésének rendjét;
 - c) fogadja el – középtávra, legalább négyéves időszakra, évenkénti bontásban meghatározva a végrehajtás feladatait – az intézményfejlesztési tervet, illetve annak részeként a kutatási-fejlesztési innovációs stratégiát;
 - d) javaslatot tesz a rektori pályázat kiírására, rangsorolja a pályázatokat és erről értesíti a fenntartót, továbbá értékeli a rektor vezetői tevékenységét;
 - e) fogadja el az intézmény
 - ea) képzési programját,
 - eb) szervezeti és működési szabályzatát, doktori szabályzatát,
 - ec) a minőség és teljesítmény alapján differenciáló jövedelemelosztás elveit,
 - ed) a fenntartó által meghatározott keretek között költségvetését,
 - ee) a számviteli rendelkezések alapján elkészített éves beszámolóját;
 - f) határozza meg az intézményben
 - fa) a hallgatói tanácsadás rendszerét,
 - fb) az oktatói munka hallgatói véleményezési rendszerét;
 - g) a fenntartó egyetértésével dönt
 - ga) fejlesztés indításáról,
 - gb) az intézmény vagyongazdálkodási tervéről,
 - gc) gazdálkodó szervezet alapításáról, gazdálkodó szervezetben részesedés szerzéséről, gazdálkodó szervezettel történő együttműködésről;
 - h) a szenátus dönt továbbá
 - ha) együttműködési megállapodás megkötéséről,
 - hb) a tudományos tanács létrehozásáról, tagjainak és elnökének megválasztásáról,
 - hc) az oktatói, kutatói és vezetői pályázatok rangsorolásáról, címek, kitüntetések adományozásáról,
 - hd) a doktori iskola létesítéséről, megszüntetéséről és a doktori képzés indításáról,
 - he) köztársasági ösztöndíj adományozásának kezdeményezéséről,

hf) képzés indításának, illetve megszüntetésének kezdeményezéséről.

(4) Az intézményfejlesztési tervben kell meghatározni a fejlesztéssel, a fenntartó által a felsőoktatási intézmény rendelkezésére bocsátott vagyon hasznosításával, megóvásával, elidegenítésével kapcsolatos elképzeléseket, a várható bevételeket és kiadásokat.

(5) Ha a szenátus által létrehozott bizottság, illetve tanács hallgatókat érintő ügyekben is eljár, biztosítani kell, hogy a bizottság munkájában részt vehessenek a hallgatók képviselői is. A szenátus a hallgatók tanulmányi, vizsga- és szociális ügyeinek intézésére állandó bizottságot hoz létre.

(6) A szenátus tagja – a hallgatói és a doktorandusz önkormányzat képviselői kivételével – az lehet, aki a felsőoktatási intézményben munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony keretében oktatói, kutatói vagy egyéb munkakört tölt be.

(7) Az állami felsőoktatási intézményben a szenátus tagjai – a rektor, gazdasági vezető kivételével – választás útján nyerik el megbízásukat. A szenátus működésével kapcsolatos minden kérdést a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni, a következők figyelembevételével:

a) a szenátus létszáma nem lehet kevesebb kilenc főnél, továbbá az oktatók és kutatók által választott tagoknak – az elnökkel együtt – a testület tagjainak többségét kell alkotniuk, a karok, a vezetői megbízással nem rendelkező oktatók képviselőit biztosítani kell,

b) a hallgatói önkormányzat a 60. § (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott feltételek szerint a szenátus létszáma legalább húsz, legfeljebb huszonöt százalékának megfelelő számban delegál képviselőt,

c) a doktorandusz önkormányzat egy fő képviselőt jogosult delegálni,

d) az egyéb munkakörben foglalkoztatott tagok, a reprezentatív szakszervezetek képviselőinek létszáma nem lehet több, mint a szenátus létszámának öt-öt százaléka, de legalább egy-egy fő,

e) a szenátus tagjainak megbízatása négy év, a hallgatói és a doktorandusz önkormányzat képviselője esetében legalább egy és legfeljebb három év lehet,

f) a szenátus ülései az intézmény alkalmazottai, hallgatói számára nyilvánosak,

g) a szenátus ülése akkor határozatképes, ha tagjainak legalább hatvan százaléka jelen van, döntéseit – ha törvény vagy a szervezeti és működési szabályzat magasabb szavazati arányt nem ír elő – jelen lévő tagjai többségének egyhangú szavazatával hozza,

h) a szenátus jelen lévő tagjai több mint ötven százalékának kérésére zárt ülést, titkos szavazást kell tartani,

i) a szenátus üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni, a szenátus döntéseit határozatba kell foglalni, és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint nyilvánosságra kell hozni,

k) a szenátus üléséről az ülés időpontja, a napirend megküldésével előzetesen a fenntartó képviselőjét tájékoztatni kell, a fenntartó képviselője az ülésen tanácskozási joggal részt vehet.

(8) Nem ruházhatók át a (3) bekezdés *a–g)* és *ha)–hb)* valamint *hd–hf)* pontban meghatározott jogkörök.

13. § (1) A felsőoktatási intézmény felelős vezetője és képviselője a rektor, aki eljár és dönt mindazokban az ügyekben, amelyeket jogszabály, a szervezeti és működési szabályzat, a kollektív szerződés nem utal más személy vagy testület hatáskörébe.

(2) A rektor felelős a felsőoktatási intézmény szakszerű és törvényes működéséért, gyakorolja – a munkáltatói jogokat.

(3) A rektor az (1)-(2) bekezdésben meghatározott jogkörét esetenként vagy az ügyek meghatározott körében helyettesére vagy az intézmény más magasabb vezető beosztására alkalmazottjára átruházhatja. Az átruházott hatáskör gyakorlója a hatáskört nem adhatja tovább.

(4) A gazdasági főigazgató, ennek hiányában a gazdasági igazgató felelős a szükséges gazdálkodási intézkedések és javaslatok előkészítéséért.

(5) Rektori megbízást az kaphat, aki vezetési, szervezési, gazdálkodási ismeretekkel és gyakorlattal rendelkezik, továbbá a felsőoktatási intézménnyel teljes munkaidőre szóló munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban áll, illetve akivel ilyen jogviszonyt létesítenek. A rektori megbízáshoz egyetem esetén egyetemi tanári, főiskola esetén egyetemi tanári, főiskolai tanári, egyetemi docensi, tudományos tanácsadói vagy kutatóprofesszori, illetve tudományos főmunkatársi munkakörben történő alkalmazás szükséges.

(6) A szenátus tagjai kétharmadának igenlő szavazatával kezdeményezheti a rektor visszahívását.

14. § (1) A felsőoktatási intézményben informatikai, szociális, sport, könyvtári, levéltári, múzeumi, egészségügyi szolgáltató – kormányrendeletben meghatározottak szerint kollégiumi – és egyéb – így különösen köznevelési, gyakorlati képzést biztosító tanműhely, tanszálloda, tangazdaság, művészeti gyakorlóléhely, botanikus kert, valamint termelő feladatot ellátó – szervezeti egység hozható létre. Egy szak képzéséért több telephely esetén is csak egy oktatási szervezeti egység lehet a felelős. A felelős megnevezését a képzési program tartalmazza.

(2) A felsőoktatási intézmény könyvtára, könyvtári rendszere szakirodalmi, információs, oktatási és kutatási feladatokat ellátó nyilvános tudományos közgyűjtemény, amely múzeumi, levéltári funkciót is elláthat. Az állami egyetemi könyvtárak ellátják a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról, és a közművelődésről szóló törvényben meghatározott nyilvános könyvtári, valamint szak- és felsőoktatási könyvtári feladatokat. Az egyetemi könyvtárak az országos Dokumentum-ellátási Rendszerből – jogszabályban meghatározottak szerint – támogatást kapnak.

(3) A felsőoktatási intézmény szervezeti egységei centrummá, főiskolai, egyetemi központtá szervezhetők.

(4) Állami felsőoktatási intézményben – a Kormány által meghatározott keretek között – gazdasági tanácsot kell működtetni, nem állami felsőoktatási intézményben gazdasági tanács működtethető.

IV. Fejezet

A FELSŐOKTATÁSBAN FOLYÓ KÉPZÉS RENDSZERE

7. A felsőfokú végzettségi szint és a szakképzettség

15. § (1) A felsőoktatási intézményben a képzés képzési program alapján folyik. A képzési program részeként a tantervet felsőoktatási szakképzésben, alap- és mesterképzésben a miniszter által kiadott képzési és kimeneti követelmények alapján, szakirányú továbbképzésben – pedagógus továbbképzés esetén a 103. § (3) bekezdés szerinti keretek között – szabadon készíti el a felsőoktatási intézmény. A tanterveket ötévente felül kell vizsgálni. Új vagy módosított tanulmányi és vizsgakövetelmények bevezetésére felmenő rendszerben kerülhet sor.

(2) Felsőoktatási szakképzésben felsőfokú szakképzettség szerezhető, melyet oklevél tanúsít. A felsőoktatási szakképzésre tekintettel kiállított oklevél önálló végzettségi szintet nem tanúsít. A felsőoktatási szakképzésben legalább százhusz kreditet kell, és legfeljebb százötven kreditet lehet megszerezni. A képzési és kimeneti követelmény tartalmazza a felsőoktatási szakképzésben szerzett krediteknek az azonos képzési területhez tartozó alapképzésbe való beszámítását. A beszámítható kreditek száma legalább harminc, legfeljebb százhusz lehet. A képzési idő legfeljebb öt félév, kivéve, ha az európai uniós jog valamely képzés tekintetében ennél hosszabb időt állapít meg.

(3) Az alapképzésben alapfokozat (baccalaureus, bachelor) és szakképzettség szerezhető. Az alapfokozat az első felsőfokú végzettségi szint, amely feljogosít a mesterképzés megkezdésére. A képzési és kimeneti követelmények határozzák meg, hogy milyen szakképzettséget lehet szerezni az alapképzésben. A gyakorlatigényes alapképzési szakokban legalább egy félévig tartó szakmai gyakorlatot (a továbbiakban: szakmai gyakorlat) kell szervezni. A szakmai gyakorlat teljesítése feltétele a záróvizsgára bocsátásnak. Az alapképzésben legalább száznyolcvan kreditet – szakmai gyakorlat esetén legalább kettőszáztíz kreditet – kell és legfeljebb kétszáznegyven kreditet lehet teljesíteni. A képzési idő legalább hat, legfeljebb nyolc félév.

(4) A mesterképzésben mesterfokozat (magister, master) és szakképzettség szerezhető. A mesterfokozat a második felsőfokú végzettségi szint. A mesterképzés képzési és kimeneti követelményei határozzák meg, hogy milyen szakképzettség szerezhető a mesterképzésben. A mesterképzésben – figyelembe véve az (5) bekezdésben meghatározottakat – legalább hatvan kreditet kell és legfeljebb százhusz kreditet lehet megszerezni. A képzési idő legalább két, legfeljebb négy félév. A mesterfokozatot eredményező képzésre épülő mesterképzésben hatvan kreditet lehet szerezni, a képzési idő két félév.

(5) Az osztatlan képzésben legalább háromszáz kreditet kell és legfeljebb háromszázhatvan kreditet lehet megszerezni. A képzési idő legalább tíz és legfeljebb tizenkét félév.

(6) A szakirányú továbbképzésben – az alap- vagy a mesterfokozatot követően további – szakirányú szakképzettség szerezhető. A szakirányú továbbképzésben legalább hatvan kreditet kell és legfeljebb százhusz kreditet lehet megszerezni. A képzési idő legalább két, legfeljebb négy félév.

16. § (1) A képzési program része a doktori képzés, amely a mesterfokozat megszerzését követő képzésben a doktori fokozat megszerzésére készít fel. Doktori képzésben legalább száznyolcvan kreditet kell szerezni. A képzési idő hat félév. A doktori képzés egységes, harminchat hónapos képzési időből áll, amely felosztható beszámoltatási szakaszokra.

(2) Doktori képzésre az a felsőoktatási intézmény szerezhethet jogosultságot, amelyben mesterképzés folyik az adott tudományterületen.

(3) A felsőoktatási intézmény doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére azon a tudományterületen, azon belül tudományágban vagy művészeti ágban szerezhethet jogosultságot, amelyre a működési engedélye kiterjed. A művészetek területén a tudományos fokozatszerzésre felkészítő PhD-képzésre, illetve a „Doctor of Liberal Arts” művészeti fokozatszerzésre felkészítő DLA-képzésre (a továbbiakban: doktori képzés) és fokozatadásra lehet jogosultságot szerezni.

(4) A doktori képzésben szerezhető oklevél által tanúsított tudományos fokozat a „Doctor of Philosophy” (rövidítve: PhD), a művészeti képzésben a „Doctor of Liberal Arts” (rövidítve: DLA). Az oklevelet a rektor és a doktori tanács elnöke írja alá.

(5) A doktori képzés szervezése és a doktori fokozat odaítélése (a továbbiakban: doktori eljárás) a felsőoktatási intézmény doktori tanácsának joga. Az intézmény doktori tanácsa tudományterületenként – ezen belül a felsőoktatási intézmény doktori szabályzatában meghatározott tudomány-, illetve művészeti ágakban – tudomány-, illetve művészeti ági doktori tanácsot hozhat létre. A doktori tanács valamennyi tagjának tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

8. A képzés megszervezésének módozatai

17. § (1) A felsőoktatásban a képzés megszervezhető teljes idejű képzésként, részidős képzésként, továbbá távoktatásként. A teljes idejű képzés félévenként legalább háromszáz tanórából áll.

(2) A teljes idejű képzést a nappali képzés munkarendje szerint heti öt nappól álló tanítási hét keretében, a munkanapokon kell megszervezni. E rendelkezésektől a felsőoktatási intézmény hallgatói önkormányzatának egyetértésével el lehet térni.

(3) A részidős képzés lehet esti vagy levelező képzés munkarendje szerint szervezett képzés. A részidős képzés időtartama – kivéve a szakirányú továbbképzést – a teljes idejű képzés tanóráinak legalább harminc, legfeljebb ötven százaléka lehet. A szakirányú továbbképzés időtartama a teljes idejű képzés tanóráinak legalább húsz, legfeljebb ötven százaléka lehet.

V. Fejezet

ADATKEZELÉS A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEKBEN, A FELSŐOKTATÁS INFORMÁCIÓS RENDSZERE

9. Az adatkezelés célja

18. § (1) A felsőoktatási intézmény

a) az intézmény rendeltetészerű működéséhez,

b) a jelentkezők és a hallgatók jogainak gyakorlásához és kötelezettségeinek teljesítéséhez,

c) a képzés, kutatás megszervezéséhez,

d) a munkáltatói jogok gyakorlásához, illetve az oktatók, kutatók, dolgozók jogainak gyakorlásához és kötelezettségeik teljesítéséhez,

e) a jogszabályokban meghatározott nyilvántartások vezetéséhez,

f) a jogszabályokban és a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában biztosított kedvezményekre való jogosultság megállapításához, elbírálásához és igazolásához
nélkülözhetetlenül szükséges személyes és különleges adatokat tartja nyilván.

(2) Az (1) bekezdés alapján nyilvántartott adatok körét, az adatkezelés célját és időtartamát, valamint a nyilvántartott adatok továbbításának feltételeit a 3. melléklet rögzíti. A nyilvántartott adatok statisztikai célra felhasználhatók és statisztikai felhasználás céljára a hivatalos statisztikai szolgálat számára átadhatók.

10. A felsőoktatási információs rendszer

19. § (1) A felsőoktatással kapcsolatos állami hatáskörök gyakorlásához, a nemzetgazdasági szintű tervezéshez, továbbá a felsőoktatásban részt vevők jogainak gyakorlásához és kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges adatokat központi nyilvántartás tartalmazza (a továbbiakban: felsőoktatási információs rendszer). Ahol e törvény központi nyilvántartásról rendelkezik, azon a felsőoktatási információs rendszert kell érteni.

(2) A felsőoktatási információs rendszer elektronikus formában létrehozott, közhiteles nyilvántartás, amely az alábbi alrendszerekből, illetve alkalmazásokból áll:

- a) felsőoktatási intézmény-nyilvántartás, amely a felsőoktatási intézmények alapító okiratában és működési engedélyében szereplő adatokat tartalmazza,
- b) felsőoktatási felvételi rendszer, amely a felsőoktatási felvételi eljárás lebonyolításához szükséges intézményi és személyes adatokat tartalmazza,
- c) felsőoktatási személyi nyilvántartás, amely a hallgatók és a felsőoktatásban alkalmazottak adatait tartalmazza,
- d) oklevél nyilvántartás, ami a felsőoktatási intézmények által a felsőfokú tanulmányok lezárását követően kiadott tanúsítványok, oklevelek, oklevélmelléletek, valamint az odaítélt doktori fokozatok adatait tartalmazza,
- e) a végzett hallgatók pályakövetési rendszere, amely a felsőoktatási információs rendszert alkotó alrendszerekből, valamint az intézményi nyilvántartásokból – személyazonosításra alkalmatlan módon – szolgáltatott adatokból álló, csoportosított adatokat, kimutatásokat szolgáltat,
- f) az állami oktatásirányítást, illetve a fenntartói irányítást támogató ágazati vezetői információs rendszer, amely a felsőoktatási információs rendszert alkotó alrendszerekből, valamint az intézményi nyilvántartásokból – személyazonosításra alkalmatlan módon – szolgáltatott adatokból álló, csoportosított adatokat, kimutatásokat szolgáltat.

(3) A felsőoktatási információs rendszerbe – kormányrendeletben meghatározottak szerint – kötelesek adatot szolgáltatni a felsőoktatási intézmények, az intézményfenntartók.

(4) A felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv

- a) a működési engedéllyel rendelkező felsőoktatási intézménynek intézményi azonosító számot (a továbbiakban: intézményi azonosító szám);
- b) annak, akit oktatói, kutatói, illetve tanári munkakörben közalkalmazotti vagy más, munkavégzésre irányuló jogviszonyban foglalkoztatnak
 - ba) oktatói azonosítót,
 - bb) kérelemre oktatói, kutatói, alkalmazotti igazolványt;
- c) a hallgatóknak
 - ca) hallgatói azonosítót,
 - cb) kérelemre diákigazolványt ad ki.

(5) A felsőoktatás információs rendszerében egy személynek a (4) bekezdés b) pontja, vagy a (4) bekezdés c) pontja alapján egy azonosítója és egy igazolványa lehet.

(6) Az oktatói és a hallgatói azonosító, valamint az oktatói, kutatói, alkalmazotti igazolvány és a diákigazolvány nyilvántartások körében kezelendő adatok körét, az adatkezelés célját, időtartamát, az adatok továbbításának feltételeit, valamint az azonosítók és az igazolványok műszaki-technológiai jellemzőit, felhasználói funkcióit a 3. melléklet rögzíti. Az azonosítók és az igazolványok kiadásának rendjét a Kormányrendeletben szabályozza.

VI. Fejezet

A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNY ÁTALAKULÁSA, MEGSZŪNÉSE

11. A felsőoktatási intézmények átalakulása

20. § (1) A felsőoktatási intézmények tevékenységének összehangolása céljából az intézményeket egyesíteni lehet (a továbbiakban: egyesülés). Az egyesülésről a szenátusok előzetes véleményének ismeretében a fenntartó hoz döntést.

(2) Az egyesüléssel érintett felsőoktatási intézmények azonos számú tagot delegálnak az előkészítő bizottságba.

(3) Az egyesülés eredményeképpen új felsőoktatási intézmény jön létre, amely jogutódja az egyesüléssel érintett felsőoktatási intézményeknek. Az új intézmény létesítésével kapcsolatos eljárást le kell folytatni azzal, hogy amennyiben az alaptevékenység keretében ellátott feladatok köre, továbbá az intézményi működés feltétele nem változik, a működés engedélyezésére szakértői vélemény bekérése nélkül kerül sor.

21. § (1) Felsőoktatási intézmény szétválása esetén az eredeti felsőoktatási intézmény megszűnik, és új felsőoktatási intézmények jönnek létre. A létrejövő intézmények a megszűnő felsőoktatási intézmény jogutódai. A jogutódlásról a megszűnéssel és az alapítással kapcsolatos eljárásban kell dönten.

(2) Kiválás esetén az eredeti felsőoktatási intézmény tovább folytatja működését, a kiváló szervezeti egységet új intézményként lehet megalapítani vagy másik felsőoktatási intézményhez lehet csatlakoztatni.

(3) Beolvadás esetén a beolvadó felsőoktatási intézmény megszűnik, és a befogadó felsőoktatási intézmény – jogutódként – látja el a beolvadt felsőoktatási intézmény feladatait.

(4) Az (1)–(3) bekezdésben szabályozott átalakulást követően az új intézmény létesítésére vonatkozó eljárást le kell folytatni, azzal, hogy amennyiben az alaptevékenység keretében ellátott feladatok köre, továbbá az intézményi működés feltétele nem változik, a működés engedélyezésére szakértői vélemény bekérése nélkül kerül sor.

(5) Költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény költségvetési szervvel egyesülhet, ilyenhez csatlakozhat és költségvetési szervvel olvadhat össze. A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény a Kormány engedélyével a Kormány által külön jogszabályban meghatározott eljárásban nem költségvetési szerv formájában működő felsőoktatási intézménnyel egyesülhet, ilyen felsőoktatási intézménybe olvadhat be.

12. A felsőoktatási intézmény megszűnése

22. § (1) A felsőoktatási intézmény az állami elismerés visszavonásával megszűnik.

(2) A Kormány kezdeményezi az Országgyűlésnél az állami elismerés visszavonását, ha a felsőoktatási intézmény

a) megszüntetése feltételeinek fennállását a bíróság megállapította,

b) fenntartója jogutód nélkül megszűnik, illetve megszűnt,

c) fenntartójának megszűnik, illetve megszűnt az a joga, hogy felsőoktatási intézményt tartson fenn,

d) fenntartója e jogának gyakorlásával felhagy, illetve felhagyott, kivéve, ha a fenntartói jog új fenntartóra száll át.

(3) Az állami felsőoktatási intézmények tekintetében a (2) bekezdés b–d) pontjában foglaltak nem alkalmazhatóak.

(4) A Kormány kezdeményezi az Országgyűlésnél az állami elismerés visszavonását akkor is, ha a fenntartó a felsőoktatási intézmény megszüntetéséről határozott.

(5) A Kormány kezdeményezi az Országgyűlésnél az állami elismerés visszavonását akkor is, ha a felsőoktatási intézmény másik felsőoktatási intézménnyel egyesül, beolvad vagy szétvál.

(6) A (4) bekezdésében meghatározott esetben a megszűnésre kifutó rendszerben kerülhet sor, oly módon, hogy azok a hallgatók, akik megkezdték a tanulmányaikat az adott képzési szinten, azt be tudják fejezni. Megszüntethető a felsőoktatási intézmény az adott félévet követő vizsgaidőszak utolsó napján is, feltéve, hogy a hallgatók tanulmányaikat másik felsőoktatási intézményben folytatni tudják.

23. § (1) A felsőoktatási intézményt megszüntető fenntartónak döntése meghozatala előtt megállapodást kell kötnie azzal a felsőoktatási intézménnyel, amelyikben a hallgatók a megkezdett tanulmányaikat folytatni tudják.

(2) A jogutód nélküli megszűnés esetén a vagyon a felsőoktatási intézmény fenntartóját illeti meg.

(3) Az oktatási hivatal a felsőoktatási intézmény, átalakulásával, kapcsolatos jogerős határozatát a Kormány által meghatározottak szerint, továbbá a miniszter által vezetett minisztérium honlapján közzéteszi.

HARMADIK RÉSZ **A FELSŐOKTATÁSBAN ALKALMAZOTTAK**

VII. Fejezet

A FELSŐOKTATÁSBAN ALKALMAZOTTAK KÖRE ÉS A FOGLALKOZTATÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

13. Munkakörök, munkaviszonyra vonatkozó szabályok

24. § (1) A felsőoktatási intézményben az oktatással összefüggő feladatokat oktatói és tanári munkakörökben foglalkoztatottak látják el. Az önálló kutatói feladatok ellátására tudományos kutatói munkakör létesíthető.

(2) A felsőoktatási intézmény működésével összefüggő feladatok ellátására egyéb munkakör is létesíthető.

(3) Ha a felsőoktatási intézmény közoktatási, közművelődési, közgyűjteményi, egészségügyi, szociális, sport vagy más feladat ellátására intézményt, szervezeti egységet hoz létre, az ott foglalkoztatottakra az adott ágazatra, feladatra, tevékenységre meghatározott rendelkezéseket kell alkalmazni [a továbbiakban az (1)–(3) bekezdésben felsoroltak együtt: alkalmazottak].

(4) Az alkalmazottak foglalkoztatására költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény esetén a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényt, más felsőoktatási intézményekben a Munka Törvénykönyvét az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(5) A felsőoktatásban az alkalmazás feltétele, hogy az alkalmazott büntetlen előéletű legyen és rendelkezzen az előírt végzettséggel és szakképzettséggel.

(6) A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény

a) 40. § (5) bekezdésében és 77/B. §-ában foglaltaktól eltérően a rektor számára a prémiumfeladat kifizetése, jutalom meghatározása és a teljesítés értékelése e törvény 73. § (3) bekezdésével történhet,

b) 30/A. § (1) bekezdés b–c) pontja, valamint 30/B–30/E. §-a szerinti munkakör-felajánlási, illetve az ahhoz kapcsolódó nyilvántartási kötelezettséget a költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmények vonatkozásában nem kell alkalmazni.

VIII. Fejezet

AZ OKTATÓKRA, TUDOMÁNYOS KUTATÓKRA, TANÁRI MUNKAKÖRBEN FOGLALKOZTATOTTAKRA VONATKOZÓ KÜLÖN SZABÁLYOK

14. Az oktatói munkakörök, a munkaköri címek

25. § (1) Az oktatói feladat – a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – oktatói munkakörben látható el, költségvetési szervként működő felsőoktatási intézményben az oktatói munkakörre létesített közalkalmazotti jogviszonyban, más felsőoktatási intézményben pedig az oktatói munkakörre létesített munkaviszonyban. Az oktatói munkakörben való foglalkoztatáshoz mesterfokozat szükséges.

(2) Az oktatói feladatok és a tudományos kutatói feladatok egy munkakörben is elláthatók, ebben az esetben a munkaszerződésben, közalkalmazotti kinevezésben kell meghatározni, hogy az egyes feladatokat a foglalkoztatás – teljes vagy rész – munkaidejének milyen hányadában kell ellátni.

(3) Megbízási jogviszony keretében az oktatói feladat akkor látható el, ha tevékenység jellege ezt megengedi, továbbá a végzett munkára fordított idő nem haladja meg a teljes munkaidő hatvan százalékát (a továbbiakban: óraadó oktató). Az óraadó oktató alkalmazásánál a 24. § (5) és e § (2) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell. Megbízási jogviszony létesíthető továbbá az eseti, nem rendszeres oktatói feladatokra. A felsőoktatási intézmény a vele közalkalmazotti, illetve munkaviszonyban álló személlyel a munkakörébe nem tartozó oktatói feladatok ellátására megbízási jogviszonyt létesíthet.

(4) A felsőoktatási intézményben megbízási jogviszony azzal létesíthető, illetve tartható fenn, aki büntetlen előéletű, és nem áll a tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, amelyre a megbízási jogviszony irányul.

(5) Azt a tényt, hogy a (4) bekezdésben meghatározott kizáró ok nem áll fenn,

a) a megbízási jogviszony létrejötte előtt a megbízási jogviszonyt megbízottként létesíteni kívánó személy a rektor részére,

b) a megbízási jogviszony fennállása alatt a megbízott a rektornak – a mulasztás jogkövetkezményeit tartalmazó – írásbeli felhívására, a felhívástól számított tizenöt munkanapon belül, ha e határidőn belül a megbízott személyen kívül álló ok miatt nem lehetséges, az ok megszűnését követően haladéktalanul hatósági bizonyítvánnyal igazolja.

(6) Ha a megbízott igazolja, hogy vele szemben nem áll fenn az (1) bekezdésben meghatározott kizáró ok, a felsőoktatási intézmény az igazolás céljából a bünyügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvány kiadása iránti eljárásért megfizetett igazgatási szolgáltatási díjat a megbízott részére megtéríti.

(7) A megbízási jogviszonyt a felsőoktatási intézmény azonnali hatállyal megszünteti, ha

a) a megbízott a (5) bekezdés b) pontjában foglalt kötelezettségének az ismételt szabályszerű felhívástól számított tizenöt munkanapon belül sem tesz eleget, és nem bizonyítja, hogy a kötelezettség elmulasztása rajta kívül álló ok következménye,

b) ha az (4) bekezdésben meghatározott kizáró ok fennállását a rektor az igazolás céljából a bünyügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvány tartalma alapján megállapítja.

(8) A rektor a (5) bekezdésben meghatározottak alapján megismert személyes adatokat – a kizáró ok fennállásának megállapítása céljából –

a) a megbízási jogviszony létesítéséről meghozott döntés időpontjáig,

b) a megbízási jogviszony létesítése és fennállása esetén a megbízási jogviszony megszűnéséig kezeli.

26. § (1) Az oktató a heti teljes munkaidejéből – két tanulmányi félév átlagában – legalább heti tíz órát köteles a hallgatók felkészítését szolgáló előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció megtartására (a továbbiakban: tanításra fordított idő) fordítani. Az oktató tudományos kutatást folytat, továbbá a hallgatókkal való foglalkozással, tudományos kutatással le nem kötött munkaidőben – munkaköri feladatként – a munkáltató rendelkezései szerint ellátja mindazokat a feladatokat, amelyek összefüggnek a felsőoktatási intézmény működésével és igénylik az oktató szakértelmét.

(2) A munkáltató a tanításra fordított időt – a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottak szerint – hetven százalékkal megemelheti, illetve huszonöt százalékkal csökkentheti, azzal a megkötéssel, hogy a felsőoktatási intézményben az oktatói munkakörben foglalkoztatottakra számított tanításra fordított idő nem lehet kevesebb két tanulmányi félév átlagában egy oktatóra vetítve heti tizenkettő óránál. A tanítási idő meghatározásának elveit a foglalkoztatási követelményrendszerben kell meghatározni, azzal, hogy a tanításra fordított idő megállapításánál a tanulmányi követelmények számonkérésével, a tananyagfejlesztéssel, a tankönyv, a segédlet készítésével, az oktatói felkészüléssel összefüggésben végzett tevékenységet figyelembe kell venni. A csökkentés, emelés összefüggő időtartama legfeljebb két félévre szólhat.

(3) Az oktató – függetlenül attól, hogy hány felsőoktatási intézményben lát el oktatói feladatot – az intézmény működési feltételei meglétének mérlegelése során, illetve a felsőoktatási intézmény támogatásának megállapításánál egy felsőoktatási intézményben vehető figyelembe. Az oktató, írásban adott nyilatkozata határozza meg, hogy melyik az a felsőoktatási intézmény, amelyiknél figyelembe lehet őt venni.

15. Az oktatói munkakör létesítése és megszüntetése

27. § (1) A felsőoktatási intézményben létesíthető oktatói munkakörök a következők:

- a) tanársegéd,
- b) adjunktus,
- c) főiskolai, illetve egyetemi docens,
- d) főiskolai, illetve egyetemi tanár.

(2) Az oktatói munkakörben történő alkalmazás együtt jár a munkakör megnevezésével azonos munkaköri cím adományozásával és e munkaköri cím használatának jogával.

(3) A főiskolai, illetve egyetemi tanári munkakörben történő alkalmazás – a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésének – feltétele, hogy az érintettet a megfelelő munkaköri cím adományozásával a miniszterelnök főiskolai tanárrá, illetve a köztársasági elnök egyetemi tanárrá kinevezze (a továbbiakban: főiskolai, egyetemi tanári munkaköri cím adományozása). A miniszterelnöki, illetve a köztársasági elnöki intézkedés a főiskolai, illetve egyetemi tanári munkakör betöltéséhez szükséges előfeltétel, a megfelelő munkaköri cím adományozását eredményezi. A főiskolai, illetve egyetemi tanári munkaköri cím használati jogának biztosítása, megvonása – külön erre irányuló munkáltatói intézkedés hiányában – nem eredményezi a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítését, megszűnését. A főiskolai, illetve egyetemi tanár foglalkoztatására irányuló jogviszonyt a felsőoktatási intézményben munkáltatói jogkört gyakorló rektor jogosult létesíteni, illetve megszüntetni.

(4) Az alkalmazás megszűnésével – a főiskolai és az egyetemi tanári cím kivételével – megszűnik a munkaköri cím használatának a joga. A főiskolai és az egyetemi tanár a cím használatára addig jogosult, ameddig a miniszterelnök, illetve a köztársasági elnök – a tanári cím használatának jogát megvonva – nem menti fel.

28. § (1) Ha a felsőoktatási intézmény foglalkoztatási követelményrendszere szigorúbb előírást nem tartalmaz

- a) a tanársegédi munkakörben történő alkalmazás feltétele a doktori képzés megkezdése,
- b) az adjunktusi munkakörben történő alkalmazás feltétele a doktorjelölti jogviszony létesítése, egyetemen betöltött adjunktusi munkakör esetén a doktori fokozat megszerzése.

(2) A főiskolai docensi munkakörben történő alkalmazás feltétele, hogy az érintett rendelkezék doktori fokozattal, és alkalmas legyen a hallgatók, a tanársegédek tanulmányi, tudományos, illetve művészi munkájának vezetésére, továbbá rendelkezék megfelelő szakmai gyakorlattal.

(3) A főiskolai tanári és az egyetemi docensi munkakörben történő alkalmazás feltétele, hogy az érintett rendelkezék doktori fokozattal, és alkalmas legyen a hallgatók, a doktori képzésben részt vevők, a tanársegédek tanulmányi, tudományos, illetve művészi munkájának vezetésére, valamint arra, hogy idegen nyelven előadást tartson, továbbá rendelkezék megfelelő, az oktatásban szerzett szakmai tapasztalattal.

(4) Az alkalmazáshoz főiskolai tanár, egyetemi docens esetében legalább tíz éves felsőoktatási oktatói tapasztalat szükséges. Habilitált oktató esetén az oktatói tapasztalat időtartamára vonatkozó feltétel teljesítése nem szükséges.

(5) Az egyetemi tanári munkakörben történő alkalmazás feltétele, hogy az érintett rendelkezék doktori fokozattal, habilitációval, továbbá az adott tudomány- vagy művészeti terület olyan nemzetközileg elismert képviselője legyen, aki kiemelkedő tudományos kutatói, illetve művészi munkásságot fejt ki. Az oktatásban, kutatásban, kutatásszervezésben szerzett tapasztalatai alapján alkalmas a hallgatók, a doktori képzésben részt vevők, a tanársegédek tanulmányi, tudományos, illetve művészi munkájának vezetésére, idegen nyelven publikál, szemináriumot, előadást tart. Az egyetemi tanár jogosult a professzori cím használatára.

29. § (1) Az egy évnél hosszabb időre szóló egyetemi és főiskolai docensi, egyetemi és főiskolai tanári munkaköröket nyilvános pályázati eljárás alapján kell betölteni. A pályázatot a rektor írja ki, a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottak figyelembevételével.

(2) A nyilvános pályázaton a felsőoktatási intézménnyel alkalmazásban nem állók is, részt vehetnek. A benyújtott pályázatokat a szenátus bírálja el. A szenátus azokat a pályázatokat, amelyek megfelelnek a munkakör elnyeréséhez szükséges feltételeknek, rangsorolja. A rektor – valamennyi oktatói munkakör tekintetében – a rangsorolt pályázatok közül választva létesíthet munkaviszonyt,

közalkalmazotti jogviszonyt. Főiskolai, illetve egyetemi tanári munkakör esetén, ha a pályázó még nem rendelkezik a megfelelő munkaköri címmel, a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítését megelőzően a rektor kezdeményezheti a főiskolai tanári, egyetemi tanári munkaköri cím adományozására irányuló eljárást.

(3) A rektor – a munkaköri cím adományozása céljából megfogalmazott – a főiskolai tanári, illetve az egyetemi tanári munkaköri cím adományozására vonatkozó javaslatát megküldi a felsőoktatási intézmény fenntartójának, abból a célból, hogy az a miniszter útján továbbítsa a munkaköri cím adományozására jogosultnak.

30. § (1) Az, aki jogosult a főiskolai tanári vagy az egyetemi tanári munkaköri cím használatára, másik munkáltatónál is létesíthet azonos oktatói munkakört újabb munkaköri cím adományozása nélkül.

(2) Ha az oktató munkahelyet változtat, új vagy további munkaviszonyt, közalkalmazotti jogviszonyt létesít, a munkáltató az előző munkáltatónál elért vagy annál alacsonyabb munkaköri címnek megfelelő munkakörben is foglalkoztathatja.

31. § (1) Nem foglalkoztatható tovább az az oktató, aki az oktatói munkakörben történő foglalkoztatásának kezdetétől számított

a) nyolcadik év elteltéig az adjunktusi munkakör

b) huszadik év elteltéig a docensi munkakör

betöltéséhez szükséges feltételeket nem teljesítette.

(2) Nem foglalkoztatható tovább az az oktató sem, aki az oktatói munkakörben történő foglalkoztatásának kezdetétől számított tizenkettedik év elteltéig nem szerzett tudományos fokozatot.

(3) Az (1)–(2) bekezdésben meghatározott határidőkbe nem számít be az az időszak, amely alatt a munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony kilencven napnál hosszabb ideig szüneti szabadság miatt, gyermekgondozás céljából, közeli hozzátartozó ápolása céljából, keresőképtelen betegség miatt, valamint külföldi felsőoktatási intézményben vagy kutatóintézetben való munkavállalás vagy szakmai tanulmányút miatt szünetel. A határidő elteltével az oktató munkaviszonya, közalkalmazotti jogviszonya megszűnik.

(4) Az egyetemi, főiskolai tanári, kutatóprofesszori, tudományos tanácsadói munkakörökben az oktató és a kutató a hetvenedik életévének betöltéséig foglalkoztatható. A főiskolai illetve egyetemi tanár esetén a foglalkoztatásra irányuló jogviszony megszüntetésére a rektor jogosult.

(5) A munkáltató rendes felmondással, illetve felmentéssel – a Munka Törvénykönyvében és a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényben meghatározottakon túl – az oktatói munkakörben történő foglalkoztatást megszüntetheti, ha az oktató

a) nem teljesítette a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottakat,

b) nem teljesítette azokat a munkakör betöltéséhez szükséges feltételeket, amelyeket a munkáltató – megfelelő határidő biztosításával – a munkaszerződésben vagy a kinevezési okmányban előírt,

c) a 26. § (3) bekezdés szerinti nyilatkozata alapján az intézmény működési feltételeinek mérlegelése során, illetve a felsőoktatási intézmény támogatásának megállapítása során az intézményben nem vehető figyelembe.

(6) A munkáltató megszünteti a főiskolai tanári, illetve az egyetemi tanári munkakörben történő foglalkoztatást, ha a miniszterelnök a főiskolai tanárt, a köztársasági elnök az egyetemi tanárt – a munkaköri címhez fűződő jogát megvonva – felmentette. A főiskolai tanár, illetve az egyetemi tanár munkaköri címének megvonására irányuló eljárást a 29. § (3) bekezdésben meghatározott rend szerint a rektor kezdeményezi.

(7) A rektor köteles kezdeményezni a főiskolai tanár, illetve az egyetemi tanár munkaköri címének megvonására irányuló eljárást, ha azt az érintett kéri, ha a főiskolai tanárral, illetve az egyetemi tanárral szemben jogerősen elbocsátás fegyelmi büntetést szabtak ki, ha a foglalkozás gyakorlásától a bíróság jogerősen eltiltotta vagy az érintettet szándékos bűncselekmény miatt jogerősen végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték. A rektor e bekezdés szerinti kezdeményezésével egyidejűleg intézkedni köteles a főiskolai, illetve egyetemi tanári munkakörben történő foglalkoztatás megszüntetéséről is.

(8) Ha a főiskolai tanár, illetve az egyetemi tanár munkaköri cím viselésére jogosult nem áll felsőoktatási intézménnyel foglalkoztatási jogviszonyban, a felmentés – a munkaköri cím használati jog megvonásának – kezdeményezésére a miniszter jogosult.

16. Az oktatói munkakörhöz nem kapcsolódó címek

32. § (1) Annak, aki főiskolai, illetve egyetemi tanári címmel rendelkezik, és nyugdíjazására tekintettel foglalkoztatását megszüntetik, a szenátus Professor Emeritus vagy Professor Emerita (a továbbiakban együtt: Professor Emeritus) címet adományozhat. A Professor Emeritus címmel járó jogokat, oktatási és más kötelezettségeket, juttatásokat, azok időtartamát a felsőoktatási intézmény foglalkoztatási követelményrendszerében kell meghatározni.

(2) A szenátus az óraadó oktatónak, ha

a) rendelkezik doktori fokozattal: magántanári,

b) országosan elismert szaktekintély: címzetes egyetemi vagy főiskolai docens, illetve címzetes egyetemi vagy főiskolai tanár,

c) kiemelkedő gyakorlati oktató munkát végez: mesteroktatói címet adományozhat.

(3) A felsőoktatási intézményben oktatói, vagy tanári munkakörben foglalkoztatott, kiemelkedő gyakorlati oktató munkát végző oktató, vagy tanár részére a szenátus mestertanári címet adományozhat.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott címmel rendelkező személy – kivételesen, a szenátus döntése alapján – tanári munkakörben foglalkoztatható.

(5) A (2)–(3) bekezdésben meghatározott címek adományozásának és visszavonásának feltételeit, az adományozás rendjét, a címmel járó juttatásokat, a cím visszavonásának rendjét a foglalkoztatási követelményrendszerben kell meghatározni.

17. A tudományos kutatók

33. § (1) Tudományos kutatói munkakörben kell foglalkoztatni azt, aki – a munkaszerződésében, illetve közalkalmazotti kinevezésében meghatározottak alapján – a teljes munkaidejének legalább kilencven százalékát a felsőoktatási intézmény tudományos tevékenységének ellátására fordítja, továbbá munkakörébe tartozó feladatként részt vesz a felsőoktatási intézmény oktatással összefüggő tevékenységében is.

(2) A felsőoktatási intézményben létesíthető kutatói munkakörök a következők:

a) tudományos segédmunkatárs,

b) tudományos munkatárs,

c) tudományos főmunkatárs,

d) tudományos tanácsadó,

e) kutatóprofesszor.

(3) A tudományos kutatók foglalkoztatására egyebekben 25. § (1)–(3) bekezdésben, 26. § (3) bekezdésében, 27. § (2) bekezdésében, 29. § (1)–(2) bekezdésében, 30. § (2) bekezdésében kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az óraadó oktató helyett a megbízásos kutatót kell érteni. A felsőoktatási intézmény az általa kutatói munkakörben foglalkoztatott személlyel további kutatási feladatra megbízási jogviszonyt csak akkor létesíthet, ha a kutatási feladat nem esik a kutató munkaköri feladatainak körébe, és a kutatás külső megbízás keretében valósul meg. A nem munkaköri feladatként végzett kutatásra a kutatóval megbízási szerződést kell kötni.

18. A tanári munkakörök

34. § (1) Tanári munkakörben az foglalkoztatható, aki felsőfokú végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik.

(2) A tanári munkakörben foglalkoztatottakra a 25. § (1) és (3) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell. Esetükben a tanításra fordított idő két tanulmányi félév átlagában heti húsz óra. A munkáltató a tanításra fordított időt – a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottak szerint – tizenöt százalékkal megemelheti, illetve csökkentheti, azzal a megkötéssel, hogy a felsőoktatási intézményben a tanári munkakörben foglalkoztatottakra számított tanításra fordított idő egy tanárra vetítve nem lehet kevesebb két tanulmányi félév átlagában heti tizenhét óránál.

(3) A (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően a pedagógusképzésben foglalkoztatott, szakmódszertant oktató tanár esetében a tanításra fordított idő két tanulmányi félév átlagában heti tizenkettő óra. A

munkáltató a tanításra fordított időt tizenöt százalékkal emelheti, illetve csökkentheti azzal a megkötéssel, hogy a felsőoktatási intézményben a pedagógusképzésben foglalkoztatott, szakmódszertant oktató tanári munkakörben foglalkoztatottakra számított tanításra fordított idő egy tanárra vetítve nem lehet kevesebb két tanulmányi félév átlagában heti tizenkettő óránál.

19. Az oktatói feladatokat ellátó foglalkoztatottak jogai és kötelezettségei

35. § (1) Az oktatói munkakörben foglalkoztatottat megilleti az a jog, hogy világnézete és értékrendje szerint végezze oktatói munkáját, anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítené vagy készítené a hallgatót, a képzési program keretei között meghatározza az oktatott tananyagot, megválassza az általa alkalmazott oktatási és képzési módszereket. Az e bekezdésben foglalt jog megilleti a tanári munkakörben foglalkoztatottakat, valamint az oktatói feladatokat ellátó doktoranduszokat.

(2) Az oktatással kapcsolatos feladatokat ellátó kötelessége, hogy az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetítse, a jóváhagyott tanterv szerint oktasson és értékeljen, a hallgató emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa; az oktató tevékenysége során vegye figyelembe a hallgató egyéni képességét, tehetségét, fogyatékosságát.

(3) Az oktató, tanári munkakörben foglalkoztatott személy, a tudományos kutató a képzési feladatok ellátása során a hallgatókkal összefüggő tevékenységével kapcsolatban büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személy.

(4) A munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott tanár, oktató, kutató oktatói igazolványa felmutatásával jogosult igénybe venni az oktatók részére biztosított kedvezményeket. Az igazolvány közokirat. Az igazolványnyomtatvány előállításához és forgalmazásához a miniszter engedélye szükséges.

(5) Az oktatói, tudományos kutatói, tanári munkakörben foglalkoztatott az oktatási jogok biztosának az eljárását kezdeményezheti.

20. Munkabér, illetmény

36. § (1) A felsőoktatási intézményben oktatói, illetve tudományos kutatói munkakörben foglalkoztatott munkabérét, illetve illetményét (a továbbiakban együtt: havi rendszeres járandóság) az éves költségvetésről szóló törvényben meghatározott egyetemi tanári munkakör 1. fizetési fokozatának garantált illetménye alapján kell megállapítani, a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény 2. számú mellékletének alkalmazásával.

(2) A tanári munkakörben foglalkoztatottak díjazását a Kormány a pedagógus életpályáról szóló – külön törvényben meghatározott – fizetési fokozatok alapul vételével rendeletben határozza meg.

(3) A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény alkalmazottjának tárgyév március 1-jétől a következő év február végéig terjedő időszakra vonatkozó havi járandósága (munkabére, illetménye) nem haladhatja meg a Központi Statisztikai Hivatal által hivatalosan közzétett, a tárgyévet megelőző évre vonatkozó nemzetgazdasági havi átlagos bruttó kereset tízszeresét.

IX. Fejezet

VEZETŐI ÁLLÁSOK ÉS VEZETŐI MEGBÍZÁSOK

21. A vezetői megbízás létesítése

37. § (1) A felsőoktatási intézményekben – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak alapján – a következő magasabb vezetői megbízások adhatók:

a) rektor,

b) rektorhelyettes,

c) főigazgató,

d) dékán,

e) gazdasági főigazgató, ennek hiányában gazdasági igazgató,

f) igazgatási feladatot ellátó hivatal vezetője (főtitkár vagy a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott más megnevezéssel).

- (2) A felsőoktatási intézményekben – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak alapján az (1) bekezdésben felsoroltakon kívül – a következő vezetői megbízások adhatók:
- a) az (1) bekezdésben felsoroltak – az *a*) és *b*) pont kivételével – helyettesei,
 - b) szervezeti egység vezetői és vezetőhelyettesei.
- (3) Az (1)–(2) bekezdésben meghatározott vezetői megbízások határozott időre – három-öt évre – adhatók, és az (1) bekezdés *a*)–*d*) pontjában felsorolt megbízások egy, az (1) bekezdés *e*)–*f*) pontjában, továbbá a (2) bekezdésben felsorolt megbízások több alkalommal meghosszabbíthatók. Az (1)–(2) bekezdésben meghatározott vezetői megbízásokra nyilvános pályázatot kell kiírni.
- (4) A rektori megbízásra benyújtott valamennyi pályázatot a szenátus véleményezi, a tagjai többségének szavazatával rangsorolja. A szenátus a tagjai többségének szavazatával dönt a rektorjelölt személyéről.
- (5) A magasabb vezetői és vezetői megbízásokra benyújtott pályázatok rangsorolásáról – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel – a szenátus dönt. Döntését a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel megküldi a rektornak. A rektor a szenátus véleményének mérlegelésével dönt a vezetői megbízás kiadásáról. A rangsorolt gazdasági főigazgatói, belső ellenőri pályázatokat a rektor továbbítja a fenntartónak. Ha a 73. § (3) bekezdés *f*) pontja szerint a gazdasági főigazgatói, illetve belső ellenőrzési vezetői megbízás esetén a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésére jogosult személy nem azonos a megbízási jogkör gyakorlójával, a kinevezési jogkör gyakorlójának a megbízott személlyel közalkalmazotti jogviszonyt kell létesítenie.
- (6) A magasabb vezetői és a vezetői megbízás a hatvanötödik életév betöltéséig szólhat.
- (7) Az (1)–(6) bekezdésben foglaltakat a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartozó munkáltatónál azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a vezetői megbízás alatt vezető állású munkavállalót kell érteni.
- (8) A főiskolai rektor és az egyetemi rektor megbízásával és felmentésével kapcsolatos eljárásra a 29. § (3) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni, azzal, hogy a főiskolai rektor megbízására, felmentésére a miniszterelnök jogosult.

X. Fejezet

ÉRDEKVÉDELEM, ÉRDEKEGYEZTETÉS

22. A Felsőoktatási, valamint az Intézményi Érdekegyeztető Tanács

38. § (1) A felsőoktatás ágazati jelentőségű munkaügyi, szociális, élet- és munkakörülményekkel, valamint a személyi juttatásokkal kapcsolatos kérdéseinek egyeztetésére Felsőoktatási Érdekegyeztető Tanács keretében kerül sor. A Felsőoktatási Érdekegyeztető Tanács munkájában az ágazat reprezentatív szakszervezeteinek képviselői, a Magyar Rektori Konferencia képviselője, a miniszter és a képzésben érdekelt miniszterek képviselői vesznek részt.
- (2) A felsőoktatási intézményekben az intézményi szakszervezet és a munkáltató részvételével Intézményi Érdekegyeztető Tanács (a továbbiakban: Tanács) működhet. A Tanács szervezetét és működési rendjét a felsőoktatási intézmény és az intézményi szakszervezet megállapodásban rögzíti.
- (3) A felsőoktatási intézményben működő reprezentatív szakszervezet kezdeményezésére a Tanács létrehozása és működtetése kötelező.

NEGYEDIK RÉSZ A HALLGATÓ

XI. Fejezet

A HALLGATÓI JOGVISZONY KELETKEZÉSE, JOGOSULTSÁGOK, KÖTELEZETTSÉGEK

23. Felvétel, beiratkozás

39. § (1) Minden magyar állampolgárnak joga, hogy az e törvényben meghatározott feltételek szerint felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytasson, magyar állami ösztöndíjjal, magyar állami részösztöndíjjal támogatott [a továbbiakban együtt: magyar állami (rész)ösztöndíj] vagy önköltséges képzésben. Ez a jog megilleti továbbá

a) a külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyeket,

b) az a) pont hatálya alá nem tartozó, Magyarország területén élő menekültet, menedékest, befogadottat, bevándoroltat, letelepedettet,

c) nemzetközi megállapodás alapján a magyar állampolgárokkal azonos elbírálás alá eső külföldit,

d) azoknak az országoknak az állampolgárait, amelyekben a magyar állampolgár a viszonyosság elve alapján igénybe veheti az adott állam felsőoktatási szolgáltatásait,

e) a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény (a továbbiakban: kedvezménytörvény) hatálya alá tartozó, de magyar állampolgársággal vagy a szabad mozgás és tartózkodás jogával nem rendelkező személyt,

f) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározott – magát magyar nemzetiségűnek valló – harmadik országbeli állampolgárt, feltéve, hogy nem áll a kedvezménytörvény hatálya alatt és magyar állampolgársággal sem rendelkezik

g) a magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás és tartózkodás céljából kiállított engedéllyel (EU Kék Kártyával) rendelkező harmadik országbeli állampolgárt.

(2) Az (1) bekezdésben nem említett személy tanulmányait kizárólag önköltséges formában folytathatja.

(3) A hallgatói jogviszony a felvételtől vagy az átvételtől szóló döntés alapján, a beiratkozással jön létre. A beiratkozást megelőzően a hallgatóval – a Kormány által meghatározott feltételekkel – hallgatói szerződést kell kötni.

(4) A felvételre jelentkező egy felvételi eljárásban legfeljebb öt jelentkezést nyújthat be, amennyiben ugyanazon szakra magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott és önköltséges képzési formára egyaránt jelentkezik, az egy jelentkezésnek minősül.

(5) Felsőoktatási szakképzésre, alapképzésre, mesterképzésre és osztatlan képzésre történő jelentkezés esetében a felvételtől a felsőoktatási intézmény a jelentkezők teljesítménye és az adott intézményre megállapított felvehető létszámkeretek és maximális hallgatói létszám, valamint a jelentkezők által összeállított jelentkezési sorrend figyelembe vételével – a mesterképzés kivételével – országosan egységes rangsorolás alapján dönt. A rangsorolásról a felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv besorolási döntéssel gondoskodik. A jelentkező egy felvételi eljárásban egy képzésre nyerhet felvételt.

(6) Szakirányú továbbképzésre és doktori képzésre történő jelentkezés esetében a felvételtől a felsőoktatási intézmény a jelentkezők teljesítménye, és a felvehető létszámkeretek, valamint adott intézményre megállapított maximális hallgatói létszám, továbbá a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésre felvehető létszámkeretek figyelembe vételével, a jelentkezők intézményi rangsorolása alapján dönt.

(7) A felvételt nyert jelentkező abban a félévben létesíthet hallgatói jogviszonyt, amelyre a felvételi eljárás során felvételt nyert.

40. § (1) A felsőoktatási szakképzésre történő felvétel feltétele – a Kormány rendeletében meghatározott kivétellel – az érettségi vizsga sikeres teljesítése. A felsőoktatási intézmény a felvételt egészségügyi, szakmai vagy pályaalakmassági követelményekhez – egészségügyi, szakmai alkalmassági, pályaalakmassági vizsgálat, illetve vizsga teljesítéséhez –, a középiskolai tanulmányok

során, illetve az érettségi vizsgán elért meghatározott eredményekhez, szakképesítés meglétéhez kötheti.

(2) Az alapképzésre (osztatlan képzésre) történő felvétel feltétele az érettségi vizsga és a külön jogszabályban meghatározott felvételi vizsga valamint legalább egy „C” típusú középfokú államilag elismert – középfokú (B2 szintű) általános nyelvi, komplex – vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga sikeres teljesítése. A felsőoktatási intézmény a felvételt szóbeli felvételi vizsgakövetelmény, illetve egészségügyi, szakmai vagy pályaalakmassági követelmények – egészségügyi, szakmai alkalmassági, pályaalakmassági vizsgálat, illetve vizsga – teljesítéshez kötheti.

(3) A felvételi eljárást megelőzően legalább két évvel

a) a Kormány rendeletben határozza meg a felsőoktatási intézménybe történő felvételhez egyes alapszakok esetében az érettségi vizsga teljesítésével kapcsolatos követelményeket,

b) az azonos szakon képzést folytató felsőoktatási intézmények szakonként egységes szóbeli felvételi vizsgakövetelményeket határoznak meg.

(4) Mesterképzésre az vehető fel, aki alapképzésben fokozatot és szakképzettséget tanúsító oklevelet szerzett valamint legalább egy „C” típusú középfokú államilag elismert, – középfokú (B2 szintű) általános nyelvi, komplex – vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgával rendelkezik. Mesterfokozatot eredményező képzésre épülő mesterképzésre az vehető fel, aki mesterképzésben fokozatot és szakképzettséget tanúsító oklevelet szerzett.

(5) Szakirányú továbbképzésre az vehető fel, aki alapképzésben vagy mesterképzésben szerzett fokozattal és szakképzettséggel rendelkezik. Szakirányú továbbképzés esetében felvételi előfeltételként meghatározott munkakör betöltése, meghatározott időtartamú szakmai gyakorlat, további szakképzettség megléte is kiköthető.

(6) Doktori képzésre az vehető fel, aki a mesterképzésben szerzett fokozattal és szakképzettséggel, valamint legalább egy „C” típusú középfokú államilag elismert – középfokú (B2 szintű) általános nyelvi, komplex – vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgával rendelkezik.

(7) A mesterképzésre, a szakirányú továbbképzésre és a doktori képzésre történő felvétel további feltételeit a felsőoktatási intézmény határozhatja meg, azzal a megkötéssel, hogy azonos felvételi követelményeket köteles alkalmazni, függetlenül attól, hogy a jelentkező mely felsőoktatási intézményben szerezte az oklevelét.

41. § (1) A Kormány

a) hátrányos helyzetű hallgatói csoport,

b) gyermekük gondozása céljából fizetés nélküli szabadságon lévők, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy gyermekgondozási díjban részesülők,

c) fogyatékkal élő jelentkezők csoportjához tartozók,

d) nemzetiséghez (nemzeti és etnikai kisebbséghez) tartozó jelentkezők csoportjához tartozók

esélyegyenlőségét a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott hallgatói létszám, a felvételi vizsga teljesítési feltételeinek meghatározása során biztosítja.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak teljesítése során nem lehet mentesíteni a jelentkezőt, a felsőoktatási szakképzésben, alap- és mesterképzésben az oklevél által tanúsított szakképzettség megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények teljesítése alól.

24. A jelentkező, valamint a hallgatói jogviszonyban álló személy által gyakorolható jogosultságok, hallgatói kötelezettségek

42. § (1) A hallgató

a) a tanulmányaihoz kapcsolódó résztanulmányok folytatása céljából másik felsőoktatási intézménnyel vendéghallgatói jogviszonyt létesíthet,

b) kérheti átvételét azonos, illetve másik felsőoktatási intézmény ugyanazon képzési ciklusba és képzési területre tartozó szakjára.

(2) A felsőoktatási intézmény a vele hallgatói jogviszonyban nem álló felsőfokú végzettségű személyeket – részismereti képzés céljából – hallgatói jogviszony keretében, az intézmény bármely kurzusára, moduljára – külön felvételi eljárás nélkül – önköltséges képzésre felveheti. Az intézmény a

tanulmányi teljesítményről igazolást köteles kiállítani. Az elvégzett kurzus, modul teljesítése felsőfokú tanulmányokba a kreditátvitel szabályai szerint beszámítható.

(3) Az (1)–(2) bekezdésekben meghatározott kérelmek teljesítésének feltételeit a fogadó felsőoktatási intézmény határozza meg.

(4) Aki a felsőoktatási intézménybe felvételt vagy átvételt nyert, beiratkozással hallgatói jogviszonyt létesíthet.

(5) A hallgatói jogviszony fennállása alatt újabb beiratkozásra nincs szükség. A hallgatónak az intézményi szabályozásban meghatározottak szerint – a képzési időszak megkezdése előtt – be kell jelentkeznie az adott képzési időszakra. Nem jelentkezhet be az a hallgató, aki a lejárt fizetési kötelezettségeinek nem tett eleget.

43. § (1) A hallgató joga, hogy a jogszabályokban és az intézményi szabályozásban meghatározottak szerint teljes körű, pontos információt kapjon a tanulmányai megkezdéséhez és folytatásához, kialakítsa tanulmányi rendjét, igénybe vegye a felsőoktatási intézményben elérhető képzési lehetőségeket, kapacitásokat; állapotának, személyes adottságainak, fogyatékoságának megfelelő ellátásban részesüljön.

(2) A hallgató kötelessége, hogy

a) megtartsa a felsőoktatási intézmény szabályzataiban foglaltakat,

b) tiszteletben tartsa a felsőoktatási intézmény hagyományait.

25. A hallgatói munkavégzés szabályai

44. § (1) A hallgató hallgatói munkaszerződés alapján végezhet munkát:

a) a képzési program keretében, illetve a képzés részeként megszervezett szakmai gyakorlat vagy gyakorlati képzés során az intézményben, az intézmény által alapított gazdálkodó szervezetben vagy külső gyakorlóléhen,

b) a képzési programhoz közvetlenül nem kapcsolódóan a felsőoktatási intézményben, vagy a felsőoktatási intézmény által létrehozott gazdálkodó szervezetben.

(2) A hallgatói munkaszerződés alapján munkát végző hallgató foglalkoztatására a Munka Törvénykönyvének a rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

(3) A hallgatót

a) az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben díjazás illetheti, illetve a hat hét időtartamot elérő egybefüggő gyakorlat esetén díjazás illeti, melynek mértéke legalább hetente a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) tizenöt százaléka, a díjat – eltérő megállapodás hiányában – a szakmai gyakorlóléhen fizeti,

b) az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben a felek megállapodása szerinti díjazás illeti, melynek ellenében a hallgató által e jogviszonyban létrehozott dolgok tulajdonjoga, illetve a szellemi alkotásokhoz fűződő vagyoni jogok – eltérő megállapodás hiányában – a felsőoktatási intézményre, illetve az általa létrehozott gazdálkodó szervezetre az átadással átszállnak.

(4) Az, aki a gyakorlati képzést szervezi, köteles felelősségbiztosítást kötni a felsőoktatási szakképzésben részt vevő hallgató javára.

(5) A doktorandusz oktatási és kutatási tevékenységére az e § (3) bekezdés a) pontjában írtakat az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni:

a) a doktorandusz a tanulmányi kötelezettségeinek keretében a heti teljes munkaidő húsz százalékának megfelelő időtartamban az intézmény oktatási, tudományos tevékenysége körében munkavégzésre kötelezhető,

b) a doktorandusz által végzett munka ideje – az a) pont szerinti munkavégzéssel együtt – egy félév átlagában nem haladhatja meg a heti teljes munkaidő ötven százalékát,

c) a doktorandusz munkaidő-beosztását oly módon kell meghatározni, hogy vizsgázási és a vizsgára történő felkészülési kötelezettségeinek eleget tudjon tenni,

d) a munkadíj havi összege, a teljes munkaidő ötven százalékának megfelelő idejű foglalkoztatás esetén nem lehet kevesebb, mint a legkisebb kötelező munkabér (minimálbér), eltérő idejű foglalkoztatás esetén ennek időarányos része.

26. A hallgatói jogviszony szünetelése

45. § (1) Ha a hallgató bejelenti, hogy a következő képzési időszakban hallgatói kötelezettségének nem kíván eleget tenni, illetve, ha a hallgató a soron következő képzési időszakra nem jelentkezik be, a hallgatói jogviszonya szünetel. A hallgatói jogviszony egybefüggő szüneteltetésének ideje nem lehet hosszabb, mint két félév. A hallgató, a tanulmányi és vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint több alkalommal is élhet a hallgatói jogviszonyának szüneteltetésével.

(2) Az intézmény a hallgató kérelmére engedélyezheti a hallgatói jogviszony szünetelését

a) az (1) bekezdésben meghatározottnál hosszabb, egybefüggő időtartamban is, vagy

b) az intézményi szabályzat erre vonatkozó megengedő rendelkezése hiányában az első félév teljesítése előtt is,

feltéve, hogy a hallgató a hallgatói jogviszonyból eredő kötelezettségeinek szülés, továbbá baleset, betegség, vagy más váratlan ok miatt, önhibáján kívül nem tud eleget tenni.

(3) Szünetel a hallgatói jogviszony, ha a hallgatót fegyelmi büntetésként eltiltják a tanulmányok folytatásától.

XII. Fejezet

A MAGYAR ÁLLAMI (RÉSZ)ÖSZTÖNDÍJAS ÉS AZ ÖNKÖLTSÉGES HALLGATÓ

27. A költségviselés formái

46. § (1) A költségviselés formája szerint a felsőoktatási képzésben részt vevő lehet

a) magyar állami ösztöndíjjal támogatott hallgató,

b) magyar állami részösztöndíjjal támogatott hallgató,

c) önköltséges hallgató.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott hallgatók számára – kormányrendeletben meghatározottak szerint – az állam biztosítja a hallgatói hitel igénybevételeének lehetőségét.

(3) A magyar állami ösztöndíjjal támogatott hallgató képzésének teljes költségét, a magyar állami részösztöndíjjal támogatott hallgató képzési költségének felét az állam, az önköltséges képzés költségeit a hallgató viseli. Bármely képzési ciklusban, felsőoktatási szakképzésben, szakirányú továbbképzésben részt vevő hallgató lehet magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott, függetlenül annak munkarendjétől.

(4) A Kormány a felvétel időpontját megelőző évben – a 41. §-ban foglaltakra is figyelemmel – határozattal állapítja meg a felvehető magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott hallgatói létszámkeretet, és dönt ennek képzési szintek, képzési területek és képzési munkarendek közötti megosztásáról. A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésbe felvehető hallgatói létszám megállapításával kapcsolatos kormány-előterjesztést véleményezi a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács. Álláspontjáról, továbbá a gazdasági kamarák e tárgykörben adott véleményéről a Kormányt tájékoztatni kell.

(5) A miniszter a Felsőoktatási Tervezési Testület véleményének kikérése után határozatban dönt a (4) bekezdésben meghatározottak szerint megállapított hallgatói létszámkeretnek a felsőoktatási intézmények közötti megosztásáról.

(6) A Kormány és a miniszter a (4)–(5) bekezdésekben meghatározott döntéseinek meghozatalakor figyelembe kell venni

a) a nemzetstratégiai célokat,

b) a közép- és hosszútávú munkaerő-piaci előrejelzéseket,

c) a végzett hallgatók pályakövetési adatait,

d) a képzési területen országosan és az adott intézményben indított alap- és osztatlan képzésben indított szakok arányát.

(7) A miniszter évente, a felvétel időpontját megelőző év december 31. napjáig teljes körű tájékoztatást tesz közzé, amely a felvételi eljárások vonatkozásában tartalmaz minden, a jelentkezések benyújtásához szükséges információt.

*28. Az állam által támogatott tanulmányok időtartama.
Besorolás, átsorolás.*

47. § (1) Egy személy – felsőoktatási szakképzésben, alapképzésben és mesterképzésben összesen – tizenkét féléven át folytathat a felsőoktatásban tanulmányokat magyar állami (rész)ösztöndíjas képzésben (a továbbiakban: támogatási idő). A támogatási idő legfeljebb tizennégy félév, ha a hallgató osztatlan képzésben vesz részt és a képzési követelmények szerint a képzési idő meghaladja a tíz félévet.

(2) A doktori képzésben részt vevő hallgató támogatási ideje legfeljebb hat félév.

(3) Egy adott fokozat (oklevél) megszerzéséhez igénybe vehető támogatási idő legfeljebb két félévvel lehet hosszabb, mint az adott tanulmányok képzési ideje. Az adott szak támogatási idejébe az azonos szakon más intézményben igénybe vett támogatási időt be kell számítani. Ha a hallgató az így meghatározott támogatási idő alatt az adott fokozatot (oklevelet) nem tudja megszerezni, a tanulmányait e szakon önköltséges képzési formában folytathatja akkor is, ha az (1) bekezdés szerinti támogatási időt egyébként még nem merítette ki, feltéve, hogy az intézmény rendelkezik szabad kapacitással.

(4) A fogyatékossgal élő hallgató támogatási idejét a felsőoktatási intézmény legfeljebb négy félévvel megnövelheti.

(5) A hallgató által igénybe vett támogatási időnek minősül minden olyan félév, amelyben a hallgató legalább egy kurzusra (tantárgyra és tantervi egységre) bejelentkezett.

(6) A támogatási idő számításakor nem kell figyelembe venni

a) a megkezdett félévet, ha betegség, szülés vagy más, a hallgatónak fel nem róható ok miatt nem sikerült befejezni a félévet,

b) a támogatási idő terhére teljesített félévet, ha megszűnt a felsőoktatási intézmény anélkül, hogy a hallgató a tanulmányait be tudta volna fejezni, feltéve, hogy tanulmányait nem tudta másik felsőoktatási intézményben folytatni,

c) azt a félévet sem, amelyet tanulmányai folytatásánál a felsőoktatási intézmény a megszűnt intézményben befejezett félévekből nem ismert el.

(7) A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben való részvételt nem zárja ki a felsőoktatásban szerzett fokozat és szakképzettség megléte, azzal, hogy aki egy képzési ciklusban tanulmányokat folytat, ugyanazon képzési ciklusba tartozó további (párhuzamos) képzés folytatása esetén a támogatási időből félévente a párhuzamosan folytatott képzések számának megfelelő számú félévet kell levonni.

(8) Ha a hallgató kimerítette az e §-ban meghatározottak szerint rendelkezésére álló támogatási időt, csak önköltséges képzési formában folytathat tanulmányokat a felsőoktatásban.

48. § (1) A hallgatót magyar állami (rész)ösztöndíjas vagy önköltséges képzési formára kell besorolni.

(2) A felsőoktatási intézmény tanévenként köteles önköltséges képzésre átsorolni azt a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgatót, aki az utolsó két olyan félévben, amelyben hallgatói jogviszonya nem szünetelt, nem szerezte meg legalább az ajánlott tantervben előírt kreditmennyiség ötven százalékát, illetve ajánlott tanulmányi átlagot. A felsőoktatási intézmény az átsorolástól kivételes méltánylást érdemlő esetben eltekinthet.

(3) Ha a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott hallgatói létszámkeretre felvett hallgatónak a tanulmányai befejezése előtt megszűnik a hallgatói jogviszonya, vagy a hallgató a tanulmányait bármely okból önköltséges formában folytatja tovább, helyére – ilyen irányú kérelem esetén – a felsőoktatási intézményben önköltséges formában tanulmányokat folytató hallgató léphet. Az átsorolásról a felsőoktatási intézmény a magyar állami ösztöndíjjal támogatott képzésre átsorolását kérő önköltséges hallgatók tanulmányi teljesítménye alapján dönt.

(4) Egy adott szakon a tanulmányok elvégzéséhez a hallgatónak – a képzés finanszírozási formájától függetlenül – legfeljebb a felsőoktatási intézmény által – az adott szak képzési és kimeneti követelményeiben meghatározott képzési időre tekintettel – meghatározott képzési idő áll rendelkezésére. A rendelkezésre álló képzési idő az adott tanulmányok képzési és kimeneti követelményeiben meghatározott képzési idejét legalább két félévvel meghaladó időszaknál rövidebb nem lehet. Azt a hallgatót, aki ez idő alatt az adott képzésben nem tudja megszerezni a tanulmányok lezárását igazoló végbizonyítványt, a szakról el kell bocsátani.

XIII. Fejezet

A TANULMÁNYI KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTÉSE

29. A tanulmányi követelmények és a hallgatók teljesítményének értékelése

49. § (1) A felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok során a tanulmányi követelmények teljesítését – az egyes tantárgyakhoz, tantervi egységekhez rendelt – tanulmányi pontokban (a továbbiakban: kredit) kell kifejezni és érdemjeggyel minősíteni. A hallgatónak az adott képzésben történő előrehaladását a megszerzett kreditek összege, minőségét az érdemjegye fejezi ki.

(2) A hallgató részére biztosítani kell, hogy tanulmányai során az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százalékáig szabadon választható tárgyakat vehessen fel – vagy e tárgyak helyett teljesíthető önkéntes tevékenységben vehessen részt –, továbbá az összes kreditet legalább húsz százalékkal meghaladó kreditértékű tantárgy közül választhasson. Biztosítani kell, hogy a hallgató egyéni tanulmányi rendjében – önköltség, illetve térítési díj fizetése nélkül – az összes előírt kreditet tíz százalékkal meghaladó kreditértékű tárgyat vehessen fel.

(3) A hallgató a tanulmányaihoz tartozó tantárgyakat annak a felsőoktatási intézménynek, amellyel hallgatói jogviszonyban áll, másik képzésében, továbbá mint vendéghallgató is felveheti.

(4) A felsőoktatási intézmény ajánlott tantervet ad ki a hallgatói tanulmányi rend összeállításához. A felsőoktatási intézménynek biztosítania kell, hogy minden hallgató számot adhasson tudásáról, és a sikeres, vagy sikertelen számonkérést megismételhesse, úgy, hogy a megismételt számonkérés elfogulatlan lebonyolítása és értékelése biztosított legyen.

(5) Egy adott ismeretanyag elsajátításáért egy alkalommal adható kredit. A kreditelismerés – tantárgy (modul) előírt kimeneti követelményei alapján – kizárólag a kredit megállapításának alapjául szolgáló tudás összevetésével történik. El lehet ismerni a kreditet, ha az összevetett tudás legalább hetvenöt százalékban megegyezik. A tudás összevetését a felsőoktatási intézmény e célra létrehozott bizottsága (a továbbiakban: kreditátviteli bizottság) végzi.

(6) A kreditátviteli bizottság az előzetesen megszerzett tudást, munkatapasztalatot – e törvényben, valamint kormányrendeletben meghatározottak szerint – tanulmányi követelmény teljesítéseként elismerheti.

(7) A 49. § (3)–(6) bekezdésben meghatározottak végrehajtásával kapcsolatos kérdéseket a tanulmányi és vizsgaszabályzatban kell szabályozni, azzal a megkötéssel, hogy a hallgató a végbizonyítvány (abszolutórium) megszerzéséhez – a felsőoktatási intézményben folytatott, illetve más korábbi tanulmányok, továbbá az előzetesen megszerzett tudás kreditértékként való elismerése esetén is – a tanulmányi és vizsgaszabályzat szerinti kreditet, de legalább a képzés kreditértékének harmadát az adott intézményben köteles teljesíteni.

50. § (1) A felsőoktatási intézmény annak a hallgatónak, aki a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelményeket és az előírt szakmai gyakorlatot – a nyelvvizsga letétele, a szakdolgozat, diplomamunka elkészítése kivételével – teljesítette, és az előírt krediteket – a szakdolgozathoz rendelt kreditek kivételével – megszerezte, végbizonyítványt állít ki (abszolutórium).

(2) A hallgató tanulmányait felsőoktatási szakképzésben, alap- és mesterképzésben, szakirányú továbbképzésben záróvizsgával fejezi be.

(3) A hallgató a végbizonyítvány megszerzését követően bocsátható záróvizsgára. A záróvizsga a végbizonyítvány megszerzését követő vizsgaidőszakban a hallgatói jogviszony keretében, majd a hallgatói jogviszony megszűnése után, két éven belül, bármelyik vizsgaidőszakban, az érvényes képzési követelmények szerint lehetőséget. A tanulmányi és vizsgaszabályzat a záróvizsga letételét a végbizonyítvány kiállításától számított második év eltelté után feltételhez kötheti. A hallgatói jogviszony megszűnését követő ötödik év eltelté után záróvizsga nem tehető.

(4) A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja. A záróvizsga a tantervben meghatározottak szerint több részből – szakdolgozat vagy diplomamunka megvédéséből, további szóbeli, írásbeli, gyakorlati vizsgarészekből – állhat.

(5) Nem bocsátható záróvizgára az a hallgató, aki a felsőoktatási intézménnyel szemben fennálló fizetési kötelezettségének nem tett eleget.

30. Az oklevél

51. § (1) A felsőfokú tanulmányok befejezését igazoló oklevél kiadásának előfeltétele a sikeres záróvizsga, továbbá – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az előírt nyelvvizsga letétele. Ha a képzési és kimeneti követelmény szigorúbb feltételt nem állapít meg, az oklevél kiadásához a hallgatónak be kell mutatnia azt az okiratot, amely igazolja, hogy

a) alapképzésben egy középfokú, „C” típusú általános nyelvi, vagy középfokú (B2 szintű) általános nyelvi, komplex,

b) mesterképzésben a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott

államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgát tett (a továbbiakban: nyelvvizsga). A tantervben a felsőoktatási intézmény meghatározhatja, hogy milyen nyelvekből tett nyelvvizsgát fogad el, azzal a megkötéssel, hogy a középiskolai érettségi bizonyítvány által tanúsított, illetve az érettségi vizsgaként elfogadott nyelvvizsgát általános nyelvi – komplex – nyelvvizsgaként köteles elfogadni.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat – a záróvizsga kivételével – nem kell alkalmazni, ha a képzés nyelve nem a magyar nyelv.

(3) Az oklevelet az (1) bekezdés szerinti nyelvvizsgát igazoló okirat bemutatásától számított harminc napon belül kell kiállítani és kiadni annak, aki sikeres záróvizsgát tett. Ha a hallgató a záróvizsga időpontjában már bemutatta azt az okiratot, amely az (1) bekezdésben meghatározott követelmények teljesítését igazolja, az oklevelet a sikeres záróvizsga napjától számított harminc napon belül kell kiállítani és kiadni számára.

(4) Oklevél kiállítására csak az e törvény hatálya alá tartozó felsőoktatási intézmény jogosult. Az oklevél megnevezést csak a felsőoktatási intézmények által e törvény alapján kiállított szakképzettséget és – a felsőoktatási szakképzés és a szakirányú továbbképzés kivételével – felsőfokú végzettségi szintet igazoló okiratra lehet használni.

(5) Az oklevél Magyarország címerével ellátott közokirat, amely tartalmazza a kibocsátó felsőoktatási intézmény nevét, intézményi azonosító számát, az oklevél sorszámát, az oklevél tulajdonosának nevét, születési nevét, születésének helyét és idejét, a végzettségi szint, illetve az odaítélt fokozat és a szak, szakképzettség megnevezését, a kibocsátás helyét, évét, hónapját és napját, az oklevél által tanúsított végzettségnek, szakképzettségnek a Magyar Képesítési Keretrendszer, valamint az Európai Képesítési Keretrendszer szerinti besorolását. Tartalmaznia kell továbbá a felsőoktatási intézmény vezetőjének (illetőleg a tanulmányi és vizsgaszabályzatban meghatározott vezetőnek) eredeti aláírását, a felsőoktatási intézmény bélyegzőjének lenyomatát.

(6) A kiadott oklevelekről központi nyilvántartást kell vezetni.

52. § (1) Az oklevelet magyar és angol nyelven vagy magyar és latin nyelven, nemzetiségi (nemzeti és etnikai kisebbségi) képzés esetében magyar nyelven és a nemzetiség (nemzeti vagy etnikai kisebbség) nyelvén, nem magyar nyelven folyó képzés esetén magyar nyelven és a képzés nyelvén kell kiadni.

(2) Az alapképzésben és mesterképzésben, felsőoktatási szakképzésben szerzett oklevél mellé ki kell adni az Európai Bizottság és az Európa Tanács által meghatározott oklevélmellékletet magyar és angol nyelven, valamint nemzetiségi (nemzeti vagy etnikai kisebbségi) képzés esetében – a hallgató kérésére – az érintett nemzetiség (kisebbség) nyelvén. Az oklevélmelléklet közokirat.

(3) Az alapképzésben és mesterképzésben, illetve az osztatlan képzésben, szakirányú továbbképzésben, felsőoktatási szakképzésben kiállított oklevél – jogszabályban meghatározottak szerint – munkakör betöltésére, tevékenység folytatására jogosít.

(4) A felsőoktatási szakképzésben az oklevél kiadásának előfeltételeként a képzési és kimeneti követelmény előírhatja a nyelvvizsga letételét.

(5) A Magyarországon kiadott oklevelek által tanúsított végzettségi szintek angol és latin nyelvű jelölése:

a) alapfokozat „Bachelor” vagy „baccalaureus” (rövidítve: BA, BSc),

b) mesterfokozat „Master” vagy „magister” (rövidítve MA, MSc).

(6) A mesterfokozattal rendelkezők az oklevelük által tanúsított szakképzettség előtt az „okleveles” megjelölést használják (okleveles mérnök, okleveles közgazdász, okleveles tanár stb.). A

mesterfokozatot eredményező jogászképzésre épülő második jogi mesterszakon oklevelet szereztek a „Legum Magister” vagy „Master of Laws” (rövidítve: LL. M.) cím használatára jogosultak. A tanárképzésben oklevelet szereztek a „Master of Education” (rövidítve: MEd) cím használatára jogosultak.

(7) Az orvos, a fogorvos, a gyógyszerész, az állatorvos, a jogász szakon oklevelet szerzett személyek a doktori cím használatára jogosultak. Ezek rövidített jelölése: dr. med., dr. med. dent., dr. pharm., dr. vet., dr. jur.

(8) A felsőoktatási intézmény rektora – a köztársasági elnök előzetes hozzájárulásával – „Promotio sub auspiciis praesidentis Rei Publicae” kitüntetéssel avatja doktorrá azt, akinek a középiskolában és a felsőoktatási intézményben, valamint a doktori képzésben folytatott tanulmányai során a teljesítményét mindig a legmagasabbra értékelték, feltéve továbbá, hogy a doktori fokozatszerzési eljárás során is kiemelkedő teljesítményt nyújtott. A kitüntetéses doktorrá avatás részletes feltételeit a Kormány állapítja meg.

XIV. Fejezet

A TEHETSÉGGONDOZÁSRA, A DOKTORI KÉPZÉSRE VONATKOZÓ KÜLÖN SZABÁLYOK

31. A doktori képzés és a doktori fokozatszerzési eljárás

53. § (1) A doktori képzés a tudományterület sajátosságaihoz és a doktorandusz igényeihez igazodó egyéni vagy csoportos felkészítés keretében folyó képzési, kutatási és beszámolási tevékenység. Doktori képzésben az vehet részt, aki mesterfokozatot szerzett.

(2) A doktori képzést követően a doktori fokozatot külön fokozatszerzési eljárás keretében lehet megszerezni. A doktori fokozatszerzési eljárásban részt vevő a doktorjelölt. Doktorjelölt lehet az is, aki nem vett részt a doktori képzésben, a fokozatszerzésre egyénileg készült fel, feltéve, hogy mesterfokozatot szerzett, és teljesítette a doktori képzés követelményeit. Ha a doktorandusz a képzési időn belül megkezdte a fokozatszerzési eljárást, akkor a hallgatói jogviszonya mellett egyidejűleg doktorjelölt is.

(3) A doktorjelölti jogviszony a doktori fokozatszerzési eljárásra történő jelentkezéssel és annak elfogadásával jön létre. Nem utasíthatja el a jelentkezését a felsőoktatási intézmény annak, aki az adott felsőoktatási intézményben sikeresen befejezte a doktori képzést. A doktorjelölti jogviszony keretében kell teljesíteni az (5) bekezdésben meghatározott követelményeket.

(4) A doktorjelölti jogviszony megszűnik a fokozatszerzési eljárás lezárásával, illetve akkor is, ha a doktorjelölt a jogviszony létesítésének napjától számított két éven belül nem nyújtotta be a doktori értekezését. A doktorjelölt jogaira és kötelezettségeire – ha jogszabály másként nem rendelkezik – egyebekben a hallgatói jogokra és kötelezettségekre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(5) A doktori fokozat megszerzésének feltételei:

a) a doktori szabályzat alapján előírt kötelezettségek teljesítése, továbbá a doktori szigorlat – legalább háromtagú – vizsgabizottság előtt történő eredményes letétele;

b) két idegen nyelv – a tudományterület műveléséhez szükséges – ismeretének a doktori szabályzatban meghatározottak szerinti igazolása;

c) az önálló tudományos munkásság bemutatása cikkekkel, tanulmányokkal vagy más módon, művészeti (DLA) fokozat megszerzésének feltételeként önálló művészeti alkotótevékenység eredményeinek bemutatása;

d) a fokozat követelményeihez mért tudományos, illetve művészeti feladat önálló megoldása; értekezés, alkotás bemutatása; az eredmények megvédése nyilvános vitában.

(6) Az odaítélt doktori fokozatokról központi nyilvántartást kell vezetni, amelybe bárki betekinhet. Biztosítani kell a nyilvántartás internetes hozzáférhetőségét. A doktori képzés és a fokozat odaítélésének részletes szabályait a felsőoktatási intézmény doktori szabályzata állapítja meg.

(7) A PhD fokozattal rendelkező személyek nevük mellett feltüntethetik a „PhD” vagy a „Dr.” rövidítést, a DLA fokozattal rendelkezők pedig a „DLA” vagy a „Dr.” rövidítést.

32. Tehetséggondozás, tudományos diákkörök, szakkollégiumok

54. § A felsőoktatási intézmény feladata a tantervi követelményeket meghaladó teljesítmény nyújtására képes, kiemelkedő képességű és hozzáállású hallgatók felkutatása, felismerése, és szakmai, tudományos, művészeti és sport tevékenységének elősegítése. Ennek érdekében a felsőoktatási intézmény önállóan vagy más felsőoktatási intézménnyel együttműködve tehetséggondozó rendszert, illetve programokat – így különösen tudományos diákköröket, szakkollégiumokat, tehetség pontokat – működtet.

XV. Fejezet

A HALLGATÓ FELELŐSSÉGE, A HALLGATÓI JOGVISZONY MEGSZŰNÉSE

33. A fegyelmi eljárás és a kárfelelősség

55. § (1) Ha a hallgató a kötelességeit vétkezésen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

(2) A fegyelmi büntetés lehet

a) megrovás,

b) szigorú megrovás,

c) a térítési és juttatási szabályzatban meghatározott kedvezmények és juttatások – legfeljebb hat hónap időtartamra szóló – csökkentése, illetőleg megvonása,

d) határozott időre – legfeljebb két félévre – szóló eltiltás a tanulmányok folytatásától,

e) kizárás a felsőoktatási intézményből.

(3) A fegyelmi büntetés megállapításánál a cselekmény összes körülményeire – így különösen a sérelmet szenvedettek körére, a következményekre, a jogsértő magatartás ismétlésére, az elkövetett cselekmény súlyára kell figyelemmel lenni. A (2) bekezdés c) pontjában meghatározott fegyelmi büntetésként szociális támogatást megvonni nem lehet. A (2) bekezdés d)–e) pontjaiban meghatározott büntetés kiszabása együtt jár a hallgatói jogviszonnal összefüggő juttatások, kedvezmények végleges, illetve időszakos megvonásával. A (2) bekezdés d) pontjában meghatározott fegyelmi büntetés ideje alatt a hallgatói jogviszony szünetel. A fegyelmi eljárás megindítását, illetve a fegyelmi büntetés kiszabását a hallgató tanulmányi teljesítménye nem befolyásolja.

(4) Nem lehet fegyelmi eljárást indítani, ha a fegyelmi vétségről való tudomásszerzés óta egy hónap, illetőleg a vétség elkövetése óta öt hónap már eltelt. E rendelkezések alkalmazásában tudomásszerzés az, amikor az eljárásra okot adó körülmény a fegyelmi eljárás megindítására jogosult tudomására jutott.

(5) A fegyelmi eljárás rendjét a Kormány szabályozza, azzal, hogy az eljárás során a hallgatót meg kell hallgatni, de a fegyelmi tárgyalást akkor is meg lehet tartani, ha a hallgató szabályszerű értesítés ellenére sem jelent meg.

56. § (1) Ha a hallgató a tanulmányi kötelezettségeinek teljesítésével összefüggésben a felsőoktatási intézménynek, illetve a gyakorlati képzés szervezőjének jogellenesen kárt okoz – az e törvényben meghatározott eltéréssel – a Ptk. szabályai szerint kell helytállnia.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben, gondatlan károkozás esetén, a kártérítés mértéke nem haladhatja meg a károkozás napján érvényes legkisebb kötelező munkabér (minimálbér) egyhavi összegének ötven százalékát. Szándékos károkozás esetén az okozott teljes kárt meg kell téríteni.

(3) A hallgató a jegyzékkel vagy átvételi elismervénnyel visszaszolgáltatási vagy elszámolási kötelezettséggel átvett dolgokban bekövetkezett hiányért, kárért teljes kártérítési felelősséggel tartozik, feltéve, hogy azt állandóan őrzetében tartja, kizárólagosan használja vagy kezeli. Mentésül a felelősség alól, ha a hiányt elháríthatatlan ok idézte elő.

(4) A felsőoktatási intézmény, a gyakorlati képzés szervezője a hallgatónak a hallgatói jogviszonnal, gyakorlati képzéssel összefüggésben okozott kárt a Ptk. rendelkezései szerint köteles megtéríteni. A felsőoktatási intézmény, illetve a gyakorlati képzés szervezője a felelősség alól csak akkor mentesül,

ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő, vagy azt a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

34. A jogorvoslat joga

57. § (1) Jogainak megsértése esetén a hallgató

- a) a hallgatói önkormányzathoz fordulhat jogi segítségnyújtásért,
- b) igénybe veheti az oktatásügyi közvetítői szolgálatot,
- c) jogorvoslati kérelmet terjeszthet elő, melyet a felsőoktatási intézmény a jelen törvényben írtak szerint köteles elbírálni,

d) az oktatási jogok biztosának az eljárását kezdeményezheti, feltéve, hogy az e törvényben szabályozottak szerint jogorvoslati jogát – a bírósági eljárás kivételével – kimerítette.

(2) A felsőoktatási intézmény a hallgatóval kapcsolatos döntéseit – e törvényben, kormányrendeletben és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott esetben, valamint ha a hallgató kéri – írásban közli a hallgatóval. A felsőoktatási intézmény hallgatóval kapcsolatos döntése jogerős, ha a hallgató a

(3) bekezdésben meghatározott határidőn belül nem nyújt be jogorvoslati kérelmet, vagy a kérelem benyújtásáról lemondott.

(3) A hallgató a felsőoktatási intézmény döntése vagy intézkedése, illetve intézkedésének elmulasztása (a továbbiakban együtt: döntés) ellen – a közléstől, ennek hiányában a tudomására jutásától számított tizenöt napon belül – jogorvoslattal élhet, kivéve a tanulmányok értékelésével kapcsolatos döntést. Eljárás indítható a tanulmányok értékelésével kapcsolatos döntés ellen is, ha a döntés nem a felsőoktatási intézmény által elfogadott követelményekre épült, illetve a döntés ellentétes a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában foglaltakkal, vagy megszegték a vizsga megszervezésére vonatkozó rendelkezéseket.

(4) A jogorvoslati kérelem elbírálója nem lehet az,

- a) aki a megtámadott döntést hozta, vagy a döntéshozatalt elmulasztotta,
- b) aki az a) pontban megjelölt személy közeli hozzátartozója,
- c) akitől az ügy tárgyilagosa elbírálása nem várható el.

(5) A jogorvoslati kérelem tárgyában a felsőoktatási intézmény a következő határozatokat hozhatja:

- a) a kérelmet elutasítja,
- b) a döntés elmulasztóját döntéshozatalra utasítja,
- c) a döntést megváltoztatja,
- d) a döntést megsemmisíti, és a döntéshozót új eljárás lefolytatására utasítja.

(6) A tényállás tisztázására, a határidők számítására, az igazolásra, a határozat alakjára, tartalmára és közlésére, a döntés kérelemre vagy hivatalból történő kijavítására, kicserélésére, kiegészítésére, módosítására vagy visszavonására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(7) A másodfokú döntés a közléssel jogerős és végrehajtható, kivéve, ha a hallgató a bírósági felülvizsgálatát kérte.

58. § (1) A hallgató a jogorvoslati kérelem tárgyában hozott határozat bírósági felülvizsgálatát kérheti, annak közlésétől számított harminc napon belül, jogszabálysértésre, illetve hallgatói jogviszonyra vonatkozó rendelkezések megsértésére hivatkozással. E rendelkezések alkalmazásában hallgatói jogviszonyra vonatkozó rendelkezések a jogszabályban, valamint az intézményi dokumentumokban található olyan rendelkezések, amelyek a hallgatóra jogokat és kötelezettségeket állapítanak meg.

(2) A bírósági eljárásra a Polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre vonatkozó szabályait kell alkalmazni. A bíróság a döntést megváltoztathatja. A bíróság az ügyet soron kívül bírálja el.

(3) A 57. §-t, és az (1)–(2) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell

- a) a felsőoktatási intézménybe jelentkezőt,
- b) a doktoranduszt és a doktorjelöltet, továbbá
- c) az időközben megszűnt hallgatói jogviszonnyal rendelkezőt hallgatót érintő döntésekre, illetve mulasztásokra.

(4) A jogorvoslati eljárás rendjét a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában – a jelen törvényben és a Kormány rendeletében meghatározott keret között – szabályozza.

35. A hallgatói jogviszony megszűnése

59. § (1) Megszűnik a hallgatói jogviszony,

a) ha a hallgatót másik felsőoktatási intézmény átvette, az átvétel napján,

b) ha a hallgató bejelenti, hogy megszünteti a hallgatói jogviszonyát, a bejelentés napján,

c) ha a hallgató nem folytathatja tanulmányait magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben, és önköltséges képzésben nem kívánja azt folytatni,

d) az adott képzési ciklust, illetve a szakirányú továbbképzés, felsőoktatási szakképzés esetén az utolsó képzési időszakot követő első záróvizsga-időszak utolsó napján, illetve a doktori képzés képzési idejének utolsó napján,

e) felsőoktatási szakképzésben, ha a hallgató tanulmányainak folytatására egészségileg alkalmatlanná vált, és a felsőoktatási intézményben nem folyik másik, megfelelő felsőoktatási szakképzés, vagy a hallgató nem kíván továbbtanulni, illetve a továbbtanuláshoz szükséges feltételek hiányában nem tanulhat tovább, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján,

f) ha a hallgató hallgatói jogviszonyát – fizetési hátralék miatt – a rektor a hallgató eredménytelen felszólítása és a hallgató szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján,

g) a kizárás fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének napján,

h) ha a hallgatói jogviszony létesítéséhez előírt e törvényben meghatározott feltétel a továbbiakban már nem áll fenn, az ennek tárgyában hozott megszüntető döntés jogerőre emelkedésének napján.

(2) A jelentkezési kérelem elutasításának jogerőre emelkedéséig az (1) bekezdés d) pontjában foglaltak szerint nem szűnik meg az alapképzésben részt vevő hallgató hallgatói jogviszonya, ha az alapfokozat megszerzését követően haladéktalanul mesterképzésre felvételi jelentkezési kérelmet nyújtott be.

(3) A felsőoktatási intézmény egyoldalú nyilatkozattal is megszünteti annak a hallgatónak a hallgatói jogviszonyát, aki

a) a tanulmányi és vizsgaszabályzatban, illetve a tantervben rögzített, a tanulmányokban való előrehaladással kapcsolatos kötelezettségeit nem teljesíti,

b) egymást követően harmadik alkalommal nem jelentkezik be a következő tanulmányi félévre,

c) a hallgatói jogviszony szünetelését követően nem kezdi meg tanulmányait,

feltéve, hogy a hallgatót előzetesen írásban felhívták arra, hogy kötelezettségének a megadott határidőig tegyen eleget és tájékoztatták a mulasztás jogkövetkezményeiről.

(4) A felsőoktatási intézmény egyoldalú nyilatkozattal megszünteti annak a hallgatónak a hallgatói jogviszonyát, akinek az azonos tanegységből tett sikertelen javító, és ismétlő javító vizsgáinak összesített száma eléri az ötöt.

XVI. Fejezet

A HALLGATÓK KÖZÖSSÉGEI, A HALLGATÓI ÖNKORMÁNYZATOK, A HALLGATÓK ORSZÁGOS KÉPVISELETE

36. A hallgatói önkormányzat

60. § (1) A felsőoktatási intézményekben a hallgatói érdekek képviselőjére – a felsőoktatási intézmény részeként – hallgatói önkormányzat működik. A hallgatói önkormányzatnak minden hallgató tagja, választó és választható. A hallgatói önkormányzat az e törvényben meghatározott jogosítványait akkor gyakorolhatja, ha

a) megválasztotta tisztségviselőit, és jóváhagyták az alapszabályát, és

b) a hallgatói önkormányzati választásokon a felsőoktatási intézmény teljes idejű nappali képzésben részt vevő hallgatóinak legalább huszonöt százaléka igazoltan részt vett.

(2) A hallgatói önkormányzat alapszabálya határozza meg a hallgatói önkormányzat működésének a rendjét. Az alapszabályt a hallgatói önkormányzat küldöttgyűlése fogadja el, és a szenátus jóváhagyásával válik érvényessé. Az alapszabály jóváhagyásáról a szenátusnak legkésőbb a betérését követő harmincadik nap elteltéig utáni első ülésen nyilatkoznia kell.

(3) Az alapszabály jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatával. Az alapszabályt, illetve módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a szenátus a meghatározott határidőn belül nem nyilatkozott.

(4) A hallgatói önkormányzat működéséhez és a feladatai elvégzéséhez a felsőoktatási intézmény biztosítja a feltételeket, amelynek jogszerű felhasználását, a hallgatói önkormányzat törvényes működését ellenőrizni köteles. A hallgatói önkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja a felsőoktatási intézmény helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza a felsőoktatási intézmény működését.

(5) A hallgatói önkormányzat az e törvényben meghatározott jogainak megsértése esetén – beleértve azt is, ha az alapszabályának jóváhagyását megtagadják – a közléstől számított harminc napon belül jogszabálysértésre vagy intézményi szabályzatban foglaltakra ütközésre hivatkozással bírósághoz fordulhat.

(6) A bíróság nemperes eljárásban, soron kívül határoz. A határidő jogvesztő. A bíróság a döntést megváltoztathatja. Az eljárásra a Fővárosi Bíróság az illetékes. A kérelem benyújtásának a döntés végrehajtására halasztó hatálya van.

(7) A hallgatói önkormányzat dönt működéséről, a működéséhez biztosított anyagi eszközök, állami támogatás és saját bevételek felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, az intézményi tájékoztatási rendszer létrehozásáról és működtetéséről. A hallgatói önkormányzat részére érdekképviselési tevékenysége körében utasítás nem adható.

61. § (1) A hallgatói önkormányzat egyetértési jogot gyakorol a szervezeti és működési szabályzat elfogadásakor és módosításakor, az alábbi körben:

- a) térítési és juttatási szabályzat,
- b) az oktatói munka hallgatói véleményezésének rendje,
- c) tanulmányi és vizsgaszabályzat.

(2) A hallgatói önkormányzat közreműködik az oktatók oktatói tevékenységének hallgatói véleményezésében, továbbá egyetértési jogot gyakorol az ifjúságpolitikai és hallgatói célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor.

(3) A hallgatói önkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a felsőoktatási intézmény működésével és a hallgatókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata határozza meg azokat az ügyeket, amelyekben a hallgatói önkormányzat véleményét ki kell kérni, illetve amely ügyekben dönt.

(4) A hallgatói önkormányzat a jogait az alapszabályában rögzített módon gyakorolja.

(5) Az intézkedésre jogosult személy vagy szervezet a hallgatói önkormányzat javaslatára harminc napon belül – a szenátus esetén a harmincadik napot követő első ülésen – érdemi választ köteles adni.

37. A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája

62. § (1) A hallgatók országos képviseletét – a 63. §-ban meghatározott kivétellel – a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája látja el.

(2) A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája a hallgatói önkormányzatok képviselőiből álló testület által elfogadott alapszabállyal rendelkező jogi személy, székhelye Budapest, képviseletére az elnök jogosult. A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája jogosult Magyarország címerének használatára.

(3) A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciáját az oktatási hivatal veszi nyilvántartásba. A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája felett az ügyészség gyakorol törvényességi felügyeletet. A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája beszámolási és könyvvezetési kötelezettségére az egyéb szervezetekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

38. A doktorandusz önkormányzat, a Doktoranduszok Országos Szövetsége, az Országos Tudományos Diákköri Tanács

63. § (1) A doktori képzésben részt vevők intézményi képviseletét a felsőoktatási intézmény részeként működő doktorandusz önkormányzat látja el. A doktorandusz önkormányzatnak minden doktorandusz

a tagja, választó és választható. A doktorandusz önkormányzat működésére egyebekben a 60. § (1)–(6) bekezdésében foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

(2) A felsőoktatási intézmények doktori képzésben részt vevő hallgatóinak országos képviseletét a Doktoranduszok Országos Szövetsége látja el. A Doktoranduszok Országos Szövetsége a doktorandusz önkormányzatok képviselőiből álló testület által elfogadott alapszabállyal rendelkező jogi személy, székhelye Budapest, képviseletére az elnök jogosult. A Doktoranduszok Országos Szövetsége jogosult Magyarország címerének használatára. A Doktoranduszok Országos Szövetségét az oktatási hivatal veszi nyilvántartásba.

(3) A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája és a Doktoranduszok Országos Szövetsége üléseire tanácskozási joggal meg kell hívni a Magyar Rektori Konferencia képviselőjét.

(4) A tudományos diákköri tevékenységet végző hallgatók és az őket támogató oktatók szakmai szervezete az Országos Tudományos Diákköri Tanács. Az Országos Tudományos Diákköri Tanács feladata a felsőoktatási intézményekben folyó hallgatói tudományos és művészeti tevékenység, a diákköri mozgalom országos képviselete és összehangolása, valamint az országos jellegű tudományos és művészeti diákfórumok szervezése. Az Országos Tudományos Diákköri Tanács működését – az általa megalkotott – szervezeti és működési szabályzat határozza meg.

ÖTÖDIK RÉSZ

A FELSŐOKTATÁS SZERVEZÉSE ÉS IRÁNYÍTÁSA

XVII. Fejezet

A FELSŐOKTATÁSSAL KAPCSOLATOS EGYES ÁLLAMI HATÁSKÖRÖK

39. Az ágazati irányítás

64. § (1) A miniszter az e törvényben meghatározottak szerint ellátja a felsőoktatás ágazati irányítását.

(2) A miniszter felsőoktatás-szervezési feladatai:

a) működteti

aa) a felsőoktatás információs rendszerét, a felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szervet, az oktatási hivatalt, a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséért felelős szervet,

ab) az oktatási jogok biztosának hivatalát,

b) meghatározza a pedagógusképzés tartalmi irányelveit,

c) megküldi a főiskolai rektor megbízására és felmentésére, a főiskolai tanár kinevezésére és felmentésére vonatkozó javaslatot a miniszterelnöknek, az egyetemi rektori megbízásra és felmentésre, az egyetemi tanár kinevezésére és felmentésére vonatkozó javaslatot a köztársasági elnöknek;

d) javaslatot tesz statisztikai adatszolgáltatásra;

(3) A miniszter felsőoktatás-fejlesztéssel kapcsolatos feladatai:

a) a felsőoktatás rendszere fejlesztési terveinek elkészítése, beleértve a középtávú fejlesztési tervet,

b) a felsőoktatásban jelentkező képzési, oktatási problémák vizsgálata, megoldások kidolgoztatása,

c) a felsőoktatásban folyó kutatásokhoz szükséges szervezeti és anyagi feltételek biztosítása,

d) új képzési, oktatási módszerek, megoldások, szervezeti formák elterjedésének, az intézményi hálózatfejlesztések támogatása,

e) a felsőoktatási szakképzésben, az alapképzésben és a mesterképzésben a képzési szakok szerkezetének felülvizsgálata,

f) a felsőoktatás és a gazdaság kapcsolatának legalább háromévenkénti értékelése.

(4) A miniszter a nemzetiségi (nemzeti vagy etnikai kisebbségi) képzés tekintetében hozott döntéseihez beszerzi az Országos Kisebbségi Bizottság véleményét. Ha a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 18. §-a (3) bekezdésének *a)* pontja alapján az országos kisebbségi önkormányzat kezdeményezi az anyanyelvű vagy anyanyelvi felsőfokú oktatás feltételeinek a megteremtését, a miniszter – az igények mérlegelése után – nemzetközi megállapodás megkötésének kezdeményezésével, munkaterv létesítésével, illetve az anyaországban folytatott felsőfokú tanulmányokban való részvételre vagy hazai felsőoktatási intézményekben a szükséges feltételek biztosítására kiírt pályázattal biztosítja a feltételeket.

(5) A miniszter a szenátus kezdeményezésére köztársasági ösztöndíjat adományoz a kimagasló teljesítményt nyújtó hallgatók részére.

(6) A miniszter, különösen az állami hatáskörök ellátásában közreműködő testületek, az oktatási hivatal indítványára – a 65. §-ban meghatározottak szerint – kezdeményezi a bíróságnál a felsőoktatási intézmény által megszervezett vizsga eredményének, a kiállított bizonyítványnak, oklevélnek érvénytelenné nyilvánítását.

65. § (1) A miniszter törvényességi ellenőrzést gyakorol a nem állami felsőoktatási intézmények fenntartói tevékenysége felett.

(2) A miniszter a törvényességi ellenőrzési jogkörében – megfelelő határidő biztosításával – felhívja a fenntartót, hogy fenntartási kötelezettségének tegyen eleget. Ha a fenntartó a megadott határidőn belül nem intézkedett, a miniszter kezdeményezheti annak bírósági megállapítását, hogy a fenntartó nem tett eleget kötelezettségének.

(3) A pert a megadott határidő lejártától számított harminc napon belül kell kezdeményezni. Ha a bíróság megállapítja a törvénysértést, és azt a fenntartó a bíróság által megállapított határidőn belül nem szünteti meg, a bíróság – a miniszter kezdeményezésére – megállapítja, hogy fennállnak a felsőoktatási intézmény megszüntetésének feltételei.

(4) A miniszter a törvényességi ellenőrzés eredményeképpen felfüggesztheti a felsőoktatási intézmény vizsgaszervezési jogát, ha a (2) bekezdésében szabályozott felhívása nem vezetett eredményre. A felfüggesztéssel egyidejűleg kezdeményeznie kell a bíróságnál a fenntartó mulasztásának megállapítását. A miniszter döntésének ki kell terjednie az érintett hallgatók tanulmányainak folytatásával, vizsgáival kapcsolatos kérdésekre.

(5) Az e §-ban meghatározott eljárásokra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvényt kell megfelelően alkalmazni. Az eljárásban közreműködik az oktatási hivatal. A (3) és a (4) bekezdésben meghatározott bírósági ügyekben a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény XX. fejezetét kell alkalmazni. A bíróság a soron kívül elbírált döntést megváltoztathatja.

66. § (1) A miniszter törvényességi ellenőrzést gyakorol a Magyarország területén természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet által – az e törvényben meghatározott (engedélyezési, működési) feltételek hiányában – folytatott felsőoktatási oktatási alaptevékenység körébe tartozó tevékenység felett. Az ellenőrzésben miniszteri döntés alapján az oktatási hivatal közreműködik.

(2) Az engedély nélküli felsőoktatási tevékenységet folytatókat a miniszter e tevékenységtől eltiltja és – az eltiltásról szóló döntés közzététele mellett – a teljes munkaidőre megállapított kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) ötszörösétől a minimálbér kétszázötvenszereséig terjedő mértékű bírsággal sújthatja.

(3) A miniszter döntésének meghozatala, a bírság mértékének megállapítása során különösen az (1) bekezdés szerinti

a) tevékenység

aa) folytatásának időtartamát,

ab) területi kiterjedtségét,

ac) ismételt – eltiltás ellenére történő – elkövetését,

b) tevékenységgel érintett személyek létszámát

köteles mérlegelni.

40. A felsőoktatási intézmények működéséhez kapcsolódó nyilvántartási feladatok és eljárások

67. § (1) Az oktatási hivatal

a) közhiteles nyilvántartást vezet a felsőoktatási intézmények alapító okiratában, valamint a 3. melléklet II/A. részében megjelölt közérdekből nyilvános személyes – valamint jogszabályban meghatározott személyes adatnak nem minősülő egyéb – adatokról,

b) dönt a nem költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény közhasznúsági nyilvántartásba vételéről, továbbá

c) nyilvántartásba veszi a Felsőoktatási Tervezési Testületet, a Magyar Rektori Konferenciát, a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságot (a továbbiakban: MAB), és a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciáját, a Doktoranduszok Országos Szövetségét.

(2) Az oktatási hivatal látja el a felsőoktatási intézmények létesítésével, nyilvántartásba vételével, tevékenységének megkezdésével és módosításával, a nyilvántartásban bekövetkezett változások vezetésével, a nyilvántartásból való törlésével kapcsolatos hatósági feladatokat.

(3) Az oktatási hivatal jár el

a) a felsőoktatási intézmény működésének engedélyezésével,

b) az alapító okiratban szereplő adatok változásaival,

c) a képzések indításával,

d) a felvehető maximális hallgatói létszám megállapításával és módosításával,

e) a doktori iskola létesítésével, megszűnésével,

f) egyház, egyházi jogi személy vagy alapítvány által fenntartott diákotthonok nyilvántartásba vételével

kapcsolatos ügyekben.

(4) A (3) bekezdés *a)*, *c)* és *e)* pontjaiban meghatározott eljárásokban, valamint – a tudományos és ehhez kapcsolódó oktatási, kutatási kérdések tekintetében – a (3) bekezdés *b)* pontjában meghatározott eljárásban az oktatási hivatal köteles beszerezni a MAB szakvéleményét. Az oktatási hivatal a (3) bekezdés *e)* pontjában meghatározott eljárásban megfogalmazott MAB szakértői véleményhez kötve van. Az oktatási hivatal döntésével szemben előterjesztett fellebbezést a miniszter bírálja el. E bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni akkor is, ha a magyar felsőoktatási intézmény Magyarország területén kívül kíván székhelyen kívüli képzést folytatni.

(5) Az (3) bekezdés *c)* pontjában meghatározott eljárásban – Magyarországon folytatott alap- vagy mesterképzésként – csak a felsőoktatási intézmény székhelyén vagy telephelyén folytatott képzés indítása engedélyezhető.

(6) Az oktatási hivatal illetve a miniszter döntéseinek meghozatalához független szakértői véleményt is beszerezhet, illetve nemzetközi összehasonlító tanulmányokat készíttethet.

(7) Az e §-ban meghatározott eljárásokban a kérelem benyújtójának külön jogszabályban meghatározott igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetnie.

68. § (1) Az oktatási hivatal

a) hatósági ellenőrzés keretében vizsgálja a nyilvántartásában szereplő felsőoktatási intézmények működésének jogszerűségét,

b) részt vesz a miniszter törvényességi ellenőrzési vizsgálatának lefolytatásában.

(2) Az oktatási hivatal az (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott hatósági ellenőrzése eredményeként

a) kezdeményezheti a fenntartó intézkedését,

b) javasolhatja, hogy a miniszter a 65. § alapján folytasson le törvényességi ellenőrzési eljárást,

c) a teljes munkaidőre megállapított kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) száz százalékatól a minimálbér ötvenszereséig terjedő mértékű felügyeleti bírságot szabhat ki,

d) külföldi felsőoktatási intézmények esetében ellenőrzésének eredményéről tájékoztatja az intézmény honos országának illetékes szerveit.

(3) A magyarországi felsőoktatási intézmények által kötelezően használt nyomtatványok előállítását és forgalomba hozatalát az oktatási hivatal engedélyezi. Az engedély a jogszabályi előírásoknak történő megfelelés hiányában tagadható meg.

(4) A 67. §-ban és e § (1)–(3) bekezdésében szabályozott eljárásokra, hatósági ellenőrzésekre a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

69. § (1) A felsőoktatási intézmény rektora az egyetemi tanári kinevezéssel kapcsolatos javaslatának elkészítése előtt beszerzi a MAB szakértői véleményét.

(2) A felsőoktatási intézmény rektora a szakértői véleményben foglaltak mérlegelésével készíti el javaslatát az egyetemi tanári kinevezésre, melyet a szakértői véleménnyel együtt megküld a felsőoktatási intézmény fenntartójának. A nem állami felsőoktatási intézmény fenntartója a rektor

javaslatát a MAB szakértői véleményével és a saját álláspontjának ismertetésével együtt megküldi a miniszternek.

(3) A miniszter beszerzi a MAB újabb szakértői véleményét abban az esetben, ha a felsőoktatási intézmény rektorának javaslata nincs összhangban a MAB szakértői véleményében foglaltakkal. Ha a rektor javaslata és a MAB szakértői véleménye összhangban áll, a miniszter kezdeményezi az egyetemi tanári kinevezést a köztársasági elnöknél. Ha a rektor javaslata és a MAB szakértői véleménye nincs összhangban, a miniszter mérlegelheti, hogy kezdeményezi-e az egyetemi tanári kinevezést.

(4) Az (1) bekezdés szerinti eljárásban a MAB a jogszabályban foglaltakon kívül értékeli a jelölt oktatói, tudományos, illetve művészeti eredményeit.

XVIII. Fejezet

AZ ÁLLAMI HATÁSKÖRÖK ELLÁTÁSÁBAN KÖZREMŰKÖDŐ TESTÜLETEK

41. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

70. § (1) A MAB a felsőoktatásban folyó képzés, tudományos kutatás, művészeti alkotótevékenység tudományos minőségének ellenőrzését, biztosítását és értékelését elősegítő országos szakértői testület, amely e törvényben szabályozott módon közreműködik a felsőoktatási intézményekkel kapcsolatos eljárásokban, különös tekintettel a doktori iskolákra.

(2) A MAB-nak gondoskodnia kell a közérdekből nyilvános adatnak minősülő szakmai bírálati szempontrendszerének, az általa elfogadott szakértői vélemények és állásfoglalások tartalmának megismerhetőségéről.

71. § (1) A MAB-nak tizenkettő tagja van. Hat tagot delegál a miniszter, kettő tagot a Magyar Tudományos Akadémia, három tagot a Magyar Rektori Konferencia, egy tagot a Doktoranduszok Országos Szövetsége. A tagoknak – a Doktoranduszok Országos Szövetsége delegált tag kivételével – tudományos fokozattal kell rendelkezniük. A delegálók a delegálás során egyeztetni kötelesek a nagyobb tudományterületek arányos képviselése érdekében. Nem lehet a MAB tagja, aki a Felsőoktatási Tervezési Testület tagja, rektor vagy kormánytisztviselő.

(2) A MAB elnökének személyére a bizottság tagjai közül a miniszter és a Magyar Tudományos Akadémia elnöke tesz egyeztetett javaslatot. Az elnököt a miniszterelnök nevezi ki.

(3) A MAB tagjai közül tisztségviselőket választ, valamint meghatározza működésének rendjét.

(4) A delegált tagokat – a miniszter előterjesztésére – a miniszterelnök bízza meg. A megbízás egy alkalommal meghosszabbítható. A tagok megbízatása – a Doktoranduszok Országos Szövetsége által delegált tag kivételével – hat évre szól. A Doktoranduszok Országos Szövetsége által delegált tagot a miniszterelnök kettő évre bízza meg.

42. A felsőoktatási intézmények szakmai testületei

72. § (1) A Magyar Rektori Konferencia a felsőoktatási intézmények képviselőit, érdekeinek védelmére jogosult konzultatív testület, amely jogi személy, székhelye Budapest, képviselőit az elnök jogosult. A Magyar Rektori Konferencia felett az ügyészség gyakorol törvényességi ellenőrzést. A Magyar Rektori Konferenciát az oktatási hivatal veszi nyilvántartásba. A Magyar Rektori Konferencia beszámolási és könyvvezetési kötelezettségére az egyéb szervezetekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A Magyar Rektori Konferencia – közhasznúsági nyilvántartásba vétel nélkül – közhasznú szervezet.

(2) A Magyar Rektori Konferencia tagjai a felsőoktatási intézmények rektorai.

(3) A Magyar Rektori Konferencia – alapszabályában – meghatározza működésének rendjét, megválasztja tisztségviselőit és a képviselőit jogosultakat. A Magyar Rektori Konferencia jogosult Magyarország címerének használatára.

(4) A Magyar Rektori Konferencia működésének gazdasági, igazgatási feltételeit a felsőoktatási intézmények biztosítják.

(5) Az Országos Doktori Tanács a felsőoktatási intézmények doktori tanácsai elnökeiből álló testület, amely állást foglal a doktori képzéssel, fokozatadással kapcsolatos kérdésekben. Az Országos Doktori Tanács határozza meg a doktori képzésre biztosított magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott hallgatói létszámkeret felsőoktatási intézmények közötti minőség- és teljesítményalapú elosztásának elveit.

XIX. Fejezet

A FENNTARTÓI IRÁNYÍTÁS

43. A fenntartói jogok gyakorlása

73. § (1) A fenntartói irányítást az gyakorolja, aki az e törvényben meghatározottaknak megfelelően a felsőoktatási intézmény működéséhez szükséges feltételekről gondoskodik. A fenntartói irányítás jogosítványai és kötelezettségei – ha e törvény másképp nem rendelkezik – azonosak, függetlenül attól, hogy ki gyakorolja azt.

(2) A nem állami felsőoktatási intézmény fenntartói joga – az oktatási hivatal bejegyző határozatának jogerőre emelkedése időpontjától kezdődően hatályos – megállapodással másik, a fenntartói jog gyakorlására jogosultnak átadható. Ha az átadás nem érinti a felsőoktatási intézmény tevékenységét és működését, az oktatási hivatal azt vizsgálja, hogy az új fenntartó rendelkezik-e a felsőoktatási intézmény folyamatos működéséhez szükséges feltételekkel. A fenntartói jog változása nem érinti a felsőoktatási intézmény állami elismerését, a hallgatók jogait és kötelezettségeit.

(3) A fenntartó

a) saját hatáskörben kiadja, illetve módosítja a felsőoktatási intézmény alapító okiratát;

b) közli a felsőoktatási intézmény költségvetésének kereteit (főösszegeit) és értékeli a számviteli rendelkezések alapján elkészített éves beszámolóját;

c) megvizsgálja

ca) a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatát,

cb) a felsőoktatási intézmény intézményfejlesztési tervét,

cc) a felsőoktatási intézmény költségvetését;

d) ellenőrzi

da) a felsőoktatási intézmény gazdálkodását, működésének törvényességét, hatékonyságát,

db) a szakmai munka eredményességét;

e) kezdeményezi a rektor megbízását és felmentését, továbbá gyakorolja felette a munkáltatói jogokat;

f) megbízza a gazdasági vezetőt – költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény esetén a belső ellenőrzési egység vezetőjét –, illetve a rektort, vagy saját kezdeményezésére visszavonhatja a megbízását. Állami felsőoktatási intézmény esetében e pont vonatkozásában a fenntartói döntést – a miniszter előzetes tájékoztatását követően – az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter hozza meg;

g) gondoskodik a költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény éves költségvetési beszámolójának ellenőrzéséről.

(4) A fenntartó a szervezeti és működési szabályzat egységességét, teljességét, törvényességét, hatékonyságnak való megfelelését vizsgálja.

(5) A törvényesség biztosítása keretében kell ellenőrizni az intézményi dokumentumokban foglaltak megtartását, jogszerűségét, a felsőoktatási intézmény működésének és a döntéshozatalnak a jogszerűségét.

74. § (1) Ellenőrzése eredményeképpen a fenntartó – megfelelő határidő tűzésével – felhívja a felsőoktatási intézmény vezetőjét a jogszabálysértő döntés orvoslására, a szükséges intézkedés meghozatalára.

(2) A fenntartó a szakmai munka eredményességét és az intézmény működésének hatékonyságát a felsőoktatási intézmény által az éves gazdálkodásáról – a számviteli rendelkezések szerint – készített beszámoló alapján értékeli és indokolt esetben – megfelelő határidő tűzésével – intézkedést kezdeményez.

(3) A felsőoktatási intézmény a szervezeti és működési szabályzatát, intézményfejlesztési tervét, költségvetését, kötelezettségvállalási tervét, és végrehajtásának ütemtervét, valamint ezek módosítását a szenátus döntésétől számított tizenöt napon belül megküldi a fenntartónak. Ha a felsőoktatási intézmény a költségvetésétől, a kötelezettségvállalási tervétől eltérő döntést kíván hozni, azt előzetesen meg kell küldenie a fenntartónak. A fenntartó a szenátus által hozott egyéb döntések megküldését is kérheti. Az állami felsőoktatási intézmény esetén az intézményfejlesztési tervet, költségvetést, kötelezettségvállalási tervet és végrehajtásának ütemtervét, valamint ezek módosítását tájékoztatás céljából az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszternek, valamint az államháztartásért felelős miniszternek is meg kell küldeni.

(4) A fenntartó a felsőoktatási intézmény költségvetésével, kötelezettségvállalási tervével, a költségvetés végrehajtásának ütemtervével kapcsolatos észrevételeit a megküldéstől számított harminc napon belül, a szervezeti és működési szabályzattal kapcsolatos észrevételeit a megküldéstől számított hatvan napon belül, az intézményfejlesztési tervvel kapcsolatos észrevételeit kilencven napon belül közölheti a felsőoktatási intézménnyel. Ez a határidő egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbítható. Ha a fenntartó a felsőoktatási intézmény költségvetésével, kötelezettségvállalási tervével és végrehajtásának ütemtervével, vagy a szervezeti és működési szabályzatban, illetve az intézményfejlesztési tervben foglaltakkal nem ért egyet – megfelelő határidő tűzésével – visszaküldi azt a felsőoktatási intézménynek, kezdeményezve annak átdolgozását.

(5) A felsőoktatási intézmény a fenntartó felhívásának, kifogásának köteles eleget tenni. A felsőoktatási intézmény kifogásolt intézkedése, döntése nem hajtható végre.

44. A fenntartói irányítás keretei

75. § (1) A fenntartói irányítás nem sértheti a felsőoktatási intézmény – a képzés és kutatás tudományos tárgyával és tartalmával kapcsolatos kérdések tekintetében biztosított – önállóságát. A felsőoktatási intézmény szenátusának döntése alapján a rektor a fenntartói intézkedéssel szemben a közléstől számított harminc napon belül bírósági eljárást kezdeményezhet, kérve annak megállapítását, hogy a fenntartó döntése sérti a felsőoktatási intézmény e törvényben biztosított önállóságát. A bíróság nemperes eljárásban, soron kívül határoz. A határidő jogvesztő. A bíróság a fenntartó döntését megváltoztathatja. Az eljárásra a Fővárosi Bíróság az illetékes.

(2) Állami felsőoktatási intézmény esetén a fenntartó

a) határozza meg a rektor juttatásait,

b) hagyja jóvá a rektor munkaköri leírásának az oktatói, kutatói feladatoktól elkülönülő részét.

(3) Állami felsőoktatási intézmény esetén az oktatási hivatal határozata ellen a 67. § (3) bekezdés *b)* és *d)* pontjában felsorolt ügyekben fellebbezésnek nincs helye.

(4) Állami felsőoktatási intézmény esetén a 12. § (3) bekezdés *g)* pontjában foglalt fenntartói egyetértési jogot az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter jogosult gyakorolni.

HATODIK RÉSZ NEMZETKÖZI VONATKOZÁSÚ RENDELKEZÉSEK

XX. Fejezet

KÜLFÖLDI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK MAGYARORSZÁGON, MAGYAR FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK KÜLFÖLDÖN

45. A külföldi felsőoktatási intézmények magyarországi működése

76. § (1) Magyarország területén külföldi felsőoktatási intézmény akkor folytathat oklevelet adó képzési tevékenységet, ha a származási ország szerinti államilag elismert felsőoktatási intézményként történő működését engedélyező külföldi döntést az oktatási hivatal elismerte és működését engedélyezte. Az oktatási hivatal a külföldi döntést elismeri, ha az adott állam felsőoktatási rendszerének elvei összhangban vannak az Európai Felsőoktatási Térség felsőoktatási alapelveivel. Az oktatási hivatal az egyenértékűsége vonatkozó határozatát visszavonja, amennyiben a felsőoktatási

intézmény működését engedélyező külföldi döntés ezt indokolja.

(2) A működési engedély megtagadható az oktatási hivatal által beszerzett szakvélemény alapján. A szakvélemény nyilatkozik a képzés személyi és tárgyi feltételeiről, a képzés minőségéről, valamint a magyarországi működési és képzési feltételek és a székhely szerinti országban kiadott működési engedély közötti megfelelésről.

(3) A működési engedély megtagadható, ha a külföldi oklevél végzettségi szintjének a magyarországi elismerésére nincs lehetőség. A külföldi felsőoktatási intézményt az oktatási hivatal veszi nyilvántartásba. A külföldi felsőoktatási intézmények működése felett a miniszter gyakorolja a 65–66. §-ban meghatározott jogkörét. A működési engedélyt az oktatási hivatalnak legalább ötévente felül kell vizsgálnia.

(4) Az oktatási hivatal eljárásában kérheti, hogy a külföldi felsőoktatási intézmény a (1)–(2) bekezdésben meghatározott feltételek fennállását igazoló okiratokat hiteles másolatban, illetve hiteles magyar fordításban nyújtsa be. Az oktatási hivatal honlapján közzéteszi azon nyelvek listáját, amelyek vonatkozásában az okiratok nem hiteles magyar fordítását is elfogadja.

(5) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a külföldi felsőoktatási intézmény alapítására, az intézményben folyó oktató és kutató munkára, valamint annak ellenőrzésére, az intézmény működésére, a felvételi feltételek meghatározására az intézmény székhelye szerinti állam előírásait kell alkalmazni.

(6) Az (1) bekezdésben megjelölt, külföldi oklevelet kibocsátó felsőoktatási intézmény Magyarországon nemzetközi szerződés alapján is létrejöhet és működhet. Ezen felsőoktatási intézményeket az oktatási hivatal hivatalból felveszi nyilvántartásba, és az intézmények törvényességi ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseket a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés eltérő rendelkezésének hiányában kell alkalmazni.

(7) A Magyarország területén működő külföldi felsőoktatási intézmény részére – ha törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés másképp nem rendelkezik – magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott hallgatói hely nem biztosítható.

(8) Az e §-ban szabályozott felsőoktatási intézmények kötelesek bejelentkezni és adatot szolgáltatni a felsőoktatás információs rendszerének. Az oktatási hivatal a Magyarország területén engedéllyel működő külföldi felsőoktatási intézményekről nyilvántartást vezet, melyet évente – december hónapban – közzé kell tenni Magyarország hivatalos lapjában, valamint a miniszter által vezetett minisztérium honlapján nyilvánosságra kell hozni.

77. § (1) Az EGT-államban székhellyel rendelkező felsőoktatási intézményekre a 76. §-ban foglaltak az e § (2)–(3) bekezdésben foglalt eltérésekkel alkalmazandók.

(2) A más EGT-államban székhellyel rendelkező felsőoktatási intézmény működésének megkezdéséhez szükséges engedély kiadása a 76. § (3) bekezdésben foglalt egyenértékűségi feltétel alapján nem tagadható meg. Ha a más EGT-államban székhellyel rendelkező felsőoktatási intézmény által kibocsátott külföldi oklevél végzettségi szintjének magyarországi elismerésére nincs lehetőség, akkor erre az intézménynek egyértelműen és igazolhatóan fel kell hívni a képzésre jelentkező figyelmét, amelynek teljesülését az oktatási hivatal ellenőrzi.

(3) A szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerinti szabad szolgáltatásnyújtás jogával rendelkező szolgáltató Magyarország területén végzett határon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében történő felsőoktatási tevékenységének folytatására irányuló szándékát köteles az oktatási hivatalnak bejelenteni. A szabad szolgáltatásnyújtás jogával rendelkező szolgáltatót az oktatási hivatal akkor veszi nyilvántartásba, ha a szolgáltató a 76. § (1) bekezdésben meghatározott feltételt teljesíti.

46. Magyar felsőoktatási intézmények Magyarország területén kívül folytatott képzési tevékenysége, valamint a közös képzés szabályai

78. § (1) Magyar felsőoktatási intézmény – ha az adott ország jogrendje lehetővé teszi – Magyarország területén kívül – kormányrendeletben meghatározottak szerint – székhelyen kívüli képzést szervezhet.

(2) Az (1) bekezdés szerinti felsőoktatási intézmény működéséhez a magyar állam – jogszabályban meghatározott normatív támogatással, nemzetközi szerződés, munkaterv szerint, illetve pályázati úton

vagy megállapodás alapján – hozzájárulhat. A pályázatot a miniszter írhatja ki, megállapodást a miniszter köthet.

(3) Magyar felsőoktatási intézmény külföldi felsőoktatási intézménnyel a következő feltételek együttes fennállása esetén folytathat magyar és külföldi, vagy közös oklevél kiállításához vezető közös képzést:

a) az érintett felsőoktatási intézmények abban az államban, amelyben a székhelyük van, államilag elismert felsőoktatási intézménynek minősülnek,

b) a kiállított oklevél az érintett országok belső joga szerint felsőoktatásban kiállított oklevélnek minősül,

c) a magyar és a külföldi felsőoktatási intézmény rendelkezik jogosultsággal arra a képzésre, amelynek képzési és kimeneti követelményei megegyeznek a megállapodás tárgyát képező képzés képzési és kimeneti követelményeivel,

d) a magyar felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága nyilatkozik arról, hogy a szakindítási engedéllyel rendelkező képzés és a megállapodás tárgyát képező képzés közötti kredit-egyenértékűség eléri a hetvenöt százalékot,

e) a hallgató legalább harminc kreditet a szakindítási engedéllyel rendelkező magyar felsőoktatási intézményben teljesít.

(4) A (3) bekezdésben foglalt képzés esetében nem szükséges a külföldi felsőoktatási intézmény magyarországi működésének engedélyezése.

(5) Az oktatási hivatal a megállapodást és a képzést nyilvántartásba veszi, amennyiben a magyar intézmény szenátusa határoz a (3) bekezdésben meghatározott feltételek fennállásáról. Ennek hiányában a szakindításra vonatkozó általános szabályokat kell szabályozni.

XXI. Fejezet

MAGYAR ÁLLAMPOLGÁROK KÜLFÖLDI TANULMÁNYAI, A KÜLFÖLDI ÁLLAMPOLGÁROK MAGYARORSZÁGI TANULMÁNYAI

47. A külföldi tanulmányok támogatása

79. § (1) Magyar állampolgár engedély nélkül folytathat tanulmányokat külföldi felsőoktatási intézményben.

(2) Magyar állampolgár államilag elismert, külföldi felsőoktatási intézményben folytatott képzéséhez a miniszter által vezetett minisztérium – pályázati úton elnyerhető – ösztöndíjjal nyújthat segítséget.

(3) Ha a magyar állampolgár nemzetiséghez (nemzeti vagy etnikai kisebbséghez) tartozik, a miniszter által vezetett minisztérium – pályázati úton elnyerhető – ösztöndíjjal nyújt segítséget az anyanyelven folytatott felsőfokú tanulmányokban való részvételhez.

(4) A magyar állampolgár – ha valamely EGT-államban, államilag elismert felsőoktatási intézményben oklevél megszerzésére irányuló képzésben vesz részt – hallgatói hitelt vehet igénybe.

(5) Az e §-ban meghatározottak alapján folytatott külföldi tanulmányokban résztvevők jogosultak a diákigazolványra.

(6) A (2)–(3) bekezdés szerinti pályázatok kiírásának és elbírálásának rendjét, a hallgatói hitel igénylését, folyósítását és elszámolását, a diákigazolvány igénylését és kiadását a Kormány határozza meg, azzal a megkötéssel, hogy a (3) bekezdésben meghatározott pályázatokat az országos kisebbségi önkormányzat egyetértésével kell kiírni és elbírálni.

48. A hallgatói jogviszony létesítésének, a tanulmányok folytatásának szabályai

80. § (1) A külföldön vagy Magyarországon működési engedéllyel rendelkező külföldi oktatási intézményben szerzett oklevelek és középiskolai tanulmányokat igazoló bizonyítványok elismerésére a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény (a továbbiakban: elismerési törvény) rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Nem magyar állampolgárok magyarországi tanulmányaira e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, a következő eltérésekkel:

- a) ha nem rendelkezik az ország területén lakóhellyel, a hallgatói jogviszony létesítése előtt be kell szereznie a külön jogszabályban meghatározott beutazásra és tartózkodásra jogosító engedélyt,
- b) ha a 39. § (1) bekezdésében felsorolt hallgató – a 39. § (1) bekezdés b–c) pontjában felsoroltak kivételével – magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben vesz részt, csak nemzetközi szerződés, jogszabály, munkaterv vagy viszonyosság alapján jogosult szociális vagy más ösztöndíjra, szociális támogatásra, tankönyv-, jegyzettámogatásra, lakhatási támogatásra,
- c) a költségvetés pályázati úton elnyerhető ösztöndíj folyósításával nyújthat segítséget a tanulmányok folytatásához,
- d) a felsőfokú tanulmányok megkezdése előtt legfeljebb két féléven keresztül – hallgatói jogviszony keretében – előkészítő tanulmányokat folytathatnak.
- (3) A 39. § (1) bekezdés f) pontja szerinti – a miniszter által kiírt pályázatot elnyert – személyek a miniszter által meghatározott keretszám terhére jogosultak magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt venni.
- (4) A kedvezménytörvény hatálya alatt álló – külföldi felsőoktatási intézménnyel hallgatói jogviszonyban álló – személy magyar felsőoktatási intézményben magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzés keretében alkalmanként legfeljebb fél évig tartó részképzésben vehet részt.
- (5) A külföldi állampolgárságú – magát magyar nemzetiségűnek valló, magyarországi lakóhellyel nem rendelkező – személy – magyar állampolgárságára tekintet nélkül – felsőfokú tanulmányainak megkezdése előtt legfeljebb két féléven keresztül – hallgatói jogviszony keretében – magyar nyelvű előkészítő tanulmányokat folytathat.
- (6) A külföldi állampolgárok magyarországi, a magyar állampolgárok külföldi tanulmányai támogatásának rendjét a Kormány határozza meg, ennek során az előkészítő tanulmányokat folytató személyek tekintetében az e törvényben meghatározott támogatási időt – legfeljebb két félévvel – meghosszabbíthatja.

HETEDIK RÉSZ

A FELSŐOKTATÁS FINANSZÍROZÁSA ÉS VAGYONGAZDÁLKODÁSA

XXII. Fejezet

A DÍJMENTESEN ÉS A TÉRÍTÉSI DÍJÉRT IGÉNYBE VEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK

49. A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzés díjmentes szolgáltatásai

81. § (1) A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzés keretében a hallgató által igénybe vehető szolgáltatások a következők:

- a) a képzési programban meghatározott oktatási és tanulmányi követelmények teljesítéséhez, az oklevél, illetve doktori abszolutórium megszerzéséhez szükséges előadások, szemináriumok, konzultációk, gyakorlati foglalkozások, terepgyakorlatok első alkalommal történő felvétele, a beszámolók, vizsgák és a sikertelen beszámolók, illetve vizsgák egy alkalommal történő megismétlése, a záróvizsga letétele, továbbá a fokozatszerzési eljárás a hallgatói jogviszony fennállása alatt, az 53. § (2) bekezdésben foglaltak szerint,
- b) szakkollégiumi foglalkozások,
- c) a felsőoktatási intézmény létesítményeinek – könyvtár és a könyvtári alapszolgáltatások, laboratórium, számítástechnikai, sport- és szabadidős létesítmények –, eszközeinek használata az ingyenes szolgáltatásokhoz kapcsolódóan,
- d) a felsőoktatási szakképzésben a gyakorlati képzéshez biztosított munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha) és tisztálkodási eszköz, más képzésben az egyéni védőfelszerelés (védőruha) és tisztálkodási eszköz,
- e) a hallgatói tanácsadás,
- f) a képzéssel, illetve doktori fokozatszerzéssel kapcsolatos valamennyi okirat első alkalommal történő kiadása.

(2) A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzés keretében – jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – a felsőoktatási intézmény nem kérhet igazgatási szolgáltatási díjat (pl. beiratkozási díj).

(3) Ha magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgató valamely EGT-államban olyan részképzésben vesz részt, amelyben folytatott tanulmányai a hazai felsőoktatási intézmény képzésébe beszámíthatók, a hallgató a külföldi tanulmányok idejére – a (4) bekezdésben meghatározottak szerint – attól a felsőoktatási intézménytől, amellyel hallgatói jogviszonyban áll, ösztöndíjat kaphat.

(4) A hallgató akkor jogosult az (3) bekezdésben meghatározott ösztöndíjra, ha külföldi tanulmányait a felsőoktatási intézmény hozzájárulásával kezdte meg.

50. A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzés térítési díj fizetése mellett igénybe vehető szolgáltatásai

82. § (1) A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzés keretében a hallgató által térítési díj fizetése mellett igénybe vehető:

a) az alap- és mesterképzés tantervében magyar nyelven meghatározott, magyar nyelven oktatott ismereteknek – a hallgató választása alapján – nem magyar nyelven történő oktatása,

b) a felsőoktatási intézmény eszközeivel előállított, a felsőoktatási intézmény által a hallgató részére biztosított, a hallgató tulajdonába kerülő dolog (pl. sokszorosított segédletek),

c) a felsőoktatási intézmény létesítményeinek (könyvtár, laboratórium, számítástechnikai, sport- és szabadidős létesítmények), eszközeinek használata az ingyenes szolgáltatásokon kívüli körben,

d) a kötelező, illetve e törvény alapján a felsőoktatási intézmény által kötelezően biztosítandó mértéken felül felvehető kreditértéket eredményező képzés.

(2) A felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzata az ugyanabból a tantárgyból tett harmadik és további vizsgát, előadások, szemináriumok, konzultációk, gyakorlati foglalkozások, terepgyakorlatok ismételt felvételét, a térítési és juttatási szabályzata a tanulmányi és vizsgaszabályzatban meghatározott kötelezettség elmulasztását vagy késedelmes teljesítését fizetési kötelezettséghez kötheti. A fizetési kötelezettség mértéke esetenként nem haladhatja meg teljes munkaidőre megállapított kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) öt százalékát.

(3) Az (1)–(2) bekezdés alapján kérhető térítési díj megállapításának rendjét a térítési és juttatási szabályzatban kell meghatározni, azzal a megkötéssel, hogy annak kumulált összege nem lehet magasabb, mint az önköltség fele.

(4) A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott hallgató a vendéghallgatói jogviszonyának keretében is a 81. §-ban és az (1)–(3) bekezdésben meghatározottak szerint vehet részt az oktatásban.

XXIII. Fejezet

A ÖNKÖLTSÉG-FIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG

51. A önköltséges képzés önköltség-fizetés, illetve térítési díjfizetés ellenében igénybe vehető szolgáltatásai

83. § (1) Ha a hallgató önköltséges képzésben vesz részt, a 81. § (1)–(2) bekezdésében meghatározottakért önköltséget, a 82. § (1)–(2) bekezdésben felsoroltakért térítési díjat kell fizetnie.

(2) A térítési díj megállapításának és módosításának rendjét a térítési és juttatási szabályzatban kell meghatározni, amely alapján a hallgató és a felsőoktatási intézmény megállapodásban rögzíti a térítési díj összegét.

(3) Vissza kell fizetni a befizetett önköltség szervezeti és működési szabályzatban meghatározott arányos részét, ha a hallgató a képzési időszak megkezdése előtt bejelenti, hogy megszünteti hallgatói jogviszonyát.

(4) A szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni azokat a szabályokat, amelyek alapján a rektor dönt az önköltséges képzésben részt vevő hallgató esetén a tanulmányi eredmények alapján járó és a szociális helyzet alapján adható kedvezményekről, a részletfizetés engedélyezéséről.

(5) A felsőoktatási intézmény a szerződő fél által megjelölt személyekkel hallgatói jogviszony létesítése céljából megállapodást köthet. Ilyen megállapodás alapján hallgatói jogviszony azzal létesíthető, aki egyébként az e törvényben meghatározott feltételeknek megfelel. A megállapodásban ki kell kötni, hogy a hallgatók képzésével kapcsolatos valamennyi költséget a szerződő fél fizeti ki.

XXIV. Fejezet

A FELSŐOKTATÁS FINANSZÍROZÁSÁNAK ELVEI

52. A felsőoktatás támogatásának célja

84. § (1) A felsőoktatási intézmény működéséhez a fenntartó biztosít támogatást. Az éves költségvetésről szóló törvény állapítja meg a felsőoktatás állami támogatását. A felsőoktatási intézmények működéséhez biztosított állami támogatás rendszerét a Kormány határozza meg. A felsőoktatási intézmény részére pályázati úton, valamint megállapodás alapján is adható támogatás.

(2) Az állami támogatás célja

- a) a hallgatói juttatások,
- b) a képzési tevékenység,
- c) tudományos fejlődés,
- d) fenntartási feladatok,
- e) egyes speciális felsőoktatási feladatok ellátásának biztosítása.

(3) Az állami támogatásra – a (2) bekezdés d) pontjában meghatározott állami támogatás kivételével – az állami felsőoktatási intézmények azonos feltételek, az egyházi és magán felsőoktatási intézmények – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a Kormánnyal kötött megállapodás alapján válnak jogosulttá.

(4) A pályázati úton adható támogatás lehet különösen:

- a) a határon túli kihelyezett magyar nyelvű képzéshez,
- b) a kis létszámú szak indításához, fenntartásához,
- c) a felsőoktatási intézmények könyvtári feladatainak ellátásához,
- d) a szakkollégiumi feladatok ellátásához, Szakkollégiumi Kiválósági Központok tevékenységének előmozdítására,
- e) kutatási, fejlesztési feladatok végrehajtásához, a kutatási eredmények hasznosításához,
- f) a hallgatók elhelyezését szolgáló szervezetek működéséhez,
- g) az esélyegyenlőség előmozdítására, valamint a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat keretében nyújtott támogatás.

(5) A magyar felsőoktatási intézmények részére kiírt pályázatokon részt vehetnek a határon túli magyar nyelvű képzést folytató nem magyar felsőoktatási intézmények is.

(6) A (4) bekezdésben szabályozott pályázatok benyújtásának feltételeit és rendjét a Kormány határozza meg, azzal a megkötéssel, hogy a kis létszámú szakokra járó hallgatók együttes létszáma nem haladhatja meg a felsőoktatási intézmények hallgatói létszámának öt százalékát. A kis létszámú szakokra a hozzájárulásra való jogosultságot adott felsőoktatási intézmény tekintetében öt-nyolc évre kell biztosítani.

(7) A (4) bekezdésben meghatározott hozzájárulások, támogatások fedezetét a miniszter által vezetett minisztérium fejezetében kell megtervezni.

53. A felsőoktatás működésének támogatását szolgáló külön rendelkezések

85. § (1) A Kormány a képzés és kutatás minőségének emelése céljából a hallgatók, az oktatók és a kutatók támogatására ösztöndíjat alapíthat. A Kormány által alapított ösztöndíj – külön törvény szerint – mentes a közterhektől.

(2) Az ösztöndíj odaítélésének, feltételeinek rendjét a Kormány határozza meg.

(3) Gyakorlatigényes szaknak minősül a Kormány által a többciklusú képzés rendjét, a képzés indításának eljárását meghatározó jogszabályban megjelölt – képzési és kimeneti követelményei alapján legalább hat hétig tartó szakmai gyakorlatot is tartalmazó – szak.

XXV. Fejezet

AZ INTÉZMÉNY VAGYONGAZDÁLKODÁSA

54. Általános vagyongazdálkodási szabályok

86. § (1) A felsőoktatási intézmény gazdasági tevékenysége körében minden olyan döntést meghozhat, intézkedést megtehet, amely hozzájárul az alapító okiratában meghatározott feladatainak végrehajtásához, feltéve, hogy ezzel nem veszélyezteti az alapfeladatainak végrehajtását, a közpénzek és a közvagyon hatékony felhasználását, így különösen: szerződést köthet, társulhat, gazdálkodó szervezetet alapíthat, a rendelkezésére bocsátott vagyont (a továbbiakban: felsőoktatási intézmény rendelkezésére bocsátott vagyon) használhatja és a vagyonkezelési szerződésében foglaltaknak megfelelően hasznosíthatja.

(2) A felsőoktatási intézmény kötelezettsége a rendelkezésére álló források rendeltetésszerű, gazdaságos felhasználása, a szellemi és egyéb vagyon védelme.

(3) Az állami felsőoktatási intézmény vagyongazdálkodására a nemzeti vagyonnal való gazdálkodás elveit és feltételrendszerét meghatározó jogszabályok az irányadók.

(4) Ha az állami felsőoktatási intézmény bármilyen jogcímen vagyont szerez, annak tulajdonjoga az államot illeti meg, azonban arra a felsőoktatási intézménnyel határozatlan időre szóló vagyonkezelői szerződést kell kötni.

87. § (1) Az állami felsőoktatási intézmény a vagyonkezelője, a nem állami felsőoktatási intézmény pedig – kivéve, ha a vagyon tulajdonjogát a fenntartó átengedi – a használója lehet a feladatai ellátásához a fenntartó által rendelkezésére bocsátott vagyonnak.

(2) A felsőoktatási intézmény vagyont, valamint a rendelkezésére bocsátott ingó – ideértve szellemi terméket és más vagyoni értékű jogot is – és ingatlan vagyont az alapító okiratban meghatározott feladatainak ellátásához használhatja.

(3) Az állami felsőoktatási intézmény a rendelkezésére bocsátott vagyonnal a 86. §. (3) bekezdésben, valamint az államháztartásról szóló törvényben, és az e törvényben meghatározottak szerint rendelkezhet.

88. § (1) Az állami felsőoktatási intézményi által alapított gazdasági társaság alapítására, részesedésszerzésre, működésére, illetve a vezető tisztségviselőjének felelősségére az állami részesedéssel működő gazdasági társaságra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(2) Ha a felsőoktatási intézmény szellemi alkotás jogosultja, azt nem pénzbeli hozzájárulásként intézményi társaság tulajdonába adhatja, a szellemi alkotás üzleti célú hasznosítása céljából hasznosító vállalkozást hozhat létre. A szellemi alkotás hasznosítására létrehozott, illetve működtetett intézményi társaságra egyebekben a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló törvényt kell alkalmazni.

55. A felújítás, beruházás sajátos szabályai

89. § (1) Az állami felsőoktatási intézmény intézményfejlesztési tervének keretei között

a) látja el fejlesztési feladatait,

b) a rendelkezésére bocsátott nemzeti vagyonnal az Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (a továbbiakban: MNV Zrt.) előzetes hozzájárulásával beruházást indíthat és részt vehet beruházás közös megvalósításában.

(2) Az állami felsőoktatási intézmény a vagyonkezelésében lévő állami vagyon tulajdonjogát saját hatáskörben, a magyar állam nevében eljárva átruházhatja, ami

a) az állami vagyon értékesítésére vonatkozó általános rendelkezések betartásával,

b) a vagyon valós piaci értékének megfelelő ellenértéke fejében,
c) az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter előzetes hozzájárulásával,
d) a miniszter előzetes értesítése mellett,
e) ingatlan esetén az ingatlan fekvése szerinti települési – fővárosban az ingatlan fekvése szerinti kerületi – önkormányzat elővásárlási jogának biztosításával történhet.

(3) Az átruházásról szóló kérelmet a felsőoktatási intézmény részletesen indokolja. Az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter hozzájárulásáról az átruházási szándék írásbeli bejelentésétől számított hatvan napon belül dönt. A hozzájárulás száznolcvan napig érvényes.

(4) Az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter döntéséhez – amennyiben az értékesíteni kívánt vagyon ingatlan – kikéri a MNV Zrt. tájékoztatását abban a tekintetben, hogy az ingatlan szükséges-e valamely állami szerv, költségvetési szerv elhelyezésére vonatkozó, az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter hozzájárulása iránti kérelem beérkezésekor a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-hez már bejelentett igényének kielégítéséhez. A felsőoktatási intézmény az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter döntése szerint, a döntéstől számított hatvan napon belül az elhelyezési igény kielégítése érdekében az ingatlanra vonatkozó vagyonkezelési szerződését megszünteti, és az ingatlant átadja az MNV Zrt.-nek.

(5) Az átruházási eljárás befejezését követő harminc napon belül az intézmény a nyilvántartásba vétel és elszámolás végett megküldi a szerződést, illetve az eljárás során keletkezett iratokat az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter és tájékoztatásul a miniszter részére. A (2) és (3) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértésével kötött szerződés semmis.

90. § (1) Az állami felsőoktatási intézmények kezelésében lévő állami vagyonba tartozó ingatlanok átruházásából származó bevételnek az átruházás költségeinek kiegyenlítését követően fennmaradó részét a 89. § (3) bekezdés szerinti jóváhagyással a felsőoktatási intézmény a vagyonkezelésében lévő állami tulajdonú ingatlanok állagmegóvási, felújítási, beruházási – beleértve a korábban kötött szerződés szerinti PPP (az állami és a magánszektor közötti fejlesztési, illetve szolgáltatási együttműködés, Public Private Partnership program) keretében megvalósuló fejlesztéseket is – célra használhatja fel.

(2) Ha az intézményfejlesztési tervben megjelölt cél az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter jóváhagyásában megjelölt időpontig nem valósul meg, akkor a fenntartó szerv az értékesítés ellenértékét a felsőoktatási intézménytől elvonja, vagy ha ez akadályba ütközik, megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a bevétel harminc napon belül az állam részére megfizetésre kerüljön.

(3) Az állami felsőoktatási intézmény kincstári körbe nem tartozó befektetővel végzett közös beruházás esetén csak az állami vagyonért felelős miniszter előzetes engedélyével jogosult a vagyonkezelésében lévő ingatlant – versenyztetés nélkül – a befektető használatába adni, vagy arra vonatkozóan földhasználati jogot biztosítani legfeljebb húsz évre.

(4) Az oktató, illetve kutató foglalkoztatási jogviszonya keretében létrehozott szellemi alkotásra a munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott szellemi alkotás munkáltató részére történő átadására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(5) Az állami felsőoktatási intézmény rendelkezésére bocsátott nemzeti vagyont az állami vagyonról vezetett vagyonyilvántartásban nyilván kell tartani, ennek érdekében a felsőoktatási intézményt külön jogszabályban meghatározott adatszolgáltatási kötelezettség terheli.

NYOLCADIK RÉSZ

SAJÁTOS MŰKÖDÉSI RENDELKEZÉSEK

XXVI. Fejezet

A NEM ÁLLAMI FENNTARTÁSÚ FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK MŰKÖDÉSÉRE VONATKOZÓ KÜLÖN RENDELKEZÉSEK

56. Az egyházi felsőoktatási intézmények

91. § (1) Hitélettel és a hitélettel együtt oktatott hittudománnyal összefüggő képzést (a továbbiakban együtt: hitéleti képzés) az egyházi jogi személy által fenntartott felsőoktatási intézmények (a továbbiakban: egyházi felsőoktatási intézmény) folytathatnak.

(2) Az egyházi felsőoktatási intézmények e törvény általános rendelkezései szerint nem hitéleti képzést is folytathatnak.

(3) Az egyházi felsőoktatási intézményben

a) a foglalkoztatási jogviszony létesítésénél az egyenlő bánásmódról szóló törvény 22. §-ában foglalt keretek között foglalkoztatási feltételek határozhatók meg,

b) a jelentkezők között különbséget lehet tenni vallási, világnézeti meggyőződés alapján, amennyiben az a felsőoktatási intézmény szervezeti jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott oktatási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós követelményen alapul,

c) a fenntartó a munkáltatói jogok gyakorlásában, a vagyoni, gazdálkodási feladatokban a 13. § (2)–(3) bekezdésében foglaltaktól eltérően rendelkezhet,

d) nem kell alkalmazni a 38. § (2) bekezdésének rendelkezéseit.

(4) Hitéleti képzést folytató felsőoktatási intézmény – a 6. § (2) bekezdésben, a 9. § (3) bekezdésben foglaltaktól eltérően – az egyetem elnevezést akkor is használhatja, ha egy képzési területen jogosult mesterképzés folytatására, valamint legalább egy tudományterületen vagy művészeti területen doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére.

(5) A hitéleti képzést folytató felsőoktatási intézmény – a 6. § (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően – állami elismerést kaphat és a főiskola elnevezést akkor is használhatja, ha egy képzési területen egy szakon jogosult alapképzés folytatására.

(6) A hitéleti képzés tartalmának meghatározása, a képzésben részt vevő oktatókkal, tanárokkal kapcsolatos követelmények meghatározása az egyházi felsőoktatási intézmény joga.

(7) A hitéleti képzés tekintetében a 6. § (5) bekezdés *a)* pontjában szabályozott eljárásban csak azt kell vizsgálni, hogy biztosítottak-e a képzés tárgyi feltételei. A felsőoktatási intézmény határozza meg továbbá a felvételi eljárás rendjét és – az érettségi vizsga meglétét kivéve – a felvétel követelményeit.

92. § (1) A Magyar Köztársaság és az Apostoli Szentszék között létrejött megállapodás alapján a Magyar Katolikus Egyház, továbbá a Kormánnyal a felsőoktatási feladatok ellátására megállapodást kötő egyház által fenntartott felsőoktatási intézmény, kollégium és diákotthon a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgatói arányában jogosult a 84. § (2) bekezdés *d)* pontjában meghatározott fenntartási feladatokhoz biztosított állami támogatásra, továbbá eseti és egyedi támogatásokra.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott támogatásra jogosulttá válhat az az egyház által fenntartott felsőoktatási intézmény, kollégium és diákotthon is, amelynek fenntartójával a miniszter felsőoktatási feladatok ellátására megállapodást köt.

(3) Az (1) bekezdésben felsorolt egyházak által fenntartott felsőoktatási intézményekben nem hitéleti képzésre felvehető hallgatói létszámot a miniszter az érintett egyházi jogi személyekkel kötött megállapodás alapján határozza meg, azzal a megkötéssel, hogy az évente államilag támogatható hallgatói létszámhelynek az összes állami ösztöndíjjal támogatott hallgatói létszámhelyre

felvehetőkhöz viszonyított aránya nem lehet kevesebb, mint az 1997/1998-as tanévben az adott egyház valamennyi felsőoktatási intézményébe államilag finanszírozott hallgatóként felvett hallgatóknak az összes államilag finanszírozott hallgatóhoz viszonyított aránya.

(4) A hitéleti képzésben magyar állami ösztöndíjjal támogatott képzésre felvehető hallgatói létszámot az (1) bekezdésben felsorolt megállapodásban foglaltak szerint kell meghatározni, oly módon, hogy a mesterképzésre az alapképzéssel megegyező számú hallgató vehető fel.

(5) A hitéleti képzéshez biztosított magyar állami ösztöndíjjal támogatott hallgatói létszámhelyre, hitéleti képzésre felvehető a határon túl élő magyar nemzetiségű jelentkező is, akkor is, ha nem tartozik a 39. § (1) bekezdésének hatálya alá.

(6) A hitéleti képzéssel összefüggésben

a) a jelentkezés elfogadásának előfeltételeként kiköthető valamely vallás, világnézet elfogadása és annak igazolása,

b) az egyházi felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata

ba) a 11. § (1) bekezdés a) pontjában hivatkozott foglalkoztatási követelményrendszer tartalmához képest,

bb) – a politikai meggyőződésre vonatkozó kivétellel – a 11. § (1) bekezdés f) pontjában szabályozottakhoz képest,

bc) a 12. §-ban, a 13. § (2)–(6) bekezdésében foglaltaktól

eltérő rendelkezéseket állapíthat meg,

c) a munkakörök létesítését, a munkáltatói jogok gyakorlását, a főiskolai és az egyetemi tanár kivételével a munkaköri és egyéb cím adományozását a fenntartó magához vonhatja,

d) a 26. § (3) bekezdést, 65. § (4) bekezdést, továbbá az intézményfejlesztési tervre vonatkozó rendelkezéseket nem kell alkalmazni, az állami elismerésről szóló szabályokat azonban meg kell tartani,

e) egyetemi tanári munkaköri cím megszerzéséhez nem szükséges a MAB előzetes szakértői véleménye,

f) az egyetemi, főiskolai kar létesítéséhez elvárt minimális oktatói létszámra vonatkozó rendelkezést nem kell alkalmazni, [108. § 11. aa) és ba) pont]

g) tanárképző központ létrehozása nem kötelező.

93. § (1) A kizárólag hitéleti képzést folytató felsőoktatási intézmény jogosult működésének szüneteltetésére. A szüneteltetésre csak akkor kerülhet sor, ha az intézménynek nincsen hallgatója. A szüneteltetésre és annak megszüntetésére a fenntartó bejelentése alapján az oktatási hivatal által történő nyilvántartásba vétel időpontjától kerül sor. Az öt évet meghaladó időtartamú szünetelés esetén, a tevékenység újraindítását megelőzően, az oktatási hivatal hatósági ellenőrzés keretében vizsgálja a működési engedélyben foglalt feltételek teljesülését.

(2) Az egyházi felsőoktatási intézmény hitéleti képzésére biztosított támogatás megegyezik a bölcsész, bölcsész-tanár képzéshez nyújtott támogatással. Az egyházi felsőoktatási intézmények hitéleti képzésben részesülő hallgatóinak képzésére fordított előirányzatot külön költségvetési előirányzatként kell megtervezni.

(3) Ahol e törvény munkaviszonyt említ, azon egyházi felsőoktatási intézmények esetén az egyházi személy jogviszonyt is érteni kell.

(4) A miniszter az alap- és mesterképzés képzési és kimeneti követelményeinek szabályozásánál a hitéleti képzés tekintetében az egyházi jogi személy kezdeményezésére szabályoz.

(5) A felsőoktatási intézményeket fenntartó egyházi jogi személyek kezdeményezésére a MAB-on belül hittudományi kérdésekkel foglalkozó bizottságot kell működtetni.

(6) Az egyházi felsőoktatási intézmények működésére

a) a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi C. törvény és az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény vonatkozó rendelkezéseit,

b) a 94. § (2)–(3) és (8) bekezdésben, valamint a 95. § (2)–(3) és (6) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

57. A magán felsőoktatási intézmények

94. § (1) A 4. § (1) bekezdés *c)–d)* pontjában meghatározott személy, szervezet által fenntartott felsőoktatási intézmény (a továbbiakban: magán felsőoktatási intézmény) vallási, illetve világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként is működhet, és a képzési programjába beépítheti a vallási, világnézeti elkötelezettségnek megfelelő filozófiai, etikai, kulturális ismereteket.

(2) A magán felsőoktatási intézmények a 12. § (7) bekezdésben, a 12. § (8) bekezdésben, a 29. § (1) bekezdésben, a 37. § (3), (5)–(6) bekezdésben, a 83. § (1) és (5) bekezdésben foglalt rendelkezésektől a szervezeti és működési szabályzatukban eltérhetnek.

(3) A magán felsőoktatási intézmények – feltéve, hogy a Kormány a támogatásra megállapodásban vállalt kötelezettséget – a megállapodásban foglalt feltételek mellett jogosultak a 84. § (2) bekezdésének *a)–c)*, valamint *e)* pontjában meghatározott támogatásokra. Az *e* bekezdésben foglaltakat az országos kisebbségi önkormányzat által fenntartott felsőoktatási intézmény tekintetében is alkalmazni kell.

(4) A magán felsőoktatási intézmény a 2. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott feladatok szerinti tevékenységet folytathat, ennek megvalósítása érdekében – e törvényben és a Kormány által meghatározottak szerint – gazdálkodik (a továbbiakban: magán felsőoktatási intézmény gazdálkodási rendje).

(5) A magán felsőoktatási intézmény alapító okiratában fel kell tüntetni, hogy tevékenységét közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézményként vagy vállalkozásként végzi.

(6) Ha a magán felsőoktatási intézményben magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgatók létszáma – öt év átlagában – nem éri el a felsőoktatási intézménybe felvett összes hallgatói létszám ötven százalékát, a 73. §-ának (3) bekezdésében foglaltakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a fenntartó hagyja jóvá a felsőoktatási intézmény költségvetését, a számviteli rendelkezések alapján elkészített éves beszámolóját, szervezeti és működési szabályzatát, intézményfejlesztési tervét.

(7) A felsőoktatási intézmény a 75. § (1) bekezdés szerint jogosult bírósági eljárást kezdeményezni.

(8) A magán felsőoktatási intézmény, e törvény általános rendelkezéseitől eltérően, állami elismerést kaphat és a főiskola elnevezést akkor is használhatja, ha nem kari struktúrában működik.

95. § (1) Ha a magán felsőoktatási intézmény nem közhasznú szervezetként működik, akkor a 2. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott feladatait vállalkozási tevékenységként látja el.

(2) Az alapító okiratban a fenntartó meghatározhatja, hogy a felsőoktatási intézmény által elért eredmény milyen módon kerül felosztásra, továbbá a fenntartó milyen módon részesedik abból.

(3) A magán felsőoktatási intézmény a rendelkezésére bocsátott vagyonnal – az alapító okiratában meghatározottak szerint, illetve ha állami vagyonnal rendelkezik, az államháztartásra vonatkozó előírások megtartásával – költségvetésének keretei között önállóan gazdálkodik.

(4) A magán felsőoktatási intézmény bevétele lehet:

a) a fenntartó által biztosított pénzeszköz,

b) állami támogatás,

c) egyéb bevétel.

(5) A magán felsőoktatási intézmény költségei, kiadásai lehetnek:

a) a 2. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott feladatokhoz kapcsolódó közvetlen és közvetett költség,

b) a vállalkozási tevékenység közvetlen és közvetett költsége,

c) egyéb kiadás.

(6) A magán felsőoktatási intézmény bevételeit és kiadásait a számviteli előírások szerint tartja nyilván. A magán felsőoktatási intézmény olyan kötelezettségeiért, amelyek teljesítéséhez vagyona nem elégséges, a fenntartó kezességként felel. Ha a magán felsőoktatási intézmény jogutód nélkül szűnik meg, jogai és kötelezettségei a fenntartóra szállnak.

(7) A magán felsőoktatási intézmény évente köteles nyilvánosságra hozni a gazdálkodási tevékenységéről szóló mérleget, beszámolót.

XXVII. Fejezet

A KÖZHASZNÚ SZERVEZETKÉNT MŰKÖDŐ FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEKRE VONATKOZÓ KÜLÖN RENDELKEZÉSEK

58. A közhasznú szervezetként történő működtetés rendje

96. § (1) A nem állami felsőoktatási intézmény, ha alapító okirata, belső szabályzata lehetővé teszi és az oktatási hivatal jogerős határozatával közhasznú nyilvántartásba veszi, közhasznú szervezetként is működhet. A felsőoktatási intézmény közhasznú szervezetté minősítése, illetve a közhasznú nyilvántartásból való törlés iránti kérelmet az intézmény fenntartója az oktatási hivatalnál jogosult benyújtani. A felsőoktatási intézmény közhasznú szervezetté minősíthető abban az esetben is, ha közhasznú szervezetté minősítését a reá irányadó szabályok szerinti létesítési eljárásban kéri.

(2) A felsőoktatási intézmény – ha közhasznú szervezetként történő nyilvántartásba vételét kéri – alapító okiratában közhasznú (cél szerinti) tevékenységként a 2. § (1) és (3) bekezdés szerinti tevékenységet, illetve tevékenységeket jelölheti meg.

(3) A felsőoktatási intézmény alapító okiratában kötelezően feltüntetendő alaptevékenysége a közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézmény esetében megegyezik közhasznú (cél szerinti) tevékenységével. A közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézmény vállalkozási tevékenységet is folytathat. A cél szerinti tevékenység és a vállalkozási tevékenység tekintetében a közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézményt megilletik mindazok a kedvezmények, amelyet a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: a közhasznú szervezetekről szóló törvény) 6. §-a meghatároz.

(4) Közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézmények esetében e törvény 37. § (2) bekezdés *f)–g)* és *i)–j)* pontját nem kell alkalmazni.

(5) A közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézmény működése nyilvános, a szenátus ülései – ha törvény eltérően nem rendelkezik – nyilvánosak. A nyilvánosság az intézmény szabályzatában foglaltak szerint korlátozható, ha az a személyiségi jogokat, az intézmény vállalkozási (nem közhasznú) tevékenységével kapcsolatos üzleti titkokat, illetve a szellemi alkotásokhoz fűződő jogos érdekeket veszélyezteti vagy sérti.

(6) A közhasznú szervezetekről szóló törvény rendelkezéseit a közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézményekre a következő eltérésekkel kell alkalmazni,

a) a közhasznú szervezetekről szóló törvény 7. § (2) bekezdésének *a)–b)* és *d)* pontjában, valamint 7. § (3) bekezdésének *a)–d)* pontjaiban foglalt rendelkezéseket a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell rögzíteni, azzal, hogy a szenátus legalább évi két alkalommal tart ülést, *b)* a közhasznú szervezetekről szóló törvény 7. § (2) bekezdésének *c)* pontja esetében a felügyelő szerv működésére, hatáskörére vonatkozó szabályokat a fenntartó határozza meg az intézmény alapító okiratában, ahol kötelező gondoskodnia a felügyelő szerv létrehozásáról is.

(7) A közhasznú jogállás megszerzését követően a szervezeti és működési szabályzat valamennyi módosítását a rektor küldi meg az oktatási hivatalnak. Az alapító okirat módosításai akkor lépnek hatályba, ha az abban foglaltakat az oktatási hivatal jogerős határozatával nyilvántartásba vette.

XXVIII. Fejezet

AZ ORVOS- ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI, ILLETVE AGRÁRTUDOMÁNYI KÉPZÉST FOLYTATÓ FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEKRE VONATKOZÓ KÜLÖN RENDELKEZÉSEK

59. Az egészségügyi felsőoktatási intézmény működése

97. § (1) Az orvos- és egészség tudományi képzést folytató egyetemek (a továbbiakban: egészségügyi felsőoktatási intézmény) részt vesznek az egészségügyi ellátásban, e célból egészségügyi szolgáltatót létesítenek és tartanak fenn, vagy egészségügyi szolgáltatóval társulnak. Az egészségügyi felsőoktatási intézmény gyakorlati képzés céljából az egészségügyi szolgáltatóval megállapodhat oktató kórházi, szakrendelési, gyógyyszerészeti feladatok ellátására.

(2) Az egészségügyi felsőoktatási intézmény – külön törvényben meghatározottak szerint – ellátja az igazságügyi szakértői tevékenységet. Ha a felsőoktatási intézmény nem egészségügyi felsőoktatási intézmény, azonban részt vesz az egészségtudományi képzésben, az e bekezdésben foglaltakat a gyakorlati képzés megszervezése tekintetében alkalmazni kell.

(3) Az egészségügyi felsőoktatási intézmény – a felsőoktatási intézmény részeként képzési és kutatási feladatainak ellátása érdekében – egészségügyi szolgáltató működtetésére jogosult. Az egészségügyi szolgáltató az egészségügyi felsőoktatási intézmény részeként (a továbbiakban: klinikai központ) működhet. A klinikai központ kincstári számlával rendelkezik.

(4) Az egészségügyi felsőoktatási intézmény egészségügyi szolgáltatója – megállapodás alapján – részt vesz a területi egészségügyi szolgáltatások nyújtásában, a progresszív betegellátásban, amely ellátásra vonatkozóan az egészségbiztosítási szerv az egészségügyi felsőoktatási intézmény egészségügyi szolgáltatójával finanszírozási szerződést köt. Az egészségbiztosítási szerv által az egészségügyi szolgáltatás ellenértékéeként biztosított összeg csak a szerződésben meghatározott feladatokra használható fel.

(5) Az egészségügyi felsőoktatási intézmény közreműködhet a térségi egészségfejlesztési tevékenységben, és megállapodás alapján részt vehet a szervezet-átalakítási és finanszírozási modellkísérletekben.

98. § (1) Amennyiben az egészségügyi szolgáltató központi költségvetési szerv részeként működik, az egészségügyi felsőoktatási intézmény egészségügyi szolgáltatásának központi beruházási és felújítási, valamint fejlesztési forrásait az egészségügyért felelős miniszter által vezetett minisztérium fejezeti költségvetésében kell megtervezni. Az egészségügyért felelős miniszter által vezetett minisztérium jogosult az általa biztosított költségvetési előirányzatokkal kapcsolatos gazdálkodás ellenőrzésére. Előzetes tájékoztatást, beszámolót kérhet, illetve kezdeményezheti az egészségügyi szolgáltatással összefüggő kérdések egyetemi fórumokon történő megvitatását.

(2) Az egészségügyért felelős miniszter szakmai irányításával és koordinálásával az egészségügyi felsőoktatási intézmény szervezi a szakorvos-, a szakfogorvos-, a szakgyógyszerész-, klinikai szakpszichológus, népegészségügyi szakemberképzést, a más felsőfokú végzettséggel rendelkezők egészségügyi szak- és továbbképzését, továbbá közreműködik e feladatok ellátásában. Az egészségügyért felelős miniszter irányítja és koordinálja az egészségügyi felsőoktatási intézményekben folytatott tancélú gyógyító-megelőző tevékenységet, ágazati kutató-fejlesztő tevékenységet.

(3) Annál, aki az egészségügyi felsőoktatási intézmény képzési feladataiban és egészségügyi szolgáltatással összefüggő feladataiban is – munkaköri feladatoként – részt vesz, meg kell határozni, hogy a teljes munkaidő mekkora részét kell az oktatói, illetőleg az egészségügyi szolgáltatással összefüggő feladatokra fordítani. Ilyen foglalkoztatás esetén az egyes tevékenységekre vonatkozó foglalkoztatási és munkaidő-megosztáshoz igazodó díjazási szabályokat alkalmazni kell.

99. § (1) A betegellátási feladatok koordinálására az egészségügyi felsőoktatási intézmény az orvos- és egészségtudományi képzést kari formában folytató szervezeti egységei kezdeményezésére orvos- és egészségtudományi centrumot (a továbbiakban: centrum) hozhat létre. A centrum a felsőoktatási intézmény klinikáit és az egészségügyi szolgáltatáshoz kapcsolódó kutatóintézeteket, egyéb szervezeti egységeit foglalja magába. A centrum elnöke gyakorolja a vagyonkezelői jogokat azoknak a vagyontárgyaknak a tekintetében, amelyek az egészségügyi, gyógyító-megelőző feladatainak ellátásához rendelkezésére állnak. Az Egészségbiztosítási Alap terhére beszerzett, illetve működtetett vagyon értékesítése, hasznosítása esetén az egészségügyért felelős miniszter által kijelölt szerv jóváhagyását be kell szerezni.

(2) Az egészségtudományi centrum élén elnök áll, aki magasabb vezetői megbízás keretében végzi munkáját. Az elnök megválasztásának rendjét a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni. A centrum vezetője ellátja a (3) bekezdésében meghatározott vezetői feladatait is. Az egészségügyi centrumot illetően az egyetemet a centrum vezetője képviseli. A centrum vezetője gyakorolja a 97. § (3) bekezdésében és 98. § (1) bekezdésben meghatározott feladatok ellátását szolgáló előirányzatok felett a rendelkezési jogot.

(3) Az egészségügyi felsőoktatási intézményben – ha centrum nem jön létre – az egészségügyi szolgáltatás irányításáért felelős magasabb vezetői megbízással rendelkező vezetőt a szervezeti és

működési szabályzatban kell meghatározni (a továbbiakban: egészségügyi szolgáltatásért felelős vezető). Az egészségügyi szolgáltatásért felelős vezető önállóan irányítja az egészségügyi szolgáltatás megszervezését, e feladatok tekintetében gyakorolja a munkáltatói jogokat. Ha az egészségügyi szolgáltatásért felelős vezető nem a rektor, feladatait, kötelezettségeit és kötelezettségvállalási jogosultságát a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni.

(4) A felsőoktatási intézmény által biztosított egészségügyi szolgáltatáshoz – jogszabályban meghatározott feltételekkel – az egészségügyért felelős miniszter költségvetési támogatást nyújt. Az egészségügyi felsőoktatási intézmény által végzett egészségügyi tevékenységre, továbbá az egészségügyi kutatásra, egészségügyi fejlesztésekre, egészségügyi szak- és továbbképzésre is alkalmazni kell az egészségügy szakmai irányítására és szervezésére, az egészségügyért felelős miniszter szakmai irányítási jogkörére vonatkozó rendelkezéseket, továbbá mindazokat a jogszabályokat, amelyek meghatározzák az egészségügyi szolgáltatás megszervezését, a feladatellátásban közreműködők szakképzettségét, az egészségügyi szolgáltatás finanszírozását.

60. Az agrártudományi centrum

100. § (1) Az agrártudományi képzést folytató egyetemen az elkülönült gyakorlólhely, tangazdaság, kutatóintézet, múzeum, arborétum agrártudományi centrum keretében is működtethetők. A szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni az agrártudományi centrum részére biztosított költségvetési keretet és az ahhoz kapcsolódó gazdálkodási jogosultságokat.

(2) Az agrártudományi centrum ellátja az agrártudományi feladatok koordinálását, közreműködik az ágazati kutató-fejlesztő, innovációs tevékenység, a területi szaktanácsadás, az agrártovábbképzés, a gyakorlati képzés feladatainak ellátásában, amelyhez a feladatarányos költségvetési támogatást az agrárpolitikáért felelős miniszter biztosíthat.

(3) Az agrártudományi centrum tekintetében a 99. § (2) bekezdését kell megfelelően alkalmazni.

XXIX. Fejezet

A MŰVÉSZETI FELSŐOKTATÁSRA, PEDAGÓGUSKÉPZÉSRE VONATKOZÓ KÜLÖN RENDELKEZÉSEK

61. A művészeti felsőoktatási intézmény

101. § (1) Ha a felsőoktatási intézmény kizárólag a művészeti képzési ág valamelyikében folytat képzést (a továbbiakban: művészeti felsőoktatási intézmény), az e törvényben foglaltakat a következő eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A művészeti felsőoktatási intézmény művészeti gyakorlólhelyet létesíthet és tarthat fenn.

(3) A táncművészeti képzési ágban a felsőfokú tanulmányok a középiskolában folytatott tanulmányok alatt, az érettségi vizsgát megelőzően is megkezdhetők oly módon, hogy a tanulói jogviszony mellett a felsőoktatási intézménnyel hallgatói jogviszony jön létre. Ebben az esetben a felvételhez szükséges, a 40. § (2) bekezdésében meghatározott, nyelvvizsga-követelményt nem kell teljesíteni. A hallgató egyidejűleg sajátítja el az érettségi vizsga letételéhez szükséges követelményeket és a művészeti képzés követelményeit. Az e bekezdésben szabályozott hallgatók tekintetében alkalmazni kell a Munka Törvénykönyvének a fiatal munkavállalók munkaközi szünetére, pihenőidejére vonatkozó külön rendelkezéseit.

(4) A művészeti felsőoktatási intézmény az egyetem, vagy főiskola elnevezést akkor is használhatja, ha egy képzési területen jogosult alap- vagy mesterképzésre, illetve egy tudományterületen doktori képzésre és doktori fokozat odaitélésére. Az intézmény – alapító okirata szerint – eltérhet a karok számára és típusára vonatkozó általános feltételtől.

(5) Ha a képzési területen nem folyik legalább tíz éve mesterfokozatot nyújtó képzés, oktatói munkakört, valamint tanári munkakört tölthet be az is, akinek alapképzésben szerzett oklevele és szakképzettsége van, feltéve, hogy az oktatói munkakör betöltésének a tudományos fokozat megléte nem előfeltétele.

(6) Művészeti alap- és mesterképzésben a 50. § (4) bekezdésében foglaltak mellett a záróvizsgának része művészeti alkotás elkészítése, előadás létrehozása, bemutatása és megvédése.

(7) A művészeti felsőoktatási intézmény alapfokú művészeti nevelés és oktatás, valamint művészeti szakképzés feladatait közoktatási intézmény létrehozásával láthatja el. A művészeti felsőoktatási intézmény a középiskolába járó tanulót előkészítheti a művészeti felsőoktatási intézménybe való belépésre. A tanulót a felsőoktatási intézmény – hallgatói jogviszony létesítése nélkül – nyilvántartásba veszi (a továbbiakban: előkészítő jogviszony). Az előkészítő jogviszonyban lévő tanuló után az alapfokú művészetoktatásban részt vevő tanulóra számított hozzájárulás illeti meg a felsőoktatási intézményt. Az előkészítő jogviszony alapján a tanuló részére legalább heti négy tanórát kell biztosítani, amely teljesíthető az oktató, illetve a tanár munkaköri kötelezettségeként. A képzésben résztvevőt megillető jogokat és kötelezettségeket a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata határozza meg.

(8) Ha a felsőoktatási intézmény – anélkül, hogy művészeti felsőoktatási intézménynek minősülne – művészeti képzést folytat, működésére a (2)–(3), valamint az (5)–(7) bekezdésben foglaltakat alkalmazni kell.

62. A pedagógusképzés szervezése

102. § (1) A pedagógusképzés típusai:

- a) a csecsemő- és kisgyermek-nevelő képzés,
- b) az óvó- és tanítóképzés, valamint a konduktor és gyógypedagógus-képzés,
- c) az általános iskolai tanárképzés,
- d) a középiskolai tanárképzés.

(2) A képzések időtartama és szintje:

- a) a csecsemő- és kisgyermek-nevelő, óvodapedagógus képzés alapképzésben szervezhető, az alapfokozatot eredményező képzés időtartama hat félév,
- b) a tanítóképzés, a konduktor és gyógypedagógus-képzés alapképzésben szervezhető, az alapfokozatot eredményező képzés időtartama nyolc félév,
- c) az általános iskolai tanárképzés osztatlan képzésben szervezhető, a képzés időtartama nyolc félév, amelyet követően – hallgatói jogviszony keretében – két félév iskolai gyakorlatot kell teljesíteni; az általános iskolai tanárképzés során mesterfokozat szerezhető;
- d) a középiskolai tanárképzés osztatlan képzésben – a Kormány által meghatározott esetben osztott képzésként – szervezhető, a képzés időtartama tíz félév, amelyet követően – hallgatói jogviszonyban – két félév iskolai gyakorlatot kell teljesíteni, a középiskolai tanárképzés során mesterfokozat szerezhető.

(3) A képzésben részt vevőket a Kormány – az állami ösztöndíj mellett – pályázati eljárásban odaítélt pedagógus ösztöndíjjal támogatja. Az ösztöndíj igénybevételének rendjét, feltételeit a Kormány rendeletben állapítja meg.

(4) A pedagóguspályára jelentkezőknek a felvételi eljárás keretében alkalmassági vizsgán kell részt venniük.

(5) A Kormány határozza meg a pedagógusképzésben az alap- és mesterképzés, valamint az osztatlan képzés szakjait, választható egyenrangú szakpárjait, továbbá a mesterképzés szakosodási rendszerének általános szabályait. A miniszter rendeletben határozza meg az egyes tanári szakok képzési és kimeneti követelményeit.

103. § (1) Azokban a felsőoktatási intézményekben, ahol általános iskolai vagy középiskolai tanárképzés legalább kettő szakon folyik, a tanárképzés szakmai, tartalmi, szervezeti és tudományos feladatainak összehangolását, valamint az elméleti és gyakorlati képzés szervezését a tanárképző központ biztosítja, amelynek vezetője főigazgató. Intézményenként egy tanárképző központ létesíthető.

(2) A tanárképző központ koordinálja különösen a hallgatói meghallgatást, kiválasztást, felvételt, átvételt, a kreditelismerés, a pedagógiai szakképzés, a záróvizsga letételének folyamatát, és szervezi, ellenőrzi, valamint értékeli az iskolai gyakorlatot. Nyomon követi a hallgatói előremenetelt, pályakövetést végez.

- (3) A pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmények – a tanárképző központon keresztül – részt vesznek a pedagógus továbbképzésben, a pedagógiai kutatásokban, a pedagógusok minősítési eljárásában.
- (4) A pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmény köznevelési intézményt (gyakorló intézmény) tarthat fenn, amely részt vesz a hallgatók gyakorlati képzésében.
- (5) Ha a felsőoktatási intézményben – alapító okirata szerint – nemzetiségi (nemzeti vagy etnikai kisebbségi) pedagógusképzés folyhat, a felvételi követelményeknek megfelelő jelentkező esetén a képzést meg kell szervezni.
- (6) A kisebbséghez tartozást a kisebbségi nyelvből tett érettségi vizsga igazolja.
- (7) A nemzetiségi (nemzeti vagy etnikai kisebbségi) pedagógusképzésben a kisebbség nyelvét a képzés teljes időtartama alatt oktatni kell.
- (8) A nemzetiségi (nemzeti vagy etnikai kisebbségi) pedagógusképzés a finanszírozás szempontjából kis létszámú szaknak minősül.

XXX. Fejezet

VEGYES RENDELKEZÉSEK

63. Az igazgatási, rendvédelmi, katonai felsőoktatás, illetve egyes intézmények sajátos szabályozása

104. § (1) E törvény rendelkezéseit az igazgatási, rendvédelmi, katonai felsőoktatásra, valamint az ilyen képzést folytató felsőoktatási intézményre, az intézményben foglalkoztatottakra, hallgatókra vonatkozóan a Nemzeti Közszolgálati Egyetemről szóló törvényben meghatározott eltéréssel kell alkalmazni.
- (2) Azokat a kérdéseket, amelyeket e törvény alapján a foglalkoztatási követelményrendszerben kell szabályozni, a felsőoktatási intézmény kollektív szerződése is szabályozhatja.
- (3) Magyarország címere elhelyezhető a felsőoktatási intézmény alapfeladatának ellátását szolgáló helyiségekben, címtábláján, épületeinek homlokzatán, továbbá feltüntethető a körbélyegzőjén és a felsőoktatási intézmény által kiadott okleveleken, oklevélmelléleteken.
- (4) A Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és Nevelőintézete főiskolaként működő felsőoktatási intézmény.
- (5) Az Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem egyetemként működő felsőoktatási intézmény, amely – alapító okiratában foglaltak szerint – térhet el a 6. § (2) bekezdésében, 9. § (3) bekezdésben a felsőoktatási intézményekre előírt feltételektől, azzal, hogy a 15–16. § szerinti képzési rendszert meg kell tartania.
- (6) Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (2) bekezdés c) pontja nem alkalmazható a Budapesti Német Nyelvű Egyetemért Közalapítvány esetében.
- (7) A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 7. § (1) bekezdés c)–d) pontja szerinti fenntartó által működtetett 2011. december 31-én egyetemként működő felsőoktatási intézmény az egyetem elnevezést akkor is használhatja, ha egy képzési területen jogosult mesterképzésre, valamint egy tudományterületen doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére. Az intézmény – alapító okirata szerint – eltérhet a karok számára és típusára, valamint a rektori megbízás személyi képesítési feltételeire vonatkozó általános feltételtől.

64. Rendelkezés korábban szerzett és egyéb külföldi címekről

105. § (1) Az 1984. szeptember 1-je előtt doktori cselekmények alapján szerzett, illetőleg e nap előtt engedélyezett doktori cselekmények alapján később megszerzett egyetemi doktori cím továbbra is viselhető.
- (2) Az a személy, aki 1984. szeptember 1-je után egyetemi tudományos fokozatot (doctor universitatis) szerzett, továbbra is használhatja a „dr. univ.” megjelölést.
- (3) Hittudományi egyetemeken 1993. szeptember 1-je előtt szerzett hittudományi doktori cím továbbra is viselhető.

(4) Az 1997. december 31-ig az egyetem által odaítélt doktori fokozat, illetőleg megállapított doktori fokozattal való egyenértékűség továbbra is érvényes.

(5) Amennyiben jogszabály alkalmazási, foglalkoztatási, képesítési előírásként tudományos fokozatot említ, azon doktori fokozatot, a tudomány(ok) kandidátusa, a tudomány(ok) doktora, illetve a külföldön szerzett és honosított vagy elismert tudományos fokozatot kell érteni.

(6) A tudomány(ok) kandidátusa fokozattal rendelkező személy a „doktori fokozat” megjelölést használhatja.

106. § (1) A felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény alapján szerzett mester (DLA) fokozat megfelel az e törvény szerint művészeti területen adományozható DLA fokozatnak.

(2) Azok, akik

a) e törvény hatálybalépése előtt szereztek magyar egyetemen vagy főiskolán oklevelet, jogosultak a következő címek használatára:

aa) az egyetemi végzettséget igazoló doktori címek az orvosok, fogorvosok, állatorvosok, jogászok esetében (ezeknek rövidített jelölése: dr. med., dr. med. dent., dr. vet., dr. jur.),

ab) az *a)* pontban nem említett egyetemi végzettséggel rendelkezők az okleveles mérnök, okleveles közgazdász, okleveles tanár, illetőleg – a szaktól függően – a képesítési követelményekben meghatározott más cím,

ac) a főiskolai végzettséggel rendelkezők – a tanulmányi iránytól függően – a mérnök, közgazdász, tanár, tanító, óvodapedagógus, gyógypedagógus, szakoktató, illetőleg a képesítési követelményekben meghatározott más cím,

b) az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2008. évi CVI. törvény hatálybalépése előtt magyar felsőoktatási intézményben gyógyszerészi oklevelet szereztek, jogosultak az egyetemi végzettséget igazoló doktori cím (amelynek rövidített jelölése: dr. pharm.) használatára.

(3) Az oklevelet kibocsátó felsőoktatási intézmény (vagy annak jogutódja) az (2) bekezdésben említett jogosultságról igazolást állít ki.

(4) A honosított (elismert) oklevelekre az (1) és (2) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy amennyiben az elismerést vagy honosítást valamely korábbi, irányító minisztérium végezte, az igazolást a miniszter adja ki.

(5) Az e törvény hatálybalépése előtt szerzett következő címek és ahhoz kapcsolódó rövidítések tovább használhatók:

a) címek:

aa) Promotio sub auspiciis praesidentis Rei Publicae,

ab) doctor honoris causa,

ac) habilitált doktor;

b) rövidítések:

ba) a PhD fokozattal rendelkező személyek esetén a „PhD” vagy „Dr.” rövidítés, DLA fokozattal rendelkezők esetén „DLA” vagy a „Dr.” rövidítés,

bb) az *ab)* pont esetén a „Dr. h. c.” rövidítés,

bc) az *ac)* pont esetén „dr. habil.” rövidítés.

(6) Az 1996. szeptember 1-je előtt a felsőoktatási intézményekben létesített szakosító továbbképzési szakokon szerzett szakosító továbbképzési oklevél által tanúsított szakképzettség a munkakör betöltése és a foglalkozás (tevékenység) gyakorlása szempontjából egyenértékű az e törvényben meghatározott szakirányú továbbképzésben szerzhető szakképzettséggel.

(7) Azok a főiskolai tanárok, akik e törvény hatálybalépésekor jogosultak a professzori cím használatára, e törvény hatálybalépése után is használhatják ezt a címet.

(8) A felsőoktatási intézmény a szenátus döntése alapján az oklevél kiadását követően e törvénytől eltérő külföldi címet is adományozhat, feltéve, hogy az adományozást az adott ország jogrendje lehetővé teszi, valamint az intézmény a cím adományozására – a képzés helyszíne szerinti országban folytatott képzésére, vagy az azt követő további feltételek teljesítésére tekintettel – megfelelő egyedi jogosultsággal rendelkezik. Az adományozás feltételeit, eljárásrendjét, a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

65. Nyelvvizsgák, ösztöndíjak

107. § (1) Ha az oklevél illetve bizonyítvány megszerzésének az előfeltétele az általános nyelvvizsga megléte, a követelmény teljesítése alól mentesülnek azok a hallgatók, akik tanulmányaik első évfolyamon történő megkezdésének évében legalább a negyvenedik életévüket betöltik. Ez a rendelkezés azoknál alkalmazható utóljára, akik a 2015/2016. tanévben tesznek záróvizsgát.

(2) Az Európa Tanács Közös Európai Referenciakeretében ajánlott hatfokozatú nyelvvizsgarendszer és az alap-, közép-, illetve felsőfokú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgák megfeleltetését, továbbá az idegennyelv-tudást igazoló államilag elismert nyelvvizsgáztatás rendjét a Kormány határozza meg.

(3) A Kormány és a helyi önkormányzatok együttműködésében működtetett Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj keretében kezelt személyes és különleges adatok felsorolását, az adatkezelés rendjét a 4. melléklet tartalmazza.

(4) A felsőoktatási ösztöndíjak odaítélésének rendjét, mértékét, az ösztöndíjra jogosultak körét, valamint e törvény bevezetésével összefüggésben további átmeneti szabályokat a Kormány határozza meg.

66. Értelmező rendelkezések

108. § E törvény alkalmazásában:

1. *doktori értekezés*: a doktorjelölt által készített írásmű, alkotás vagy munka, amellyel a doktorjelölt – a doktori fokozatszerzési eljárás során – bizonyítja, hogy a fokozat követelményeihez mért tudományos feladat önálló megoldására képes,

2. *egészségügyi alkalmassági vizsgálat*: orvosi vizsgálat, amelynek célja annak megállapítása, hogy az egyén testi adottságai és egészségi állapota alapján képes-e felkészülni a választott tevékenység ellátására, ennek során nem kerül-e veszélybe egészsége,

3. *esti képzés munkarendje*: olyan oktatásszervezési rend, mely szerint a hallgatók tanóráira a szorgalmi időszakban munkanapokon tizenhat óra után vagy a heti pihenőnapon kerül sor,

4. *felmenő rendszer*: képzésszervezési elv, amely alapján az új vagy módosított tanulmányi és vizsgakövetelményt azokra a hallgatókra lehet érvényesíteni, akik a bevezetését követően kezdték meg tanulmányaikat, illetve azokra, akik azt megelőzően kezdték meg tanulmányaikat, de választásuk alapján az új vagy módosított tanulmányi és vizsgakövetelmények alapján készülnek fel,

5. *félév*: öt hónapból álló oktatásszervezési időszak,

6. *fogyatékossgal élő hallgató (jelentkező)*: aki testi, érzékszervi, beszéd fogyatékos, autista, megismerés és viselkedés fejlődési rendellenességű,

7. *habilitáció*: a habilitáció az oktatói és az előadói képesség, valamint a tudományos teljesítmény intézményi megítélése,

8. *hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű hallgató (jelentkező)*: az, aki a beiratkozás időpontjában huszonötödik életévét nem töltötte be, és aki középfokú tanulmányai során a közoktatásról, vagy a köznevelésről szóló törvényben meghatározottak szerint hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulónak minősült,

9. *intézet*: több tanszék tevékenységét összefogó vagy több tanszék feladatait ellátó szervezeti egység,

10. *intézményi dokumentum*: az alapító okirat, továbbá az e törvényben előírt szabályzatok, programok, tervek, így a szervezeti és működési szabályzat, képzési program, intézményfejlesztési terv, hallgatói önkormányzat alapszabálya, a számviteli törvény és végrehajtási rendelete szerinti belső szabályzat,

11. *kar*: egy vagy több képzési területen, tudományterületen több, a képzési programban rögzített szakmailag összetartozó képzés oktatási és tudományos kutatási, illetve alkotó művészeti tevékenység feladatait ellátó szervezeti egység,

a) *egyetemi kar* az a szervezeti egység, amelyen

aa) a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók létszáma eléri a 40 főt

ab) a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók és kutatók legalább fele rendelkezik tudományos fokozattal; a tudományos fokozattal rendelkező oktatók rendszeres kutató tevékenységet folytatnak

- ac) az egy teljes munkaidőben foglalkoztatott, tudományos fokozattal rendelkező oktatóra jutó teljes idejű nappali képzésben részt vevő hallgatók száma nem haladja meg a 35 főt
- ad) a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók és kutatók közül legalább három az egyetem doktori iskolájának a törzstagja.
- b) *főiskolai kar* az a szervezeti egység, amelyen
- ba) a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók létszáma eléri a 35 főt
- bb) a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók legalább harmada rendelkezik tudományos fokozattal,
12. *képesítési keretrendszer*: a többciklusú képzés egyes végzettségi szintjeinek minden képzési területre vonatkozó általános jellemzői,
13. *képzési ág*: a képzési terület azon szakjainak összessége, amelyeknek a képzési tartalma a képzés kezdeti szakaszában azonos,
14. *képzési és kimeneti követelmények*: azoknak az ismereteknek, jártasságoknak, készségeknek, képességeknek (kompetencia) összessége, illetve az a tudás, amelynek megszerzése esetén az adott szakon oklevél kiadható,
15. *képzési idő*: az előírt kreditek, a végzettségi szint, szakképzettség, szakképesítés megszerzéséhez szükséges, jogszabályban meghatározott idő,
16. *képzési időszak*: a képzési idő tagolása szorgalmi időszakokra és a hozzá tartozó vizsgaidőszakra,
17. *képzési program*: az intézmény komplex képzési dokumentuma, amely
- a) az alap-, mester- és osztatlan szak, valamint felsőoktatási szakképzés, a szakirányú továbbképzési szak részletes képzési és tanulmányi követelményeit
- b) a doktori képzés tervét
- tartalmazza, a képzés részletes szabályaival, különösen a tantervvel, illetve az oktatási programmal és a tantárgyi programokkal, valamint az értékelési és ellenőrzési módszerekkel, eljárásokkal és szabályokkal együtt,
18. *képzési terület*: azoknak a szakoknak és képzési ágaknak kormányrendeletben meghatározott összessége, amelyek hasonló vagy részben megegyező képzési tartalommal rendelkeznek,
19. *kis létszámú szak*: nemzetközi kötelezettségvállalás, kultúr- és oktatáspolitikai érdekek alapján indított képzés, amelynek éves, magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott felvehető létszáma országosan nem haladja meg a húsz főt, továbbá a nemzetiségi (nemzeti és etnikai kisebbségi) képzés,
20. *klinika*: az az egészségügyi szolgáltató, amely a felsőoktatási intézmény szervezeti egységként közreműködik az orvosképzéssel összefüggő képzési és kutatási feladatok ellátásában,
21. *konzultáció*: a felsőoktatási intézmény oktatója által a hallgató részére biztosított személyes megbeszélés lehetősége,
22. *kredit*: a hallgatói tanulmányi munka mértékegysége, amely a tantárgy, illetve a tantervi egység vonatkozásában kifejezi azt a becsült időt, amely meghatározott ismeretek elsajátításához, a követelmények teljesítéséhez szükséges; egy kredit átlagosan harminc tanulmányi munkaórát jelent, a kredit értéke – feltéve, hogy a hallgató teljesítményét elfogadták – nem függ attól, hogy a hallgató a tudására milyen értékelést kapott,
23. *levelező képzés munkarendje*: olyan oktatásszervezési rend, mely szerint – az érintett hallgatókkal kötött eltérő megállapodás hiányában – a hallgatók tanóráira tömbösítve, legfeljebb két hetenként munkanapokon vagy a heti pihenőnapon az intézményben, valamint a képzés fennmaradó részében a távoktatás módszereinek alkalmazásával kerül sor,
24. *mentorprogram*: a képzésnek az a sajátos formája, amelyben a hátrányos helyzetű hallgató felkészítéséhez, felkészüléséhez a felsőoktatási intézmény hallgatója, oktatója segítséget nyújt,
25. *pályaalkalmassági vizsgálat*: olyan képességvizsgálat, amelynek keretei között megállapítják, hogy a jelentkező rendelkezik-e azokkal az egyéni képességekkel, tulajdonságokkal, amelyek alkalmassá teszik a képzésben való részvételre, a megszerzett szakképzettségnek, szakképesítésnek megfelelő tevékenység ellátására,
26. *résztanulmányok folytatása*: ha a hallgató másik felsőoktatási intézményben vendéghallgatói jogviszony keretében szerez kreditet,
27. *specializáció*: az adott szak részét képező önálló szakképzettséget nem eredményező, speciális szaktudást biztosító képzés,
28. *szak*: valamely szakképzettség megszerzéséhez szükséges képzési tartalom (ismeretek, jártasságok, készségek) egységes rendszerét tartalmazó képzés,

29. *szakirány*, az adott szak részét képező önálló szakképzettséget eredményező, speciális szaktudást biztosító képzés,
30. *szakképzettség*: alapfokozattal vagy mesterfokozattal egyidejűleg, valamint a felsőoktatási szakképzésben megszerezhető, a szak és a szakirány tartalmával meghatározott, a szakma gyakorlására felkészítő szaktudás oklevélben, felsőfokú szakmai oklevélben történő elismerése,
31. *szakmai alkalmassági vizsga*: a felsőoktatási intézmény által meghatározott ellenőrzési forma, amely a választott szakképzettség, szakképesítés ellátásához szükséges képességeket vizsgálja, azt hogy rendelkezik-e az egyén a felkészülési (képzési) szakasz eredményes elvégzéséhez optimálisan kifejleszhető képességekkel,
32. *szakmai gyakorlat*: felsőoktatási szakképzésben, alap-, mester- és osztatlan képzésben, külső gyakorlólhelyen, vagy felsőoktatási intézményi gyakorlólhelyen teljesítendő részben önálló hallgatói tevékenység,
33. *székhelyen kívüli képzés*: a felsőoktatási intézmény működési helyén (székhely, telephely) kívüli településen részben vagy egészben folyó felsőoktatási képzés,
34. *székhelyen kívüli képzési hely*: az alapító okiratban meghatározott, a székhelyen kívüli képzésnek (ide nem értve a szakirányú továbbképzést) otthont adó település,
35. *tanegység*: egy félév alatt teljesíthető, kredittel elismert tantervi egység vagy tantárgy,
36. *tanév*: tíz hónapból álló oktatásszervezési időszak,
37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc,
38. *tanterv*: egy szak képzési és kimeneti követelményeknek megfelelően összeállított képzési terve, amelynek elemei: képzési szakonkénti bontásban a tantárgyak, tantervi egységek alapján meghatározott óra- és vizsgaterv a követelmények teljesítésének ellenőrzési, értékelési rendszere, valamint a tantárgyak, tantervi egységek tantárgyi programja,
39. *tanszék*: az a szervezeti egység, amely ellátja legalább egy tantárggyal összefüggésben a képzés, a tudományos kutatás, az oktatásszervezés feladatait,
40. *távoktatás*: sajátos információ-technológiai és kommunikációs taneszközök, valamint ismeretátadási-tanulási módszerek, digitális tananyagok használatával az oktató és hallgató interaktív kapcsolatára és az önálló hallgatói munkára épülő képzés, amelyben a tanórák száma nem éri el a teljes idejű képzés tanóráinak harminc százalékát,
41. *telephely*: az alapító okiratban meghatározott, a székhelyen kívül működő szervezeti egység elhelyezését szolgáló település,
42. *tudományterületek*: a bölcsészettudományok, a hittudomány, az agrártudományok, a műszaki tudományok, az orvos- és egészségtudományok, a társadalomtudományok, a természettudományok és a művészetek, amelyek tudományágakra tagozódnak,
43. *végbizonyítvány (abszolutórium)*: a tantervben előírt vizsgák eredményes letételét és – a nyelvvizsga letételének és szakdolgozat (diplomamunka) elkészítésének kivételével – más tanulmányi követelmények teljesítését, illetve a szakdolgozathoz (diplomamunkához) rendelt kreditpontok kivételével a képzési és kimeneti követelményekben előírt kreditpontok megszerzését igazolja, amely minősítés és értékelés nélkül tanúsítja, hogy a hallgató a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelménynek mindenben eleget tett,
44. *vizsga*: az ismeretek, készségek és képességek elsajátításának, megszerzésének – értékeléssel egybekötött – ellenőrzési formája.

KILENCEDIK RÉSZ ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

XXXI. Fejezet

HATÁLYBA LÉPTETŐ, FELHATALMAZÓ RENDELKEZÉSEK

67. A törvény hatályba lépése

109. § (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – 2012. január 1-jén lép hatályba.

(2) E törvény 1–69., 72–108., 110. §, 111. § (1)–(5) bekezdés 112–114. §, 115. § (1)–(4) és (6)–(7) bekezdés, 117–119. §-a, 120. § (1) bekezdése, 1–4. melléklete 2012. szeptember 1-jén lép hatályba.

68. Felhatalmazó rendelkezések

110. § (1) A Kormány felhatalmazást kap arra, hogy rendelettel szabályozza

1. a kiemelt felsőoktatási intézmény, a kutatóegyetem, kutató kar, az alkalmazott kutatások főiskolája minősítés feltételeit, rendjét, a minősítésre tekintettel megállapított támogatás felhasználási feltételeit,

2. a ciklusokra bontott, osztott és az osztatlan képzések szerkezetét,

3. a felsőoktatási intézmény minimális, létesítési és működési feltételeit, az alapítással kapcsolatos eljárás rendjét és díját, a gyakorló közoktatási intézmény, a nem Magyarország területén folytatott székhelyen kívüli képzés létesítésének feltételeit

4. a képesítési keretet, a doktori képzés szabályait,

a) az alap- és mesterképzés képzési területeit, képzési ágait, szakjait, az azokhoz rendelt kreditek számát, valamint az indítással összefüggő eljárási rendet, továbbá azokat a szakokat, amelyekben külső, nem felsőoktatási intézményi keretek között folyó gyakorlati képzést kell szervezni,

b) a doktori iskola létesítésének eljárási rendjét és feltételeit, a doktori iskola tagságára és szervezetére, a doktori tanács számára biztosított hatáskörre, a doktori tézisek, a doktori értekezés nyilvánosságára, a doktori fokozatszerzési eljárásra vonatkozó általános szabályokat, a doktori fokozat megszerzésének feltételeit,

5. az államilag elismert nyelvvizsgáztatás rendszerét, ezen belül az Európa Tanács Közös Európai Referenciakeretében ajánlott hatfokozatú nyelvvizsgarendszer és az alap-, közép-, illetve felsőfokú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgák megfeleltetését, továbbá az idegennyelvtudást igazoló államilag elismert nyelvvizsgáztatás rendjét,

6. a felsőoktatási információs rendszer működtetésével, az adattovábbítással, továbbá a diákigazolvánnyal, az oktatói igazolvánnyal, az oktatói azonosító számmal és a hallgatói azonosító számmal kapcsolatos eljárási kérdéseket, a felsőoktatási intézmények által kötelezően használt nyomtatványok – az oklevél megszerzését megelőzően kiállítható, a tanulmányok sikeres befejezését és a záróvizsga megszerzését tanúsító igazolás kiadásának feltételei – tartalmi és formai követelményeit, a támogatási idő nyilvántartásának, a magyar állami (rész)ösztöndíjas és az önköltséges hallgatók közötti átsorolásnak a rendjét,

7. a felsőoktatási szakképzés rendjét, a felsőoktatási szakképzés képzési területeit, képzési ágait, szakjait, az azokhoz rendelt kreditek számát, valamint az indítással összefüggő eljárási rendet, továbbá a gyakorlati képzés feltételeit, az ahhoz kapcsolódó díjmentes hallgatói juttatásokat, valamint a külső, nem felsőoktatási intézményi keretek között folyó gyakorlati képzés megvalósítására köthető hallgatói képzési szerződésre vonatkozó szabályokat,

8. a felvételhez szükséges érettségi vizsga teljesítésével kapcsolatos követelményeket, az érettségi vizsgatárgyakat, a jelentkezők eredményeinek megfeleltetését, a jelentkezők elbírálási rendjét, a többleteljesítmények, beszámítása, a jelentkezők rangsorolásának, valamint felsőoktatási intézménybe való besorolásának elveit és módját a felsőoktatási felvételi tájékoztatás módját, ezen belül a felvételi feltételek, illetve az alkalmassági követelmények a felvételt legalább két évvel megelőzően történő közzétételének rendjét, a felvételi eljárások igazgatási szolgáltatási díjainak mértékét, befizetésének módját és visszatérítésének feltételeit, azon alapszakokat, amelyek esetében a felvétel gyakorlati vizsga, egészségügyi alkalmassági vizsgát alkalmazásával történik, továbbá azt, hogy a felsőoktatási intézmények milyen feltételekkel szervezhetnek szóbeli felvételi vizsgát,

9. a felvételi eljárás azon feltételeit, amelyek

a) hátrányos helyzetű hallgatói (jelentkezői) csoport,

b) gyermekük gondozása céljából fizetés nélküli szabadságon lévők, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy gyermekgondozási díjban részesülők,

c) fogyatékkal élő jelentkezők csoportjához tartozók,

d) nemzetiséghez (nemzeti és etnikai kisebbséghez) tartozó jelentkezők csoportjához tartozók esélyegyenlőségét biztosítja.

10. a hallgatók esélyegyenlőségének előmozdítása érdekében az előnyben részesítés követelményeit; a mentorprogram megszervezésének szabályait,

11. a fogyatékos megállapításának és igazolásának rendjét, a fogyatékosokkal élő hallgatók tanulmányaival kapcsolatos elveket, az előnyben részesítési szempontokat és eljárási szabályokat,
12. a tehetséggondozás rendjét, így különösen
- a tudományos diákköri tevékenység országos szintű rendszerét,
 - a szakkollégiumok szervezésének elveit,
 - a tehetséggondozási tevékenység előmozdítását ösztönző támogatási rendszert,
 - a felsőoktatási intézmény tehetséggondozó rendszere elveit,
13. a hallgatói juttatások, támogatások és egyéb kedvezmények igénybevételi rendjét,
14. a hallgatói lakhatási feltételek, jóléti szolgáltatások biztosításával kapcsolatos szabályokat, intézményi feltételeket,
15. a kreditrendszerű képzés általános szabályait, ezen belül különösen
- a tanulmányi tájékoztatás módját,
 - a tanulmányi előrehaladás kereteit, a kötelezően megszerzendő kreditek minimumát,
 - a kreditek és a tanulmányi eredmények dokumentálásának és nyilvántartásának rendjét,
 - a tanulmányi időszakokat és ezek beosztását,
 - a hallgatók teljesítményének értékelése elveit és módját,
 - a fogyatékos hallgatók számára biztosítandó támogatás elveit és módját, az esélyegyenlőség biztosításának eszközeit,
 - a záróvizsgák szervezésének rendjét és értékelésének elveit,
16. a kitüntetéses doktorrá avatás szabályait,
17. a foglalkoztatással, kedvezményekkel, a foglalkoztatással összefüggő pályázati rendszerrel, vezetői megbízással, összeférhetlenséggel kapcsolatos szabályokat, a kutatói munkakörök létesítésének, betöltésének feltételeit, a tanári munkakörben történő foglalkoztatás besorolási, fizetési szabályait,
18. a felsőoktatási intézmények nyilvántartását vezető szerv vagy szervek eljárását, működési, felügyeleti rendjét,
19. a MAB működésével, hatáskörével, a Felsőoktatási Tervezési Testület létrehozásával, működésével kapcsolatos kérdéseket,
20. a felsőoktatási intézmény finanszírozásával, gazdálkodásával kapcsolatos kérdéseket, a magán intézmények gazdálkodásával kapcsolatos kérdéseket,
21. felsőoktatási ösztöndíjak alapítását, odaítélésük feltételeit, rendjét, így különösen a köztársasági ösztöndíj, az esélyegyenlőségi ösztöndíj, valamint a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj adományozásának rendjét és feltételeit,
22. a pedagógus ösztöndíj igénybevételének feltételeit, a pedagógusképzésben az alap- és mesterképzés, valamint az osztatlan képzés szakjait, választható egyenrangú szakpárjait, továbbá a mesterképzés szakosodási rendszerének általános szabályait,
23. a hallgatói szerződés kötelező tartalmi elemeit, a szerződés nem teljesülése esetén követendő eljárást, a magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató által igénybe vett szakos képzés éves költségét,
24. az oklevéllel tanúsított végzettség, szakképzettség Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti besorolási rendjét,
25. a habilitációs eljárás rendjét,
26. felsőoktatási intézmény volt oktatójának, óraadó oktatójának adományozható címeket, az adományozás feltételeit,
27. a gazdasági tanács létrehozásának, hatáskörének, működésének általános szabályait.
- (2) Felhatalmazást kap a Kormány arra, hogy
- a felsőoktatási intézmények nyilvántartását vezető szervet vagy szervezetet,
 - a felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szervet.
- rendeletben jelölje ki.
- (3) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben szabályozza
- az oktatási jogok biztosa hivatalának feladatait és működésének szabályait,
 - a felsőoktatási szakképzés, az alapképzés és a mesterképzés képzési és kimeneti követelményeit,
 - a szakirányú továbbképzés szervezésének általános feltételeit,
 - az államilag elismert nyelvvizsgáztatáshoz, a diákigazolvány kibocsátásához, a felsőoktatási információs rendszer működtetéséhez kapcsolódó igazgatási szolgáltatási díjakat és azok mértékét, valamint a felsőoktatási hatósági eljárási díjakat és azok mértékét.

(4) A miniszter a (3) bekezdés *d*) pontjában kapott szabályozási jogkörét az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével gyakorolja.

XXXII. Fejezet

ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

69. A képzési tevékenység feltételeire vonatkozó átmeneti rendelkezések

111. § (1) Az e törvényben meghatározott felvételi rendszert első alkalommal a 2013/2014. tanévre történő felsőoktatási jelentkezéssel kapcsolatos általános felvételi eljárásban kell alkalmazni. E törvény 40. § (2) bekezdésével meghatározott, a felvételi vizsga feltételeként meghatározott nyelvi követelményt a 2016 szeptemberében első évfolyamon induló alap-, osztatlan képzésre jelentkezők tekintetében illetve azt követően kell alkalmazni. A 40. § (3) bekezdés *b*) pontjában előírt egységes szóbeli felvételi vizsgakövetelményeket a felsőoktatási intézmények 2012. december 31-ig határozzák meg. Ez egységes szóbeli vizsgakövetelmények alapján első alkalommal a 2014/2015. tanévre történő felsőoktatási jelentkezéssel kapcsolatos általános felvételi eljárásban szervezhető szóbeli felvételi vizsga.

(2) Az e törvény hatályba lépésének időpontjában öt éve vagy hosszabb ideje nem módosított, felülvizsgált tantervek vonatkozásában a 15. §-ban előírt időtartam 2012. december 31-én jár le. Az e törvény hatályba lépését megelőző ötéves időszakon belül módosított, vagy felülvizsgált tantervek vonatkozásában a 15. §-ban előírt időtartam számítása 2012. szeptember 1-jén kezdődik.

(3) Ha a ciklusokra bontott, osztatlan képzés az adott szakon a továbbiakban osztatlan formában szervezhető meg, az adott alapképzési szakon és a teljes alapképzési szak beszámításával indított mesterszakon szakindítási engedéllyel rendelkező felsőoktatási intézmény – kormányrendeletben meghatározottak szerint – osztatlan képzés indítását kezdeményezheti.

(4) A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: 2005. évi felsőoktatási törvény) 106. § (7) bekezdése alapján nyilvántartásba vett, indított képzések első évfolyamára 2012 szeptemberét követően nem vehető fel hallgató. A megkezdett képzések változatlan feltételek mellett kifutó rendszerben – de legfeljebb a 2016/2017-es tanévben – fejezhetők be.

(6) Az e törvény 39. § (3) bekezdése, 46. § (1) bekezdése szerinti – a Kormány által meghatározott tartalmú – hallgatói szerződést első alkalommal a 2012/2013. tanév első évfolyamára történő beiratkozást megelőzően kell megkötni.

112. § (1) Az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény (a továbbiakban: 1993. évi felsőoktatási törvény) alapján megkezdett képzéseket – folyamatos képzésben – változatlan szakmai követelmények, változatlan vizsgarend keretében, változatlan oklevél kiadásával kell befejezni.

(2) A 2005. évi felsőoktatási törvény alapján megkezdett képzéseket – folyamatos képzésben – változatlan szakmai követelmények, és vizsgarend keretében, változatlan oklevél kiadásával, bizonyítvány kiállításával kell befejezni.

(3) E törvény 67. § (5) bekezdésében foglaltakat a 2010. január 1-jén már folyamatban lévő székhelyen kívüli alap- és mesterképzések tekintetében olyan módon kell alkalmazni, hogy a képzésre felvett hallgatók a felsőoktatási intézményben tanulmányaikat változatlan feltételek mellett fejezhetik be, a székhelyen kívüli képzésre új hallgató azonban már nem vehető fel.

(4) Azok a hallgatók, akik a felsőoktatásban a tanulmányaikat 2006. szeptember 1-je előtt kezdték meg, azt a felsőoktatási intézmények által elfogadott tantervi követelmények alapján a korábbi képesítési követelmények szerint fejezhetik be, és az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény rendelkezései alapján főiskolai szintű végzettséget tanúsító, illetve egyetemi szintű végzettséget tanúsító oklevelet szereznek. A hallgatók részére biztosított tanulmányi időt, a tanulmányok megszakítását és szüneteltetését a hallgatói jogviszonyuk létesítésekor érvényes rendelkezéseknek megfelelően kell meghatározni. E rendelkezésektől a felsőoktatási intézmény 2015. szeptember 1-jétől eltérhet.

(5) Azok a hallgatók, akik tanulmányaikat 2006. szeptember 1-je előtt kezdték meg, de tanulmányaikat – a tanulmányi és vizsgarendben meghatározott átmeneti rendelkezések figyelembevételével – az

1993. évi felsőoktatásról szóló törvény rendelkezései szerint nem fejezik be, a tanulmányok és vizsgák beszámítási rendje szerint e törvény rendelkezései alapján folytathatják tanulmányaikat.

(6) Ahol jogszabály főiskolai szintű végzettségről és szakképzettségről rendelkezik, azon alapkivozatot és szakképzettséget is érteni kell. Ahol jogszabály alapkivozatról és szakképzettségről rendelkezik, azon főiskolai szintű végzettséget és szakképzettséget is érteni kell.

(7) Ahol jogszabály egyetemi szintű végzettségről és szakképzettségről rendelkezik, azon mesterfokivozatot és szakképzettséget is érteni kell. Ahol jogszabály mesterfokivozatról és szakképzettségről rendelkezik, azon egyetemi szintű végzettséget és szakképzettséget is érteni kell.

(8) Az e törvény alapján indított mesterképzésbe bekapcsolódhatnak a főiskolai szintű végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezők. Az e törvény alapján indított szakirányú továbbképzésbe bekapcsolódhatnak a főiskolai vagy egyetemi szintű végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezők.

113. § (1) A nyelvvizsga-bizonyítványt az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény rendelkezései alapján az oklevél kiadásának előfeltételeként akkor kell megkövetelni, ha a képzés indításakor annak meglétét előírták.

(2) E törvény hatálybalépése után az, aki igazolja, hogy a felsőoktatási intézményben költségterítéses, önköltséges képzésben szerzett oklevelet, az jogosult igénybe venni a magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgatói képzést. Azoknál, akik 2006. január 1-je után felsőoktatásban szerzett oklevéllel vagy bizonyítvánnyal kezdenek újabb felsőfokú tanulmányokat és nem tudják igazolni, hogy tanulmányaikat költségterítés, önköltség fizetése mellett folytatták, – bármely képzési ciklus esetén – azt kell vélelmezni, hogy hét félévet vettek igénybe államilag támogatott képzésként. E vélelemmel szemben a hallgató a beiratkozást megelőzően igazolással élhet.

(3) A felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága határozza meg a 49. § (5)–(6) bekezdése alapján, hogy a felsőoktatásról szóló 1993. évi törvény rendelkezései alapján kiadott bizonyítványokat, illetve okleveleket az e törvény alapján induló képzésekben milyen feltételek mellett, hány kredittel számítja be. Az ismeretek összevetését el kell végezni, függetlenül attól, hogy a hallgató a korábbi oklevél megszerzéséért folytatott tanulmányai során kreditrendszerű képzésben vagy nem kreditrendszerű képzésben vett részt.

(4) A 2005. évi felsőoktatási törvény rendelkezései szerint felsőfokú szakképzésben szerzett bizonyítvány alapján legalább harminc, legfeljebb hatvan kredit értékben számítható be az azonos képzési területhez tartozó alapképzésbe. E keretek között a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága határozza meg a 49. § (5)–(6) bekezdése alapján, hogy a kiadott bizonyítványokat, az e törvény alapján induló képzésben milyen feltételek mellett, hány kredittel számítja be.

114. § (1) Ha a doktorandusz a doktori képzést az 2005. évi felsőoktatásról szóló törvény rendelkezései alapján kezdte meg, azt az előírt követelmények szerint fejezheti be. A doktori képzés és fokozatszerzés eljárási kérdéseire e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A doktori képzésben résztvevőknek az e törvényben meghatározott fokivozatokat kell odaítélni. Az 1993. és a 2005. évi felsőoktatásról szóló törvény alapján odaítélt doktori fokivozatok egyenértékűek az e törvény alapján kiadott doktori fokivozatokkal.

(2) E törvény 53. § (2) bekezdés harmadik mondatának a doktori képzés követelményeinek teljesítésére vonatkozó fordulatát a doktori fokivozatszerzési eljárásra benyújtott jelentkezések elfogadására 2013. szeptember 1-jét követően kell alkalmazni azon felsőoktatási intézmények jelentkezői tekintetében, amely intézményeknek a 2010. január 1-jét megelőzően elfogadott doktori eljárásról alkotott szabályzata az abban meghatározott körülmények fennállása esetén a doktori képzés követelményeinek teljesítését nem írja elő.

70. Szervezeti, foglalkoztatási rendelkezések

115. § (1) E törvénynek a felsőoktatási intézmény létesítésére vonatkozó szabályait az e törvény hatályba lépésének időpontját követően benyújtott intézménylétesítési ügyekben és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

(2) Az oktatási hivatal

a) a 2010. január 1-jén már nyilvántartásba vett felsőoktatási intézményt – ha az nem kapott működési engedélyt – 2015. január 1-jén törli a nyilvántartásából,

b) a 2010. január 2-án kezdődő és e törvény hatálybalépésének időpontjával záródó időszakban nyilvántartásba vett felsőoktatási intézményt – ha az nem kapott működési engedélyt – a nyilvántartásba vétel időpontjától számított öt év elteltét követően – de legkésőbb 2017. szeptember 1-jén – törli a nyilvántartásából,

c) a 2012. szeptember 1-jén hatályos működési engedéllyel rendelkező felsőoktatási intézmények működési engedélyét 2015. szeptember 1-jéig felülvizsgálja és e törvénynek megfelelően módosítja.

(3) Ha az e törvény hatálybalépésekor működő felsőoktatási intézmény szenátusának összetétele nem felel meg e törvény előírásainak, összetételét 2012. december 31-ig kell e törvénynek megfelelően átalakítani.

(4) Az e törvénynek megfelelő fenntartási rendszert, intézményi, szervezeti felépítést, személyi feltételeket – ha e törvény eltérő rendelkezést nem tartalmaz – a felsőoktatási intézményeknél 2015. szeptember 1-jéig kell kialakítani. Az oktatókra vonatkozó alkalmazási, előmeneteli feltételeket a 2012. szeptember 1-jét megelőzően már felsőoktatási intézményben foglalkoztatott oktatók tekintetében is alkalmazni kell. A foglalkoztatási feltételek teljesítése tekintetében a 2012. szeptember 1-jét megelőző időszakot is figyelembe kell venni. 2015. szeptember 1-jét követően a 31. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt feltétel teljesítése alól a fenntartó – legfeljebb 2017. szeptember 1-jéig terjedő időszakra – egyedi felmentést adhat.

(5) A (4) bekezdésben foglaltak teljesítése céljából a felsőoktatási intézmény önállóan, vagy más felsőoktatási intézménnyel, illetve felsőoktatási intézmény alapítására jogosulttal együttműködve új négyéves intézményfejlesztési tervet fogad el. Az intézmény a tervben javaslatot tehet a fenntartónak a felsőoktatási tevékenység más intézményi keretek között történő folytatására is. Az előkészítésbe a fenntartó képviselőjét be kell vonni. Az intézményfejlesztési tervet legkésőbb 2012. június 30-ig meg kell küldeni a fenntartó részére.

(6) E törvény 9. § (6) bekezdésében foglaltakat 2013. szeptember 1-jétől kezdődően kell alkalmazni. A főiskolák a 2013. szeptemberében induló doktori képzésük – valamint kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában – mesterképzésük, osztatlan képzésük első évfolyamára hallgatót nem vehetnek fel, a képzést már megkezdett hallgatók (doktoranduszok) tanulmányaikat változatlan feltételek mellett – a képzési és kimeneti követelményben meghatározott képzési idő, illetve a 16. § (1) bekezdésben meghatározott időtartam alatt – fejezhetik be.

(7) A 2005. évi felsőoktatási törvény szerint nemzetközi jogállású felsőoktatási intézményként működő intézmények működési engedélyét az oktatási hivatal 2017. szeptember 1-jéig köteles felülvizsgálni, módosítani, illetve az e törvénynek megfelelő működési feltételek teljesülése hiányában a miniszternél kezdeményezni az állami elismerés visszavonását.

116. § (1) A 2005. évi felsőoktatási törvény alapján létrehozott MAB tagjainak megbízása 2012. január 31-én megszűnik. Az e törvény szerinti jogosultak 2012. január 15-ig delegálják a MAB új tagjait. A MAB 2012. február 1-jén tartja meg alakuló ülését.

(2) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács és tagjainak megbízása e törvény hatályba lépésének napján megszűnik.

(3) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács általános jogutódja a Felsőoktatási Tervezési Testület.

(4) A Felsőoktatási Tervezési Testületet 2012. február 1-jéig meg kell alakítani.

117. § (1) 2013. szeptember 1-jén megszűnik a 2005. évi felsőoktatási törvény 96. § (5) és (10) bekezdése alapján második alkalommal hosszabbított vagy a hatvanötödik évet meghaladóan adott magasabb vezetői megbízás.

(2) A miniszterrel kötött, 2011. december 31-én hatályos megállapodás alapján támogatott egyház, egyházi jogi személy vagy alapítvány által fenntartott diákonthon kivételével a 2005. évi felsőoktatási törvény rendelkezései szerint nyilvántartásba vett diákonthonokat, valamint az azokra vonatkozó az információs rendszer által kezelt adatokat az oktatási hivatal 2013. szeptember 1-jén törli a nyilvántartásából, és kezdeményezi a felsőoktatási információs rendszerből való törlést.

(3) A 2005. évi felsőoktatási törvény rendelkezései szerint nyilvántartásba vett tanulói jogviszonyban folytatott felsőfokú szakképzéseket, valamint az azokra vonatkozó az információs rendszer által kezelt adatokat az oktatási hivatal a képzés kifizető rendszerű befejezésével, de legkésőbb 2016. szeptember 1-jén törli a nyilvántartásából.

(4) A 2005. évi felsőoktatási törvény 106. § (7) bekezdése alapján nyilvántartásba vett képzéseket valamint az azokra vonatkozó az információs rendszer által kezelt adatokat az oktatási hivatal a képzés kifutó rendszerű befejezésével, de legkésőbb 2017. szeptember 1-jén törli a nyilvántartásából, és kezdeményezi a felsőoktatási információs rendszerből való törlést.

(5) A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi C. törvény mellékletében fel nem sorolt – 2011. december 31-én egyházként működő – szervezetek által fenntartott államilag elismert felsőoktatási intézmények 2012. szeptember 1-jét követően is változatlan feltételek – és állami támogatás biztosítása – mellett működtethetők tovább.

71. Az Európai Unió jogának való megfelelés

118. § Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való részleges megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 2003/109/EK tanácsi irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 11. cikk (1) bekezdés b) pont és 21. cikk;

b) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk;

c) A Tanács 2009/50/EK irányelve (2009. május 25.) a harmadik országbeli állampolgárok magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás céljából való belépésének és tartózkodásának feltételeiről, 14. cikk (1) bekezdés c) pont.

XXXIII. Fejezet

MÓDOSÍTÓ RENDELKEZÉSEK

119. § A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, és e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 16. § (1) bekezdés i) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Egészségügyi szolgáltatásra jogosult – az e törvény szerint biztosított, illetőleg a 13. § szerint egészségügyi szolgáltatásra jogosult személyeken túl – az, aki]

„i) a közoktatásról szóló törvény hatálya alá tartozó alapfokú, középfokú nevelési-oktatási vagy a felsőoktatásról szóló törvény hatálya alá tartozó felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató nagykorú magyar állampolgár, valamint az a külföldi állampolgár, aki nemzetközi szerződés vagy az oktatásért felelős miniszter által adományozott ösztöndíj alapján létesített tanulói, hallgatói jogviszonyban áll, továbbá az a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény hatálya alá tartozó – magyar állampolgársággal nem rendelkező – személy, aki a felsőoktatásról szóló törvény hatálya alá tartozó felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében államilag támogatott, vagy magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzési formában hallgatói jogviszonyban áll,”

120. § (1) Hatályát veszti

1. a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény 9. §-a.

2. a felsőoktatásról szóló 2005. CXXXIX. törvény,

3. a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló

a) 2006. évi LXXIII. törvény,

b) 2007. évi CIV. törvény,

c) 2008. évi XCVII. törvény,

d) 2009. évi CXXXVIII. törvény,

4. az állami vagyonnal való felelős gazdálkodás érdekében szükséges törvények módosításáról, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2010. évi LII. törvény 33. §-a,
 5. a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény 72. § f) pontja,
 6. az érettségi vizsga és a felsőoktatási intézménybe való felvétel egyes szabályainak módosításáról szóló 2010. évi LXXII. törvény,
 7. az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról és módosításáról szóló 2010. évi XC. törvény 64. §-a, 66. § (1) bekezdés f) pontja, (2) bekezdésének „„*az Ftv. 16. § (1) bekezdésében az „– és kiegészítő” szövegrész, 23. § (2) bekezdésének utolsó mondata, 30. § (1) bekezdésének utolsó mondata, 115. § (2) bekezdés b) pontjában az*”– állami hozzájáruláshoz nem kötött intézkedésével –„ szövegrész, 135. § (2) bekezdésének utolsó mondata és 136. § (6) bekezdésében a „*valamint 100. §-ának (1) bekezdésében*” szövegrész”” szövegrésze.
- (2) Hatályát veszti a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 109–113. §-a.

1. melléklet a 2011. évi törvényhez
Magyarország államilag elismert felsőoktatási intézményei

I. Egyetemek

I/A. Állami egyetemek

Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Budapest
Debreceni Egyetem, Debrecen
Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest
Kaposvári Egyetem, Kaposvár
Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Budapest
Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest
Miskolci Egyetem, Miskolc
Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, Budapest
Nemzeti Közszerológati Egyetem, Budapest
Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron
Óbudai Egyetem, Budapest
Pannon Egyetem, Veszprém
Pécsi Tudományegyetem, Pécs
Semmelweis Egyetem, Budapest
Szegedi Tudományegyetem, Szeged
Szent István Egyetem, Gödöllő
Széchenyi István Egyetem, Győr
Színház- és Filmművészeti Egyetem, Budapest

I/B. Egyházi egyetemek

Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen
Evangélikus Hittudományi Egyetem, Budapest
Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest
Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem, Budapest
Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest

I/C. Magán egyetemek

Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem, Budapest
Közép-európai Egyetem, Budapest

II. Főiskolák

II/A. Állami főiskolák

Budapesti Gazdasági Főiskola, Budapest
Dunaújvárosi Főiskola, Dunaújváros
Eötvös József Főiskola, Baja
Eszterházy Károly Főiskola, Eger
Károly Róbert Főiskola, Gyöngyös
Kecskeméti Főiskola, Kecskemét
Magyar Táncművészeti Főiskola, Budapest
Nyíregyházi Főiskola, Nyíregyháza
Szolnoki Főiskola, Szolnok

II/B. Egyházi főiskolák

A Tan Kapuja Buddhista Főiskola, Budapest
Adventista Teológiai Főiskola, Pécel
Apor Vilmos Katolikus Főiskola, Vác
Baptista Teológiai Akadémia, Budapest
Bhaktivedanta Hittudományi Főiskola, Budapest
Egri Hittudományi Főiskola, Eger
Esztergomi Hittudományi Főiskola, Esztergom
Gál Ferenc Hittudományi Főiskola, Szeged
Golgota Teológiai Főiskola, Vajta
Győri Hittudományi Főiskola, Győr
Pápai Református Teológiai Akadémia, Pápa
Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola, Pécs
Pünkösdi Teológiai Főiskola, Budapest
Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, Budapest
Sárospataki Református Teológiai Akadémia, Sárospatak
Sola Scriptura Teológiai Főiskola, Budapest
Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola, Nyíregyháza
Szent Bernát Hittudományi Főiskola, Zirc
Szent Pál Akadémia, Budapest
Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola, Veszprém
Wesley János Lelkészképző Főiskola, Budapest

II/C. Magán főiskolák

Általános Vállalkozási Főiskola, Budapest
Budapest Kortárs tánc Főiskola, Budapest
Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola, Budapest
Edutus Főiskola, Budapest
Gábor Dénes Főiskola, Budapest
IBS Nemzetközi Üzleti Főiskola, Budapest
Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár
Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és Nevelőintézete, Budapest
Tomori Pál Főiskola, Kalocsa
Wekerle Sándor Üzleti Főiskola, Budapest
Zsigmond Király Főiskola, Budapest

2. melléklet

A működési engedély, egyes intézményi dokumentumok kötelező tartalmi elemei

I. A felsőoktatási intézmény létesítése

1. Az alapító okirat kötelezően tartalmazza,

1.1. a felsőoktatási intézmény

- a) hivatalos nevét,
- b) fenntartójának nevét és címét,
- c) székhelyének és valamennyi telephelyének címét,
- d) székhelyen kívüli képzés címét,
- e) kari, szervezeti tagolását, fenntartott intézményeit,
- f) alaptevékenységét és az ahhoz kapcsolódó egyéb feladatokat
- g) a vállalkozási tevékenység megjelölését, költségvetési szerv esetén annak felső határát,
- h) közművelődési, közgyűjteményi, egészségügyi, agrár- és vidékfejlesztési, egyéb feladatait,
- i) maximális hallgatói létszámát,
- j) rendelkezésére bocsátott ingatlanvagyon, a vagyon feletti rendelkezés jogát,

1.2. azokat a képzési területeket, tudományterületeket, képzési szinteket, amelyeken a felsőoktatási intézmény képzést folytat, illetve folytathat.

2. Működési engedély az 1. pontban foglalt keretek között tartalmazza a felsőoktatási intézmény

- a) által folytatható képzések képzési területét, illetve tudományterületét, képzési szintjét,
- b) – figyelemmel a hallgatók fogadásához és az oktatási tevékenység folytatásához rendelkezésre álló személyi feltételekre, helyiségekre és eszközökre – valamennyi évfolyamra számítva, teljes kihasználtsággal működve, a képzés munkarendjére, szakra meghatározva mekkora maximális hallgatói létszámot fogadhat,
- c) milyen képzéseket indíthat,
- d) mely tudományterületen, tudományágban folytathat doktori képzést.

II. A szervezeti és működési szabályzat

1. Szervezeti és működési rend

A szervezeti és működési rend keretében kell meghatározni különösen: a felsőoktatási intézmény szervezeti felépítését, tagolását, vezetési szerkezetét, az egyes szervezeti egységek feladatait, működését, az intézményen belüli kapcsolattartás rendjét.

2. A foglalkoztatási követelményrendszer

A foglalkoztatási követelményrendszerben kell meghatározni különösen:

- a) az egyes munkakörök betöltésével kapcsolatos követelményeket, a nyilvános pályázatok elbírálásának rendjét, az intézményi oktatói, kutatói ösztöndíjak és más juttatások feltételeit, az ezzel összefüggő pályázatok rendjét – kormányrendeletben meghatározott keretek között – a habilitációs eljárás követelményeit, rendjét,
- b) a felsőoktatási intézmény által adományozható munkaköri és egyéb címek feltételeit,
- c) az oktatók, tudományos kutatók és más alkalmazottak foglalkoztatására és teljesítményére vonatkozó követelményrendszert, a minőség és teljesítmény alapján differenciáló jövedelemelosztás elveit, a követelmények teljesítésének értékelését és annak nyilvánosságát, a követelményrendszerben foglaltak nem teljesítésének következményeit,
- d) az oktatók és kutatók részére kiírt kutatási pályázatok elbírálásának rendjét,
- e) az oktatók részvételét a felsőoktatási intézmény döntéshozatali eljárásában, az oktatók, kutatók és más alkalmazottak intézményi döntések ellen benyújtható jogorvoslati kérelmek elbírálásának rendjét.

3. A hallgatói követelményrendszer

A hallgatói követelményrendszerben kell meghatározni különösen:

- a) e törvény keretei között a felvételi eljárás rendjét,
- b) a hallgatói jogok gyakorlásának és köteleességek teljesítésének rendjét, a hallgatói jogviszonnyal kapcsolatosan benyújtott kérelmek elbírálásának és a jogorvoslatnak a rendjét,
- c) a hallgatói tanulmányi rendet és az ismeretek, készségek és képességek elsajátításának, megszerzésének, ellenőrzésének rendjét (tanulmányi és vizsgaszabályzat),
- d) a hallgatót terhelő fizetési kötelezettség megállapításának és teljesítésének rendjét, a hallgatói juttatások elosztásának rendjét (térítési és juttatási szabályzat),
- e) a hallgatói fegyelmi és kártérítési ügyek elbírálásának rendjét,
- f) a hallgatói balesetek megelőzésével kapcsolatos és a bekövetkezett balesetek esetén követendő előírásokat.

3. melléklet a évi törvényhez

I. A felsőoktatási intézményekben nyilvántartott és kezelt személyes és különleges adatok

I/A. Az alkalmazottak adatai

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:

- a) név, nem, születési név, születési hely és idő, anyja neve, állampolgárság, azonosító szám;
- b) állandó lakcím és tartózkodási hely;
- c) munkaviszonyra, közalkalmazotti jogviszonyra, megbízási jogviszonyra vonatkozó adatok:
 - ca) a munkáltató – több esetén valamennyi munkáltató – megnevezése, megjelölve, hogy mely munkáltatóval létesített foglalkoztatásra irányuló további jogviszonyt,
 - cb) végzettségi szint, szakképzettség, szakképesítés, idegennyelvtudás, tudományos fokozat,
 - cc) munkában töltött idő, közalkalmazotti jogviszonyba beszámítható idő, besorolással kapcsolatos adatok,
 - cd) kitüntetések, díjak és más elismerések, címek,
 - ce) munkakör, vezetői megbízás, munkakörbe nem tartozó feladatra történő megbízás, munkavégzésre irányuló további jogviszony, fegyelmi büntetés, kártérítésre kötelezés,
 - cf) munkavégzés ideje, túlmunka ideje, munkabér, illetmény, továbbá az azokat terhelő tartozás és annak jogosultja,
 - cg) szabadság, kiadott szabadság,
 - ch) az alkalmazott részére történő kifizetések és azok jogcímei,
 - ci) az alkalmazott részére adott juttatások és azok jogcímei,
 - cj) az alkalmazott munkáltatóval szemben fennálló tartozásai és azok jogcímei,
 - ck) kutatói tevékenység, tudományos munka, művészeti alkotói tevékenység, azok eredményei, a doktori képzésben és doktori fokozatszerzési eljárásban oktatói, kutatói minőségben történő részvételre vonatkozó adatok,
 - cl) a 26. § (3) bekezdés szerinti nyilatkozat,
 - cm) a felsőoktatási intézmény mint megbízó által megbízási jogviszonyban történő foglalkoztatás – a gazdasági tanács elnöke és tagja – esetén a 25. § (4) bekezdésében előírt feltétel igazolására vonatkozó adatok ;
- d) az oktatói munka hallgatói véleményezésének eredményei;
- e) habilitációs eljárás eredménye;
- f) az adatokat igazoló okiratok azonosítására szolgáló adatok.

2. Az adatkezelés célja: az 18. § (1) bekezdés szerint. A felsőoktatási intézmény a személyes és különleges adatokat csak a foglalkoztatással, juttatások, kedvezmények, kötelezettségek megállapításával és teljesítésével kapcsolatosan, nemzetbiztonsági okból, az e törvényben meghatározott nyilvántartások kezelése céljából, célnak megfelelő mértékben, célhoz kötötten kezelheti.

3. Az adatkezelés időtartama: a foglalkoztatás megszűnésétől számított öt év

4. Az adattovábbítás feltételei

Az 1. pontban felsorolt adatok – az 1. cm) pont szerinti adatok kivételével – továbbíthatók: a fenntartónak valamennyi adat, a fenntartói jogok gyakorlásához szükséges mértékben; a társadalombiztosítási, illetmény és munkabér vagy más juttatás kifizetőhelyének minden olyan adat, amely az illetmény, munkabér vagy más juttatás, jogosultság megállapításához, igénybeviteléhez szükséges; a felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szervnek minden olyan adat, amelyet e törvény szerint a felsőoktatási információs rendszer kezelhet; a MAB-nak minden olyan adat, amely ahhoz szükséges, hogy megállapíthassa a felsőoktatási intézmény működéséhez szükséges feltételek meglétét; a bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a bírósági végrehajtónak, államigazgatási szervnek a konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adatok; a munkavégzésre vonatkozó rendelkezések ellenőrzésére jogosultaknak a foglalkoztatással összefüggő adatok, a nemzetbiztonsági szolgálatnak valamennyi adat; az oktatói munka hallgatói véleményezése eredményeit a felsőoktatási intézménnyel hallgatói, foglalkoztatási jogviszonyban állók számára az intézményi szabályzatban

meghatározott módon; valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Avtv2.) 28.§ alapján a felsőoktatási intézményhez intézett adat-megismerési kérelem teljesítése céljából a kérelmezőnek az Avtv2. 26.§ (3) bekezdése szerinti közérdekből nyilvános adatnak minősülő adatok.

5. A gazdasági tanács tagja esetén a *cm*) pontban foglaltak igazolására, az adatkezelés rendjére a 25. § (5)–(8) bekezdést kell megfelelően alkalmazni.

I/B. A hallgatók adatai

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:

a) felvétellel összefüggő adatok:

aa) a jelentkező neve, neme, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, állampolgársága, állandó lakásának és tartózkodási helyének címe és telefonszáma, nem magyar állampolgár esetén a Magyarország területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat – külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek esetén a tartózkodási jogot igazoló okmány – megnevezése, száma,

ab) az érettségi vizsga adatai,

ac) a középiskola adatai,

ad) a felvételi kérelem elbírálásához szükséges adatok,

ae) a felvételi eljárás adatai;

b) a hallgatói (doktorjelölt) jogviszonnal összefüggő adatok:

ba) a hallgató neve, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, állampolgársága, bejelentett lakóhelyének, tartózkodási helyének címe, értesítési címe és telefonszáma, elektronikus levélcíme, nem magyar állampolgár esetén a Magyarország területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat – külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek esetén a tartózkodási jogot igazoló okmány – megnevezése, száma,

bb) a hallgatói (doktorjelölti, vendéghallgatói) jogviszony típusa, keletkezésének és megszűnésének időpontja és módja, a hallgató által folytatott képzés megnevezése, állami támogatottsága és munkarendje, a képzés befejezésének várható időpontja, a hallgató tanulmányainak értékelése, vizsgaadatok, megkezdett félévek, igénybe vett támogatási idő, a hallgatói jogviszony szünetelésének ideje,

bc) a külföldi tanulmányok helye, ideje,

bd) az elért és beszámított kreditek, beszámított tanulmányok,

be) a hallgatói juttatások adatai, a juttatásokra való jogosultság elbírálásához szükséges adatok (szociális helyzet, szülők adatai, tartásra vonatkozó adatok),

bf) a hallgatói munkavégzés adatai,

bg) a hallgatói fegyelmi és kártérítési ügyekkel kapcsolatos adatok,

bh) a fogyatékkal élőket megillető különleges bánásmód elbírálásához szükséges adatok,

bi) a hallgatói balesetre vonatkozó adatok,

bj) a hallgató diákigazolványának sorszáma, a törzslap azonosító száma,

bk) a hallgató azonosító száma, társadalombiztosítási azonosító jele,

bl) a szakmai gyakorlat teljesítésére, az abszolutóriumra, a záróvizsgára (doktori védésre), a nyelvvizsgára, valamint az oklevélre vonatkozó adatok,

bm) a hallgatói jogviszonyból adódó jogok és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges adatok;

c) a hallgatói pályakövetéssel kapcsolatos adatok;

d) a hallgató adóazonosító jele;

e) az adatokat igazoló okiratok azonosítására szolgáló adatok;

f) a hallgató által fizetett díjak és térítések adatai;

g) hallgatói támogatásban gyermekellátási segélyben, gyermekgondozási díjban, rendszeres gyermekvédelmi támogatásban, lakhatási támogatásban részesülés esetén e támogatások adatai.

2. Az adatkezelés célja: az 18. § (1) bekezdés szerint. A felsőoktatási intézmény a személyes és különleges adatokat csak a jogviszonnal, a juttatások, kedvezmények, kötelezettségek megállapításával és teljesítésével kapcsolatosan, nemzetbiztonsági okból, az e törvényben meghatározott nyilvántartások kezelése céljából, célnak megfelelő mértékben, célhoz kötötten kezelheti.

3. Az adatkezelés időtartama: a hallgatói jogviszony megszűnésére vonatkozó bejelentéstől számított nyolcvan évig.

4. Az adattovábbítás feltételei: Az adatok továbbíthatók: a fenntartónak valamennyi adat, a fenntartói irányítással összefüggő feladatok ellátásához; a bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a bírósági végrehajtónak, államigazgatási szervnek a konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adat; a nemzetbiztonsági szolgálat részére valamennyi adat; a felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv részére valamennyi adat; a Diákhitel Központnak a tanulmányok folytatásával összefüggő adatok.

II. A felsőoktatási információs rendszer keretében nyilvántartott és kezelt személyes és különleges adatok

II/A. Felsőoktatási intézménytörzs

E törvény alapján nyilvántartott adatok:

a) a felsőoktatási intézmény

aa) fenntartójának neve, székhelye címe, képviselője neve, értesítési címe, elérhetősége (telefon, telefax, e-mail),

ab) tisztségviselőinek (rektor, gazdasági főigazgató vagy igazgató, belső ellenőrzés vezetője, gazdasági tanács elnöke és tagjai, a vezető testület elnöke és tagjai, az előkészítő testület elnöke – ideiglenes intézményvezető – és tagjai, a karok vezetői, az igazgatási feladatot ellátó hivatal vezetője) neve, értesítési címe, elérhetősége (telefon, telefax, e-mail),

ac) a felsőoktatási intézmény által – az alaptevékenysége körében – kötött együttműködési megállapodás, és az abban szereplő adatok,

ad) a felsőfokú képzések szakfelelősének neve, oktatói azonosítója,

ae) közhasznú szervezetként való működés esetén a felügyelő bizottság tagjainak neve és értesítési címe;

b) a Magyarországon működő külföldi felsőoktatási intézmény

ba) fenntartójának neve, székhelye címe, képviselője és magyarországi képviselője neve, értesítési címe, elérhetősége (telefon, telefax, e-mail),

bb) tisztségviselői neve, értesítési címe, elérhetősége (telefon, telefax, e-mail),

bc) a felsőfokú képzések szakfelelősének neve, oktatói azonosítója;

c) A MAB, a Felsőoktatási Tervezési Testület, a Magyar Rektori Konferencia és a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája esetében

ca) szervezet neve, székhelye,

cb) vezető tisztségviselőjének, felügyelő bizottsága tagjainak neve és értesítési címe.

II/B. Alkalmazotti személyi törzs

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:

a) név, nem, születési név, születési hely és idő, anyja neve, állampolgárság, azonosító szám;

b) lakóhely, értesítési cím;

c) munkaviszonyra, közalkalmazotti jogviszonyra, megbízási jogviszonyra vonatkozó adatok:

ca) a munkáltató – több esetén valamennyi munkáltató – megnevezése (intézményi azonosító száma),

cb) végzettségi szint, szakképzettség, szakképesítés, idegennyelv-tudás, tudományos fokozat,

cc) munkakör, vezetői megbízás,

cd) munkavégzés ideje,

ce) kutatói tevékenység, tudományos munka, művészeti alkotói tevékenység, azok eredményei, kitüntetések, díjak és más elismerések, címek,

cf) a 26. § (3) bekezdése szerinti nyilatkozat;

d) az adatokat igazoló okiratok azonosítására szolgáló adatok.

2. Az 1. pontban fel nem sorolt személyes és különleges adat az érintett írásbeli hozzájárulásával tartható nyilván.

3. Az 1. pontban felsorolt adatok továbbíthatók: a társadalombiztosítási, illetmény és munkabér vagy más juttatás kifizetőhelyének minden olyan adat, amely az illetmény, munkabér vagy más juttatás,

jogosultság megállapításához, igénybeviteléhez szükséges; a bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a bírósági végrehajtónak, államigazgatási szervnek a konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adatok; a nemzetbiztonsági szolgálatnak valamennyi adat, a felsőoktatási intézménynek az alkalmazottjával kapcsolatos minden adat.

II/C. A hallgatói, doktorjelölti személy törzs

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:

a) a hallgatói (doktorjelölti) jogviszonnal összefüggő adatok:

aa) a hallgató (doktorjelölt) neve, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, állampolgársága, neme, lakóhelye, tartózkodási helye, értesítési címe,

ab) nem magyar állampolgár esetén a Magyarország területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat – külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek esetén a tartózkodási jogot igazoló okmány – megnevezése, száma,

ac) a jogviszony típusa, keletkezésének és megszűnésének időpontja és módja,

ad) a hallgató által folytatott képzés megnevezése, finanszírozásának módja és munkarendje, megkezdett félévek, a hallgatói jogviszony szünetelésének ideje, a képzés befejezésének várható időpontja

ae) a képzés során, illetve azt megelőzően igénybe vett támogatási idő,

af) a külföldi felsőoktatási résztanulmányok helye, ideje,

ag) az előnyben részesítési követelmények teljesülésére vonatkozó adatok,

ah) a fogyatékkal élőket megillető különleges bánásmód elbírálásához szükséges adatok,

ai) a hallgatói balesetre vonatkozó adatok,

aj) a hallgató diákigazolványának sorszáma,

ak) a törzslap azonosító száma,

al) a hallgató azonosító száma, adóazonosító jele, társadalombiztosítási azonosító jele,

am) a szakmai gyakorlat teljesítésére, az abszolutóriumra, a záróvizsgára (doktori védésre), a nyelvvizsgára, a korábban megszerzett oklevélre vonatkozó adatok,

an) a kiadott okiratok tartalmára és azonosítására vonatkozó adatok,

ao) a külföldi állampolgárságú hallgató miniszteri ösztöndíjára vonatkozó adatok,

ap) a képzés során megszerzett, illetve elismert kreditek száma;

b) a kiadott oklevél, bizonyítvány adatai,

ba) az igazolt szakképzettség, szakképesítés megnevezése,

bb) az oklevél, bizonyítvány kelte, aláíróinak neve,

bc) az oklevél, bizonyítvány kiállítására szolgáló nyomtatvány sorszáma,

bd) a hallgató törzskönyvi száma,

be) az oklevél, bizonyítvány egyéb adatai,

bf) oklevélmelléklet adatai;

c) a hallgatói pályakövetéssel kapcsolatos adatok;

d) az adatokat igazoló okiratok azonosítására szolgáló adatok;

e) a hallgató által fizetett díjak és térítések adatai

f) hallgatói támogatásban, gyermekellátási segélyben, gyermekgondozási díjban, rendszeres gyermekvédelmi támogatásban, lakhatási támogatásban részesülés esetén e támogatások adatai.

2. Az 1. pontban fel nem sorolt személyes és különleges adat az érintett írásbeli hozzájárulásával tartható nyilván.

3. Az adatok továbbíthatók: a bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a bírósági végrehajtónak, államigazgatási szervnek a konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adat; a nemzetbiztonsági szolgálat részére valamennyi adat; a Diákhitel Központnak a tanulmányok folytatásával összefüggő adatok; a társadalombiztosítási hatóságnak a társadalombiztosítási ellátásra való jogosultságot meghatározó adatok; a felsőoktatási intézménynek a hozzá jelentkező és vele hallgatói (doktorjelölti) jogviszonyban álló személyre vonatkozó valamennyi adat; a felsőoktatási intézménynek a hozzá felvételre került személyekre vonatkozó valamennyi adat, a közoktatási információs rendszer felé a tanulói jogviszonnal rendelkező személyekre vonatkozó valamennyi adat, a miniszter által vezetett minisztériumnak a statisztikai célú adatszolgáltatáshoz szükséges valamennyi adat.

II/D. Felvételi személyi törzs

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:

a) felvétellel összefüggő adatok:

aa) a jelentkező neve, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, neme, állampolgársága, lakóhelye és tartózkodási helye, értesítési címe; nem magyar állampolgár esetén a Magyarország területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat – külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek esetén a tartózkodási jogot igazoló okmány – megnevezése, száma,

ab) az érettségi vizsga adatai,

ac) a középiskola adatai,

ad) a felvételi kérelem elbírálásához szükséges adatok,

ae) a felvételi eljárás adatai.

2. A vallási, világnézeti elkötelezettségre, annak igazolására mint jelentkezési feltételre vonatkozó személyes adatot nem lehet nyilvántartani. A többi adat az érintett hozzájárulásával tartható nyilván.

3. Az adatok továbbíthatók: a bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a bírósági végrehajtónak, államigazgatási szervnek a konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adat; a nemzetbiztonsági szolgálat részére valamennyi adat; a felsőoktatási intézménynek a hozzá jelentkező személyre vonatkozó valamennyi adat; a felsőoktatási intézménynek a hozzá felvételre került személyekre vonatkozó valamennyi adat.

III. Az adatkezelésnek és az adattovábbításnak a felsőoktatási információs rendszer működéséhez kapcsolódó egyes kérdései

1. A felsőoktatás információs rendszeréből – törvény eltérő rendelkezésének hiányában – személyes adat csak az érintett kérése, illetve írásbeli hozzájárulása esetén, az érintett egyidejű értesítése mellett adható ki. A felsőoktatási információs rendszer keretében folyó adatkezelés jogszerűségéért a miniszter felelős. A felsőoktatási információs rendszerbe az érintett – saját adatai tekintetében – jogosult betekinteni és kérni adatainak helyesbítését – a jogszabályban elrendelt adatkezelések kivételével – törlését. Az információs rendszerbe történő betekintés, az adatok helyesbítése, törlése minden esetben ingyenes.

2. A felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv annak, akit oktatói, kutatói, illetve tanári munkakörben foglalkoztatnak, oktatói azonosító számot ad ki. Az azonosító szám a tanári, az oktatói, illetve a kutatói munkakörben történő foglalkoztatás figyelemmel kísérésére szolgál. A felsőoktatási információs rendszer tartalmazza azoknak a nyilvántartását, akik azonosító számmal rendelkeznek, továbbá azokét, akik a 25. § (3) bekezdése szerint megbízási jogviszonyban oktatói feladatot látnak el. A nyilvántartásból személyes adat – az érintetten kívül – csak az egyes, a foglalkoztatáshoz kapcsolódó juttatások jogszerű igénybevételének megállapítása céljából továbbítható, a szolgáltatást nyújtó vagy az igénybevétel jogosságának ellenőrzésére hivatott részére. Az információs rendszerben adatot az érintett foglalkoztatásának megszűnésére vonatkozó bejelentéstől számított öt évig lehet kezelni, kivéve, ha ez alatt az idő alatt az érintettet ismét bejelentik a nyilvántartásba.

3. A felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv a hallgatóknak hallgatói azonosító számot ad ki. Az azonosító szám a hallgatói jogviszonnyal összefüggő jogok és kötelezettségek érvényesülésének figyelemmel kísérésére szolgál. Nem kell új azonosító számot adni annak, aki a közoktatásban kapott tanulói azonosító számot. A felsőoktatási információs rendszere tartalmazza a hallgatói nyilvántartást. A hallgatói nyilvántartásból személyes adat – az érintetten kívül – csak hallgatói jogviszonyhoz kapcsolódó juttatás, illetőleg a hallgatói hitel jogszerű igénybevételének megállapítása céljából továbbítható a szolgáltatást nyújtó vagy az igénybevétel jogosságának ellenőrzésére hivatott részére. A hallgatói nyilvántartásban adatot a hallgatói jogviszony megszűnésére vonatkozó bejelentéstől számított nyolcvan évig lehet kezelni.

4. A munkáltató a munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott tanárnak, oktatónak, kutatónak – kérelemre – oktatói, kutatói, tanári igazolványt (a továbbiakban: oktatói igazolvány) ad ki. Az oktatói igazolványt a felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv készítteti el, és küldi meg a munkáltatón keresztül a jogosult részére. Az oktatói igazolvány tartalmazza az igazolvány számát, a jogosult nevét, anyja nevét, születési helyét és idejét, a felsőoktatási intézmény nevét, címét és intézményi azonosító számát, a jogosult fényképét és aláírását. Az oktatói igazolványt jogszabályban meghatározottak szerint kell igényelni. Az igényléshez szükséges adatok továbbíthatók. Az oktatói igazolvány elkészítője az adatokat az igazolvány érvényességének megszűnését követő öt évig kezelheti.

5. A felsőoktatási intézmény a hallgató kérelmére diákigazolványt ad ki. A diákigazolványt a felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv készítteti el, és küldi meg a felsőoktatási intézményen keresztül a jogosult részére. A diákigazolvány tartalmazza a diákigazolvány magyar és angol nyelvű megnevezését, a hallgató nevét, anyja nevét, születési helyét és idejét, lakcímét, tartózkodási helyét, állampolgárságát, a hallgató aláírását. A diákigazolvány tartalmazza továbbá a hallgató fényképét, azonosító számát, a felsőoktatási intézmény nevét, címét és intézményi azonosító számát. A diákigazolványon a kedvezmények igénybevételehez szükséges további – nem személyes adatok – is feltüntethetők. A diákigazolványt a jogszabályban meghatározottak szerint kell igényelni. Az elkészítéshez szükséges adatok a diákigazolvány elkészítőjéhez továbbíthatók. A diákigazolvány elkészítője az adatokat az igazolvány érvényességének megszűnését követő öt évig kezelheti.

6. A felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv kezelheti a felsőoktatási intézmények felvételi eljárásával összefüggő adatokat. A közoktatás információs rendszere szolgáltatja a felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv részére a felvételi kérelmek elbírálásához szükséges érettségi adatokat. Ehhez kapcsolódóan megküldi a tanulói azonosító számot is. A felvételi eljárással kapcsolatos személyes és különleges adatot – ha az eljárás eredményeként hallgatói jogviszony létesítésére nem kerül sor – a felvételi jelentkezési lap benyújtásától számított egy évig lehet kezelni.

7. A felsőoktatási információs rendszerből személyes adat az adatok pontosságának, teljességének, időszerűségének biztosítása céljából rendszeresen, valamint az oktatói és diákigazolvány igénylés keretében továbbítható a személyi és lakcímnnyilvántartás szerve részére.

8. A közoktatási információs rendszer szolgáltatja a felsőoktatás információs rendszer működéséért felelős szerv részére a felvételi kérelmek elbírálásához szükséges adatokat, valamint a jelentkező, hallgató tanulói azonosító számát.

4. melléklet

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer pályázati eljárása keretében nyilvántartott és kezelt személyes és különleges adatok

1. E törvény által nyilvántartott adatok, az ösztöndíjra pályázó személy

- a) természetes személyazonosító adatai
- b) adóazonosító jele
- c) lakóhelye
- d) elérhetősége
- e) a felsőfokú képzésére vonatkozó adatok
- f) érettségi éve
- g) a pályázó szociális rászorultságát igazoló – a pályázóra, a pályázó közeli hozzátartozóira, illetve a pályázóval egy háztartásban élőkre vonatkozó – személyes és különleges adatok
- h) a pályázó felsőoktatási intézménybe történő felvételének eredménye
- i) a pályázó hallgatói jogviszonyának állapotára vonatkozó adatok

2. Az 1. pontban megjelölt adatok kezelésére jogosult

- a) a miniszter vagy a miniszter által a pályázat lebonyolítására kijelölt szervezet (továbbiakban: pályázatkezelő szervezet),
- b) az ösztöndíjrendszerhez csatlakozott helyi önkormányzat,
- c) az ösztöndíjat folyósító felsőoktatási intézmény.

3. Az adatkezelés célja:

az ösztöndíjpályázat lebonyolítása, és az ösztöndíjra való jogosultság ellenőrzése.

4. Az adatkezelés időtartama:

az ösztöndíj időtartamának lejártától számított 5 év.

5. Az ösztöndíjrendszerrel összefüggésben kezelt személyes és különleges adatok továbbítására jogosultak köre és feltételei:

- a) a 2. pontban meghatározott adatkezelők kölcsönösen továbbíthatják egymás felé a pályázó 1. pontban meghatározott valamennyi adatát,
- b) a felsőoktatási információs rendszer működtetéséért felelős szerv a pályázatkezelő szervezetnek valamint a támogatást nyújtó helyi önkormányzatnak a pályázó felsőoktatási intézménybe történő felvételének eredményét,
- c) a felsőoktatási intézmény a pályázatkezelő szervezetnek, valamint a támogatást nyújtó helyi önkormányzatnak a hallgatói jogviszony állapotára vonatkozó adatot.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A felsőoktatás minden ország, minden nemzet szellemi, kulturális intézményrendszerének egyik legmagasabb szintű, meghatározó elemét képezi. Történelmünk során az előrelátó, felelősségteljes politika a legnehezebb helyzetekben is törekedett felsőoktatási intézmények alapítására, működésük, továbbfejlődésük biztosítására. (Nagy Lajos király, Báthori István, Pázmány Péter, Mária Terézia, Klebelsberg Kunó).

Az elmúlt évtizedek, de különösen az előző két kormányzati ciklus alatt a magyar felsőoktatás rendszere jelentős torzulásokat szenvedett el. A felsőoktatás jelenlegi jogi szabályozása bonyolult, nehezen áttekinthető, ellentmondásokkal terhelt, szakmai és ellenőrzési szempontból túlszabályozott, az állam felsőoktatással kapcsolatos funkciói (irányítói, hatósági, fenntartói) tisztázatlanok, az adott intézménytípusok céljainak, feladatainak meghatározása nem világos, az intézmények belső döntési mechanizmusa nehézkes, nem átlátható. A többciklusú képzés Magyarországon történő bevezetése nem átgondolt, a képzési szerkezet anomáliákkal telt, számos alapszak munkaerő-piaci követelmények szempontjából alig hasznosítható végzettséget nyújt, a műszaki, természettudományos és idegen nyelvi ismeretek hiánya egyre inkább nehezíti a nemzetgazdaság fellendülése szempontjából kritikus területeken a hallgatói létszám növelését.

A törvényjavaslat a Kormány Nemzeti Együttműködési Programjával és a Nemzeti Reformprogramjával összhangban, nemzetstratégiai célokat követve egy olyan felsőoktatási rendszer jogi kereteit szabályozza, mely a versenyképes tudás átadásával, a közjót szolgálva, a nemzet szellemi és gazdasági fejlődésének biztosítója. Az állam funkcióit, szerepvállalását az Alaptörvény alapelveivel összhangban világosan meghatározza, átlátható, versenyképes, elméleti és gyakorlati oktatást, tudományos alap- és alkalmazott kutatást, innovációt, oktatói-kutatói utánpótlás nevelését biztosító, világosan elkülönített intézményrendszer működését szabályozza, az államháztartás, az ország teherbíró képességének figyelembe vételével.

A törvényjavaslat kerettörvény jellegű, a 1993. évi LXXX. törvény szempontjait is követve, a legfontosabb szabályozók és felhatalmazások törvényi szintű megfogalmazása egyértelmű, átlátható rendszerbe foglalja a felsőoktatási rendszer működésének alapelveit:

Magyarország Alaptörvényével, a nemzetközi jogszabályokkal és megállapodásokkal, szerződésekkel (pl. hitéleti képzés terén az Apostoli Szentszékkal történő megállapodás, határon túli területek bekapcsolása, kedvezmény törvény) valamint más sarkalatos (pl. adó törvény, innovációs törvény, államháztartási törvény) és ágazati törvényekkel összhangban, kiemelten a köznevelést (közoktatást) szabályozó joganyaggal, ugyanakkor – a jogalkotás szabályainak megfelelően – mellőzve a más jogszabályokban megfogalmazottakat.

Az egyik legfontosabb szabályozási cél – az állami vagyon védelme, és az átlátható gazdálkodás érdekében – a magyar állam – mint fenntartó – felsőoktatásban betöltött irányító szerepének a tisztázása, világos meghatározása anélkül, hogy a felsőoktatási intézmény az Alaptörvény X. és XI. cikkében rögzített jogosultságai csorbulnának. Ennek alapján a felsőoktatási intézmények gazdálkodásával kapcsolatos szabályokat törvény által szabott keretek között kormányrendelet határozza meg.

A törvényjavaslat megfelelő szakmai-, jogi garanciát biztosít a nemzeti felsőoktatási intézményrendszer versenyképes tudást átadó-megszerző, oktatók és hallgatók mester-tanítvány kapcsolatán alapuló, magas színvonalú, értékteremtő működéséhez, elhivatott egyetemi polgárrá váló fiatal nemzedékek kiműveléséhez.

A nemzeti felsőoktatásról szóló törvényjavaslat garantálja, hogy a magyarországi felsőoktatási intézmények hozzájárulnak az egész Kárpát-medencei magyar nyelvű felsőoktatás, és a világban folyó, Magyarországhoz, a magyar nyelvhez, kultúrához kapcsolódó felsőoktatási tevékenységek megőrzéséhez, színvonalának emeléséhez.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A felsőoktatási törvényjavaslat szabályozási célja, a versenyképes tudás átadásához, megszerzéséhez szükséges felsőoktatási intézményrendszer megteremtése, az egész nemzet felemelkedésének, stabil erkölcsi, szellemi, gazdasági alapokon nyugvó jövőnk érdekében az Alaptörvényben foglaltak szerint egy erős egyetemi polgárság kialakítása.

Az Alaptörvény XI. cikke deklarálja, hogy Magyarország minden magyar állampolgárnak biztosítja a művelődéshez való jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával.

A törvényjavaslatban az Alaptörvény X. cikk (3) bekezdésre utalva a felsőoktatási intézmények önállóak, önállóságuk elsődlegesen az oktatási, tudományos, kutatási tevékenységre terjed ki. Az intézmény belső szervezete és működése – gazdálkodása az államháztartásról szóló, illetve a vagyongazdálkodási törvénnyel összhangban – e törvény keretei között alakítható.

A javaslat alanyi hatálya a magyar felsőoktatás tevékenységében és irányításában részt vevőkre terjed ki. Az alanyi hatály tevékenység szempontú meghatározása szerint e javaslat rendelkezései a felsőoktatási intézmény alapítójára, fenntartójára, a felsőoktatási intézmény tevékenységében részt vevő más szervezetre, annak alapítójára, fenntartójára, a felsőoktatás feladatainak megvalósításában közreműködő oktatókra, tudományos kutatókra, a felsőoktatásban alkalmazottakra, a felsőoktatási intézménybe jelentkezőkre, az intézménnyel hallgatói jogviszonyban állókra, a felsőoktatási intézmények támogatóira érvényesek.

A területi hatály szerint az ország területén kívül abban az esetben alkalmazható a törvény, ha magyar felsőoktatási intézmény külföldön folytat az e törvény szerint felsőoktatásnak minősülő tevékenységet.

A javaslat tárgyi hatálya: a javaslat által meghatározott és azzal összefüggő felsőoktatási alaptevékenységre, az oktatásra, a tudományos kutatásra, művészeti alkotó tevékenységre, az ahhoz kapcsolódó szervezési, igazgatási tevékenységre vonatkozik.

A 2. §-hoz

A javaslat a felsőoktatási intézmény alaptevékenységeként az oktatást, a tudományos kutatást, illetve a művészeti alkotótevékenységet jelöli meg.

A törvényjavaslat értelmében a felsőoktatás rendszerének működtetése az állam feladata az egyes intézmények működtetése pedig az adott fenntartó feladata [2. § (2) bekezdés].

Az oktatási alaptevékenység körébe tartozó képzések: felsőoktatási szakképzés, az alapképzés, a mesterképzés, a doktori képzés, valamint a szakirányú továbbképzés. A jelenlegi felsőfokú szakképzés új elnevezéssel, kredittartalommal kikerül a szakképzési törvény hatálya alól, mint érettségire épülő szakmai képzés *felsőoktatási szakképzésként* jelenik meg a felsőoktatás képzési rendszerében. A felsőoktatási szakképzés, mint akkreditálandó képzés a felsőoktatás első „lépcsőjének” tekinthető, mivel kreditjei a megadott határok között beszámíthatóak az alapképzésbe. A fenti képzéseken túl a felsőoktatási intézmények részt vehetnek a felnőttképzésben. A külön ágazati törvény alapján folytatható, nem felsőoktatásnak minősülő szakképzési feladatok megvalósításában való részvétel lehetőségéről nem rendelkezik a törvényjavaslat.

A javaslat alapelveként fogalmazza meg, hogy a felsőoktatási intézmény politikai pártoktól függetlenül működik, a tárgyilagos tudásalapú, sokoldalú ismeretátadó tevékenységet biztosítva.

Valamennyi felsőoktatási intézményre kötelezően alkalmazandó, illetve követelmény a jogszabályban meghatározott nyilvántartások vezetése, az országos statisztikai adatgyűjtési programokhoz illetve a felsőoktatási információs rendszerben meghatározott adatok szolgáltatása. [E paragrafus (6) bekezdés.].

A 3. §-hoz

A felsőoktatási intézmények kizárólagosan jogosultak a felsőfokú végzettséget és szakképzettséget biztosító képzések folytatására. Ennek egymásra épülő képzési ciklusai az alapképzés, a mesterképzés és a doktori képzés. Új elnevezésként jelenik meg a felsőoktatási szakképzés, mely felsőfokú végzettségi szintet nem ad, de kreditjei az alapképzésbe történő jelentkezéskor beszámítható [E paragrafus (3) bekezdés].

A ciklusokra bontott, osztott képzési rendszer megvalósítása nem minden képzési tartalom esetén lehetséges, erre való figyelemmel, egyes, a Kormány által rendeletben meghatározott szakokon a képzést alap- és mesterképzésre nem bontott, egységes rendszerben, *osztatlan képzésként* lehet megszervezni. Ez a tanárképzés átalakításának egyik új eleme [E paragrafus (2) bekezdés].

Felsőfokú végzettségi szintet nem biztosító képzésként a felsőoktatási intézmények által hallgatói jogviszony keretében kizárólagos jelleggel folytatott képzés, a felsőoktatási szakképzés és a szakirányú továbbképzés.

A felsőoktatási intézmény külön akkreditációs eljárás nélkül jogosult részt venni a felnőttképzésben. Az intézmények felnőttképzési törvényben meghatározott bejelentési eljárást követően akkreditált intézménynek minősülnek [E paragrafus (4) bekezdés].

A 4. §-hoz

A felsőoktatási intézmény alapítására jogosultak körének meghatározásával a törvényjavaslat a legmagasabb jogforrási szinten szabályozza az intézményalapítás szabadságát. A magyar állam mellett a további jogosultak: az országos kisebbségi önkormányzat, a Magyarországon nyilvántartásba vett egyházi jogi személy, ennek jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egysége, Magyarország területén székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet, illetőleg itt nyilvántartásba vett alapítvány vagy közalapítvány - a rendelkezésekben foglaltak szerint együttesen, illetve önállóan is alapíthatnak, tarthatnak fenn felsőoktatási intézményt.

A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény esetében közös fenntartói jog gyakorlására az államnak és az országos kisebbségi önkormányzatnak van lehetősége. Új elemként jelenik meg, hogy – *a Kormány engedélyével – költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény a nem költségvetési szerv formájában működő felsőoktatási intézménnyel is egyesülhet, ilyen felsőoktatási intézménybe beolvadhat [21. § (5)].* A felsőoktatási intézmények működését meghatározó rendelkezések alapvetően továbbra is egységesek, független attól, hogy ki gyakorolja a fenntartó jogait. A fenntartói irányítás eltérő rendelkezéseit a 73–75. §-ok, a sajátos működési rendelkezéseket a 91–95. §-ok határozzák meg.

A felsőoktatási intézmény működésének külön nevesített feltétele a fenntartó általi működtetés. Fenntartó hiányában a felsőoktatási intézményt a javaslat 22. §-ában meghatározottak szerint kell megszüntetni.

A tervezet szerint az állam nevében a fenntartói jogokat általában az oktatásért felelős miniszter gyakorolja, ugyanakkor a felsőoktatást érintő legtöbb kérdésben a Kormány kiemelt szerepet kap. *A javaslat szerint egyes fenntartói jogokat fenntartói jogokat az állami vagyonért felelős miniszter és az államháztartásért felelős miniszter gyakorolhat. [7. § (3) bekezdés f) pontja és 74. § (3) bekezdés].*

A külön törvény alapján működő Nemzeti Közszolgálati Egyetem esetében a fenntartói jogokat a külön törvény szerint létrehozott fenntartói testület gyakorolja. [104. § (1) bekezdés].

Az 5. §-hoz

A felsőoktatási intézmény jogi személy, és mint ilyen, jogképes. A jogi személy jogalanyisága elkülönül az alapítótól, működésében, önállósággal bír, így az általa létesített jogviszonyok is elkülönülnek az alapító által létesített jogviszonyoktól.

A felsőoktatási intézmény a Polgári Törvénykönyv (Ptk.) 29. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel összhangban a tervezet 6–10. §-ai szerint létrehozott, állami elismerés alapján, a működési engedély szerint működő szervezet.

Az állami felsőoktatási intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazottak, rájuk a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényt a felsőoktatási törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni. A nem állami felsőoktatási intézményekben foglalkoztatottakra a Munka Törvénykönyve szerinti rendelkezéseket kell alkalmazni.

Tekintettel arra, hogy a felsőoktatási intézmény működése, létesítése, fenntartása elsődlegesen nem vállalkozási tevékenység, így az intézmény átalakulása, egyesülése, kiválása, beolvadása nem tartozik a tisztességtelen piaci magatartás, a versenykorlátozás tilalmába [1996. évi LVII. törvény 1. § (1) bekezdése szerint], így a törvény szerinti szervezeti egyesülésre, fúziókontrollra vonatkozó vizsgálati, engedélyezési eljárás a felsőoktatási intézmények tekintetében nem alkalmazható.

A 6–8. §-hoz

A felsőoktatási intézményalapítás joga olyan szervezet létrehozására vonatkozik, amely egyedülként jogosult alapképzés, mesterképzés, doktori képzés folytatására, felsőoktatási szakképzésre és szakirányú továbbképzésre, a javaslat szerint kötelezően választható képzési szerkezetben, *legalább két képzési, illetve tudományterületen vagy művészeti ágban legalább négy szakon*. Az egyházi felsőoktatási intézmények hitéleti képzése tekintetében a javaslat [91. § (4–5) pontja] szerint állami elismerés abban az esetben is adható, ha a képzés egy szakon folyik. A művészeti felsőoktatási intézmény főiskolaként, egyetemként, akkor is működhet, ha egy képzési területen folytat képzést [101. § (4) bekezdés].

Felsőoktatási intézményként az az intézmény működhet, amelyet felsőoktatási feladatok ellátására létesítettek és az Országgyűléstől az állami megkapta az állami elismerést. Állami elismerést az a felsőoktatási intézmény kaphat, amelyik rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel és az intézmény típusának megfelelő képzési szerkezetben képzést folytat. *A szabályozás, illetve a felsőoktatási intézménylétesítési eljárás egyszerűsödik, a korábbi szabályozástól eltérően megszűnik az állami elismerést megelőző nyilvántartásba vételi eljárás*. A felsőoktatási intézmény a működését akkor kezdheti meg, ha a felsőoktatási intézmények nyilvántartását végző oktatási hivataltól a fenntartó megkapta az intézmény működési engedélyét és az Országgyűlés döntést hozott az intézmény állami elismeréséről. Új elem, hogy az országgyűlés állami elismerése mellett a felsőoktatási intézmény a működési engedélyét az oktatási hivatal öt évente köteles felülvizsgálni. [8. § (2) bekezdés]. A felsőoktatási intézményeknek 2015. szeptember 1-ig kell a törvény szerinti intézményi, kari szervezetet, képzési struktúrát kialakítani [115. § (4) bekezdés].

A szervezet alapítására vonatkozó minimális követelmények – az alapító okiratban meghatározott feladatokhoz mért személyi, tárgyi és pénzügyi eszközök vizsgálata – biztosítja, hogy a felsőoktatási intézmény folyamatosan tudja ellátni alapfeladatait.

Az alapítás, fenntartás lehetőségének kiszélesítése fokozottan igényli ezen feltételek vizsgálatát. Az intézmények létesítési feltételeit a Kormány határozza meg, teljesítését – a létesítési eljárás keretében – az oktatási hivatal a 67–68. § szerinti hatósági eljárás keretében vizsgálja. A tervezet 2015. szeptember 1-i hatállyal az intézményi működési engedélyek felülvizsgálatát írja elő a már működő felsőoktatási intézményekben [115. § (2) bekezdés c) pontja].

A felsőoktatási intézmény működésének alapvető dokumentuma az alapító okirat. A javaslat 2. melléklete tartalmazza az alapító okiratban és a működési engedélyben foglalt valamennyi, az alapfeladat gyakorlásában jelentőséggel bíró adatot.

Az alapító okirat tartalmi elemeit az oktatási hivatal tartja nyilván a felsőoktatási intézmények működéséhez kapcsolódó nyilvántartási feladatokról és eljárásokról szóló rendelkezések [67. § – 68. §]) alapján.

A törvényjavaslat szerint a felsőoktatási intézmény meghatározza a működésére és szervezetére vonatkozó rendelkezéseket [11. § (1) bekezdés *a*) pontja], alapító okiratának megfelelő tevékenységéhez, feladatainak ellátásához intézményt, szervezeti egységet hozhat létre, tarthat fenn. A hallgatók elhelyezését szolgáló szervezet (kollégium, diákothon) azonban *csak a felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján*, láthat el tanulmányok megkezdését elősegítő feladatokat, illetőleg részt vehet felsőoktatási intézmény alaptevékenységéhez kapcsolódó feladatok ellátásában, szakkollégiumként is működhet.[8. § (6) bekezdés]. Az átmeneti rendelkezések alapján a 2005. évi felsőoktatási törvény rendelkezései szerint nyilvántartásba vett diákothonokat, valamint az azokra vonatkozó, az információs rendszer által kezelt adatokat 2013. szeptember 1-jétől törölni kell az információs rendszeréből [117. § (2) bekezdés].

A költségvetési szervként gazdálkodó felsőoktatási intézményre az államháztartásról szóló törvény és annak végrehajtási rendeleteit a javaslattal összhangban kell alkalmazni.

A 9-10. §-hoz

A felsőoktatás alapfeladatait az intézményrendszerén keresztül valósítja meg, azaz a felsőoktatás alapintézményei az egyetem és a főiskola [9. § (1) bekezdés].

A javaslat meghatározza, hogy a többciklusú képzési rend keretei között, az egyes intézménytípusokban mely fokozaton jogosultak képzést folytatni, a végzettségi szintet, illetőleg szakképzettséget igazoló oklevél kiadását, valamint felsőoktatási szakképzés és szakirányú továbbképzés folytatását.

A javaslat egyetem megnevezés használatát, a minőséget kifejező – több képzési területen folytatott – mester-, doktori képzéshez és doktori fokozatadáshoz, az intézményi és kari működést a minősített oktatók arányához, a karok számához, a tehetséggondozáshoz, az idegen nyelven nyújtott képzési programokhoz köti. Ezen főszabálytól meghatározott (hitéleti, művészeti) képzést folytató felsőoktatási intézmények térhetnek el a 91–93. §-ban és 101. §-ban foglaltak szerint. A törvénytervezet rendelkezéseit a Nemzeti Közszerződési Egyetemen az intézményről szóló külön törvényben meghatározott eltéréssel kell alkalmazni [104. § (1) bekezdés, 108. § 11. pont].

A főiskola doktori képzést nem folytathat, mesterképzést, osztatlan képzést kormányrendeletben meghatározottak szerint folytat [9. § (6) bekezdés].

A törvényjavaslat az átmeneti rendelkezések között szabályozza az egyetemnek, főiskolának való megfelelés határidejét. Az intézményi, szervezeti felépítést, személyi feltételeket 2015. szeptember 1-jéig kell kialakítani [115. § (4) bekezdés]. A főiskolákon a képzés indításának követelményeit 2013. szeptember 1-jétől kezdődően kell alkalmazni. Ezen időponttól doktori képzés, kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában mesterképzés, osztatlan képzés főiskolán nem indítható [115. § (6) bekezdés].

A javaslat alapján új elemként jelenik meg, hogy a Kormány nemzetstratégiai célok megvalósítása érdekében kormányrendeletben meghatározottak szerint állami fenntartású felsőoktatási intézményeket *kiemelt felsőoktatási intézményeknek* minősíthet [10. § (1) bekezdés].

Az egyetem vagy egyetemi kara "kutató" minősítést, a főiskola „alkalmazott kutatások főiskolája” minősítést kaphat. Az oktatásért felelős miniszter megállapodás alapján a címet elnyert intézmény szervezeti egységet támogatásban részesítheti [10. § (2)–(4) bekezdés].

A 11. §-hoz

A javaslat a felsőoktatási intézmény működésére irányadó alapelveket határoz meg, melyek között a szervezeti és működési szabályzat – jogszabályi keretek közötti – meghatározása, tájékoztató- és tanácsadó rendszer működtetése, a tehetséggondozás, a tudomány társadalmi elismertségének növelése szerepel. A felsőoktatási intézmény alaptevékenységéhez igazodóan a tanulás feltételeihez kapcsolódó szolgáltatások (egészségfejlesztés, rendszeres testmozgás, könyvtári használat, idegennyelvi szaknyelvi ismeretek) biztosítása, továbbá a felvételhez kapcsolódó követelmények közzététele.

A 12. §-hoz

A javaslat a felsőoktatási intézmény vezető testületeként a szenátust határozza meg, amely testületet a felsőoktatási intézmény Alaptörvényben rögzített jogosultságai illetik meg. Összetétele a napi tevékenységét megvalósító oktatói, hallgatói, alkalmazotti képviselőkből áll. Ezen érintett körök testületi arányáról a törvénytervezet rendelkezik. Új elemként, a hallgatói képviselet a szenátus legalább 20 %-ának, legfeljebb 25 %-ának megfelelő létszámban delegálhat képviselőt, ha teljesülnek a 60. § (1) bekezdés *b*) pontjában a hallgatói önkormányzat megválasztására vonatkozó feltételek.

A szenátus működésével kapcsolatos minden kérdést az intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni.

A javaslat szerint az intézmény maga határozza meg a működésének rendjét azzal, hogy a szenátus szabályozza a jogköröket, a jogkörök gyakorlását, a szenátusi ülés nyilvánosságát, a döntéshozatal követelményeit, szabályait.

A felsőoktatási intézmény fenntartó egyetértésével dönt fejlesztés indításáról, vagyongazdálkodási tervéről, gazdálkodó szervezet alapításáról, abban való részesedés szerzéséről, gazdálkodó szervezettel való együttműködésről.

A szenátus fogadja el a felsőoktatási intézmény, mint szakmai szervezet működésére vonatkozó intézményi dokumentumokat, az intézmény képzési programját, a szervezeti és működési, valamint a doktori szabályzatot. Javaslatot tesz a rektori pályázat kiírására, elbírálja, rangsorolja a pályázatokat, stb.

A szenátus hozza létre a felsőoktatási intézmény állandó bizottságait és egyéb tanácsait. A javaslat a bizottságok tekintetében garanciális rendelkezést tartalmaz a hallgatói és doktoranduszi képviseletre. Másik garanciális elem, hogy a hallgatók tanulmányi, vizsga- és szociális ügyeinek intézésére a szenátus állandó bizottságot hoz létre.

A 13. §-hoz

A szenátus elnöke a rektor, aki a felsőoktatási intézmény felelős vezetője. Megválasztásának menete, tevékenységének ellenőrzése az intézményi belső demokrácia fontos megnyilvánulása, ami az oktatás és tudományos kutatás szabadságának kiteljesítését segíti elő.

Új elemként a javaslat az irányítás és vezetés feladatainak és szintjeinek meghatározásánál *erősíti az egyszemélyi felelősség rendszerét*. Amellett, hogy a felsőoktatási intézmény szakmai kérdéseiben a legfontosabb döntések meghozatalánál biztosítja a testületi döntéshozatalt, a felsőoktatási intézmény élére a rektort helyezi.

A rektori feladatok indokolják, hogy a megbízás feltételei közül kiemeli a vezetési, szervezési és gazdálkodási ismeretek megkövetelését.

A rektor, mint egyszemélyi vezető felelős az intézmény szakszerű és törvényes működéséért, gyakorolja a munkáltatói jogokat, képviseli az intézményt.

Külön rendelkezés fogalmazódik meg a gazdasági vezető felelősségéről, amely alapvetően a gazdálkodási intézkedések, javaslatok előkészítésére irányul. Ezen feladatmegosztás is a rektor egyszemélyi felelősségét hangsúlyozza.

A 14. §-hoz

A tervezet a felsőoktatási intézmény szervezetével és működésével összefüggésben határozza meg a képzés indításának, illetve intézményen belüli megszervezésének követelményeit. A felsőoktatási intézményben informatikai, szociális, sport, könyvtári, levéltári, múzeum, egészségügyi szolgáltató – kormányrendeletben meghatározottak szerint kollégiumi – és egyéb, így különösen köznevelési, gyakorlati képzést biztosító tanműhely, tanszálloda, tangazdaság, művészeti gyakorlóhely, botanikus kert, valamint termelő feladatot ellátó szervezeti egységek hozhatók létre.

Szervezeti egységek között is kiemeli a könyvtári, a levéltári, a múzeumi feladatokat.

A felsőoktatási intézmény szervezeti egységei centrummá, továbbá főiskolai, egyetemi központtá szervezhetők.

A szervezethez kapcsolódóan a javaslat rendelkezik az állami felsőoktatási intézményekben gazdasági tanács kötelező érvényű létrehozásáról a hatékony gazdálkodás érdekében. A gazdasági tanács működésének keretét a Kormány határozza meg.

A 15. §-hoz

A felsőoktatási intézményben a képzés képzési program, tanterv alapján folyik.

Új képzési forma a felsőoktatási szakképzés, amely a felsőoktatás kizárólagos képzési formája lesz és végzettségi szintet tekintve érettségire épülően nyújt szakképesítést. Ez a szakképzés azonban nem része az Országos Képzési Jegyzéknek. A beszámítható krediteket tekintve, a felsőoktatásba belépők egyik kilépési lehetőségét biztosítja azoknak, akik a felsőfokú végzettségi szintet eredményező képzésekben nem kívánnak vagy nem képesek diplomát szerezni. A javaslat *új elemként tartalmazza* a mesterképzésre épülő *újabb mesterfokozatot*. A mesterfokozatot eredményező jogász képzésre épülő második jogi mesterszakon oklevelet szerettek címhasználatáról [„Legum Magister” vagy „Master of Laws” (LL.M.)] az 52.§ (6) bekezdése rendelkezik. Módosul a tanári szak képzési rendszere és a tanári mesterképzésben szerzett fokozathoz kapcsolódó címhasználat [„Master of Education” (Med)].

A képzés szerkezetéről kormányrendelet, a képzési- és kimeneti követelményekről miniszteri rendelet rendelkezik a törvény felhatalmazása alapján. A képzési program az intézmény komplex képzési dokumentuma, amely valamennyi képzés részletes képzési és tanulmányi követelményeit, tervét tartalmazza [108. § 17. pont]. Kidolgozása, elfogadása a felsőoktatási intézmény hatásköre. A javaslat az intézmény szakmai autonómiájába tartozó tantervek öt évenkénti felülvizsgálatáról rendelkezik.

A javaslat szerint tanárképzésben a képzés szintje mesterfokozat, de a többciklusú képzési szerkezettől eltérően új elemként osztatlan képzés, a köznevelési intézményrendszerhez igazodva az általános iskolai (4+1) és a középiskolai (5+1) tanári szakképzettség bevezetése [102. §].

A 16. §-hoz

Az egyetem hagyományos feladatai közé tartozik a tudományos fokozat adományozása: a doktori képzés és a doktori fokozat odaítélése. A szenátus jogköre a doktori iskola létesítése, a doktori képzés indítása [12. § (3) bekezdés *hd*) pont]. A doktori iskola létesítésével kapcsolatos ügyekben az oktatási hivatal a működés engedélyezésével kapcsolatos eljárásában köteles beszerezni a Magyar

Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakvéleményét, amely véleményhez a hivatal a működési engedély megadásakor kötve van [67. § (4) bekezdés, 70. § (1) bekezdés].

Új eleme a javaslatnak, hogy a doktori iskola létesítésével, átalakulásával, megszűnésével kapcsolatos ügyekben, javaslatban meghatározott feltételek megléte esetén, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás szabályairól szóló törvény rendelkezéseinek alkalmazásával, az oktatási hivatal jár el [67. § (3) bekezdés].

Új elem, hogy a doktori képzés indítására csak egyetemen van lehetőség [9. § (7) bekezdés].

A rendelkezés megfogalmazza a doktori tanács működésével kapcsolatos legfontosabb alapelveket.

A 17. §-hoz

A javaslat meghatározza azokat az alapelveket, amelyek megtartásával a felsőoktatásban megszervezhető a képzés. A teljes idejű (nappali) képzés és a részidős (esti, levelező), valamint a távoktatási formában szervezett képzés munkaidejére vonatkozó minimális követelmények a hallgatók számára biztosítanak garanciát, ugyanis a felsőoktatási intézményeknek a javaslatban meghatározott mértékű felkészítési, felkészülési lehetőséget kell biztosítaniuk a képzésben részt vevő hallgatók számára.

A 18 §-hoz

A felsőoktatási intézmény azokat az adatokat tarthatja nyilván, amelyek az intézmény rendeltetészerű működéséhez, a munkáltatói jogok gyakorlásához, a képzés megszervezéséhez nélkülözhetetlenek.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvényi rendelkezések alapján személyes adat akkor kezelhető, ha azt a törvény elrendeli.

A személyes adatokra vonatkozó rendelkezések alapján a javaslat meghatározza azokat az adatokat, amelyek kezelhetők a felsőoktatási intézményben. Ahhoz, hogy valamely személyes adat az érintett hozzájárulása nélkül kezelhető legyen, törvényi felhatalmazásra van szükség. Meg kell határozni az adatkezelés időtartamát is. Ez az időtartam szoros kapcsolatban áll azzal, hogy a különböző nyilvántartott adatok alapján lehet figyelemmel kísérni a felsőoktatás által nyújtott szolgáltatások igénybevételét.

Nem igényel törvényi szabályozást mindaz, amely kérdés rendezett, meghatározott a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvényben. Ennek megfelelően a felsőoktatási intézményeknek az adatkezelésnél nem csak a javaslatban foglaltakat kell alkalmazniuk, hanem az említett tárgyban született törvényt is.

A 19. §-hoz

A törvényjavaslat értelmében, a felsőoktatásban, elektronikus formában létrehozott felsőoktatási információs rendszert kell létrehozni és működtetni. A javaslat rendelkezései igénylik, hogy a felsőoktatási intézmények által kezelt adatokból létrejöjjön egy információs rendszer, hiszen annak révén lehet figyelemmel kísérni, hogy az egyes szolgáltatásokhoz való hozzáférés feltételei fennállnak-e vagy sem. A központi nyilvántartás alkotja a felsőoktatási információs rendszert, amely személyi adatokat és működési adatokat tart nyilván a felsőoktatási intézmények adatszolgáltatása alapján. Az így létrehozott nyilvántartás *közhiteles nyilvántartás*. Részét képezik a felvételi eljáráshoz kapcsolódó intézményi és személyes adatok. Az információs rendszer alkalmas arra is, hogy nyilvántartsa a kiadott okleveleket, doktori fokozatokat, a hallgatók által igénybe vett támogatási időt. Figyelemmel kísérhető az adatok alapján az oktatói, tanári, kutatói munkakörben történő

foglalkoztatás. A hallgatókhoz és oktatókhoz kapcsolódó központi adatokat a felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv tartja nyilván. A javaslat a felsőoktatási információs rendszer részeként rendelkezik a *végzett hallgatók pályakövetési rendszeréről, az állami oktatásirányítást, illetve fenntartói irányítást támogató vezetői információs rendszer létrehozásáról.*

A felsőoktatási intézményekben nyilvántartott és kezelt alkalmazotti és hallgatói személyes, illetve különleges adatokat a törvényjavaslat 3. melléklete tartalmazza.

A 20–21. §-hoz

A felsőoktatási intézményhálózat átalakulása, az új felsőoktatási intézmények létrehozása nem kizárólagosan csak új intézményalapítással, hanem a már működő felsőoktatási intézmények átalakulásával is történhet.

Az intézmények közötti egyesülésnek, szétválásnak, az intézményekbe történő beolvadásnak, az intézményből történő kiválásnak az érintett felsőoktatási intézmény hatékony működését, összehangolt feladatellátását kell elősegíteni. E folyamatokban garantálni kell az érintett oktatók és hallgatók jogbiztonságát, a szabályozott jogutódlást.

A felsőoktatási intézmények tevékenységének összehangolása céljából az intézményeket egyesíteni lehet. Az egyesülésről, a szenátus előzetes véleményének ismeretében – függetlenül attól, hogy az állam, az egyház, a gazdálkodó szervezet vagy alapítvány az alapítói, illetve a fenntartói jogokat gyakorló – a fenntartó hoz döntést. *A Kormány engedélyével, a Kormány által szabályozott eljárásban költségvetési szerv és nem költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény is egyesülhet a javaslat szerint.*

A 22–23. §-hoz

A felsőoktatási intézmény az állami elismerés visszavonásával szűnik meg.

Az intézménylétesítési szabadsággal szükségszerűen együtt jár az intézmények megszűnésének lehetősége is. Az intézmény megszűnésében döntő feladata lehet a fenntartónak, mivel a létesítés joga mellett megilleti a megszüntetés joga is. E megszüntetési jog azonban korlátozott, mivel a javaslat felsorolja azokat az okokat is, amelyek fennállása esetén a fenntartó ilyen döntést hozhat. A felsőoktatási intézmény önmagában fenntartója nélkül nem működhet, ezért a fenntartó megszűnése, illetve az adott tevékenység folytatásához való jog megszűnése együtt jár a felsőoktatási intézmény megszűnésével.

A jogbiztonságot erősítő lényeges eleme a szabályozásnak, hogy mind a jogutódlással, mind pedig a jogutódlás nélkül történő megszűnés esetében a jogok és kötelezettségek átszármaztatásáról rendelkezik. A jogutód nélküli megszűnés esetén a vagyon a felsőoktatási intézmény fenntartóját illeti meg.

A Kormány kezdeményezi az Országgyűlésnél az állami elismerés visszavonását akkor is, ha a fenntartó a felsőoktatási intézmény megszüntetéséről határozott. Ebben az esetben a megszűnésre kifutó rendszerben kerülhet sor a hallgatói jogbiztonság érdekében.

Megszüntethető a felsőoktatási intézmény a tanév végén is, ha a hallgatók másik felsőoktatási intézményben a tanulmányaikat folytatni tudják. Jogbiztonság elvének érvényesülését garantálja az előírt feltétel, amely szerint az intézmény megszüntetéséről szóló fenntartói döntés előtt gondoskodni kell a hallgatók tanulmányainak folytatását biztosító megállapodásról.

A javaslat szabályozza az oktatási hivatalnak a felsőoktatási intézmény átalakulásával kapcsolatos feladatát is.

A 24. §-hoz

A felsőoktatási intézményekben történő foglalkoztatást a munkáltató jellege határozza meg. A javaslat 4. §-a alapján a felsőoktatási intézmények körétől függően a költségvetési szervként működő, az állam vagy az országos kisebbségi önkormányzat által fenntartott intézményekben a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényt, a nem költségvetési szervként működő (egyházi jogi személy, gazdálkodó szervezet, alapítvány vagy közalapítvány által fenntartott) intézményekben a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvényt kell alkalmazni a foglalkoztatásra.

A törvényjavaslat meghatározza a foglalkoztatás közös rendelkezéseit, amelyek minden felsőoktatási intézmény tekintetében érvényesülnek, függetlenül attól, hogy egyébként milyen foglalkoztatási rendelkezések irányadóak az adott intézményben.

A felsőoktatási intézményekben továbbra is oktatói (tanársegéd, adjunktus, egyetemi vagy főiskolai docens, egyetemi vagy főiskolai tanár), továbbá tanári (például nyelvtanár, testnevelő tanár, művésztanár, mérnökstanár), kutatói és a felsőoktatási intézmény munkáját segítő egyéb munkakörök szervezhetők. A felsőoktatási intézményben működő közoktatási, közgyűjteményi, közművelődési, egészségügyi, szociális, sport és egyéb intézményekre, szervezeti egységekre az adott ágazatra, tevékenységre meghatározott rendelkezések az irányadóak.

Az egyes munkakörök betöltésével kapcsolatos követelményeket, eljárásokat az intézmény szervezeti és működési autonómiája keretében – figyelembe véve a törvényjavaslatban az adott munkakör tekintetében meghatározott minimális követelményeket, továbbá a Kormány ezirányú rendelkezését – a foglalkoztatási követelményrendszer szabályozza.

A felsőoktatási intézmények sajátos szervezeti felépítéséből következően lehetőség van arra, hogy az egyes, az intézmény által fenntartott szervezeti egységekben foglalkoztatottak – munkaszerződésben vagy közalkalmazotti kinevezésben meghatározottak szerint – teljes vagy részidejű foglalkoztatás keretében felsőoktatási intézményi feladatokat is ellássanak.

A javaslat 24. §-ának (6) bekezdése a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény egyes rendelkezéseinek az ágazat sajátosságaihoz mért oktatási feladat figyelembe vételével történő alkalmazását írja elő.

A 25. §-hoz

A felsőoktatásban oktatói feladat oktatói és tanári munkakörben látható el. Oktatói munkakörben – az Európai Unió irányelveiben foglaltakkal összhangban – nem magyar állampolgár is foglalkoztatható. A korábbi szabályozásnak megfelelően oktatói munkakör egyetemi szintű végzettséggel, illetve mesterfokozattal tölthető be. Ettől eltérni csak a művészeti képzésben lehet, ha a művészeti ágban nem folyik legalább tíz éve mesterfokozatot nyújtó képzés, feltéve, hogy az oktatói munkakör betöltésének a tudományos fokozat megléte nem előfeltétele [101. § (5) bekezdés].

A felsőoktatás sajátossága, hogy az oktatói feladatok és a tudományos kutatói feladatok egy munkakörben is elláthatók azzal, hogy a munkaszerződésben, illetve a közalkalmazotti kinevezésben meg kell határozni az egyes feladatok munkaidőn belüli arányát. A felsőoktatási intézményben foglalkoztatottak munkakörébe nem tartozó oktatói feladatokra megbízási jogviszony létesíthető.

Ha a felsőoktatási intézmény megbízási szerződést köt az oktatói feladatok ellátására, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. Az oktatási tevékenységet a javaslat azonban olyan személyes szolgáltatásnak tekinti, amely alapvetően kizárja, hogy az oktató helyébe más személy lépjen, ezért korlátozó rendelkezést határoz meg a törvényjavaslat a megbízási szerződés keretében történő alkalmazás tekintetében, illetve a szerződés biztosítja a munkáltató (megrendelő) beleszólási jogát a feladat elvégzésébe. A megbízási szerződés is „névre szóló” szerződés, a megbízott személyesen köteles ellátni feladatát.

A 26. §-hoz

Az oktatói munkakörben foglalkoztatottak a heti teljes munkaidejükből a hallgatókkal történő foglalkozásra, illetve nevelési, oktatási feladatok ellátására, az intézményi átlagot véve, legalább heti tizenkettő órát kötelesek fordítani. A javaslat figyelembe veszi, hogy az oktatói terhelés egyes félévekben, egyes oktatói munkakörben eltérő módon alakulhat, továbbá lehetővé teszi a rugalmas foglalkoztatást azzal, hogy a munkáltató a tanításra fordított időt hozzáigazíthatja az oktatóval szemben támasztott elvárásokhoz, az oktatási, kutatási, vizsgáztatási tevékenységekhez.

A tanításra fordított idő fogalma magában foglalja az előadások, szemináriumok feladatai mellett a gyakorlatra és a hallgatók felkészítését szolgáló konzultációkra fordított időt is. A szervezeti és működési szabályzat részét képező, az intézmény szervezeti és működési autonómiája keretében kialakított foglalkoztatási követelményrendszerben kell meghatározni az oktatóval szemben támasztott szakmai, alkalmassági követelményeket, az előmeneteli feltételeket, illetve ennek során elvárt teljesítményekhez kapcsolódó követelményeket, valamint a követelmények teljesítése elmaradásának jogkövetkezményeit. A foglalkoztatási követelményrendszerben kell meghatározni azt is, hogy a tanításra fordított idő megállapításánál figyelembe kell venni a tanulmányi követelmények értékelésével, a tananyagfejlesztéssel, a tankönyv, a segédletkészítéssel, az oktatói felkészüléssel összefüggésben végzett tevékenységeket is.

A felsőoktatási intézmény működési feltételeinek mérlegelése során az oktató után – nyilatkozata alapján – költségvetési támogatás egy intézményben vehető igénybe, függetlenül attól, hogy az oktató további munkavégzésre irányuló jogviszony keretében lát el más intézményben oktatói feladatot.

A 27–30. §-hoz

A felsőoktatási törvény meghatározza az oktatói munkaköröket. Egyetemen és főiskolán is azonos feltétellel létesíthető tanársegédi és adjunktusi munkakör, mindkét intézményi formában létesíthető főiskolai és egyetemi docensi, illetve tanári munkakör is. A felsőoktatásban az oktatói munkakörök betöltése, ezzel együtt a munkaköri címek elnyerése a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény életkorhoz és iskolai végzettséghez kötött előmeneteli rendszeréhez képest abban tér el, hogy az egymást követő munkakörök követelményeiben fokozatos teljesítményre épülő előmeneteli rendszer érvényesül. Minden oktatói munkakörben határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszony, illetve munkaviszony létesíthető, figyelembe véve az Európai Unióban a munkavállalói jogbiztonsághoz kötődő alapelveket is.

Az oktatói munkakörben végzett tevékenység legfontosabb elveiből megállapítható, hogy az oktatói munkakörben foglalkoztatottak munkaidejének egy része csak a tanításra fordított idő. A munkaidő másik része a munkáltató utasítása szerint egyéb, szakértelmet igénylő feladatra, így különösen a felsőoktatási tevékenységhez kapcsolódó tudományos kutatásra, művészeti tevékenységre, kutatásszervezésre, a hallgatók, oktatók tanulmányi és tudományos munkájának vezetésére fordítható.

A felsőoktatásban az oktatói munkakörben történő alkalmazás együtt jár a munkaköri cím adományozásával, illetve használatával. Az egyetemi tanári és főiskolai tanári kinevezés a miniszterelnök és a köztársasági elnök jogköre. Ezen két cím használatára – más munkaköri címekkel ellentétben – bármeddig jogosult az oktató, kivéve, ha az egyetemi, illetve főiskolai tanárt a törvényben meghatározott okok miatt az adományozásra (kinevezésre) jogosult a címhasználati jogot megvonta.

A főiskolai, egyetemi tanári cím adományozása, a címhasználati jog nyugdíjazást követő fennállása önmagában nem keletkeztet (tovább)foglalkoztatásra irányuló igényt. Az az oktató, aki a megfelelő munkaköri címmel nem rendelkezik az adott munkakörben nem foglalkoztatható, nem

alkalmazható, illetve ha az oktatói ilyen munkakörben már alkalmazásban áll, úgy munkáltatónak a foglalkoztatásra irányuló jogviszony megszüntetése iránt külön intézkednie kell.

A minőségi képzés követelményeinek megvalósítását ösztönzi, hogy tanársegédi munkakörben a doktori képzés megkezdése, főiskolán, az adjunktusi munkakörben, a doktori fokozat megszerzésére irányuló doktorjelölti jogviszony létesítése az alkalmazás feltétele, míg egyetemen az adjunktusi munkakör betöltésének feltétele a doktori fokozat megléte. További követelményként határozza meg a javaslat a főiskolai docensi munkakörben történő foglalkoztatásnál a doktori fokozat megszerzését.

A törvényjavaslat a korábbiakhoz hasonlóan a tudományos fokozat megszerzéséhez kapcsolódó követelmény mellett meghatározza az egyes oktatói munkakörök betöltésének minimális szakmai követelményeit is. A foglalkoztatási követelményrendszer az oktatókkal szemben támasztott további elvárásokat is meghatározhat.

Új követelmény a főiskolai tanár, az egyetemi docens alkalmazása esetében a legalább 10 éves felsőoktatási oktatói tapasztalat.

A törvényjavaslat visszaállítja a habilitáció intézményét. A felsőoktatási intézményben egyetemi tanári munkakörben kizárólag habilitált oktató alkalmazható.

Az oktatói munkakörök nyilvános pályázat útján tölthetők be. A pályázati eljárás biztosítja, hogy minden érdekelt hozzájusson ahhoz az információhoz, amely ahhoz szükséges, hogy megtalálja az érdeklődésének és felkészültségének megfelelő, az előmenetelt, az érvényesülést segítő szakmai életpályát. A munkakör betöltésére kiírt pályázatok rangsorolása a felsőoktatási intézmény szenátusának hatáskörébe tartozik. A döntést jelen lévő tagjai többségének egyhangú szavataival hozza meg a testület. Határozott időre, egy éves időtartamra, pályázat nélkül is létesíthető tanári és docensi oktatói munkakör.

Adott intézményben az oktató munkakörének módosulása a munkaszerződés, illetve közalkalmazotti kinevezés módosításával jár együtt.

A 30. §-hoz

A köztársasági elnök által kinevezett egyetemi tanárral, illetve a miniszterelnök által kinevezett főiskolai tanárral újabb tanári kinevezés nélkül másik felsőoktatási intézmény is létesíthet főiskolai, egyetemi tanári munkakörre közalkalmazotti jogviszonyt vagy munkaviszonyt, figyelemmel arra, hogy a kinevezésben foglalt címadományozás folytán e személyek rendelkeznek a munkakörben való alkalmazáshoz szükséges előfeltétellel, vagyis a megfelelő munkaköri címmel. Az oktatói munkakörök betöltésében érvényesülő előmeneteli rendszerben arra is van mód, hogy további munkavégzésre irányuló jogviszony esetében az oktatót a korábbi munkakörétől, illetve munkaköri címétől eltérő alacsonyabb munkakörben is foglalkoztathassák.

A 31. §-hoz

A javaslat az egyes munkakörök betöltéséhez előírt követelmények teljesítését, a határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszony, munkaviszony keretei között, határidőhöz kötheti. Nem foglalkoztatható tovább az az oktató, aki az oktatói munkakörben való foglalkoztatásának kezdetétől számított 8. év elteltéig az adjunktusi munkakör, a 20. év elteltéig a docensi munkakör betöltéséhez szükséges feltételeket nem teljesítette. Nem foglalkoztatható tovább az az oktató sem, aki a 12. év elteltéig nem szerzett tudományos fokozatot.

A javaslat értelmében nemcsak az oktatói követelmények teljesítésének elmaradása esetén, hanem az ellátandó feladat hiányában – felmentéssel, illetve felmondással is – megszüntethető az oktató további foglalkoztatása. A rendelkezés a felmentésnél is figyelembe veszi, hogy az oktatói terhelés egyes félévekben eltérő módon alakulhat.

Az egyetemi tanár és főiskolai tanár esetében – a munkaköri cím adományozásával járó kinevezés és a címhasználat jogát eredményező felmentés kivételével – az intézmény vezetője gyakorolja a munkáltatói jogkört. Az intézmény vezetője jogosult létesíteni, megszüntetni a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt. Így a rektor létesíti, a megfelelő munkaköri címmel rendelkező személlyel és szünteti meg a jogviszonyt abban az esetben is, ha az adott személy a munkaköri cím használatának jogával a továbbiakban is rendelkezhet, de az intézményi foglalkoztatásra a továbbiakban nincsen igény, lehetőség. A nyugdíjkorhatár elérését követően, a 70. életév betöltéséig foglalkoztatható az egyetemi, főiskolai tanár, amely lehetőséget a javaslat új elemként kiterjeszt a kutatóprofesszori és a tudományos tanácsadói kutató munkakörökre is.

A 32. §-hoz

A javaslat meghatározza a felsőoktatási intézménnyel közalkalmazotti jogviszonyban, munkaviszonyban nem álló személynek adományozható címeket.

Továbbra is lehetőség van arra, hogy a nyugdíjba vonult egyetemi és főiskolai tanárnak a felsőoktatási intézmény Professzor Emeritus, illetve Professzor Emerita címet adományozzon.

A felsőoktatásban az oktatás alapvetően közalkalmazotti jogviszonyban, illetve munkaviszonyban történő foglalkoztatás keretében látható el. A törvényjavaslat lehetőséget biztosít azonban arra, hogy az oktatói feladatok ellátásában külső szakemberek is részt vegyenek. A megbízási szerződéssel történő foglalkoztatáshoz nem kapcsolódhat munkaköri cím, mivel a Polgári Törvénykönyv alapján kötött megbízási szerződés a feladat ellátására szól, nem pedig a munkajogban alkalmazott „munkakör” betöltésére. A felkért, megbízott szakemberek a törvényjavaslatban meghatározott feltételek esetén az intézmény foglalkoztatási követelményrendszerében szabályozott módon, a szenátus döntése alapján magántanári, címzetes egyetemi vagy főiskolai tanári, illetve docensi címet illetve új elemként mesteroktatói, címet kaphatnak.

Az egyéb oktatói feladatot ellátó, tanári munkakörben foglalkoztatottak esetében nem követelmény a tudományos fokozat megszerzése, illetve szakmai, tudományos teljesítményre épülő előmeneteli követelmények teljesítése. A kiemelkedő gyakorlati munkát végző tanári munkakörben foglalkoztatott oktató számára új elemként mestertanári cím adományozható.

A 33. §-hoz

A javaslat alapelvei szerint a felsőoktatás alaptevékenysége az oktatás, a tudományos kutatás, illetve a művészeti alkotói tevékenység. A felsőoktatási törvényjavaslat meghatározza a kutatói munkaköröket is. A felsőoktatásban a képzéshez szorosan kapcsolódik a tudományos kutatási, fejlesztési feladatok ellátása. A tudományos kutatói munkakörben történő foglalkoztatás jellemzője azonban, hogy a teljes munkaidő túlnyomó többségét a kutatói feladatok ellátására kell fordítani.

A felsőoktatás minőségét, az elért tudományos kutatási eredmények képzésben való megjelenését ösztönzi az a szabályozás, amely lehetővé teszi a kutatók oktatói feladatokba való bekapcsolódását és ennek megfelelően a munkaköri feladatok differenciált meghatározását.

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényhez kapcsolódóan felhatalmazást kap a Kormány a kutatói munkakörök betöltési feltételeinek szabályozására.

A 34. §-hoz

A felsőoktatásban az oktatással kapcsolatos feladatok ellátásában részt vesznek a tanári munkakörben foglalkoztatottak is, így például nyelvtanárok, testnevelő tanárok, művésztanárok, mérnöktanárok. A tanári munkaköröknél az előmenetel nincs tudományos teljesítményhez kötve.

A javaslat meghatározza, hogy az egyéb oktatói feladatot ellátó tanároknak a heti teljes munkaidejéből mennyit kell a tanításra, a hallgatókkal történő foglalkozásra fordítani.

A törvényjavaslat a tanári munkakör betöltésénél is figyelembe veszi a felsőoktatás munkarendjét, azt hogy az egyes félévekben eltérően alakulhat a foglalkoztatás, továbbá lehetővé teszi a rugalmas foglalkoztatást. A munkáltató a tanításra fordított időt hozzáigazítja az ellátandó feladatokhoz, az oktatóval szemben támasztott elvárásokhoz. A tanításra fordított idő magában foglalja a hallgatói felkészítés valamennyi formáját. A tanításra fordított idő két tanulmányi félév átlagában heti 20 óra, a pedagógusképzésben, tanári munkakörben foglalkoztatottnak szakmódszertant oktató tanár esetében átlagosan legalább heti 12 óra. Az értelmező rendelkezésekben megfogalmazottak szerint a tanításra fordított idő része a konzultáció, amely a felsőoktatási intézmény oktatója, illetve egyéb tanári munkakörben foglalkoztatottak által a hallgató részére biztosított, a hallgató tanulmányaival kapcsolatos személyes megbeszélés lehetősége.

A 35. §-hoz

A tanítás, tudományos kutatás szabadságát, a szakmai, módszertani önállóságot biztosító egyéni jogok mindazokat megilletik, akik közreműködnek a felsőoktatás feladatainak megvalósításában. Ugyanezen jogosultságok biztosítottak a tanári munkakörben foglalkoztatottak számára is.

A jogok mellett megfogalmazásra kerültek az oktatásban közreműködők alapvető kötelezettségei is, keretet adva ezzel az intézményi foglalkoztatási követelményrendszer részletszabályozásához.

A képzésben, oktatásban résztvevők alapvető kötelezettsége, hogy munkájuk során a felsőoktatás alapfeladatait, a hallgató tanulmányainak segítségét minden esetben kiemelt feladatnak tekintsék.

A törvényjavaslat megteremti a jogszabályi feltételeit az oktatói igazolvány kiadására, illetve az ehhez biztosítható kedvezmények igénybe vételére.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény a közfeladatot ellátó személyt büntetőjogi szempontból fokozott védelemben részesíti, amely azt jelenti, hogy az ő sérelmükre elkövetett bűncselekmény büntetési tétele magasabb, mint az alap büntetési tétel.

A törvény rendelkezése értelmében az oktatói, tanári és tudományos kutatói munkakörben foglalkoztatottak az oktatási jogok biztosának segítségét is igénybe vehetik, ha kimerítették a bírósági eljárást megelőző és igénybe vehető jogorvoslati lehetőségeket.

A 36. §-hoz

Az oktatói, illetve tudományos kutatói munkakörben foglalkoztatottak – függetlenül attól, hogy munkavállalók vagy közalkalmazottak – nem kaphatnak kevesebb munkabért, illetve illetményt, mint amit az éves költségvetésről szóló törvényben meghatározott egyetemi tanári munkakör I. fizetési fokozatának garantált illetménye alapján állapítanak meg a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény alkalmazásával. Nem alkalmazható ez a szabályozás a megbízási szerződés keretében történő foglalkoztatásnál, tekintettel arra, hogy a polgári jogi szerződésben a felek szabad akaratukkal határozzák meg a megállapodás tartalmát.

A Kormány felhatalmazást kap arra, hogy tanári munkakörben foglalkoztatottak díjazását a pedagógus életpályáról szóló törvényben meghatározott fizetési fokozatok alapul vételével határozza meg.

Intézményi szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni a minőség és teljesítmény

alapján differenciáló jövedelemelosztás elveit.

A 37. §-hoz

A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényhez kapcsolódóan rendelkezik a tervezet vezetői megbízások speciális, felsőoktatási intézményi szabályairól.

A magasabb vezetői megbízások négy évre adhatók rektor, rektorhelyettes, főigazgató, dékán esetében egy alkalommal meghosszabbíthatók.

Az átmeneti rendelkezések értelmében 2013. szeptember 1-jén megszűnik a 2005. évi felsőoktatási törvény alapján második alkalommal hosszabbított, vagy a 65. életévet meghaladóan adott magasabb vezetői (rektori, rektorhelyettesi, dékáni, főigazgatói) megbízás [117. § (1) bekezdés].

A 38. §-hoz

A törvényjavaslat meghatározza a felsőoktatás korábbi gyakorlatának és a munkáltatói, munkavállalói jogok és kötelezettségek alapján országosan kialakult érdekvédelmi és érdekegyeztetési rendszernek megfelelően a felsőoktatásban létrehozható fórumokat.

Intézményi érdekegyeztető tanács a felsőoktatási intézmény és az intézményi szakszervezet (szakszervezetek) megállapodása szerint jöhet létre. Létre kell hozni, ha az intézményi reprezentatív szakszervezetek kezdeményezik.

A munkaügyi, az élet- és munkakörülményekkel, a szociális kérdésekkel, valamint a személyi juttatásokkal kapcsolatos kérdések egyeztetésére Felsőoktatási Érdekegyeztető Tanács keretében kerül sor. A Tanácsban az ágazati reprezentatív szakszervezetek képviselői, a munkavállalói oldalt képviselő Magyar Rektori Konferencia és a munkaadói oldalt képviselő miniszterek képviselő vesznek részt.

A 39. §-hoz

Az Alaptörvény XI. cikke deklarálja, hogy Magyarország minden magyar állampolgárnak biztosítja a művelődéshez való jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja”

Új elemként a törvényjavaslatban meghatározott feltételek szerint minden magyar állampolgárnak joga, hogy felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytasson magyar állami ösztöndíjjal, magyar állami részösztöndíjjal támogatott [továbbiakban együtt: magyar állami (rész)ösztöndíj] vagy önköltséges képzési formában.

A javaslat meghatározza azt az eljárási rendet, amely szerint a felsőoktatási intézménybe be lehet jutni. Általános alapelv, hogy a felsőoktatási intézményekbe történő jelentkezésből nem zárható ki senki, aki megfelel a javaslatban meghatározott feltételeknek.

A törvényjavaslat nemzetközi kötelezettségvállalásokkal összhangban meghatározza a magyar állampolgársággal nem rendelkezők közül azt a személyi kört, amely magyar felsőoktatási intézményben magyar állami ösztöndíjjal támogatott képzésben is részt vehet. E kör új elemként bővült, a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény (kedvezménytörvény) hatálya alá tartozó, de magyar állampolgársággal vagy a szabad mozgás- és tartózkodás jogával nem rendelkező személyi körrel, továbbá a harmadik országok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározott – magát magyar nemzetiségűnek valló – harmadik országbeli állampolgárok körével.

A hallgatói jogviszony létesítésének speciális feltétele, hogy a külföldi állampolgárok – akik Magyarországon nem rendelkeznek lakóhellyel – felvételüket követően megszerezzék az idegenrendészeti jogszabályok által előírt beutazásra és tartózkodásra jogosító engedélyt. Ezek a hallgatók a 80. § szerint részesülhetnek támogatásban Magyarországon folytatott tanulmányaik során.

A javaslat szerint a felsőoktatási intézményekbe történő bejutás egyik feltétele a felvétel, amely jelentkezés alapján történik. A felvételre jelentkező az új szabályozás szerint egy felvételi eljárásban legfeljebb öt jelentkezést nyújthat be, amelyeket rangsorolnia kell. Amennyiben ugyanazon szakra magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott és önköltséges képzési formára egyaránt jelentkezik, az egy jelentkezésnek minősül. Felsőoktatási szakképzésre, alapképzésre, mesterképzésre, osztatlan képzésre jelentkezéskor a jelentkezők teljesítménye, az adott intézményre megállapított felvehető létszámkeret és a maximális hallgatói létszám, továbbá a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésre felvehető létszámkeretek figyelembe vételével, valamint a jelentkező által meghatározott jelentkezési sorrend figyelembevételével, országosan egységes rangsorolás alapján dönt a felsőoktatási intézmény. Szakirányú továbbképzésben, doktori képzésben intézményi rangsor alapján dönt a felsőoktatási intézmény.

A felvétel másik formája az átvétel más felsőoktatási intézményből.

Felvételt követően a hallgatói jogviszony beiratkozással jön létre.

A rangsorolásról a felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv besorolási döntéssel gondoskodik. A jelentkező egy felvételi eljárásban egy képzésre nyerhet felvételt.

A 40. §-hoz

Az érettségi bizonyítvány középiskolai végzettséget tanúsít és a felsőoktatási törvényben meghatározottak szerint felsőoktatási intézménybe való felvételre jogosít.

Felsőoktatási szakképzésben a felvétel egészségügyi-, szakmai- vagy pályaalkalmassági követelményekhez, alapképzésben, osztatlan képzésben, továbbá szóbeli felvételi vizsgakövetelményhez köthető. A felvétel feltétele alapképzésben (osztatlan képzésben) „mesterképzésben és doktori képzésben is legalább egy „C” típusú, középfokú, államilag elismert, középfokú (B2 szintű) nyelvvizsga (alapképzésben, osztatlan képzésben 2016 szeptemberétől) [111. § (1) bekezdés]. A felvételhez, egyes alapképzési szakok estében, a Kormány rendeletben határozza meg az érettségi vizsgával kapcsolatos követelményeket. A rendelkezés szerint azonos szakokon egységes szóbeli felvételi vizsgakövetelményeket határoznak meg az intézmények közösen. Mesterképzésben, szakirányú továbbképzésben, doktori képzésben a felvétel további feltételeit a felsőoktatási intézmény saját hatáskörében határozza meg.

A 41. §-hoz

A törvényjavaslat a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott létszám, a felvételi vizsga feltételeinek meghatározása során biztosítja a hátrányos helyzetű hallgatók, a gyermekük gondozása céljából szabadságon lévők, illetve támogatásban részesülők, a fogyatékkal élő hallgatók, valamint a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozók csoportjainak az esélyegyenlőséget. A rendelkezés értelmezhető a felsőfokú tanulmányokra is, mivel a szakasz rendelkezése szerint az előnyben részesítés nem vezethet a végzettségi szint és szakképzettség megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények alóli felmentéshez.

A 42. §-hoz

A jelentkező felvétel során vagy átvétellel kérheti a hallgatói jogviszony létesítését a szakképzettséget, az oklevelet eredményező teljes képzésre.

Hallgatói jogviszony fennállása esetén a hallgató kérheti átvételét azonos illetve másik felsőoktatási intézmény ugyanazon képzési ciklusba és képzési területéhez tartozó szakjára. Az átvétel két fajta jogkövetkezéssel jár: hallgatói jogviszony keletkezésével és annak megszüntetésével.

A javaslat – a hallgatói jogviszony fennállása, megtartása mellett – másik felsőoktatási intézményben vendéghallgatói jogviszony létesítésére ad lehetőséget. Vendéghallgatói jogviszony keretében a hallgató a tanulmányaihoz kapcsolódó résztanulmányokat folytathat a másik felsőoktatási intézményben. A hallgató jogviszonyban nem álló személy önköltséges képzés keretében rész-ismereti tanulmányokat folytathat a felsőoktatásban. Az így szerzett tudás, felsőfokú tanulmányokba, a kreditátvitel szabályai szerint beszámítható.

A hallgatói jogviszony fennállása esetén újabb beiratkozásra nincs szükség. A hallgatónak a képzési időszak megkezdése előtt be kell jelentkeznie az adott képzési időszakra. Fizetési kötelezettség elmulasztása esetén a bejelentkezésre nincs mód.

A 43. §-hoz

A rendelkezés értelmében a hallgatói jogok és kötelezettségek külön jogszabályban, valamint intézményi szabályozásban nyernek tartalmat. A törvényjavaslat garanciális elemként fogalmazza meg a tanulmányok megkezdéséhez és folytatásához kapcsolódó tájékoztatási kötelezettséget.

A 44. §-hoz

A hallgató hallgatói munkaszerződés alapján képzési program keretében, vagy a képzési programhoz közvetlenül nem kapcsolódóan az intézményben vagy az intézmény által alapított gazdálkodó szervezetben vagy külső gyakorlóhelyen végezhet munkát. A munkavégzésre a Munka Törvénykönyve rendelkezéseit kell alkalmazni. A munkavégzés során díjazásban részesülhet a hallgató. Garanciális elemként jelenik meg, hogy a hat hét időtartamot elérő egybefüggő gyakorlat esetén díjazás illeti meg a hallgatót. A díjazás mértéke a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) tizenöt százaléka, amelyet a szakmai gyakorlóhely fizet.

A doktori képzésben részt vevő hallgató, amennyiben a felsőoktatási intézménynek oktatással, kutatással összefüggő tevékenységében vesz részt, munkát végez, díjazás illeti meg. A doktorandusz szerződés alapján a hallgatót megillető munkadíj havi összege a teljes munkaidő ötven százalékának megfelelő idejű foglalkoztatás esetén nem lehet kevesebb, mint a legkisebb kötelező munkabér összege.

A 45. §-hoz

A hallgató jogbiztonsága érdekében a törvény részletesen szabályozza a hallgatói jogviszony szüneteltetésének kérdését.

A hallgatói jogviszony beiratkozással jön létre a fentiek szerint. A hallgatónak az egyéni tanulmányi rend kialakítása során lehetősége van arra, hogy a tanulmányi és vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint több alkalommal is szüneteltesse hallgatói jogviszonyát, a javaslatban meghatározott keretek között. Az egybefüggő szüneteltetés időtartama főszabályként legfeljebb két félév lehet.

Az első szüneteltetésre az első félév teljesítése előtt csak akkor van mód, ha a hallgató a hallgatói jogviszonyból eredő kötelezettségeknek a törvényben meghatározott okok (szülés, baleset, betegség) miatt, önhibáján kívül nem tud eleget tenni.

Szünetel a hallgatói jogviszony, ha a hallgatót – fegyelmi büntetésként – eltiltják tanulmányainak folytatásától.

A 46. §-hoz

A törvénytervezet értelmében a költségviselés formája lehet: magyar állami ösztöndíjjal támogatott hallgató, magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott hallgató vagy önköltséges hallgató.

Kormányrendeletben meghatározottak szerint az állam a fenti felsorolásnak megfelelően hallgatói hitel igénybevételének lehetőségét biztosítja.

A Kormány megfelelő egyeztetés és véleménykérést követően, a felvétel időpontját megelőző évben, a képzés munkarendjét figyelembe véve, képzési területenként határozza meg a felvehető magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott létszámkeretet. A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott létszámkeret meghatározásánál figyelembe kell venni azon hallgatói köröket, amelyek esélyegyenlőségét a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott létszámmal kívánja a törvényjavaslat biztosítani [41. §]. A létszámjavaslat kialakításában figyelembe kell venni a Gazdasági és Társadalmi Tanács álláspontját, a gazdasági kamarák véleményét.

Az oktatásért felelős miniszter a Felsőoktatási Tervezési Testület véleményének kikérése után dönt a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott hallgatói létszámkeretnek az állami és magán felsőoktatási intézmények közötti megosztásáról. A Kormány és a miniszter döntéseinél figyelembe veszi a nemzetstratégiai célokat.

Az oktatásért felelős miniszternek a felvételi időpontját megelőző év december 31-ig teljeskörű tájékoztatást kell közzétenni.

A 47–48. §-hoz

A törvényjavaslat új alapokra helyezi az állam által támogatott tanulmányokról szóló rendelkezéseket.

A magyar állami (rész)ösztöndíjas képzésben részt vevő hallgató legfeljebb 12 félévet vehet igénybe. Ha osztatlan képzésben a képzési idő meghaladja a 10 félévet, legfeljebb 14 félévet lehet a támogatási idő [továbbiakban: támogatási idő]. Doktori képzésben változatlanul legfeljebb 6 félév a támogatás időtartama.

A javaslat részletezi a támogatási idő számításának szabályait. Ha a hallgató kimerítette a rendelkezésre álló támogatási időt, akkor tanulmányait önköltséges képzésben folytathatja. Egy adott oklevél megszerzéséhez igénybe vehető támogatási idő legfeljebb két félévvel lehet hosszabb az adott tanulmányok képzési idejénél. A párhuzamos tanulmányok alatt a támogatási időt is a párhuzamosan folytatott képzések száma szerint kell figyelembe venni.

A tanulmányi idő legalább két félévvel lehet hosszabb a képzési időnél. Ha a hallgató a biztosított idő alatt nem tudja tanulmányait befejezni, úgy a szakról el kell bocsátani.

A hallgatót magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott vagy önköltséges képzésre kell besorolni. A felsőoktatási intézmény tanévenként köteles önköltséges képzésre átsorolni azt a hallgatót, aki két félév átlagában nem szerezte meg az ajánlott tantervben előírt kreditmennyiség 50 %-át, illetve ajánlott tanulmányi átlagot. A felsőoktatási intézmény azonban jogosultságot kap a méltányosság gyakorlására. Az önköltséges hallgató kérelemre, magyar állami ösztöndíjjal támogatott létszámkeretre – megfelelő tanulmányi teljesítmény alapján – átsorolható.

A 49. §-hoz

A felsőoktatásban folyó tanulmányok értékelésével kapcsolatban azon alapvető szabályokat határozza meg a törvényjavaslat, amelyek alapján, intézményi szinten rendelkeznek a tanulmányi és vizsgaszabályokról. A felsőoktatásban 2003-tól minden intézményben kreditrendszerű oktatás folyik,

amely az Európai Kreditátviteli Rendszerre (European Credit Transfer System) épül. Egy kredit 30 hallgatói tanulmányi munkaóra elvégzésével egyenértékű.

Az javaslat szerint az összegyűjtendő kreditek öt százalékáig biztosítandó, szabadon választható tárgyak, tanegységek teljesítése helyett önkéntes munka is végezhető. A tanulmányok során az előzetesen megszerzett tudás és munkatapasztalat elismerhető. A beszámításokra, elismerésre azzal a feltétellel van mód, hogy adott intézmény, adott képzésében legalább hatvan kreditet össze kell gyűjteni.

Az 50. §-hoz

A javaslat meghatározza a tanulmányokat lezáró záróvizsgát. Eredményes záróvizsgát követően vehető át az oklevél. A rendelkezések meghatározzák a záróvizsga feltételeként a végbizonyítvány tartalmát, a záróvizsga részeit azzal, hogy minden további szabályozás a felsőoktatási intézmény jogköre.

A végbizonyítvány megszerzését követően a záróvizsga letételének időbeli korlátja módosul. Két éven belül az érvényes követelmények szerint tehető le a záróvizsga. Ezt követően az intézmény feltételekhez kötheti a letételt. A hallgatói jogviszony megszűnését követő ötödik év eltelte után záróvizsga nem tehető. Az intézménnyel szemben fennálló fizetési kötelezettség teljesítése feltétele a záróvizsgára bocsátásnak.

Az 51. §-hoz

A felsőoktatásban a tanulmányok befejezését igazoló dokumentum az oklevél. A középfokú oktatás fejlesztésének fontos célja egy, a későbbiek során kettő idegen nyelvből az idegennyelv-ismeret megszerzése. Az Európai Közösségen belüli hallgatói mobilitás elve szükségessé teszi mindenki számára az idegen nyelvek ismeretét és használatát. A javaslat az oklevél megszerzésének feltételeként alapképzésben legalább középfokú „C” típusú általános nyelvi, vagy középfokú (B2 szintű) nyelvvizsga meglétét várja el, mesterképzésben a képzési és kimeneti követelményben meghatározott államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga teljesítése az oklevél kiadásának feltétele. Az oklevél közokirat, kiadására csak államilag elismert felsőoktatási intézmény jogosult.

Az oklevélkiadás szabályainak rögzítésén túl a javaslat az oklevelekről központi nyilvántartás vezetését írja elő. Hallgatói oldalról nézve van különös jelentősége annak a szabályozásnak, amely a záróvizsgára bocsátás helyett az oklevél kiállításának előfeltételeként írja elő a nyelvvizsga meglétét. 2016-tól a nyelvvizsga-követelmény teljesítése már a jelentkezés feltétele lesz [40. § 111. § (1) bekezdés]. A hallgató a szükséges feltételek teljesülése esetén leteheti a záróvizsgát abban az esetben is, ha a nyelvvizsgát nem sikerült a záróvizsga megkezdéséig letenni. A 107. § (1) bekezdése alapján, akik felsőoktatási tanulmányaik megkezdésekor a 40. életévüket betöltötték és 2015/2016. tanév végéig tesznek záró vizsgát mentesülnek az általános nyelvvizsga követelménye alól.

Az Európai Unió kötelezettség szerint Magyarország is létrehozza a képesítési keretrendszerét, Magyar Képesítési Keretrendszer elnevezéssel és az oklevélben meg kell jeleníteni a szakképzettség és végzettség keretrendszer szerinti besorolását.

Az 52. §-hoz

Magyarországon is az Európai Bizottság és az Európa Tanács által ajánlott oklevélmellékletet lehet kiállítani. Ezen dokumentum arról ad információt, hogy milyen ismereteket szerzett a hallgató az oklevél megszerzésére irányuló tanulmányai során. Az oklevélmellékletet magyar és angol nyelven ki kell állítani.

Idegen nyelven folyó képzés esetén az adott nyelven is ki kell állítani az oklevelet. Magyar nyelvű képzésben szerzett oklevél idegen nyelvű kiállítása a hallgató kérelmére és költségére

lehetséges. A javaslat az új képzési szerkezetet figyelembe véve határozza meg a szakképzettséget megjelölő és a végzettségi szintet igazoló oklevelek külföldön történő használatához az angol nyelvű jelölést. Új elem a jogász képzésre épülő második jogi mester szakon szerzett cím használatának lehetősége: „Legum Magister” vagy „Master of Laws” (LL.M). Tanárképzésben pedig a „Master of Education” (MEd) használata

A törvényjavaslat megőrzi a „kitüntetéses” doktori avatás hagyományát mindazok számára, akik a tanulmányaikat mindvégig kitűnően végezték.

Az 53. §-hoz

Doktori képzésre az a felsőoktatási intézmény szerezhet jogosultságot, amelyikben mesterképzés folyik az adott tudományterületen vagy művészeti ágban. Az új javaslat szerint csak az egyetemek folytathatnak doktori képzést [9. §]. A felsőoktatási intézmény doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére azon a tudományterületen, azon belül tudományágban vagy művészeti ágban jogosult, amelyre a működési engedélye kiterjed. A művészetek területén a tudományos fokozatszerzésre felkészítő PhD-képzésre, illetve a „Doctor of Liberal Arts” művészeti fokozatszerzésre felkészítő DLA-képzésre (a továbbiakban: doktori képzés) és fokozatadásra lehet jogosultságot szerezni.

A doktori képzés szervezése és a doktori fokozat odaítélése (doktori eljárás) a felsőoktatási intézmény doktori tanácsának a jogkörébe tartozik. A doktori tanács tudományterületenként és művészeti áganként tagozódhat.

A doktori képzés egységes, harminchat hónapos képzési időből áll, amely felosztható beszámoltatási szakaszokra [16. §].

A doktori képzés a tudományág sajátosságaihoz és a doktorandusz igényeihez igazodó egyéni vagy csoportos felkészítés keretében folyó képzési, kutatási és beszámolási tevékenység. A doktori képzésben az vehet részt, aki mesterfokozatot szerzett.

A doktori képzést követően a doktori fokozatot külön fokozatszerzési eljárás keretében lehet megszerezni. A doktori fokozatszerzési eljárásban résztvevő a doktorjelölt. Doktorjelölt lehet az is, aki nem vett részt doktori képzésben, egyénileg készült fel. Ha a doktorandusz a képzési időn belül megkezdte és befejezte a fokozatszerzési eljárást, akkor a hallgatói jogviszonya mellett egyidejűleg doktorjelölt is.

A doktorjelölti jogviszony a doktori fokozatszerzési eljárásra történő jelentkezéssel és annak elfogadásával jön létre. Nem utasíthatja el a jelentkezését a felsőoktatási intézmény annak, aki az adott felsőoktatási intézményben sikeresen befejezte a doktori képzést. A doktorjelölti jogviszony keretében kell teljesíteni a meghatározott követelményeket. A doktorjelölti jogviszony megszűnik a fokozatszerzési eljárás lezárásával, illetve akkor is, ha a doktorjelölt a jogviszony létesítésének napjától számított két éven belül nem nyújtotta be a doktori értekezését. A doktorjelölt jogaira és kötelezettségeire – ha jogszabály másként nem rendelkezik – egyebekben a hallgatói jogokra és kötelezettségekre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

A törvénytervezet meghatározza a doktori fokozat megszerzésének feltételeit.

Az odaítélt doktori fokozatokról központi nyilvántartást kell vezetni, amelybe bárki betekinthez. Biztosítani kell a nyilvántartás internetes hozzáférhetőségét.

A doktori képzés és a fokozat odaítélésének részletes szabályait a felsőoktatási intézmény doktori szabályzata állapítja meg.

Az 54. §-hoz

A felsőoktatásban tanulmányokat folytatók számának növekedésével egyre kiemelkedőbb szerepet tölt be a tehetséggondozás. A törvényjavaslat értelmében felsőoktatási intézmény önállóan vagy más felsőoktatási intézménnyel együttműködve tehetséggondozó rendszert működtet.

A doktori képzés és tudományos diákköri tevékenység mellett, a magyar kollégiumi hagyományokat figyelembe véve, a szakkollégiumi tevékenységnek kiemelt szerepe van a tehetséggondozásban.

Az 55. §-hoz

A törvényjavaslat a hallgatói fegyelmi eljárás szabályait garanciális jelleggel rögzíti, a részletszabályokat a Kormány állapítja meg.

Fegyelmi eljárásnak csak vétkes és súlyos kötelezettségszegés esetén van helye. A fegyelmi eljárás eredményeképpen csak a törvénytervezetben külön meghatározott fegyelmi büntetések alkalmazhatók, azzal a megszorítással, hogy a hallgató kötelezettségszegésének szankciójaként szociális támogatást megvonni nem lehet, ugyanakkor a tanulmányi eredmény, vagy eredménytelenség nem lehet befolyással a fegyelmi eljárásra.

A fegyelmi büntetést határozattal kell megállapítani és írásba kell foglalni.

Az 56. §-hoz

A hallgató által a tanulmányi kötelezettségek teljesítésével összefüggésben a felsőoktatási intézménynek, a gyakorlati képzés szervezőjének jogellenesen okozott kár megtérítésére az általános polgári jogi rendelkezéseket kell alkalmazni azzal, hogy a hallgatói anyagi felelősség korlátozott, gondatlan károkozás esetén a kártérítés a legkisebb munkabér egyhavi összegének ötven százalékát nem haladhatja meg.

Szigorúbb szabályok szerint, vétkességére tekintet nélkül felel a hallgató az elszámolási kötelezettséggel átvett dolgokban bekövetkezett károkért is, amennyiben a károsodást nem elháríthatatlan ok idézte elő és az átvett dolog a hallgató őrizzetében volt.

A károkozás lehetséges további esetköreként szabályozza a javaslat a kollégium, gyakorlati képzés szervezője által a hallgatónak okozott kár rendezésének a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit kiegészítő szabályait.

Az 57–58. §-hoz

A rendelkezések a hallgató jogorvoslati jogát szabályozzák. A jogaiban megsértett hallgató a hallgatói önkormányzathoz fordulhat segítségért, igénybe veheti az oktatásügyi közvetítői szolgálatot, a felsőoktatási intézményhez jogorvoslati kérelmet nyújthat be, továbbá az oktatási jogok biztosának az eljárását kezdeményezheti, amennyiben az e §-ban szabályozott jogorvoslati jogát a bírósági eljárás kivételével kimerítette.

Magyarország nemzetközi kötelezettségeivel és az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban, a javaslatban általános jelleggel kerül meghatározásra a hallgató, a felvételi eljárás során a jelentkező által gyakorolható jogorvoslati joga.

A hallgató (a felvételi kérelmek tekintetében a jelentkező) a közléstől, tudomásra jutástól számított tizenöt napos határidőn belül kérhet jogorvoslatot. A jogorvoslati eljárásra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A jogorvoslati jogosultság a tanulmányok értékelése tekintetében is biztosított, azzal a megkötéssel, hogy az csak külön nevesített körben és feltételekre alapítottan gyakorolható.

A jogorvoslati kérelmet a felsőoktatási intézmény a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint bírálja el.

Az eljárás eredményeként a döntés megváltoztatására, megsemmisítésére és a döntéshozó új eljárásra való utasítására is lehetőség van. A döntést határozatba kell foglalni és indokolással kell ellátni. Ellene bírói jogorvoslatnak a közléstől számított harminc napon belül van helye. A bírói felülvizsgálat alapja a jogszabálysértés mellett a hallgatói jogviszonyra vonatkozó rendelkezések sérelme is lehet.

A jogorvoslat eredményeként hozott másodfokú döntés – bírósági felülvizsgálat hiányában – a közléssel jogerős, végrehajtható.

Az 59. §-hoz

A javaslat felsorolja a hallgatói jogviszony megszűnésének eseteit. A szabályozás kitér a hallgatói jogviszony változásának legfontosabb eseteire (pl. hallgatói tanulmányok módosulása, támogatási időkeret kimerítése, az önköltséges képzésben az egyénileg vállaltak teljesítésének elmaradása).

A javaslat rendelkezik a hallgatói jogviszony egyoldalú nyilatkozattal történő megszüntetésének eseteiről is (tanulmányi kötelezettség, bejelentkezési kötelezettség nem teljesítése, hallgatói jogviszony szüneteltetése.)

A javaslatban új elemként jelenik meg a hallgatói jogviszony megszűnésének azon esete, amikor a javító és ismétlővizsgák száma eléri az ötöt.

További új elemként jelenik meg a javaslatban, hogy a hallgató hallgatói jogviszonya nem szűnik meg, egyrészt ha az alapfokozat megszerzését követően haladéktalanul mesterképzésre felvételi jelentkezési kérelmét benyújtotta, másrészt jelentkezési kérelmének elutasításának jogerőre emelkedéséig.

A 60. §-hoz

A javaslat biztosítja a hallgatói közösségek működését a felsőoktatási intézményekben. A hallgatók a hallgatói önkormányzat tisztségviselőinek megválasztásával döntenek az érdekképviselőtüket ellátó hallgatói önkormányzat létrehozásáról.

A hallgatói önkormányzat működésének szabályait, jogainak gyakorlásának rendjét az alapszabályában határozza meg. Az alapszabályt a küldöttgyűlés fogadja el, a szenátus hagyja jóvá. Az alapszabály jóváhagyását a szenátus csak akkor tagadhatja meg, ha az jogszabályt sért vagy ellentétes a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatával. A törvényben meghatározott jogainak megsértése esetén bírósághoz fordulhat.

A hallgatói önkormányzat dönt a működésükhöz biztosított állami támogatás és anyagi eszközök, valamint a saját bevételek felhasználásáról, hatásköreik gyakorlásáról, az intézményi tájékoztatási rendszer létrehozásáról és működtetéséről.

A javaslat hallgatói önkormányzat részére jogorvoslati lehetőséget biztosít, amelynek alapján megnyílik a lehetőség arra is, hogy a hallgatói önkormányzat a bíróság előtt vitassa a felsőoktatási intézmény, illetőleg a fenntartó által hozott döntés jogszerűségét.

A hallgatói önkormányzat a törvényben megszerzett jogait akkor gyakorolhatja, ha az önkormányzati választáson a teljes idejű nappali képzésben résztvevő hallgatók 25 %-a igazoltan van jelen.

A 61. §-hoz

A hallgatói önkormányzat a szabályozás szerint a térítési és juttatási szabályzat, az oktatói munka hallgatói véleményezésének rendje, a tanulmányi és vizsgaszabályzat elfogadásakor és módosításakor egyetértési jogot gyakorol. Közreműködik az oktatók oktatói tevékenységének véleményezésében. Egyetértési jogot gyakorol az ifjúságpolitikai és hallgatói célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor. Az intézmény szervezeti és működési szabályzatában határozhatja meg azokat az ügyeket, amelyekben a hallgatói önkormányzat véleményét ki kell kérni, illetve, amely ügyekben a hallgatói szervezet dönt.

A 62-63. §-hoz

A javaslat szerint a hallgatók országos képviselőt – a doktori képzésben résztvevők kivételével – a hallgatói szervezet, a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája, a doktoranduszok képviselőt a Doktoranduszok Országos Szövetsége látja el.

A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája és új elemként a Doktoranduszok Országos Szövetsége is jogi személy.

Alapvetően a hallgatók szakmai tanulmányi érdekeit szolgáló, de az oktatókat és hallgatókat egyaránt összefogó szakmai szervezetként – az eredmények és a tradíciók alapján – működik az Országos Tudományos Diákköri Tanács.

A 64. §-hoz

Az oktatásért felelős miniszter ágazati irányítási jogosultsága – a felsőoktatási intézmény fenntartójára, tekintet nélkül az intézmény jellegére – a felsőoktatási intézmények által folytatott, törvényben meghatározott tevékenységre terjed ki. Az ágazati irányítás keretében felsőoktatás-szervezési feladatokat és felsőoktatás-fejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a miniszter látja el. Az ágazati irányítási feladatai egyrészt a felsőoktatás információs és pályakövetési rendszerének, az oktatási jogok érvényesülésének elősegítését szolgáló intézményrendszernek, az oktatási igazgatási szervezetnek a működtetését jelentik, másrészt a szervezéssel kapcsolatosan eljárási jellegűek. Kiemelt feladatként új elemként jelenik meg a pedagógusképzés tartalmi irányelveinek meghatározása. A miniszter a rektori megbízás, a főiskolai és egyetemi tanári kinevezés, illetve felmentés tekintetében előterjesztői feladatokat lát el.

A miniszter a felsőoktatásra vonatkozó kormányzati tevékenység elsődleges megvalósítójaként jogosult az ágazatra vonatkozó döntések előkészítésére, az ágazatot érintő tervezetek véleményezésére. A fejlesztési feladatok között feladatként jelenik meg a felsőoktatás fejlesztési rendszereinek, így a középtávú fejlesztési terv elkészíttetése.

A fejlesztési feladatok része a szakok szerkezetének felülvizsgálata, a felsőoktatás és gazdaság kapcsolatának rendszeres értékelése, intézményi hálózatfejlesztések, új képzési módszerek, szervezeti formák elterjedésének támogatása. Bírósnál kezdeményezheti a felsőoktatási intézmény által megszervezett vizsga eredményének, a kiállított bizonyítvány, oklevél érvénytelenné nyilvánítását.

A kutatás területén a feladatköre a felsőoktatásban folyó kutatásokhoz szükséges szervezeti és anyagi feltételek biztosítására terjed ki.

A miniszter a fentiek felül köztársasági ösztöndíjat adományozhat a felsőoktatás költségvetésében biztosított forrásból.

65. §-hoz

A korábbi szabályozást követve a törvényjavaslat alapján az oktatásért felelős miniszter törvényességi ellenőrzést gyakorol a nem állami felsőoktatási intézmények fenntartói tevékenysége felett. Az állam által fenntartott intézmények megfelelő működését elsődlegesen a fenntartói ellenőrzés 73–74. §-ban szabályozott szabályai biztosítják.

A törvényességi ellenőrzés elsődlegesen a fenntartóra vonatkozik és annak tevékenységén keresztül a felsőoktatási intézményre. Az ellenőrzés nem érinti a más jogszabályok alapján gyakorolható ellenőrzési, felügyeleti jogosítványokat, így különösen nem befolyásolja az ügyészi törvényességi ellenőrzés lefolytatásának lehetőségét.

A törvényességi ellenőrzés eredményeképpen gyakorolható jogosultságok a törvényes működés helyreállítását célozzák, a határidő megjelölésével adott felhívás, a perindítási lehetőség, a vizsgaszervezési jog felfüggesztése elsődlegesen a felsőoktatási intézmény működésének közvetett befolyásolását szolgálják.

Az oktatásért felelős miniszter törvényességi ellenőrzésére a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. A bíróság eljárására a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény XX. fejezetének szabályait kell alkalmazni.

A 66. §-hoz

A képzési, oktatási szolgáltatások iránti megnövekedett igény tapasztalatai indokolják, hogy ne csupán a felsőoktatási intézmények nyilvántartásáért felelős szerv, az oktatási hivatal hatósági nyilvántartásában szereplő felsőoktatási intézmények ellenőrzésére vonatkozzon az ágazati felügyelet, hanem valamennyi ilyen jellegű felsőoktatási tevékenységre.

A fogyasztói, hallgatói érdekek fokozottabb védelme igényli, hogy formális működési engedély hiányában is lehetőség legyen eljárni, tekintettel arra, hogy nem csupán a már kiadott működési engedélytől való eltérő működés, hanem a bejelentés, engedély hiányában folytatott tevékenység megakadályozása is hatósági feladat. Az ágazati jogosultság megteremtését az általános fogyasztóvédelmi, törvényességi ellenőrzési mechanizmusok hiányosságai indokolják.

A bírság mértéke az engedély nélkül végzett megtévesztő jellegű tevékenységgel elérhető bevétel, haszon nagyságához igazodik. Mértékének megállapításánál, az erre vonatkozó miniszteri döntés meghozatalánál irányadó főbb szempontokat – figyelemmel az Alkotmánybíróság 109/2008. (IX. 26.) AB határozatának indokolásában kifejtettekre – a törvény ugyancsak meghatározza.

A 67-68. §-hoz

A szakasz rendelkezik az intézmények működéséhez kapcsolódó nyilvántartási feladatokról és eljárásokról.

Az oktatási hivatal a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény szerinti központi hivatal, amely feladatait országos illetékességgel látja el.

A felsőoktatás tekintetében közhiteles nyilvántartást vezet a felsőoktatási intézmények személyi (oktatói, foglalkoztatotti, hallgatói) és az alapító okirat szerinti, illetve működési adatairól és dönt a nem költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény közhasznúsági nyilvántartásba vételéről.

Az oktatási hivatal hatósági feladatokat lát el a felsőoktatási intézmények létesítésével, nyilvántartásba vételével, tevékenységével kapcsolatban. Az új rendelkezések szerint a felsőoktatási intézmények működését, képzését érintő eljárásokban – az egyetemi tanári pályázatot kivéve – a közigazgatási hatósági eljárásokat kell alkalmazni. Az oktatási hivatal jár el a képzések indításával, a felsőoktatási intézmények működésének engedélyezésével, a magyar intézmények külföldi székhelyen kívüli képzésével kapcsolatos ügyekben, a doktori iskola létesítésével, átalakulásával, az egyházi jogi személy vagy alapítvány által fenntartott diákközpontok nyilvántartásba vétele kapcsolatban. Az eljárás során alap- vagy mesterképzés indítása csak a felsőoktatási intézmény székhelyén vagy telephelyén engedélyezhető. Az oktatási hivatal döntéseivel szemben benyújtott fellebbezést az oktatásért felelős miniszter bírálja el.

Az új elem, az intézmény működésének engedélyezésével, a képzések indításával kapcsolatos eljárásokban is megmarad az országos szakértői testület, a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság előzetes szakvéleményének megkérése, de ez a hatósági eljárásokhoz hasonlóan, a felsőoktatási intézmény helyett, az eljáró hivatal feladatává válik. Ehhez kapcsolódóan a hivatal nemzetközi összehasonlító tanulmányokat készíttethet, szakértőket bízhat meg. Az eljárások közül a doktori iskola létesítése, átalakítása, megszüntetése olyan eljárás, ahol az oktatási hivatal a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság véleményéhez továbbra is kötve van, biztosítva ezzel a felsőoktatás szakmai, tudományos kérdésekben való kormányzati igazgatástól való, függetlenségét.

A hatósági eljáráshoz igazodóan ezen eljárásokban igazgatási szolgáltatási díjat kell a kérelem benyújtójának fizetnie.

Az oktatási hivatal hatósági ellenőrzést folytat, továbbá részt vesz a miniszter törvényességi ellenőrzési eljárásának lefolytatásában. Ugyancsak a hivatal engedélyezi a felsőoktatási intézmények által kötelezően használt nyomtatványok előállítását és forgalomba hozatalát.

A 69. §-hoz

Az egyetemi tanári kinevezés során a felsőoktatási intézmény rektorának a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményét kell kérnie. A szakértői vélemény alapján tesz javaslatot a rektor az egyetemi tanári kinevezésre. Ha a rektor javaslata nincs összhangban a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményében foglaltakkal, akkor a miniszter újabb szakértői véleményt kér Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságtól. Amennyiben ezt követően a rektor javaslata nincs összhangban a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság véleményével, úgy a miniszter mérlegelheti, hogy kezdeményezi-e az egyetemi tanár kinevezését az arra hatáskörrel rendelkező köztársasági elnöknel.

A felsőoktatásban az oktatói munkakörben való alkalmazás együtt jár a munkaköri cím adományozásával. Az első munkaköri alkalmazás feltétele a munkaköri cím megszerzése.

A 70–71. §-hoz

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság jogelőd intézménye a '90-es évek elején összekapcsolódott az egységes, minőségi felsőoktatás megteremtésének igényével. Az akadémiai minőségi követelmények érvényesítését szolgáló független szakmai testületként jött létre a bizottság.

A törvénytervezet szerint átalakul a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság funkciója. A javaslat a Magyar Akkreditációs Bizottságot a felsőoktatásban folyó képzés, tudományos kutatás, művészeti alkotó tevékenység, minőségének ellenőrzését, biztosítását és értékelését végző országos szakértői testületként határozza meg, közreműködik a felsőoktatással kapcsolatos eljárásokban, különös tekintettel a doktori iskolákra az oktatási hivatal felkérésére, szakvéleményt ad.

A javaslat szabályozza a bizottság összetételét, amelybe tagokat delegál új delegálóként az oktatásért felelős miniszter, a Magyar Rektori Konferencia, a Magyar Tudományos Akadémia,

valamint a Doktoranduszok Országos Szövetsége. A testület elnökének személyére nem a testület, hanem a miniszter és a Magyar Tudományos Akadémia elnöke tesz egyeztetett javaslatot. Az új testület megbízatása 6 évre szól.

A 72. §-hoz

A teljes intézményrendszer képviselőjét, érdekeinek védelmét egy, az intézményvezetőkből álló konzultatív testület, a Magyar Rektori Konferencia látja el, a szabályzatában meghatározott működési rend szerint. A konferencia működésének feltételeit az intézmények biztosítják.

A felsőoktatási intézmények doktori tanácsainak elnökeiből álló testület az Országos Doktori Tanács, amely a doktori képzésre biztosított magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott keretszám elosztásának elveire javaslatot tesz az oktatásért felelős miniszternek.

A 73–75. §-hoz

A javaslat értelmében a fenntartói jogot az gyakorolja, aki a felsőoktatási törvényben meghatározottak szerint a felsőoktatási intézmény működéséhez szükséges feltételekről gondoskodik, ugyanakkor joga és kötelezettsége az intézmény törvényes működésének a fenntartása. A fenntartó erre vonatkozó különleges szerepét az alapítói, fenntartói jog gyakorlására, továbbá átadására vonatkozó 4. § és 22. §-ban található rendelkezések hangsúlyozzák.

Az állami felsőoktatási intézmények fenntartását illetően a fenntartói irányítás több szempontból is változott. Az állam által létesített, illetve fenntartott intézmények fenntartói jogát 1993-tól (a rendvédelmi és a katonai felsőoktatás kivételével) kizárólagosan az oktatásért felelős miniszter gyakorolta. Ma már a fenntartói jog gyakorlásában részt vesz az állami vagyonért felelős miniszter, feladatköre a gazdasági vezető és a belső ellenőrzési egység vezetőjének megbízása. Az intézményfejlesztési tervet, a költségvetést, kötelezettségvállalási tervet és végrehajtásának ütemtervét, illetve ezek módosítását az intézménynek meg kell küldenie az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszternek, valamint az államháztartásért felelős miniszternek is. Az új Nemzeti Közszolgálati Egyetem fenntartói feladataiban a honvédelemért és a rendvédelemért felelős miniszterek mellett a közigazgatásért felelős miniszter vesz részt. A felsőoktatási intézmények működését érintően számos kérdésben a Kormány dönt a javaslat szerint.

A felsőoktatási intézményeket illetően a fenntartó adja ki az intézmény alapító okiratát, közli az intézmény költségvetési kereteit, értékeli éves beszámolóját, vizsgálja szabályzatát, intézményfejlesztési tervét, költségvetését. Ellenőrzi a felsőoktatási intézmény gazdálkodásának, működésének törvényességét, hatékonyságát. A fenntartónak a törvényes intézményi működésre vonatkozó joggyakorlása nem lehet visszaélészerű, nem sértheti az intézményi működés önálló jellegét, így a javaslat a fenntartói joggyakorlás különös korlátait is meghatározza. Az intézmény önállósága a képzés és kutatás tárgyával, tartalmával kapcsolatos kérdések tekintetében biztosított. A fenntartói intézkedéssel szemben bírósági eljárást kezdeményezhet a szenátus döntése alapján a rektor.

A 76–77. §-hoz

Külföldi felsőoktatási intézmények akkor működhetnek Magyarországon, ha a származási ország szerinti államilag elismert felsőoktatási intézményként történő működését engedélyező külföldi döntést az oktatási hivatal elismerte és működését engedélyezte. A külföldi felsőoktatási intézmény magyarországi működése megtagadható az oktatási hivatal által beszerzett szakvélemény alapján. A szakvélemény nyilatkozik a képzés személyi és tárgyi feltételeiről, valamint a képzés minőségéről is. Megtagadható a működés, ha a külföldi végzettségi szint elismerésére Magyarországon nincs lehetőség. Az intézmény alapítására, a képzésére, a működésére az intézmény székhelye szerinti állam előírásait kell alkalmazni. Működésük felett a törvényességi ellenőrzés jogkörét az oktatásért felelős miniszter gyakorolja. A működési engedélyt az Oktatási Hivatalnak legalább öt évente felül kell vizsgálnia.

A nemzetközi gyakorlatnak megfelelően az Európai Gazdasági Térség államaiban székhellyel rendelkező felsőoktatási intézmények a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerint letelepedett intézményként vagy határon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében folytathatnak képzést. Ezen intézményeknek az oktatási hivatal felé bejelentési kötelezettségük van. A magyarországi működés nem tagadható meg. A jelentkezőkkel szemben az intézményeknek tájékoztatási kötelezettségük van.

A 78. §-hoz

A magyar felsőoktatási intézmények Magyarország területén kívül szervezett székhelyen kívüli képzésben a szakindítási jogosultsággal rendelkező, határon átnyúló képzéseiket az adott ország jogrendje szerint szervezhetik meg.

A külföldi és magyar felsőoktatási intézmények által, megállapodás alapján szervezett magyar és külföldi vagy közös oklevélhez vezető közös képzések folytatásának feltétele, hogy a kettős, illetve közös képzésben részt vevő intézmények a székhelyük szerinti államban államilag elismert felsőoktatási intézmények legyenek, származási államuk joga szerint az általuk kiadott okiratok államilag elismert felsőfokú oklevélnek minősüljenek. A magyar és külföldi felsőoktatási intézmény is rendelkezik jogosultsággal a képzésre. A felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága nyilatkozik arról, hogy az intézmény szakindítási engedéllyel rendelkező képzése és a megállapodás szerinti képzés közötti kredit-egyenértékűség eléri a 75 %-ot. A képzés során a hallgatónak legalább 30 kreditet a magyar felsőoktatási intézményben kell teljesítenie. A kettős és közös képzés esetében nem szükséges a külföldi felsőoktatási intézmény magyarországi működésének engedélyezése.

Ezen megállapodásokat és képzéseket az oktatási hivatal nyilvántartásba veszi, amennyiben a magyar intézmény határoz az előbbi feltételek fennállásának meglétéről.

A magyar állam jogszabályban meghatározott támogatással, nemzetközi szerződés, munkaterv szerint vagy pályázati úton vagy megállapodás alapján hozzájárulhat a felsőoktatási intézmény külföldi működéséhez.

A 79. §-hoz

A hallgatói mobilitás elősegítése érdekében a magyar állampolgárok külföldi felsőoktatási tanulóikhoz különféle pályázati úton elnyerhető ösztöndíjat kaphat. Így az Európai Gazdasági Térséghez tartozó országok felsőoktatási intézményeiben folytatott tanulóikhoz hallgatói hitelt vehetnek fel, a tanulmányok folytatásának helyétől függetlenül diákigazolványra válnak jogosulttá, emellett, ha nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartoznak, külföldi képzésük finanszírozására, az oktatásért felelős minisztériumtól ösztöndíjat pályázhatnak meg.

A 80. §-hoz

A javaslat szerint a nem magyar állampolgárok főszabályként Magyarországon csak költségtérítéses képzésben vehetnek részt. A törvényjavaslat nemzetközi kötelezettségvállalásokkal összhangban meghatározza a nem magyar állampolgárok közül azt a személyi kört, amely magyar felsőoktatási intézményben magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben is részt vehet [39. §].

A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben tanulókat folytató külföldi állampolgárokat automatikusan azonban nem illetik meg mindazok a szociális juttatások, mint a magyar hallgatókat. A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő külföldiek nemzetközi szerződés, jogszabály, munkaterv vagy viszonyosság alapján jogosultak szociális vagy más ösztöndíjra, szociális támogatásra, tankönyv-, jegyzettámogatásra, lakhatási támogatásra. A magyar hallgatókkal azonos módon illetik meg a szociális juttatások a Magyarországon élő menekült,

menedékes, befogadott, bevándorolt, letelepedett státuszú hallgatókat, továbbá az európai uniós joggyakorlat alapján az Európai Gazdasági Térséghez tartozó országok migráns munkavállalóit és gyermekeiket is, utóbbiakat állampolgárságuktól függetlenül. A magát magyarnak valló, harmadik országbeli állampolgárok a miniszter által meghatározott keretszám terhére jogosultak magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt venni.

A kedvezménytörvény hatálya alá tartozó, külföldi felsőoktatási intézmény hallgatója – magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben – a képzése során legfeljebb félévig tartó részképzésben vehet részt.

A nem magyar állampolgárok felsőfokú tanulmányainak megkezdése előtt – hallgatói jogviszony keretében – legfeljebb két félévig folytathat magyar nyelvű előkészítő tanulmányokat.

A javaslat felhatalmazást ad a Kormánynak a külföldi állampolgárok magyarországi, a magyar állampolgárok külföldi tanulmányi támogatási rendjének szabályozására azzal, hogy az előkészítő tanulmányokat folytatók tekintetében a támogatási idő legfeljebb két félévvel hosszabbodhat meg.

A hallgatói jogviszony létesítésének speciális feltétele, hogy a külföldi állampolgárok – akik Magyarországon nem rendelkeznek lakóhellyel – hallgatói jogviszony létesítése előtt megszerezzék az idegenrendészeti jogszabályok által előírt beutazásra és tartózkodásra jogosító engedélyt.

A rendelkezés általános szabályként mondja ki, hogy a külföldi oktatásban szerzett oklevelek és középiskolai tanulmányokat igazoló bizonyítványok elismerésére a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény (Elismerési törvény) rendelkezéseit kell alkalmazni.

A 81–82. §-hoz

A javaslat meghatározza a felsőoktatási intézmények és azok létesítményei által nyújtott szolgáltatásoknak azon csoportjait, amelyekhez a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgatók ingyenesen, illetve térítési díj ellenében férhetnek hozzá. Az intézmény, igazgatási szolgáltatási díjat (például beiratkozási díjat) külön nem kérhet.

A magyar nyelven oktatott ismeretek nem magyar nyelven történő oktatásához, – igénybevétel esetén – a hallgatónak hozzá kell járulnia. Ugyanabból a tantárgyból tett második és további vizsgát, valamint a tantárgyak, tanegységek ismételt felvételét, továbbá a tanulmányi és vizsgaszabályzatban meghatározott kötelezettségek elmulasztását vagy késedelmes teljesítését a felsőoktatási intézmény fizetési kötelezettséghez kötheti, amelynek mértéke esetenként nem haladhatja meg a legkisebb munkabér (minimálbér) 5 %-át.

A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott hallgató a vendéghallgatói jogviszonyának keretében is ingyenesen veheti igénybe az intézmény szolgáltatásait.

A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgató – Európai Gazdasági Térség államában folytatott részképzésben – a felsőoktatási intézménytől ösztöndíjat kaphat, ha a külföldi tanulmányai a hazai képzésben beszámíthatók.

A javaslat korlátozza a többlétszolgáltatásokért kérhető térítési díj mértékét azzal, hogy annak kumulált összege nem lehet magasabb, mint az önköltség 50 %-a.

A 83. §-hoz

Az új szabályozás szerint a hallgató magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben vagy önköltséges képzésben vehet részt. [46. §]

Az önköltség összege fedezi a 81.§-ban meghatározott, a magyar állami (rész)ösztöndíjas támogatásban ingyen biztosított szolgáltatásokat. A képzéshez közvetlenül nem tartozó és a 82. § alapján a hallgató egyéni döntése szerint igénybevett szolgáltatásokért térítési díjat kell fizetnie az önköltséges hallgatónak is.

A térítési díj összegét a felsőoktatási intézmény megállapodásban rögzíti, megállapításának rendjét szabályzatba kell foglalnia. Az intézménynek befizetett önköltség arányos részét vissza kell fizetni, ha a hallgató a képzési időszak megkezdése előtt bejelenti, hogy megszünteti hallgatói jogviszonyát.

A törvényjavaslat intézményi hatáskörbe utalja az önköltséges képzésben részt vevő hallgató igénybe vehető kedvezményeinek szabályozását, illetve a részletfizetési lehetőség engedélyezését.

A javaslat értelmében lehetőség van arra, hogy a hallgató költségeit külső fél átvállalja. A felsőoktatási intézmény megállapodást köthet megjelölt személyekkel – a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén – hallgatói jogviszony létesítésére, amely értelmében a hallgató képzésével kapcsolatos valamennyi költséget a szerződő fél vállalja.

A 84–85. §-hoz

Az új felsőoktatási törvény javaslata a felsőoktatás finanszírozásának csak az elveit határozza meg. Az éves költségvetési törvény állapítja meg a felsőoktatás állami támogatását. A fenntartó biztosítja a támogatást az intézmény működéséhez. A felsőoktatási intézmények működéséhez biztosított támogatás rendszerét a Kormány határozza meg. Az állami támogatás a hallgatói juttatások, a képzési tevékenység, a tudományos fejlődés, fenntartási feladatok egyes speciális felsőoktatási feladatok ellátását biztosítja.

A felsőoktatási intézmény pályázati úton és megállapodás alapján is kaphat támogatást. A Kormány határozza meg a pályázati úton adható támogatás benyújtásának feltételeit és rendjét.

Az egyházi és magán felsőoktatási intézmények – a fenntartási feladatok ellátását kivéve – jogosulttá válhatnak az állami felsőoktatási intézményekkel azonos feltétel között állami támogatásra a Kormánnyal kötött megállapodás alapján.

A rendelkezés szerint a magyar felsőoktatási intézmények részére kiírt pályázatokon részt vehetnek a határon túli magyar nyelvű képzést folytató nem magyar felsőoktatási intézmények is.

A kormány az oktatók, kutatók és hallgatók támogatására ösztöndíjat alapíthat. Az így alapított ösztöndíj – külön törvény szerint – mentes a közterhektől. Az ösztöndíj odaítélésének és feltételeinek rendjét a Kormány határozza meg.

A 86–88. §-hoz

A törvényjavaslat rendelkezik az állami vagyongazdálkodás felsőoktatást érintő szabályairól. A felsőoktatási intézmény az új szabályozás szerint gazdasági tevékenysége körében szerződést köthet, társulhat, gazdálkodó szervet alapíthat. A felsőoktatási intézmény részére bocsátott vagyont használhatja, illetve a vagyongazdálkodás szerződésben foglaltak szerint hasznosíthatja. A vagyongazdálkodásra a nemzeti vagyonnal való gazdálkodás általános szabályai az irányadóak. Állami intézmény a vagyongazdálkodás nem állami intézmény a használója lehet a feladatai ellátásához rendelkezésre bocsátott vagyonnak. Ha az állami felsőoktatási intézmény vagyont szerez, annak tulajdonjoga az államot illeti meg, de arra határozatlan idejű vagyongazdálkodási szerződést kell kötnie.

Az állami intézmények – korlátozásokkal – tulajdonosként kezelhetik az általuk használt állami ingó- és ingatlanvagyon. A javaslat szerint a felsőoktatási intézmények részére az állam átadja a jogszabály hatálybalépése idején a vagyongazdálkodásukban lévő állami vagyont. A vagyont az intézmény korlátozottan, hasznosíthatja, de funkcióját, értékét meg kell őriznie. A javaslat rendelkezik

a szabálytalan vagyonkezelés következményeiről, illetve az intézmények megszűnése esetén előálló tulajdonosi helyzetről.

Az intézmények gazdasági társaság alapítására, részesedésszerzésére, működésére, illetve a felelősségére az állami részesedéssel működő gazdasági társaságokra vonatkozó szabályok az érvényesek. Ha az intézményi szellemi alkotás jogosultja azt, intézményi társaság tulajdonába adhatja, a szellemi alkotás üzleti célú hasznosítása céljából hasznosító vállalkozást hozhat létre, ezen intézményi társaságra a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló törvény rendelkezései az irányadóak.

A 89–90. §-hoz

Az felsőoktatási intézmény fejlesztésének feladatait az intézményfejlesztési tervben határozza meg. Az állami felsőoktatási intézmény a rendelkezésére bocsájtott nemzeti vagyonnal a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. előzetes hozzájárulásával indíthat beruházást, illetve vehet részt beruházás megvalósításában.

A vagyonkezelésében lévő állami vagyon tulajdonjogát saját hatáskörében, a magyar állam nevében eljárva átruházhatja az állami vagyon értékesítésére vonatkozó általános rendelkezések betartásával és feltételek teljesítésével. Ehhez azonban az állami vagyonfelügyeletért felelős miniszter előzetes hozzájárulása szükséges.

A tervezet részletezi az eljárást. Az átruházásból származó bevétel – a költségek kiegyenlítését követően – felhasználható az intézmény vagyonkezelésében lévő ingatlanok állagmegóvására, felújítási és beruházási célokra, beleértve a PPP keretében megvalósuló fejlesztéseket is.

A kincstári körbe nem tartozó befektetővel végzett közös beruházás esetén is az állami vagyonért felelős miniszter előzetes engedélyével jogosult az ingatlant a befektető használatába adni vagy arra vonatkozóan – legfeljebb 20 évre – földhasználati jogot biztosítani.

A 91–93. §-hoz

Az egyházi felsőoktatási intézményekre vonatkozó különös rendelkezések azokat a szabályokat határozzák meg, amelyek az egyházi fenntartó jogosultságából adódóan eltérnek a magán és költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmények működésének szabályaitól.

Az Alaptörvény VII. cikkének. (3) bekezdése alapján az Országgyűlés törvényt alkotott a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról. A 2011. évi C. törvény értelmében a magyarországi egyházak és vallásközösségek hitéleti tevékenységük mellett nevelési, oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységükkel jelentős szerepet töltenek be az ország és a nemzet életében és tevékenységükhöz kapcsolódóan intézményt létesíthetnek és tarthatnak fenn.

Az egyházi jogi személy által fenntartott felsőoktatási intézmények működésére általában a nem állami fenntartású felsőoktatási intézményekre vonatkozó rendelkezések az irányadóak. Hitélettel és a hitélettel együtt oktatott hittudománnyal összefüggő képzést folytathatnak, illetve a törvényjavaslat rendelkezései szerint nem hitéleti képzést is folytathatnak. A fenti törvény és az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény keretei között gazdálkodnak, ugyanakkor közhasznú szervezetként működhetnek.

A felsőoktatási intézmény működésének kereteit a felsőoktatási törvény és a fenntartó egyház sajátos rendelkezései adják, szabályzatukat ennek megfelelően határozzák meg.

A fentiekből következően valamennyi egyházi felsőoktatási intézmény tekintetében a törvényjavaslat az általános rendelkezéseitől eltérő foglalkoztatási feltételeket határoz meg az egyenlő

bánásmódról szóló törvény keretei között, illetve tesz javaslatot a főiskolai tanári és az egyetemi tanári kinevezésekre. A felvételre jelentkezés feltételeként is kiköthető az adott vallás elfogadása. Tekintettel van a szabályozás arra is, hogy az egyházi felsőoktatási intézmények többsége csak hitéleti képzést folytat, amely tartalmának, követelményeinek, a képzés személyi feltételeinek meghatározása az egyház jogköre. A javaslat eltérési lehetőséget biztosít az egyetemi és főiskolai kar létesítéséhez elvárt minimális oktatói létszámot, továbbá a tanárképző központ létrehozását illetően.

A Magyarország és az Apostoli Szentszék között létrejött megállapodás alapján a Magyar Katolikus Egyház, továbbá a Kormánnyal a felsőoktatási feladatok ellátására megállapodást kötő egyház által fenntartott felsőoktatási intézmény, kollégium és diákotthon a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgatók arányában jogosult a 84. § (2) bekezdése *d)* pontja szerinti fenntartási feladatokhoz biztosított állami támogatásra. A támogatásra jogosulttá válhat az az egyház által fenntartott intézmény is, amelynek fenntartójával az oktatásért felelős miniszter, felsőoktatási feladatok ellátására megállapodást köt.

A kizárólag hitéleti képzést folytató felsőoktatási intézmény jogosult működésének szüneteltetésére.

A 2011. évi C. törvény melléklete sorolja fel az Országgyűlés által elismert magyarországi egyházakat. A vallási tevékenységet is végző egyesület képviselőjének az egyházi nyilvántartásba vételére irányuló kérelmét az egyházakkal való kapcsolattartásért felelős miniszterhez kell benyújtani. A miniszter az egyház nyilvántartásba vételére irányuló kérelmet az Országgyűlés elé terjeszti. Ennek megfelelően módosulhat azon nyilvántartásba vett egyházak köre, amelyek egyházi jogi személyként felsőoktatási intézményt létesíthet és tarthat fent.

A 94–95. §-hoz

A 4. § (1) bekezdés *c)–d)* pontjában meghatározott személy, szervezet által fenntartott felsőoktatási intézmény magán felsőoktatási intézményként működik.

A foglalkoztatottak alapvetően munkaviszonyban látják el oktatói feladataikat, ehhez kapcsolódóan határozza meg a javaslat az eltérő rendelkezéseket. A magán felsőoktatási intézmény vallási, illetve világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként is működhet.

A javaslat értelmében az intézmény akkor jogosult a 84. § (2) bekezdésének *a–c)* pontjában, valamint *e)* pontjában meghatározott támogatásokra, ha a Kormány a magán felsőoktatási intézmény támogatására megállapodásban vállal kötelezettséget. Kormányrendelet szabályozza a magán felsőoktatási intézmények gazdálkodási rendjét.

A fenntartó azzal a céllal létesít intézményt, hogy felsőoktatási szolgáltatást nyújtson. Ennek megfelelően a fenntartói jogai is ehhez a céljaihoz igazodnak. Ha a magán felsőoktatási intézményben a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgatók létszáma – öt év átlagában – nem éri el a felsőoktatásba felvett összes hallgatói létszám 50 %-át, a fenntartói jogok gyakorlása során a fenntartó hagyja jóvá a felsőoktatási intézmény költségvetését, éves beszámolóját, szervezeti és működési szabályzatát, intézményfejlesztési tervét. A felsőoktatási intézmény, az önállóságát sértő fenntartói döntés ellen jogosult bírósági eljárást kezdeményezni [75. §].

Ha nem közhasznú szervezetként működik a magán felsőoktatási intézmény, akkor feladatait vállalkozási tevékenységként láthatja el. A fenntartó az alapító okiratban határozhatja meg, hogy a felsőoktatási intézmény által elért eredmény milyen módon kerül felosztásra, illetve a fenntartó milyen módon részesedik abból.

Az intézmény a rendelkezésére bocsátott vagyonnal az alapító okiratban meghatározottak szerint költségvetésének keretei között önállóan gazdálkodik, illetve ha állami vagyonnal rendelkezik,

az államháztartásra vonatkozó előírások megtartásával gazdálkodik. Bevételeit és kiadásait a számviteli előírások szerint tartja nyilván.

A javaslat előírja, hogy a magán felsőoktatási intézmény olyan kötelezettségeiért, amelyek teljesítéséhez vagyona nem elégséges, a fenntartó kezesként felel, illetve – a jogok és kötelezettségek átszállására vonatkozóan – rendelkezik a jogutód nélküli megszűnés esetére.

A 96. §-hoz

A magán és egyházi fenntartású felsőoktatási intézmények közhasznú szervezetként folytathatják működésüket. A közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény rendezi a közhasznú nyilvántartásba vétel szabályait, ugyanakkor a felsőoktatási intézmények sajátos jogi helyzetére tekintettel a felsőoktatási törvény különös szabályokat is tartalmaz.

A felsőoktatási intézménynek jogában áll választani, mely közhasznú (cél szerinti) tevékenységeket kívánja folytatni. Választási lehetőséget kínál a jogalkotó a felsőoktatási intézmények számára azzal, hogy a felsőoktatási törvény 2. § (1), (3) bekezdésében rögzített tevékenységek közül meghatározhatja, melyik legyen az az egy (vagy több) tevékenység, amelyet, mint közhasznú (cél szerinti) tevékenységet kíván ellátni.

A felsőoktatási intézmények alapító okiratának kötelező tartalmi elemeit a felsőoktatási törvény 2. melléklete sorolja fel. Ez a szakasz fogalmazza meg, hogy az alapító okiratban rendelkezni kell a felsőoktatási intézmény alap-, kiegészítő és vállalkozási tevékenységéről. Ha a felsőoktatási intézmény közhasznú szervezetként működik, alaptevékenysége az általa folytatott közhasznú (cél szerinti) tevékenység lesz, az összes egyéb tevékenységét (így pl.: a tudományos kutatást, vagy a művészeti tevékenységet, de ilyen lehet akár a gyakorló iskola fenntartása is) kiegészítő vagy vállalkozási formában kell végeznie. Ez nem jelenti, hogy más vállalkozási tevékenysége nem lehet a felsőoktatási intézménynek, mint például a könyvkiadás, tankönyv, és taneszköz-fejlesztés, illetve bérbeadás.

A közhasznú szervezetek jogi helyzetét alapvetően a közhasznú szervezetekről szóló törvény rendezi. A jogalkotói szándék azonban nem a felsőoktatási intézményekre épül. A törvény alapvetően alapítványokra és társadalmi szervezetekre előírt szabályai nehezen alkalmazhatók a felsőoktatási intézmények vonatkozásában.

A közhasznú szervezetekről szóló törvény által előírt rendelkezések arra épülnek, hogy az érintett közhasznú szervezet alapító okiratát kiadó személy (szervezet) részleteiben jogosult meghatározni az általa létrehozott szervezet működési rendjét, szervezeti kereteit. Ez a logika a felsőoktatási intézmények vonatkozásában nem áll fenn. A felsőoktatási intézmény alapító okiratát az intézmény fenntartója jogosult és köteles kiadni, tartalmának meghatározását a felsőoktatási törvény keretek közé szorítja.

Az intézményi autonómia és a közhasznú szervezetekről szóló törvény rendelkezései egyöntetű alkalmazhatóságának biztosítása érdekében tartalmazza a törvény azt a szabályt, hogy a fenntartónak kell a kérelmet benyújtania az illetékes hatósághoz.

A felsőoktatási intézmény közhasznú szervezetté minősíthető a javaslat szerint abban az esetben is, ha közhasznú szervezetté minősítését a reá irányadó szabályok szerinti létesítési eljárásban kéri.

A közhasznú szervezetekről szóló törvény 7. §-a olyan kötelező tartalmi elemeket írt elő a közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézmények alapító okirata számára, amelyek egy részét rendezi a felsőoktatási törvény, más részéről kifejezetten kimondta, hogy az az intézmény belső szabályzatának a része, harmadrészt pedig ezek a rendelkezések kifejezetten érintik, vagy érinthetik az intézményi autonómia fentebb már részletezett szabályait, így a tervezet a két törvény közötti összhang megteremtése érdekében fogalmazza meg az eltérő alkalmazási szabályokat.

A 97–99. §-hoz

Az orvos- és egészségtudományi képzést folytató egyetemek feladatrendszerében az oktatás, a kutatás és gyógyító-megelőző tevékenység egymástól elválaszthatatlan egységben jelenik meg és az egészségügyi szolgáltatás egyetemi intézményei, a klinikák szervezetenként is a kari struktúra részeként működnek. A javaslat ezért önálló szakaszban foglalja össze azokat a kérdéseket, feladatokat, amelyek a felsőoktatás részeként jelennek meg és amelyekre vonatkoznak az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírásai is.

A javaslat külön taglalja a központi költségvetési szerv részeként működő egészségügyi szolgáltató azon feladatköreit, amelyek finanszírozása az Országos Egészségbiztosítási Pénztáron keresztül történik, valamint azokat az egészségügy körébe tartozó feladatokat, amelyek finanszírozását az egészségügy fejezetében tervezik meg. A klinikai központ kincstári számlával rendelkezik.

Az egészségügyért felelős miniszter részben az egészségügyi szolgáltatás feladatrendszerével, részben az egészségügy szakmai kompetenciájába tartozó feladatok finanszírozásával összefüggésben kap eltérő jogosultságot a gazdálkodás tervezési és ellenőrzési feladataiban.

Az orvos- és egészségtudományi képzést folytató felsőoktatási intézményekben az előzőekben jelzett sajátosságok miatt is indokolt annak biztosítása, hogy az oktató és a gyógyító-megelőző feladatokban egyaránt közreműködők esetében a munkaidőalap szabályozott megosztásával történhessen az alkalmazás.

A javaslat a sajátos kettős kötődésű feladatrendszer miatt biztosítja az egészségügyi szolgáltatás irányítását végző magasabb vezetői funkciót.

A javaslat az orvos- és egészségtudományi képzést folytató egyetemeken a képzés, kutatás és gyógyító-megelőző feladatok egységét biztosítva, valamint az egészségügyi ágazat törvény által meghatározott, a felsőoktatást érintő feladatainak megvalósítása érdekében az egyetemek szervezeti egységeként határozza meg az orvos- és egészségtudományi centrumot.

Az egyetem tanácsa a centrumot akkor hozza létre, ha azt az érintett karok szervezeti egységei kezdeményezik.

A centrum – a működési tapasztalatok figyelembevételével, a jelenlegi szabályozástól eltérően – a klinikákat, a kutatóintézeteket, és azokhoz kapcsolódó szervezeti egységeket fogja össze. Az egyetem más szervezeti egységeitől eltérően a centrum a törvényben meghatározott körben gyakorolja a vagyonkezelői jogokat. A centrum magasabb vezetői beosztású elnökének megválasztásáról a szervezeti és működési szabályzatban kell rendelkezni. A centrum vezetője látja el az egészségügyi szolgáltató vezetői feladatait, illetve gyakorolja az egészségügyi szolgáltató feladatokhoz kapcsolódó előirányzatok feletti rendelkezési jogot.

A 100. §-hoz

Az agrártudományi képzést is folytató egyetemeken elkülönült tangazdaság, gyakorlóhely, kutatóintézet, arborétum, múzeum centrum keretében működtethető.

Az elnök magasabb vezetői beosztású vezető és megválasztásának rendjét az intézményi szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni, jogosultságait az orvos- és egészségtudományi centrum elnökéhez hasonlóan a szabályzat határozza meg.

A centrum az agrárágazat körébe tartozó, a törvényben megjelölt feladatainak megvalósításához feladatarányos költségvetési támogatást az agrárpolitikáért felelős miniszter biztosíthat.

A 101. §-hoz

A művészeti képzést illetően a tehetségfejlesztés sajátos személyközpontú feladatai, az egyes művészeti ágak eltérő követelményei, a felsőoktatási intézmények, a művészeti intézmények egymásrautaltsága indokolja a különös rendelkezések meghatározását. Az intézmény nagysága indokolja az eltérés lehetőségét a karokra vonatkozó általános szabályoktól.

Több, kizárólag csak művészeti képzést folytató felsőoktatási intézmény is működik, így az általánostól eltérő rendelkezés, hogy ezen intézmények egy képzési területen folytathatnak képzési és művészeti tevékenységet, illetve doktori képzést. A táncművészeti képzés sajátossága, hogy a 13., 14. évfolyamon párhuzamosan folyik a középfokú és a felsőfokú képzés. Ez indokolja a felsőfokú képzésbe való belépés sajátos követelményeinek meghatározását.

Általános alkalmazási feltétel oktatói munkakörben az egyetemi szintű végzettség. Művészeti területen azonban van olyan szakterület, ahol nem folyik egyetemi szintű képzés, ezért az alkalmazás követelményeit ezen feltételek figyelembevételével határozza meg a javaslat. A művészeti képzés sajátossága a művészeti produkció (alkotás, előadás), amely része a tanulmányokat záró záróvizsgának.

A művészeti tehetséggondozás indokolja az úgynevezett előkészítő jogviszony meghatározását. A rendelkezések egy részét azokban az intézményekben is alkalmazni kell, amelyek egyéb képzési terület mellett a művészeti képzés feltételeit megteremtették.

A 102–103. §-hoz

A felsőoktatás legnagyobb képzési ága a pedagógusképzés. Különösen a tanárképzés kapcsolódik szorosan valamennyi szakterülethez. Jellemzően a hallgatói létszám negyed része tanul valamely pedagógus szakon és a felsőoktatási intézményeknek mintegy a fele folytat pedagógusképzést. Mindezt indokolt a pedagógusképzésre vonatkozó külön rendelkezések meghatározása.

A javaslat új eleme, hogy a felsőoktatási képzések közül a pedagógusképzéshez kapcsolódó egyes szakokat nevesíti, meghatározva a képzések időtartamát és a képzés szintjét is. A tanárképzés szerkezete változik. A törvényjavaslat szerint a tanári szak a képzési rendszerben osztatlan képzéssé válik. A javaslat a tanárképzésben általános iskolai (4+1 képzési idő) és középiskolai (5+1 képzési idő) tanárképzésről rendelkezik. A képzésben a plusz egy év a köznevelési (közoktatási) intézményben végzett összefüggő egyéni iskolai gyakorlat. Mind a két tanárképzés mesterfokozattal zárul.

A Kormány felhatalmazást kap arra, hogy a magyar állami (rész)ösztöndíj mellett pályázati eljárásban odaítélt pedagógus ösztöndíjjal támogassa a tanárképzésben résztvevőket. A felvétel feltételeként előírja az alkalmassági vizsgát.

A javaslat rendelkezik a felsőoktatási intézményekben kialakítható szervezeti formáról. Tanárképző központ létrehozását írja elő a javaslat, amelynek feladata a tanárképzés szakmai, tartalmi, szervezeti és tudományos feladatainak összehangolása, az elméleti és gyakorlati képzés szervezése, továbbá a felvételi eljárás során a meghallgatás, a kiválasztás, az összegyűjtendő kreditek elismerése, az iskolai gyakorlat és a záróvizsga szervezése, ellenőrzése, értékelése, valamint a hallgatói előmenetel nyomkövetése, a pályakövetése. A tanárképző központ létrehozásának kötelezettsége alól mentesülnek az egyházi felsőoktatási intézmények.

Pedagógusképzésben a gyakorlati képzés az elméleti képzéssel párhuzamosan saját fenntartású közoktatási intézményben vagy a felsőoktatási intézménnyel megállapodás alapján együttműködő iskolában, óvodában folyik. Ehhez kapcsolódóan a felsőoktatási intézmény közoktatási intézményt tarthat fenn. A pedagógusképzést folytató azon felsőoktatási intézmények közoktatási intézményeire,

amelyek a gyakorlati képzéssel összefüggésben közoktatási feladatot is ellátnak, a köznevelésről szóló törvényben foglaltak az irányadóak.

Az oktatásért felelős miniszter közoktatással összefüggő ágazati feladatainak ellátásában a pedagógusképzést folytató intézmények is részt vesznek. Ezzel összefüggésben a felsőoktatási intézmények a tanárképző központon keresztül vesznek részt a regionális szolgáltató, a kutatási, illetve a pedagógus-továbbképzési feladatokban, valamint a minősítési eljárásokban.

A pedagógusképzés sajátos területe a nemzetiségi vagy etnikai kisebbségi pedagógusképzés. A javaslat új elemként a nemzetiségi képzést törvényi szintű szabályozással erősíti meg. Összhangban a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvényben meghatározott, a nemzetiségi és kisebbségi neveléshez, oktatáshoz való jogosultságokkal, továbbá a nemzetiségi és kisebbségi neveléshez és oktatáshoz szükséges személyi feltételek biztosításában vállalt állami kötelezettséggel, a javaslat szerint a felvételi követelményeknek megfelelő jelentkezőknek minden esetben meg kell szervezni a nemzetiségi képzést.

A nemzeti vagy etnikai kisebbségi pedagógusképzésben a kisebbség nyelvét a képzés teljes időtartama alatt oktatni kell.

A 104. §-hoz

A Nemzeti Közszerződési Egyetemre a külön törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni a törvényjavaslat rendelkezéseit.

A javaslat rendelkezik a Magyarország címerének használatáról a felsőoktatási intézményekben.

A főiskolákra vonatkozó főszabálytól eltérően, a Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és Nevelőintézete, amely a Pető András-módszer alapján folyó konduktorképzés intézménye, főiskolaként működik. Andrassy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem egyetemként működik, az alapító okirata szerint eltérhet a képzési szerkezetre és az egyetem működésére vonatkozó általános követelményektől. A javaslat rendelkezik az egy képzési területen mesterképzésre, illetve tudományterületen doktori képzésre jogosult intézmények működéséről, a működő intézmények esetében az egyetem elnevezés használatáról.

A 105–106. §-hoz

A javaslat megteremti a folyamatosságot a korábbi szabályozás alapján a megszerzett végzettségek és szakképzettségek, egyes címek, valamint a tudományos fokozat elismerése, viselése tekintetében. A megszerzett végzettségeket és szakképzettségeket illetően általános jogelv, hogy a korábban kiadott oklevelek érvényességét a kiadáskor hatályos jogszabály időközbeni hatályon kívül helyezése nem érinti. A felsőoktatási intézmény szenátusának döntése alapján akkor adományozható a törvényben foglaltaktól eltérő külföldi cím, ha az adományozást az adott ország jogrendje lehetővé teszi és a felsőoktatási intézmény az adományozásra egyedi jogosultságot szerzett.

A 107. §-hoz

Az állami nyelvvizsga megszerzésének követelménye alóli felmentés (40. életkor alapján) 2015/2016-ban vizsgát tevők esetében még alkalmazható. Felsőfokú tanulmányok mellett a nyelvvizsga követelmények teljesítése a munkakörök betöltéséhez egyre inkább szükséges, így a nyelvigényes szakmai vizsgát feltételező képzések a szakképzettség minőségének emelése érdekében nem lehet eltérni a nyelvvizsga követelményeinek teljesítésétől.

Az Európa Tanács Közös Európai Referenciakeret hatszintű rendszere az idegennyelv-tudás pontosabb mérését teszi lehetővé. A hatszintű mérésre való áttérés motiváló tényező lehet az idegennyelv-tudás elmélyítése terén, mivel a magyar akkreditált hármas fokozaton túli szintek elérését is meg tudja mutatni és ezzel további tanulásra ösztönöz. Az Európa Tanács Közös Európai Referenciakeret hatszintű rendszerének és a magyar tradicionális alap-, közép- és felsőfokú nyelvvizsgarendszerének megfeleltethetőségére ad kormányrendeleti felhatalmazást a javaslat.

Az átmeneti rendelkezések között kerül rendezésre a Kormány és a helyi önkormányzatok együttműködésében működtetett Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj keretében kezelt személyes és különleges adatok kezelése.

A 108. §-hoz

A rendelkezés tartalmazza a törvényjavaslatban, illetve a felsőoktatásban, a képzésben, az intézmények működésében használt fogalmak értelmezését.

A 109. §-hoz

A törvényjavaslat 2012. január 1-jén lép hatályba azzal, hogy az érdemi, meghatározott paragrafusok 2012. szeptember 1-jén válnak hatályossá.

A 110. §-hoz

A törvény számos kérdésben ad a Kormány számára szabályozási felhatalmazást. A javaslat a rendelettel szabályozandó kérdéseket, feladatokat sorolja fel, továbbá meghatározza az oktatásért felelős miniszter hatáskörébe tartozó rendeleti szabályozásokat.

Az oktatásért felelős miniszter a szolgáltatási és eljárási díjak tekintetében az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével gyakorolja jogkörét.

A 111–114. §-hoz

A felsőoktatás és a felsőoktatási intézmények működésének biztosítása érdekében a képzési tevékenység feltételeire átmeneti rendelkezéseket határoz meg a törvénytervezet. Biztosítja a korábbi jogszabályok alapján megkezdett felsőoktatási tanulmányok befejezését a hallgatóknak. Az alkalmazás szempontjából rendelkezik a főiskolai és egyetemi szintű végzettség és szakképzettség, illetve az alapfokozat és mesterfokozat megfeleltetéséről.

A tervezet értelmében az új felvételi rendszert első alkalommal 2013 szeptemberében tanulmányokat kezdők esetében kell alkalmazni. A felvételi vizsga feltételeként meghatározott, egy „C” típusú, középfokú, államilag elismert – középfokú (B2 szintű) általános nyelvi, komplex – vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga követelménye a 2016 szeptemberében első évfolyamon induló alap és osztatlan képzésekre jelentkezőket érinti. A szóbeli felvételi vizsga követelményeket 2012. december 31-ig kell meghatározni és első alkalommal a 2014/2015-es tanévre történő jelentkezéskor szervezhető szóbeli felvételi vizsga.

A 2006. január 1-je után felsőoktatási tanulmányokat kezdők újabb felsőfokú tanulmányokban nem tudják igazolni, hogy tanulmányaikat önköltség fizetése mellett folytatták, azt kell vélelmezni, hogy hét félévet vettek igénybe államilag támogatott képzésben.

Felhatalmazást ad a törvénytervezet arra, hogy az 1993. évi felsőoktatási törvény alapján végzett tanulmányokat, a kreditátviteli bizottság döntése alapján, kreditértékként beszámíthassa a felsőoktatási intézmény. Hasonló mód rendelkezik a felsőfokú szakképzésben szerzett kreditek beszámításáról is.

Törvényi szintű rendelkezés szól a felsőoktatási intézmények képzéshez kapcsolódó tanterveinek ötévenkénti kötelező felülvizsgálatáról.

A képzési szerkezet a többciklusú képzés rendszerére épül. Az átmeneti rendelkezés ugyanakkor lehetőséget ad arra, hogy a felsőoktatási intézmény az osztatlan képzésben folyó képzési programját – külön szakindítási engedély nélkül – osztatlan formában szervezhesse meg, ha az adott alapképzési szakon és a teljes alapképzési szak beszámításával indított mesterszakon is szakindítási engedéllyel rendelkezik.

Hallgatót érintő kérdés a hallgatói jogviszony megszűnésére vonatkozó rendelkezések alkalmazása a törvény hatálybalépése előtt hallgatói jogviszonyt létesítőkre.

A 2005. évi felsőoktatásról szóló törvény rendelkezése alapján megkezdett doktori képzést a doktorandusz az eredeti követelmények szerint fejezheti be.

A 115–117. §-hoz

A szakaszok szervezeti jellegű rendelkezéseket tartalmaznak.

Az új törvény szabályait érvényesíteni kell a folyamatban lévő intézménylétesítési ügyekre.

A felsőoktatási intézmény működési engedélyét érintő rendelkezés a külföldi részképzésben vagy idegen nyelven folytatott képzésben résztvevők arányának kötelező, folyamatos vizsgálata. Ha a külföldi részképzésben, idegen nyelven folytatott képzésben részt vett hallgatók aránya nem éri el a 10%-ot, a működési engedélyt meg kell tagadni.

A javaslat rendelkezik az oktatási hivatal nyilvántartásaihoz kapcsolódó átmeneti feladatokról.

A felsőoktatási intézmény szervezetét érintő kérdés, hogy 2012. december 31-éig a szenátus összetételét az új törvény rendelkezéseire kell igazítani. Az intézményi szervezeti felépítést, személyi feltételeket 2015. szeptember 1-ig kell kialakítani. Az oktatókra vonatkozó alkalmazási feltételeket a már foglalkoztatottak tekintetében is alkalmazni kell, 2012. szeptember 1-től. Meghatározott esetekben a fenntartó egyedi felmentést adhat legfeljebb 2017. szeptember 1-ig terjedő időszakra. A működő egyházi felsőoktatási intézmények 2012. szeptember 1-jét követően változatlan feltételek mellett működnek tovább.

A szervezetfejlesztés részeként a felsőoktatási intézmény önállóan vagy más felsőoktatási intézménnyel, illetve a felsőoktatási intézmény alapítására jogosultakkal együttműködve új, négy éves intézményfejlesztési tervet készítenek, amelyet 2012. június 30-ig meg kell küldeni a fenntartó részére. A 2005. évi felsőoktatási törvény szerint nemzetközi jogállású felsőoktatási intézményként működő intézmények működési engedélyét az oktatási hivatal 2017. szeptember 1-ig köteles felülvizsgálni.

Az egyetem, a főiskola, a kutatóegyetem képzési szerkezetére vonatkozó feltételeket 2013. szeptember 1-től kezdődően kell alkalmazni. A főiskolák ezen időponttól doktori képzést nem folytathatnak. A már megkezdett tanulmányokat a képzési program szerinti képzési idő alatt befejezhetik.

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságot és a Felsőoktatási és Tudományos Tanácsot 2012. február 1-ig át kell alakítani.

A felsőoktatási intézményekben a magasabb vezetői megbízást érintő intézkedés, hogy 2013. szeptember 1-jén megszűnik a 2005. évi felsőoktatási törvény alapján, második alkalommal hosszabbított vagy a hatvanötödik évet meghaladóan adott magasabb vezetői megbízás.

Az új törvény nem rendelkezik a felsőoktatási intézményekhez nem tartozó, hallgatók elhelyezését szolgáló, korábban diákotthonként működő intézményekről. A 2005. évi felsőoktatási törvény rendelkezései szerint nyilvántartásba vett diákotthonokat, valamint az azokra vonatkozó az információs rendszer által kezelt adatokat az oktatási hivatal 2013. szeptember 1-jén törli a felsőoktatási információs rendszerből.

A szakképzési törvény szerinti felsőfokú szakképzés a felsőoktatási intézményekben megszűnik, új képzési forma a felsőoktatási szakképzés. A 2005. évi felsőoktatási törvény rendelkezései szerint nyilvántartásba vett tanulói jogviszonyban folytatott felsőfokú szakképzéseket, valamint az azokra vonatkozó az információs rendszer által kezelt adatokat az oktatási hivatal a képzés kifutó rendszerű befejezésével, de legkésőbb 2016. szeptember 1-jén törli a felsőoktatási információs rendszerből.

A 2005. évi felsőoktatási törvény 106. § (7) bekezdése rendelkezett a közös képzésnek nem minősülő, külföldi és magyar felsőoktatási intézmény megállapodása alapján a magyar felsőoktatási intézményekben folytatott képzésekről és azok nyilvántartásba vételéről. Az ily módon nyilvántartásba vett képzéseket, valamint az azokra vonatkozó az információs rendszer által kezelt adatokat az oktatási hivatal a képzés kifutó rendszerű befejezésével, de legkésőbb 2017. szeptember 1-jén törli a felsőoktatási információs rendszerből.

A 118. §-hoz

A törvényjavaslat rendelkezése az Európai Unió jogának való megfelelést tartalmazza.

A 119–120. §-hoz

A javaslat a törvényhez kapcsolódó törvénymódosításokat és hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmazza.